

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2023

Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä

TAMPEREEN EV.LUT. SEURAKUNTAYHTYMÄ

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2023

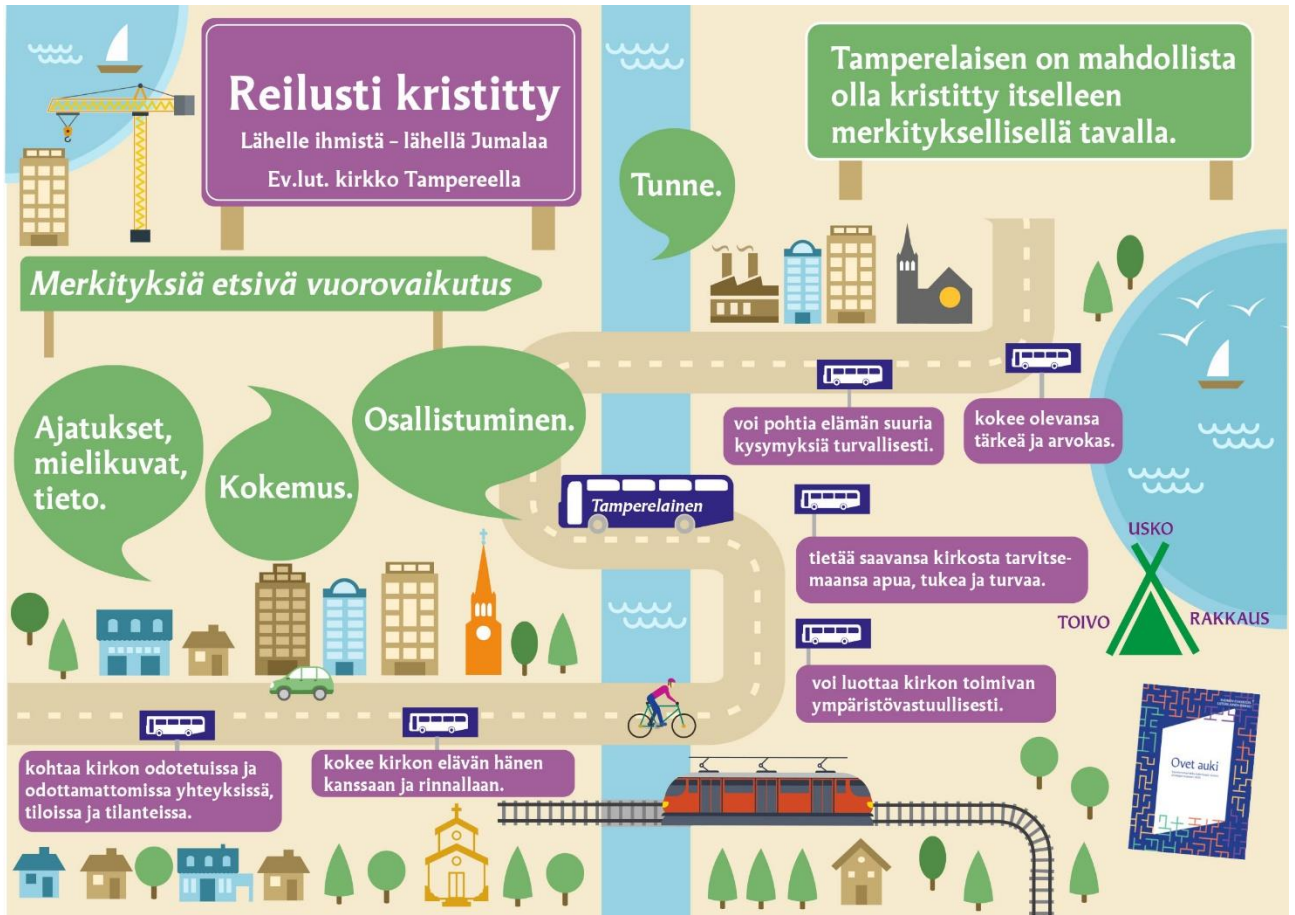
Sisällys

1. Toimintakertomus	4
1.1. Yleiskatsaus.....	4
1.2. Seurakuntalaiset	20
1.3. Hallinto	24
1.4. Henkilöstö.....	38
1.5. Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi	40
1.5.1. Seurakunnat.....	40
1.5.2. Yhteiset tehtävät	51
1.5.3. Toimikunnat.....	84
1.5.4. Talousarvion toteutumisvertailut.....	88
1.6. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	114
1.7. Yhteisen kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	121
2. Tilinpäätöslaskelmat	122
2.1. Tuloslaskelma	122
2.2. Rahoituslaskelma.....	123
2.3. Tase.....	124
2.4. Konsernitase	126
3. Tilinpäätöksen liitetiedot.....	128
3.1. Olennaiset tapahtumat seurakuntayhtymän taloudessa 2023 ja tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	128
3.2. Tuloslaskelman liitetiedot	132
3.3. Taseen liitetiedot.....	134
3.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	136
3.5. Konsernitaseen liitetiedot ja omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot.....	139
4. Hautainhoitorahaston tilinpäätös 2023	146
4.1. Toimintakertomus vuodelta 2023	146
4.2. Talousarvio ja toteutuminen	147
4.3. Tuloslaskelma	148
4.4. Rahoituslaskelma.....	149
4.5. Tase.....	150
4.6. Konsernitase	151
4.7. Hautainhoitorahaston liitetiedot.....	152
4.8. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	153
4.9. Hautainhoitorahaston konsernitaseen liitetiedot ja omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot	154

5. Luettelot ja selvitykset.....	156
5.1. Luettelo kirjanpitokirjoista, tositteiden lajeista ja säilytystavoista	156
6. Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	158
6.1. Allekirjoitukset.....	158
6.2. Tilinpäätösmerkintä.....	158
6.3. Tilintarkastuskertomus vuodelta 2023	159

1. Toimintakertomus

1.1. Yleiskatsaus

TOIMINNAN ARVIOINTIA

Uusi luottamushenkilökausi alkoi

Uusi kirkollisvaalien jälkeinen luottamushenkilökausi alkoi vuonna 2023. Kevään aikana järjestettiin luottamushenkilöille useita perehtymistilaisuuksia seurakuntayhtymän strategiaan, hallintoon, talouteen ja toimintaan sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuusasioihin, osa yhdessä tuomiokapitulin kanssa. Voimassa olevaa strategiaa arvioitiin ja uutta strategiakautta ryhdyttiin valmistelemaan toimintaympäristöanalyysin avulla ja vaikutusarvioinnin menetelmään tutustumalla. Strategiatyöskentelyyn haastettiin mukaan luottamushenkilöt ja työntekijät, luonnosvaihe lausuntokierrokselle valmistui syksyllä 2023. Strategia 2025–2028 on tarkoitus hyväksyä kevätkaudella 2024. Myös kiinteistöstrategian päivitys käynnistettiin keväällä 2023 ja se tuodaan hyväksyttäväksi keväällä 2024.

Toivon vuosi

Toivon vuosi käynnistyi Toivon päivänä 4.6.2023. Seurakunnissa on järjestetty runsaasti tapahtumia, joiden sisältönä on avata ja vahvistaa toivon näköaloja. Toivon vuosi on rakentunut osaksi tamperelaista todellisuutta seurakuntien ja yhteisten tehtävien yksiköiden toimesta. Toivon vuosi jatkuu kevääseen 2024, jolloin Tampereella järjestetään Kirkon juhlat yhteistyössä Kirkkopalvelujen, Suomen Lähetysseuran, Suomen Kanttori-Urkuriliiton, Suomen kirkkomusiikkiliiton ja kirkkohallituksen kanssa. Juhlaviikonloppua on suunniteltu ja rakennettu yhteistyökumppaneiden kanssa koko toimintavuoden ajan.

Toiminta normalisoitui

Koronavuosien jälkeen osallistujamäärät seurakuntien tilaisuuksissa ovat kohonneet koronaa edeltävälle tasolle. Korona ei ole kadonnut, mutta rokotukset ja sairastamiset ovat parantaneet vastustuskykyä ja taudinkestävyyttä. Monet riskiryhmäläiset ovat edelleen varovaisen pidättyväisiä osallistumisissaan. Kättelykulttuuri on vähentynyt seurakunnan tilaisuuksissa mahdollisesti pysyvästi.

Vainajien määrä lisääntyi siinä määrin, että sekä hyvinvointialueella että seurakunnilla oli ongelmia vainajien säilytyspaikkojen riittävydessä. Osaltaan tähän vaikuttaa vuosien mittaan tapahtunut hautausprosessien pidentyminen. Myöskään nykyisen krematorion suorituskyky ei riitä Pirkanmaan kasvavaan tarpeeseen, mikä on johtanut kapasiteetin lisäsuunnitteluun.

Polarisoituminen, avun tarve

Yhteiskunnan polarisoituminen ja taloustilanteen heikentyminen ovat merkinneet erityistä haastetta seurakuntayhtymän diakoniatyölle. Ruoka-avun tarvitsijoiden määrä kasvoi entisestään. Marhaban-keskus ja seurakuntien diakoniatyö tuki maahanmuuttajia, tarjosi apua ja loi yhteisöllisyyttä. Ukrainalaisten pakolaisten määrä ei lisääntynyt merkittävästi, heitä tuettiin Tampereella, ja apua lähetettiin myös Ukrainaan eri kanavia pitkin.

Nuorten pahoinvointi sai yhteiskunnassa monia muotoja. Seurakuntien nuorisotyö ja diakonia tarjosivat laajasti tukea nuorille, yhteistyötä tehtiin koulujen kanssa, nuorille tarjottiin walk in -terapiaa ja keskusteluapua, nuorten illat ovat yhteisöllisen tuen paikkoja.

Valmiustoiminta

Sota Ukrainassa ja Euroopan ja koko maailman heikentynyt turvallisuustilanne korosti valmiustoiminnan merkitystä. Seurakunnat on tärkeä yhteistyökumppani muille alueellisille

toimijoille. Henkisen kriisinkestävyiden kasvattaminen ja henkisen huollon valmiuden kohottaminen ja harjoittaminen mahdollisten häiriötilanteiden tai poikkeusolojen kannalta on seurakuntien tärkeä tehtävä. Valmiuspäivystystoiminnan laajentamista koko hyvinvointialueen kattavaksi valmisteltiin yhdessä tuomiokapitulin ja alueen seurakuntien kanssa. Esihenkilöille toteutettiin kriisiviestintäkoulutus.

Tampereen seurakunnat ja medianäkyvyys 2023

Ansaittu medianäkyvyys on läsnäoloa julkisessa tilassa. Medianäkyvyyden merkitys on Tampereen seurakunnille kriittisen tärkeää, sillä sen kautta rakennetaan läsnäoloa ja tunnettuutta sekä vahvistetaan luottamusta kirkkoa kohtaan. Media toimii myös peilinä, joka paljastaa mitkä asiat ovat kirkon toiminnassa julkisen keskustelun näkökulmasta kiinnostavia.

Vuosi 2023 oli viestinnällisesti monipuolinen ja osittain myös haastava. Kansainvälinen tilanne (Ukrainan ja Gazan sodat) ja ihmisten sosiaalis-taloudelliset huolet leimasivat vuotta. Kasvaneet ruokajonot näkyivät mediassa ja paikallismediat tekivät lukuisia uutisia Tampereen seurakuntien ruoka-avusta. Vaikka aihe itsessään on ikävä, juttujen sävy oli poikkeuksetta Tampereen seurakuntien kannalta positiivinen. Luottamus Tampereen seurakuntien ruoka-apuun näkyi myös siinä, että Aamulehti myönsi Ruokapankille vuoden 2023 Valo -palkinnon.

Merkittäviä tunnustuksia Tampereen seurakuntien toiminnalle saatiin myös Lasten ja nuorten keskukselta ja Tampereen hiippakuntavaltuustolta. Lasten ja nuorten keskus myönsi Messukylän nuorten vaikuttajaryhmälle vaikuttajaryhmä-palkinnon tunnustuksena aktiivisesta ja vaikuttavasta toiminnasta. Tampereen hiippakuntavaltuusto myönsi hiippakunnallisen Kasvun Verso -palkinnon Uusi Verso -yhteisön Arabiyhteisö Elämän suolalle. Elämän suola on vapaaehtoisten varassa tapahtuvaa toimintaa, joka synnyttää osallisuutta ja kasvattaa yhteisöllisyyttä, perehdyttää kristinuskoon ja liittää seurakuntaan.

Syksyllä 2023 alkanut Toivon vuosi näkyi viestinnässä sekä sisältöinä että markkinointina. Näkyvyydeltään merkittävin yksittäinen tapahtuma oli Kalevan kirkon audiovisuaalinen valotaideteos Flora, joka tavoitti liki 16 000 ihmistä. Floran saama media- ja somenäkyvyys oli poikkeuksellisen runsasta ja positiivista. Tapahtuman markkinoinnissa tehtiin onnistunutta verkostoyhteistyötä järjestäjätahojen kanssa.

Yksittäisistä Tampereen seurakuntien toimintaa käsittelevistä artikkeleista merkittävin oli Aamulehden laaja reportaasi Vanhasta kirkosta. Visuaalisesti vahvassa artikkelissa seurattiin viikon ajan arkea Vanhalla kirkolla. Jutun saama myönteinen palaute oli erittäin laajaa.

Esimerkkinä haastavasta viestintätilanteesta voidaan nostaa Ilkon leirikeskusten alueen kehittäminen, jossa seurakunnan tavoitteet ja luontoarvojen puolustaminen nousivat julkiseen keskusteluun. Vuoropuhelua alueen asukkaiden kanssa ylläpidettiin eri tasoilla ja loppuvuodesta järjestettiin myös keskustelutilaisuus yhdessä luonnonsuojelijoiden kanssa.

Keskustelua herättivät myös uutiset tilojen avaamisesta samaa sukupuolta olevien vihkimiseen. Uutiset saivat aikaan paljon reaktioita erityisesti sosiaalisessa mediassa. Valtaosa reaktioista oli positiivisia tykkäyksiä, peukutuksia ja sydämiä, joskin kommentteja jouduttiin myös poistamaan ja keskustelua moderoimaan. Teema näkyi mediassa myös kesäkuussa Pride-tapahtuman aikaan, jolloin Tampereen seurakunnat teetti Vanhan kirkon tapuliin suuren sateenkaaribanderollin. Banderollia vandalisoitiin heti kiinnityksen jälkeen, mikä sai mm. Aamulehden ja Ylen tarttumaan aiheeseen.

Hyvä yhteistyö paikallismedian kanssa jatkui myös tapahtumien osalta. Aamulehti ja Moro striimasivat useita Tampereen seurakuntien tilaisuuksia, joista esimerkkeinä joulurauhan julistus, Death Cafe ja Tampereen teatterin näyttelijöiden joulukonsertti. Kaupunkilehti Tamperelaisen kanssa järjestettiin eduskuntavaalien alla suuri vaalipaneeli, joka myös striimattiin Tamperelaisen toimesta.

Kehittämistoiminta

Kehittämistoiminnan keskiössä oli kaupunkilaisten kohtaaminen, osallisuuden edistäminen ja toivon lisääminen. Kehittämistoiminta pyrki vahvistamaan seurakuntien kykyä olla merkittävä osa suuria yhteisötapahtumia ja tarjota merkityksellisiä kokemuksia tamperelaisille. Vuoden 2023 uutena avauksena toimi erityisesti Toivon vuoden lanseeraaminen, sen jalkauttaminen paikallisseurakuntiin kuin myös sen ilmiöittäminen ja tunnetuksi tekeminen tamperelaisille. Toivon vuodella haluttiin luoda polku vuodella eteenpäin siirtyneille Kirkon juhille. Tapahtumilla pystyttiin tavoittamaan ihmisiä uusin keinoin.

Tampereella pidettävien Jääkiekon MM-kisojen aikaan järjestettiin kisakirkkoja Tampereen Vanhassa kirkossa. Ne toteutettiin yhteistyössä mm. Jääkiekkomuseon, Leijona-pelaajien kanssa ja muiden toimijoiden kanssa. Myös muut Toivon vuoden tapahtumat, esimerkiksi Flora-valotaideteos Kalevan kirkossa, Death Cafe ja Safka-Aid, korostivat seurakuntien roolia keskeisenä yhteisön kokoajana ja tukijana.

Seurakunnat kokosi kehittämistoiminnassa eri toimijoita yhteen. Hyvä esimerkki oli Asunnottomien yönä pidetty Safka-Aid-tapahtuma.

Kehittämistoiminta jalkautui aktiivisesti eri tapahtumiin ympäri kaupunkia. Esimerkiksi Tampereen messukeskuksen Häämessuilla ja Museo Milavidan Hääyössä vihittiin pareja. Seurakunnat oli läsnä tamperelaisten elämän tärkeissä hetkissä erilaisissa ympäristöissä. Mm. tällä toiminnalla on haluttu osoittaa seurakuntien kykyä innovoida ja sopeutua muuttuvaan kaupunkiympäristöön sekä ihmisten odotuksiin.

Tampereen seurakunnat on aktiivinen kaupunkiyhteisön toimija, joka ei ainoastaan reagoi yhteiskunnallisiin tarpeisiin ja ilmiöihin, vaan myös aktiivisesti edistää osallisuutta, toivoa ja yhteistyötä Tampereella.

Ympäristöohjelma

Tampereen seurakunnat toteuttivat uutta ympäristöohjelmaa, joka hyväksyttiin tammikuussa. Ohjelman pohjalta laadittiin ympäristöviestintäsuunnitelma. Seurakunnat oli aktiivisesti yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa mm. Pirkanmaan ELY-keskuksen järjestämissä Ilmastoakatemian seminaareissa ja eduskuntavaaleihin liittyvän vaalipaneelin järjestelyissä. Tampereen seurakunnat palkittiin Reilun kaupan kunniamaininnalla. Toivon vuoden hankkeissa osa oli ympäristöaiheisia. Ympäristöopiston opiskelija suoritti seurakunnissa ja yksiköissä opintoihinsa liittyvän resurssiviisaukartoituksen.

Osallistuva budjetointi

Osallistuva budjetointi edusti edelleen Tampereen seurakuntien strategian mukaista kokeilukulttuuria. Määrärahaa käytettiin merkittävästi Toivon vuoden seurakuntalaislähtöisten hankkeiden toteuttamiseen.

Lapsivaikutusten arviointi

Lapsivaikutusten arviointia seurakuntayhtymässä ohjaa vuonna 2022 hyväksytty Ystävä sä lapsien – Tampereen ev.lut. seurakuntien päätöksenteon lapsivaikutusten arvioinnin ohje.

Seurakunnat ja seurakuntien yhteisten tehtävien yksiköt ovat arvioineet toimintansa lapsivaikutuksia omissa toimintasuunnitelmissaan ja toimintakertomuksissaan. LAVA-arviointi sisältyy myös yhtymän talous- ja toimintasuunnitelmaan sekä toimintakertomukseen.

Seurakuntien kasvatustyössä, rippikoululeireillä, kesäleireillä, retkillä ja koulu- ja opiskelijatyössä sekä yhteisen kasvatuksen toiminnoissa keskitytään laajasti lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja sosiaalisten suhteiden vahvistamiseen. Mm. rippikoulutyössä otetaan huomioon myös erilaiset oppijat.

Suoria ja merkittäviä lapsivaikutuksia on myös muiden yksiköiden toiminnalla. Esimerkiksi diakonia tukee lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä elämää, samoin perheneuvonta ja sairaalasielunhoito.

Yhteinen kasvatustyö on LAVA-arvioinnissaan kiinnittänyt huomiota leiri- ja kurssikeskusten kehittämistarpeeseen lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja turvallisuuden näkökulmasta. Samanaikaisesti työskentelevät leiriryhmät ja osin haastavat majoitustilat vaativat jatkossa lisähuomiota.

Työntekijät pyrkivät toteuttamaan kaikessa toiminnan lasten ja nuorten psyykkisen ja fyysisen koskemattomuuden samoin kuin mahdollistamaan turvallisemman tilan kaikille osallistujille. Rippikouluista saatu palaute antaa ymmärtää, että näihin seikkoihin on paneuduttu kiitettävällä tavalla.

Kussakin seurakunnassa ja yhteisissä tehtävissä on nimetty lapsiasiahenkilöksi yksi viranhaltija ja yksi luottamushenkilö. He muodostavat yhtymän LAVA-seurantaryhmän, jonka tehtävänä on koordinoita, ohjeistaa ja kehittää sekä toiminnan että päätösten lapsivaikutusten arviointia seurakunnissa ja yksiköissä. Lapsiasiahenkilöitä on osallistunut yhteiseen valtakunnalliseen koulutukseen. Nuorten vaikuttajaryhmän jäsenet ovat olleet asiantuntijoina läsnä kasvatuksen asiantuntijaryhmän, seurakuntaneuvostojen, yhteisen kirkkoneuvoston ja yhteisen kirkkovaltuuston kokouksissa.

Henkilöstö

Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat seurakuntien työssä avainasemassa. Hyvää työterveydenhuoltoa arvostetaan. Tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja työhyvinvointikyselyn tulokset käsiteltiin eri elimissä, seurakunnissa ja yksiköissä. Tuloksia hyödynnettiin uuden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2023–2024 laatimisessa.

Johtoryhmässä kiinnitettiin huomiota kirkollisten alojen lisääntyviin rekrytointihaasteisiin. Todettiin tarve lisätä mm. opiskelijayhteydenpitoa ja harjoittelumahdollisuuksia ja huolehtia hyvästä ohjaustoiminnasta.

Tuomiorovasti Olli Hallikainen jäi eläkkeelle 1.10.2023 palveltuaan Tuomiokirkkoseurakuntaa vuodesta 2005 lähtien. Pirkkalan kirkkoherra Olli-Pekka Silfverhuth valittiin tuomiorovastiksi ja hän aloitti tehtävässään 1.10. Eteläisen seurakunnan kirkkoherran virkaan valittiin saman seurakunnan johtava kappalainen Kaija Karvala 1.6.2023 alkaen.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän sisäisiä menettelytapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäinen valvonta on osa johtamista.

Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä noudattaa lakia ja toimii avoimesti, läpinäkyvästi ja vastuullisesti. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi kaikki seurakuntien toimintaan osallistuvat perehtyvät ja sitoutuvat noudattamaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta. Ohje velvoittaa niin henkilöstöä, luottamushenkilöitä kuin vapaaehtoisiaakin.

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Asianmukaisen sisäisen valvonnan avulla varmistetaan:

- toiminnan tuloksellisuus: edistetään organisaation toimintojen kehittämistä, taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta sekä toiminnan laatua
- omaisuuden ja muiden resurssien turvaaminen sekä tarkoituksenmukainen hyödyntäminen: vältetään menetyksiltä, jotka aiheutuvat asioiden huonosta hoidosta, väärinkäytöksestä tai muista sääntöjen vastaisista menettelyistä
- toiminnan laillisuus ja johdon ohjeiden noudattaminen: noudatetaan lakeja, asetuksia, säännöksiä ja muita ohjeita
- tietojen oikeellisuus: kehitetään ja ylläpidetään luotettavia tietoja toiminnasta ja taloudesta.

Riskienhallinta

Tampereen ev.lut. seurakuntien riskien tunnistamisen, hallinnan ja arvioinnin tueksi on hankittu Granite-ohjelmisto.

Riskien arvioinnilla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla

- 1) tunnistetaan seurakuntien ja seurakuntayhtymän keskeiset tavoitteet,
- 2) tunnistetaan ja arvioidaan seurakuntien ja seurakuntayhtymän toimintaan liittyviä riskejä,
- 3) arvioidaan väärinkäytösriskien mahdollisuutta ja vaikuttavuutta, sekä
- 4) tunnistetaan niitä muutoksia, jotka voivat vaikuttaa sisäisiin kontrolleihin.

Riskienhallinnan avulla määritellään toimintatavat riskien tunnistamiseksi, hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi.

Esimiesten johtamistyö on kokonaisuudessaan riskien hallintaa. Toiminnan ja talouden suunnittelu, toteuttaminen ja seuranta merkitsevät jatkuvaa riskien määrittelyä ja hallintaa. Granite-järjestelmä ei ole kaikin osin vielä kasvanut luontevaksi osaksi tätä työtä.

Mm. talouden ja seurakuntien väestötietojen osalta yhteistä kirkkoneuvostoa ja –valtuustoa informoidaan säännöllisesti. Johtokunnat, toimikunnat ja asiantuntijaryhmät seuraavat toiminnan suunnittelua ja toteutumista kokouksissaan. Riskienhallinnasta nousevien tietojen käsittelyä esim. johtoryhmässä ja luottamushenkilöelimissä on edelleen varaa parantaa.

TALOUSKATSAUS

Kirjanpidollinen tulos oli positiivinen

Seurakuntayhtymässä kirjanpidollinen tulos oli positiivinen vuonna 2023. Verotuloja kertyi odotettua merkittävästi paremmin. Kun otetaan huomioon mittavat investointitarpeet, muun muassa Hervannan kirkon laaja peruskorjaus ja Kalevan ja Vatialan kappeleiden peruskorjaukset, positiivisille tuloksille on todellinen tarve. Näin voidaan kerryttää puskureita investointitarpeisiin ja pyritään välttämään lainanottoa. Myös merkittävästi korkeammat palkankorotukset kasvattavat henkilöstömenoja.

Vuoden 2023 aikana keskeisiä talouden aiheita olivat erityisesti inflaatio ja korot. Vuonna 2022 aloitetut koronnostot jatkuivat vuoteen 2023, ja kiristyvän rahapolitiikan tehokkuudesta alkoi näkyä merkkejä.

Korkea inflaatio oli perusteena aiemmin totutusta tasosta suuremmille palkankorotuksille. Niinpä kirkossakin yleisen palkkausjärjestelmään kuuluvan viranhaltijan ja kuukausipalkkaisen työntekijän peruspalkkaa tarkistettiin 5,0 prosentin yleiskorotuksella. Ylimmän johdon peruspalkkaa ja tuntipalkkajärjestelmään kuuluvan työntekijän tehtäväkohtaista perustuntipalkkaa tarkistettiin 4,5 prosentin yleiskorotuksella. Palkankorotukset toteutettiin 1.4.2023 lukien. Palkankorotusten kustannus vuonna 2023 oli vajaa 4 %.

Talousarviossa varatut määrärahat eivät riittäneet yleiskorotuksiin. Talousarvion laadintavaiheessa ei ollut tietoa palkankorotusten tasosta. Talousarviossa oli varauduttu 2,3 prosentin palkankorotuksiin. Talousarviomuutoksilla paikattiin arvioiden mukaisia tarpeita muun muassa palkkojen korotusten takia. Talousarviomuutoksia esitettiin kuitenkin tarveharkintaisesti yhdessä yksiköiden päälliköiden kanssa tehdyn valmistelutyön pohjalta, koska muutkin ratkaisut ja muutokset resursseissa vaikuttavat palkkamenoihin kuin yleiskorotukset.

Seurakuntayhtymän kirjanpidollinen tulos oli positiivinen. Se johtui pääosin siitä, että jäsenten maksamaa kirkollisveroa kertyi hyvin. Kertymä kasvoi suhteellisesti parhaiten verrattuna kymmeneen viimeiseen vuoteen. Hyvään verotulokertymään vaikuttivat osaltaan keväällä tehdyt totuttua reippaammat palkankorotukset, eläkkeiden korotukset, vielä suhteellisen hyvä työllisyystilanne ja verotusperustemuutokset kuntien ja valtion välillä.

Toinen seurakuntien ja yksiköiden palkkamenoihin vaikuttava tekijä oli lomapalkkavelkojen muutoksen kirjaamisen muutos. Pitämättömistä lomista ja säästövapaista seurakuntayhtymälle syntyneen velkamäärän muutos kirjattiin ensimmäistä kertaa jokaisen seurakunnan ja yhteisten tehtävän yksikön menoksi tai menon oikaisuksi aiheuttamisperiaatteen mukaan. Tämä käytäntö toteutettiin seurakuntayhtymän perinteestä poiketen ensimmäistä kertaa. Tämä uusi tapa on kuitenkin ihan normaali käytäntö, mutta Tampereella on ollut oma perinne lomapalkkavelan muutosten kirjaamisen suhteen. Uusi tapa on looginen, koska jokainen seurakunta ja yksikkö voi parhaiten omilla toimillaan vaikuttaa muutoksen suuntaan.

Peruskorjausrahasto lakkautettiin yhteisen kirkkovaltuuston tekemällä päätöksellä. Peruskorjausrahastoa oli aikoinaan kartutettu hyvistä tilikauden tuloksista. Kirkkohallituksen ohjeiden mukaan yleiskatteista rahastoa ei enää saanut kartuttaa. Yleiskatteisessa rahastossa kohteita ei ole korvamerkitty. Sallittua on tehdä edelleen investointivarausta, koska ne tehdään korvamerkitylle kohteelle.

Tehtyjä arvonlennuksia voitiin merkittävässä määrin palauttaa vuonna 2023. Vuosi 2022 oli haasteellinen sijoitusvuosi ja salkkujen tuotto jäi negatiiviseksi. Sijoituksiin kirjattiin arvonlennuksia. Yli puolet tehdyistä arvonlennuksista voitiin palauttaa vuonna 2023. Sijoitusten tuotto olikin positiivinen vuonna 2023. Vuonna 2023 tehtiin sijoituksia vaihtoehtoisin sijoitusinstrumentteihin. Sijoitettaessa myös vastuullisuusnäkökulma huomioitiin.

Kirkollisverotilitykset kasvoivat peräti 15,2 prosenttia edellisvuodesta ollen 38,6 milj. euroa

Kirkollisverotilityksiä kertyi 38,6 milj. euroa. Kirkollisveroprosentti oli 1,25 %. Kirkollisveroja tilitettiin 15,2 % ja noin 5,1 milj. euroa vuotta 2022 enemmän. Kirkollisverotilityksiä kertyi budjetoitua enemmän, vaikka kirkollisverotulo-odotukseen tehtiin sekä kevään että syksyn aikana talousarviomuutokset.

Valtionrahoitusta tilitettiin vajaa 5 milj. euroa.

Kirkon keskusrahastomaksu ja eläkerahastomaksu yhteensä noin 3,4 milj. euroa

Kirkon keskusrahastomaksu oli 6,5 % laskennallisesta kirkollisverotulosta. Tampereen seurakunnat maksoivat kirkon keskusrahastomaksua noin 1,7 milj. euroa. Kirkon eläkerahastomaksua perittiin seurakuntatalouksilta 5 %:n mukaan. Eläkerahastomaksu perustuu suoraan kirkollisverotuloon. Tampereen seurakuntien eläkerahastomaksu oli 1,6 milj. euroa.

Kirkon palvelukeskukselle maksettiin palvelumaksua 289.000 euroa, josta talouspalveluiden osuus oli 264.000 euroa. Kirkon palvelukeskus jätti laskuttamatta joulukuun kiinteästä pohjaosuudesta 18 %, suuruudeltaan noin 550 euroa.

Investointeihin käytettiin 4,7 milj. euroa

Investointeihin käytettiin yhteensä noin 4,7 milj. euroa vuonna 2023. Euromääräisesti merkittävimpiä investointihankkeita olivat Kiinteistöjen energiasaneeraukset, Teerentien remontti, Pispalan kirkon pihan uudistus, Vatialan krematorion painumakorjaus ja Aitokeskuksen korjaustyöt. Investointituloja kertyi noin 0,9 milj. euroa investointiosaan.

Yksityiskohtainen erittely investointihankkeiden toteutumisesta on tilinpäätöksen luvussa ”talousarvion toteutumisvertailut” ja toiminnan sisällöistä kiinteistöpalvelujen toiminnan toteutumisen arvioinnissa.

Maksuvalmius parani edelleen

Seurakuntayhtymän maksuvalmius oli koko vuoden hyvä. Rahavarojen muutos oli positiivinen. Rahavarat lisääntyivät noin 6,2 milj. euroa vuoden 2023 aikana. Huolimatta rahavarojen kehittymisen hyvästä suunnasta seurakuntayhtymän maksuvalmius ei ole mitenkään erityisen korkea, jos verrokkina käytetään viittä muuta suurinta seurakuntataloutta.

Seurakuntayhtymä lisäsijoitti 2 milj. euroa pankkitilivaroja pitkäaikaisesti.

Edellistä vuotta positiivisempi sijoitusvuosi, arvonalautuksia sijoituspääomissa

Markkinavuosi 2023 oli talouden kohtaamista haasteista huolimatta sijoittajille varsin positiivinen. Sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa inflaation nousuvauhti hidastui, vaikka ne olivatkin edelleen keskuspankkien tavoitteiden yläpuolella.

Epävarmuutta loivat muun muassa poliittiset kriisit ja kauppasotien kiristyminen. Ukrainan sota jatkui toista vuotta.

Lokakuun alussa alkanut konflikti Gazan alueella nosti epävarmuutta markkinoilla ja merkittävin vaikutus nähtiin raaka-aineiden, erityisesti öljyn hintakehityksessä. Raakaöljyn hinta nousi uutisten seurauksena sijoittajien pelätessä konfliktin laajenemista ja sen vaikutusta öljyn tuotantoon laajemmin. Öljyn hinnan heilunta oli voimakasta lokakuun aikana, mutta päättyi kuitenkin lopulta syyskuun hintapiikkiin alapuolelle.

Tampereen Seurakuntayhtymän ja Hautainhoitorahaston salkku tuottivat vuonna 2023 yli vertailuindeksinsä +10,5 % (indeksi +9,3 %).

Joulukuun lopussa seurakuntayhtymän salkun kokonaismarkkina-arvo oli n. 30,4 miljoonaa euroa ja hautainhoitorahastolla n. 24,5 miljoonaa euroa.

Nordean ja SEB:in tuotot olivat lähes tasoissa vuonna 2023. SEB oli osakkeissa niukasti vahvempi ja Nordea vastaavasti korkosijoituksissa ja vaihtoehtoisissa sijoituksissa.

Seurakuntayhtymän talous taloutta kuvaavien mittarien valossa

Kirkkohallitus on yleiskirjeessään 26.11.2021 ohjeistanut, että seurakuntien toimintakertomuksessa tulee tarkastella seurakuntatalouden taloutta kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa. Vuonna 2023 kriisiytyvän seurakuntatalouden talouden mittareista mikään ei täyttynyt.

Seuraavassa taulukossa on talouden mittari ja kunkin mittarin kohdalla analyysi.

Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit	Arviointi 2023
Tilikauden tulos ilman kertaluontoisia eriä on negatiivinen kolmena peräkkäisenä vuotena tai viimeisen tilikauden tulos on negatiivinen ilman kertaluontoisia eriä ja kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi.	Ei toteudu. Tilikauden tulos v. 2021 ja 2023 oli positiivinen ilman kertaluontoisia eriä. Vuonna 2022 se oli negatiivinen. Kertaluonteisena on huomioitu käyttöomaisuuden myyntivoitot. Tilikauden tulos ilman kertaluontoisia eriä oli v. 2023 6,2 me; 2022 -0,7 me; v. 2021 2,7 me Kirkollisveroprosentti v. 2023 oli 1,25 %.
Seurakuntayhtymän taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä-luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi, eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluontoisten erien tai metsänhoitosuunnitelman ylittävän myynnin toteuttamista.	Ei toteudu. Seurakuntayhtymän taseessa edellisten tilikausien yli/alijäämä-luku v. 2023 oli 43,6 milj. euroa.
Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä vuotena. (Kaavanmuutos)	Ei toteudu. Maksuvalmius on ollut paranemaan päin. Maksuvalmius v. 2023 oli 239 päivää; v. 2022 210 päivää ja v. 2021 205 päivää.
Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuotena.	Ei toteudu. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on vähentynyt v. 2021–2023. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista (ulk.) v. 2023 oli 60,2 %; v. 2022 60,6 % ja v. 2021 62,4 %.

Suomen talous taantumassa, mutta näkymät valoisimmat

Valtiovarainministeriön 19. joulukuuta julkaiseman talouskatsauksen mukaan investointien ja kotitalouksien kulutuksen vähenemisen takia Suomen talous oli taantumassa vuonna 2023.

Suomen talouden tilanne oli loppuvuonna heikko, ja bruttokansantuote supistui 0,5 prosenttia. Taloustilanne oli alkuvuonna ennakoarvioita huonompi, ja kolmannella neljänneksellä tuotanto väheni selvästi. Kehnoin tilanne on rakentamisessa. Taantumaa ennustetaan väistyvän ja talouden alkavan kasvaa vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien ostovoimaa. Yksityisen kulutuksen

ennustetaan kääntyvän vaimeaan kasvuun ja kasvun vahvistuvan vuonna 2025. Korkeiden lasku tukee investointeja samoin kuin investoinnit energiasiirtymään ja puolustukseen. Vuonna 2024 bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 0,7 prosenttia.

Inflaatio hidastui nopeasti vuoden aikana. Vuonna 2024 inflaatio olisi keskimäärin enää 2 prosenttia. Reaaliensiot kääntyvät kasvuun vuonna 2024. Kotitalouksien ostovoiman kasvu jää kuitenkin vielä vaimeaksi, sillä työllisyyden heikkeneminen ja sosiaalietuuksien leikkaukset hidastavat tulojen kasvua.

Uusien asuntojen rakentaminen oli jyrkässä laskussa ja lasku jatkuu vielä vuonna 2024. Asunnoille on kuitenkin kysyntää maahanmuuton ja maan sisäisen muuton ansiosta. Korkeiden kääntymisen laskuun piristääkin asuntomarkkinoita. Haastavista lyhyen aikavälin näkymistä huolimatta yrityksillä on suuria investointitarpeita lähivuosina, ja odotukset tuotannollisista investoinneista ovat positiiviset.

Vuonna 2023 vienti Suomesta laski, mutta selvästi vähemmän kuin tuonti. Ulkomaankauppa tukikin selvästi taloutta. Vuonna 2024 viennin odotetaan jo kasvavan, kun maailmankauppa toipuu ja Suomen kustannuskilpailukyky on kunnossa.

Tuotannon laskun myötä työvoiman kysyntä vähenee vuonna 2024, työllisyys vähenee tilapäisesti ja työttömyysaste nousee 7,5 prosenttiin. Työllisyyden kasvua tukevat myös hallituksen työvoiman tarjontaa lisäävät toimet, joista ensimmäiset astuvat voimaan vuonna 2024.

Suomen julkisen talouden tilanne on kääntymässä heikompaan. Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 2,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2023. Alijäämä kasvaa 3,5 prosenttiin vuonna 2024 hitaan verotulojen kasvun ja nopean menojen kasvun vuoksi.

Aiemmin päätetyt varautumismenot, mittavat investoinnit ja hintojen sekä palkkojen nopea nousu pitävät menojen kasvun ripeänä myös lähitulevaisuudessa.

Tapani Rantala
yhtymäjohtaja

Birgitta Bragge
talousjohtaja

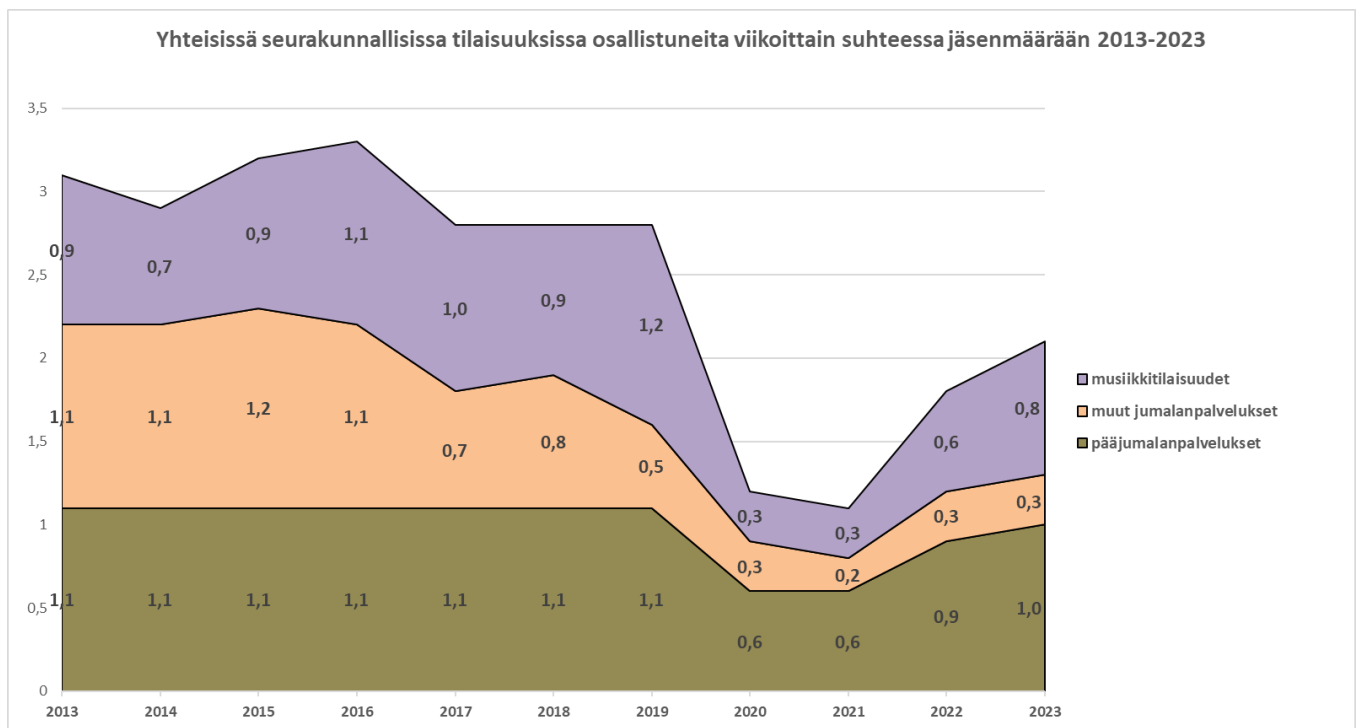
YHTEENVETO SEURAKUNNALLISESTA TOIMINNASTA

Osallistuminen seurakuntien tilaisuuksiin vuosina 2022–2023

Seurakunta	Pääjumalanpalveluksien osallistujat		Muiden jumalanpalveluksien osallistujat		Musiikkitilaisuuksien osallistujat	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
	osallistujia	% *	osallistujia	% *		
Eteläinen	14039	0,8	14594	0,8	5986	7089
Harju	14647	0,9	15144	0,9	1524	1461
Messukylä	16146	0,8	17771	0,9	8743	8051
Ruotsalainen	643	1,4	584	1,3	438	833
Tuomiokirkko	20455	1,0	25053	1,3	4568	4944
Yhteensä	65930	0,9	73146	1,0	21259	22378

* = osallistuneita viikkoa kohti (52) seurakunnan jäsenmäärään verrattuna

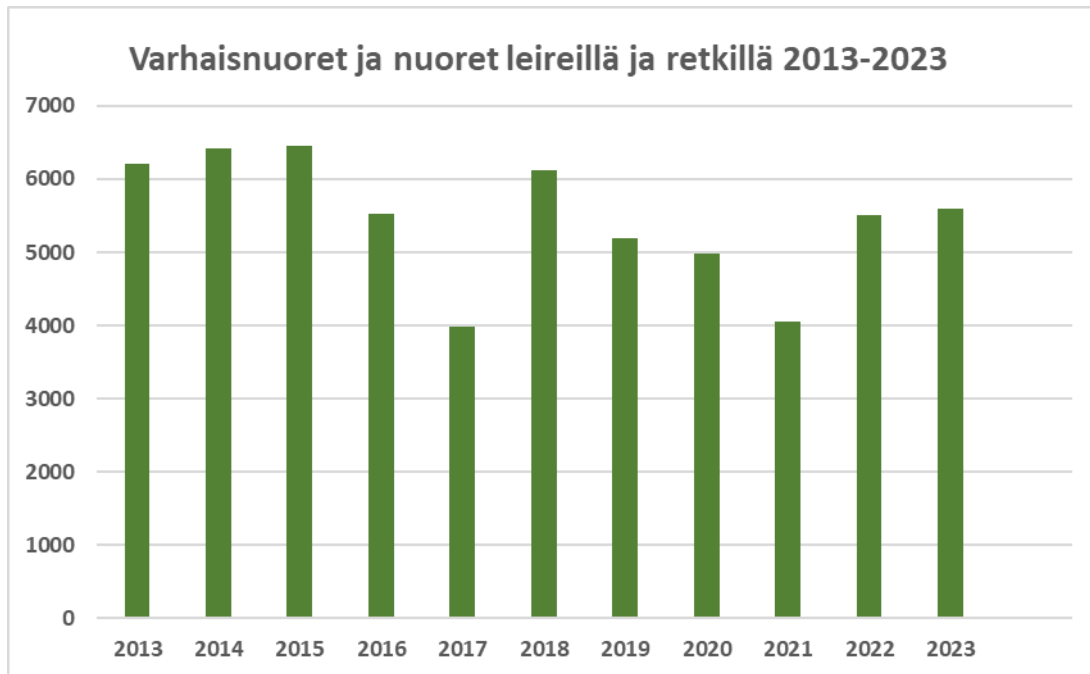
Seuraavissa kaavioissa on kuvattu eräiden keskeisten tilastoitujen toimintojen kehitys viimeisten 11 vuoden ajalta. Luvuissa on mukana seurakuntien ja yhteisten työmuotojen / tehtävien toiminta.

Seurakuntien diakonia 2022–2023

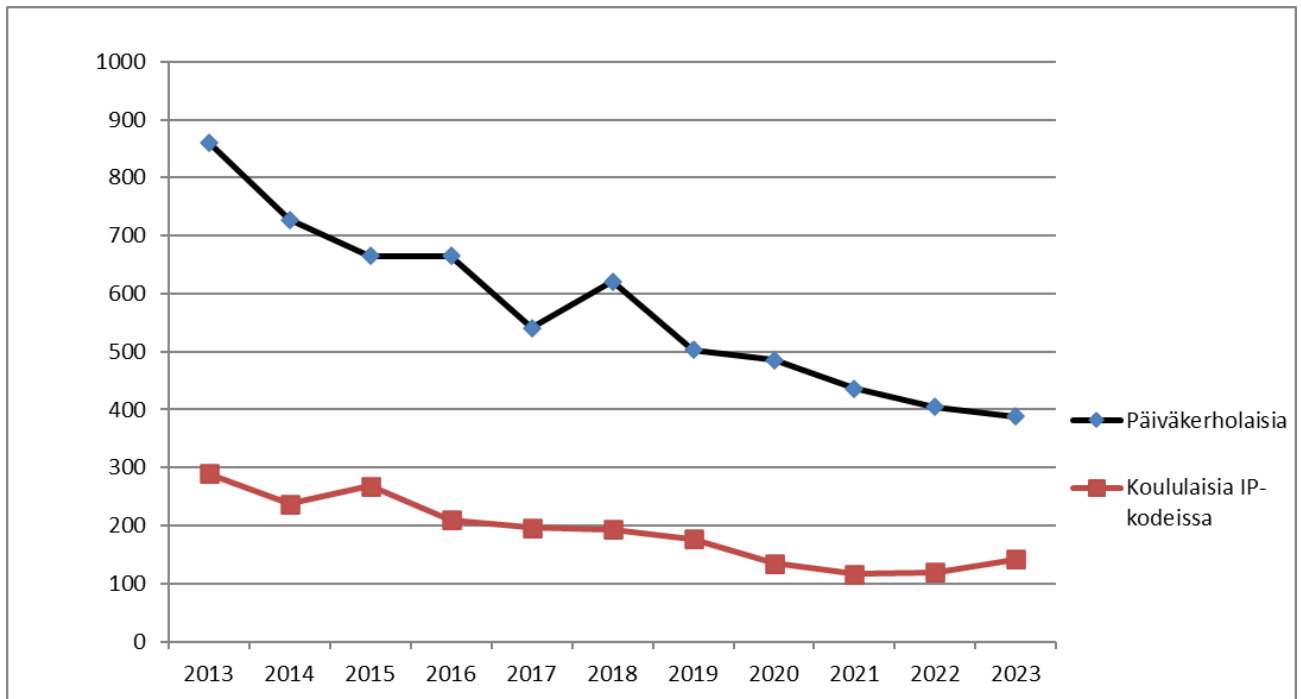
Seurakunta	Diakonian asiakaskontakteja		Yhteisvastuukeräyksen tuotto €	
	2022	2023	2022	2023 *
			yhteensä €/srk:n jäsen	yhteensä €/srk:n jäsen
Eteläinen	7 956	7 130	11 084,62 / 0,31	
Harju	5 437	4 074	16 492,52 / 0,53	
Messukylä	5 979	5 025	13 820,33 / 0,36	
Ruotsalainen	179	187	2 633,15 / 3,07	
Tuomiokirkko	4 650	4 600	25 340,01 / 0,66	
Yhteensä	24 201	21 016	69 370,63 / 0,48	

* = Vuoden 2023 tiedot saadaan huhti-toukokuussa

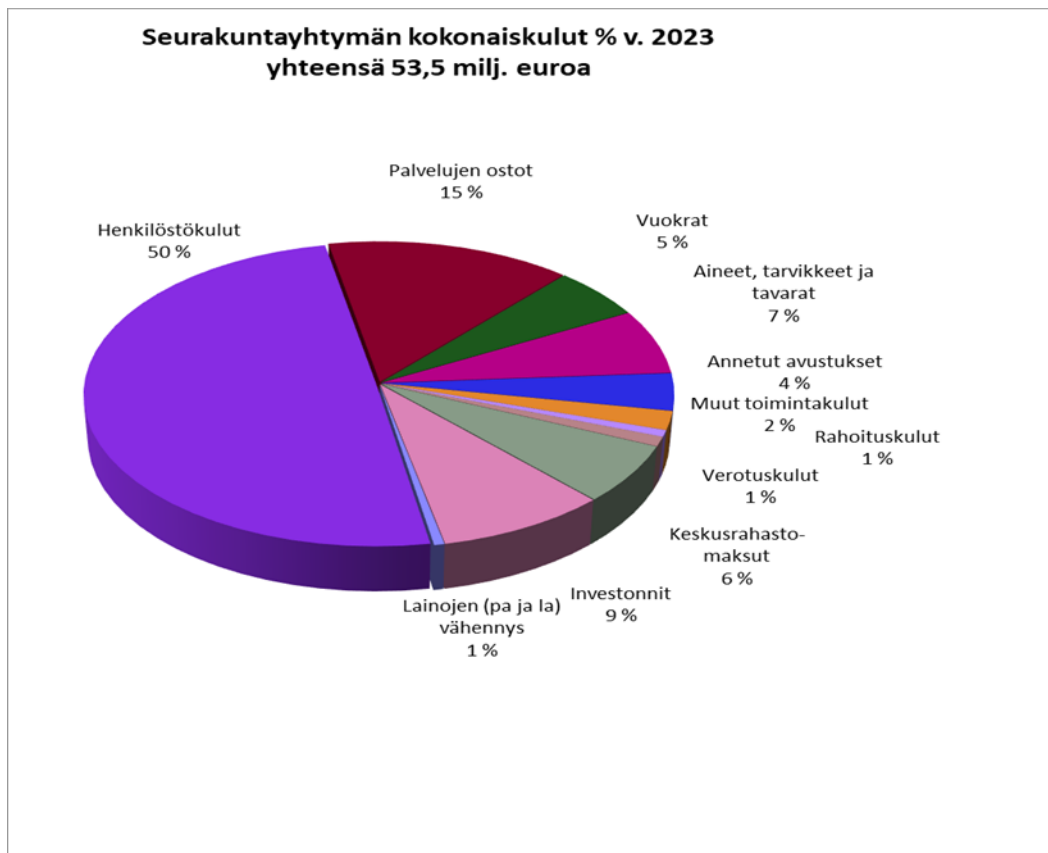
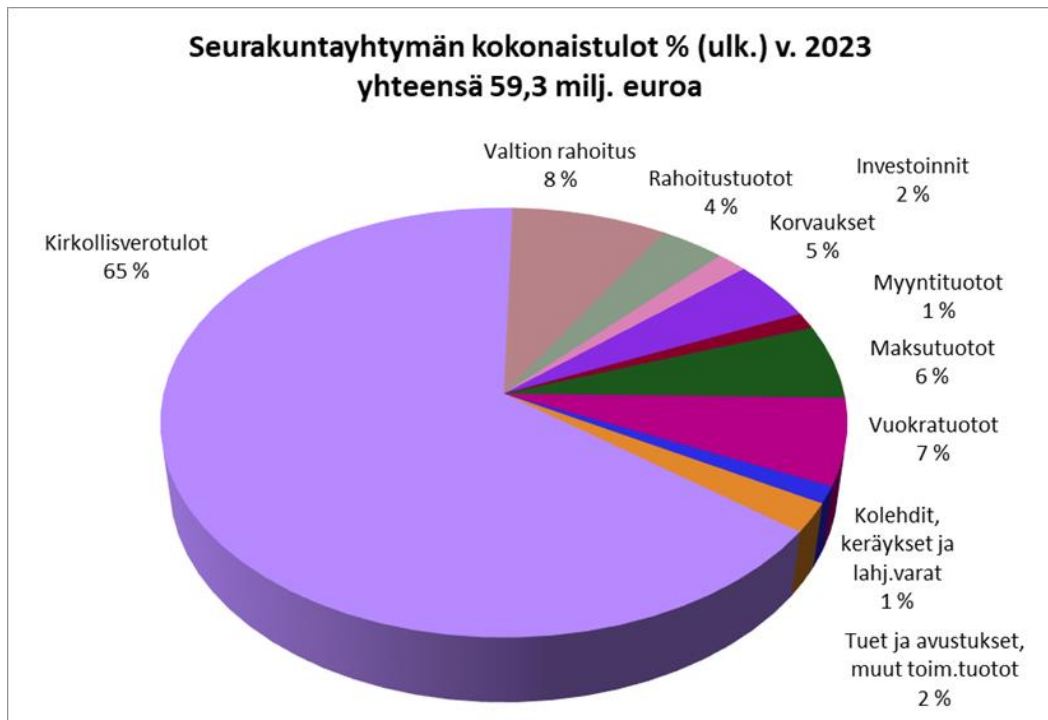

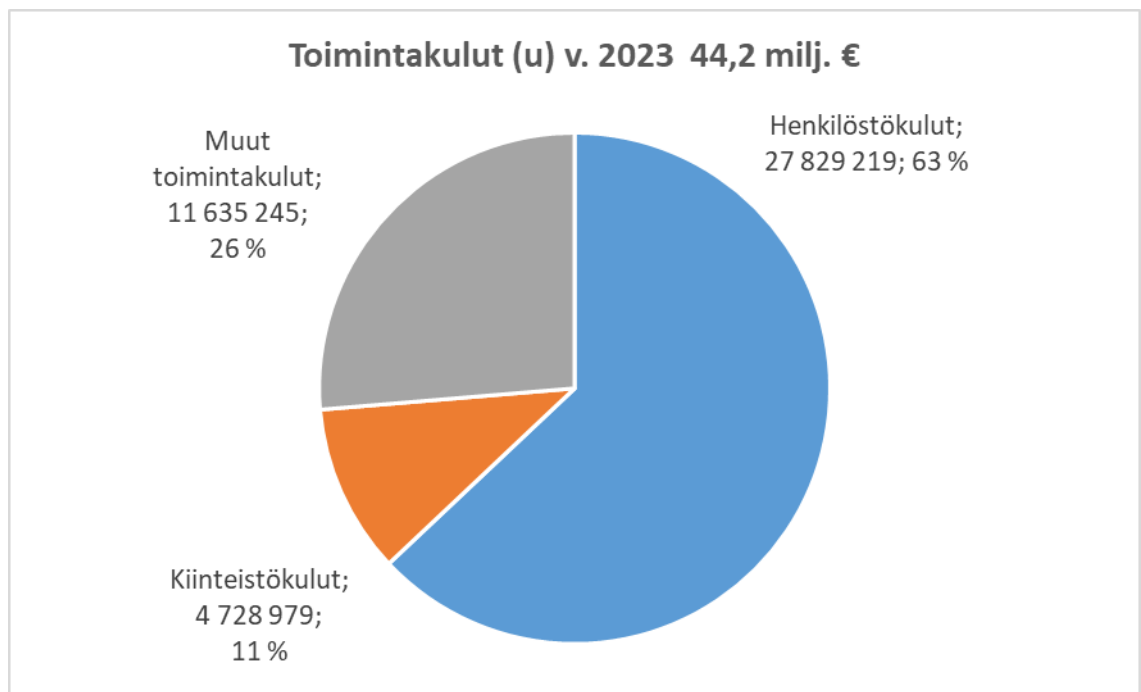
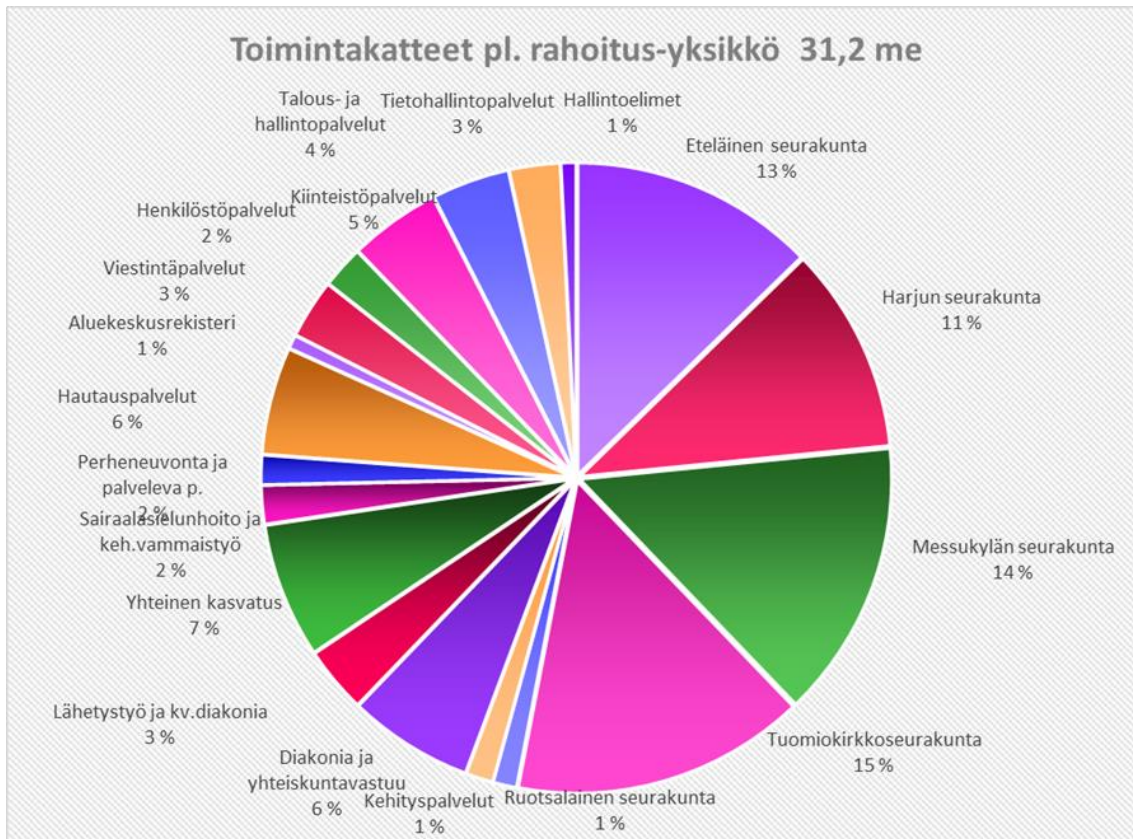

Päiväkerholaisia ja koululaisia IP-kodeissa

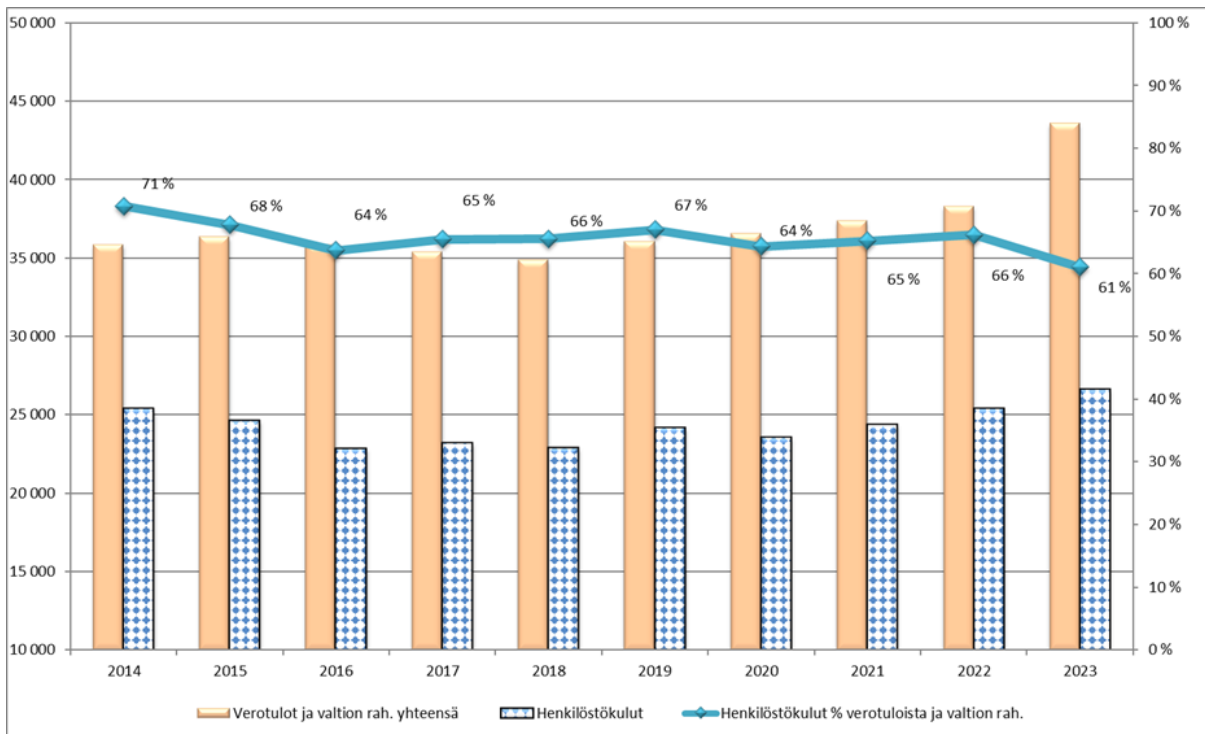

YHTEENVETO TALOUDESTA

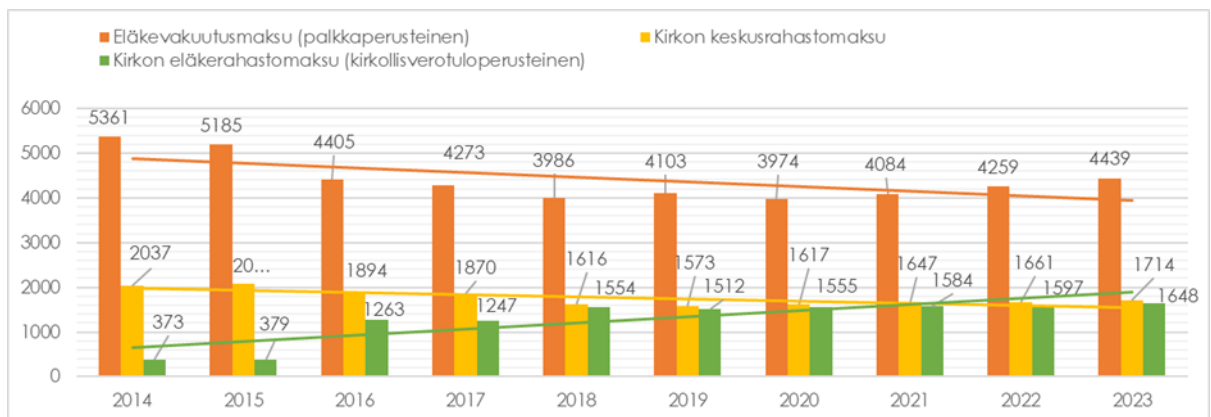

Henkilöstökulut % kirkollisverotuloista ja valtion rahoituksesta

Palkkaperusteinen eläkevakuutusmaksu, kirkollisverotuloperusteinen eläkerahastomaksu ja kirkon keskusrahastomaksu

1.2. Seurakuntalaiset

Tampereen evankelisluterilaisen seurakuntayhtymän seurakuntien jäsenmäärä vuoden 2023 lopussa oli 143489 (31.12.2022 143999). Jäsenmäärä väheni vuoden 2023 kuluessa 510 jäsenellä. Jäsenmäärän lasku jatkui yhtäjaksoisesti vuodesta 2002 lähtien vuoteen 2014 asti. Vuonna 2002 seurakuntien jäsenmäärä oli korkeimmillaan 158064. Vuosina 2015 ja 2016 jäsenmäärän lasku pysähtyi kääntyen vuonna 2017 nousuun. Vuodesta 2018 lähtien jäsenmäärä on ollut laskusuunnassa.

Ohessa ovat keskeiset yhteenvedot Tampereen seurakuntien läsnä olevasta väestöstä. Jäsentietoraportti julkaistiin 2023 koko vuotta koskevana. Jäsentietoraportti on Arkissa ja se on saatavissa aluekeskusrekisteristä.

Tampereen ev.lut. seurakuntien jäsenmäärät (läsnä oleva väestö) 31.12.2023

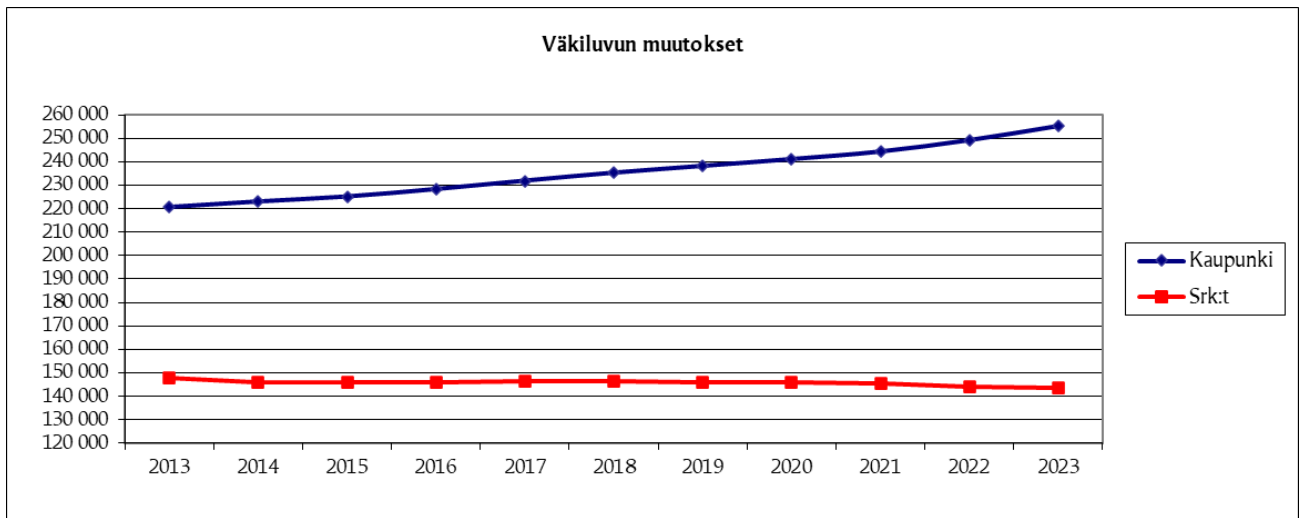
Seurakunta	Väkiluku 31.12.2023	Osuus	Väkiluku 31.12.2022	Osuus	Muutos henkilöä
Eteläinen	35 529	24,8 %	35 574	24,7 %	-45
Harju	30 658	21,4 %	30 833	21,4 %	-175
Messukylä	37 917	26,4 %	38 608	26,8 %	-691
Tuomiokirkko	38 523	26,8 %	38 126	26,5 %	397
Tammerfors sv	862	0,6 %	858	0,6 %	4
Yhteensä	143 489	100,0 %	143 999	100,0 %	-510

Tampereen kaupungin ja ev.lut. seurakuntien lv-väestö v. 2013–2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kaupunki	220 629	223 004	225 118	228 274	231 853	235 239	238 140	241 009	244 223	249 060	255 066 *
Kaupunki - srkt	72 906	76 958	79 249	82 367	85 253	88 667	92 073	95 020	98 866	105 061	111 577
Kirkossa (%)	67,0	65,5	64,8	63,9	63,2	62,3	61,3	60,6	59,5	57,8	56,3

Srkt	147 723	146 046	145 869	145 907	146 600	146 572	146 067	145 989	145 357	143 999	143 489
Muutos-%		-1,14	-0,12	0,03	0,47	-0,02	-0,34	-0,05	-0,43	-0,93	-0,35

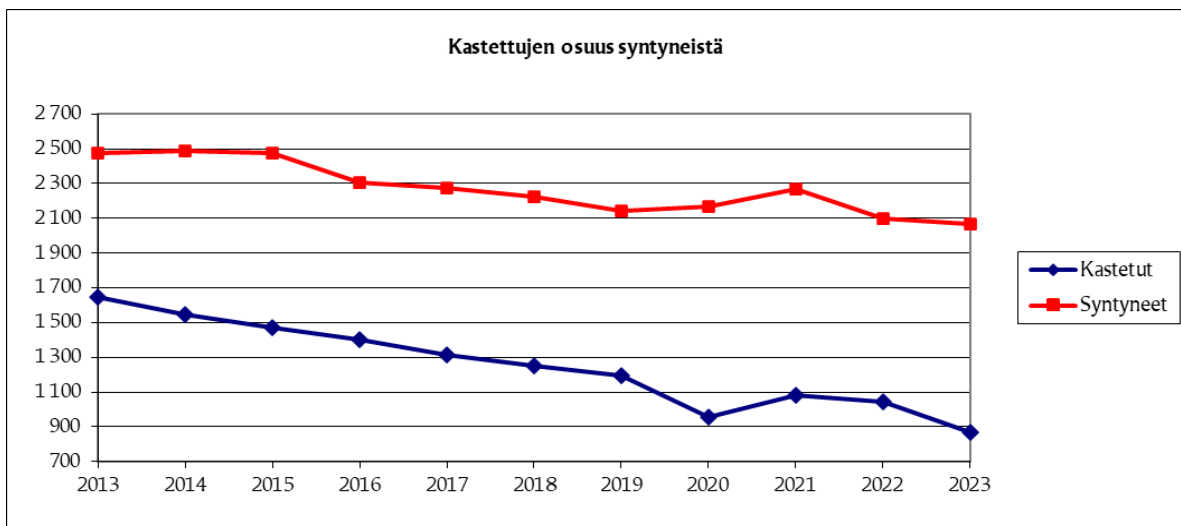
* Lähde Tilastokeskus/
ennakkotieto

Kastettujen osuus syntyneistä v. 2013–2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kastetut	1 645	1 549	1 470	1 404	1 312	1 250	1 192	957	1 083	1 041	870
Syntyneet	2 473	2 486	2 475	2 309	2 274	2 224	2 142	2 166	2 267	2 099	2 068 *
Osuus (%)	66,5	62,3	59,4	60,8	57,7	56,2	55,6	44,2	47,8	49,6	42,1

* Lähde Tilastokeskus/
ennakkotieto

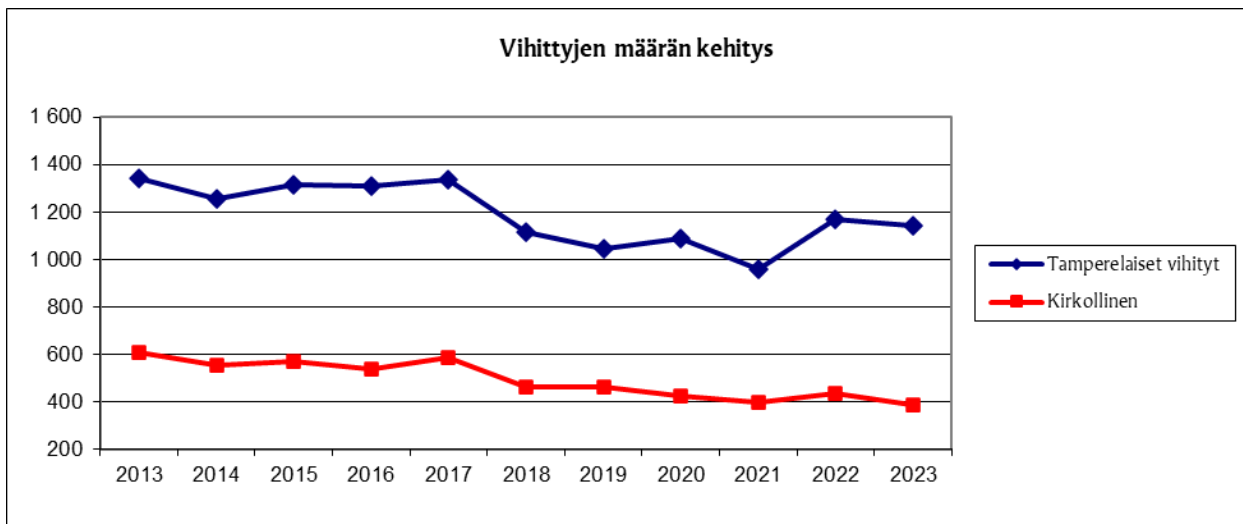

Kirkollisten vihkimisten määrän kehitys Tampereen ev.lut. seurakunnissa v. 2013–2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tamperelaiset vihityt	1 344	1 257	1 317	1 311	1 337	1 113	1 044	1 090	958	1 169	1 145
Kirkollinen	608	557	569	537	585	462	466	428	400	438	391
Osuus (%)	45,2	44,3	43,2	41,0	43,8	41,5	44,6	39,3	41,8	37,5	34,1

Siviiliavioliiton siunaamiset	31	37	28	23	17	31	12	10	13	15	14
--------------------------------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

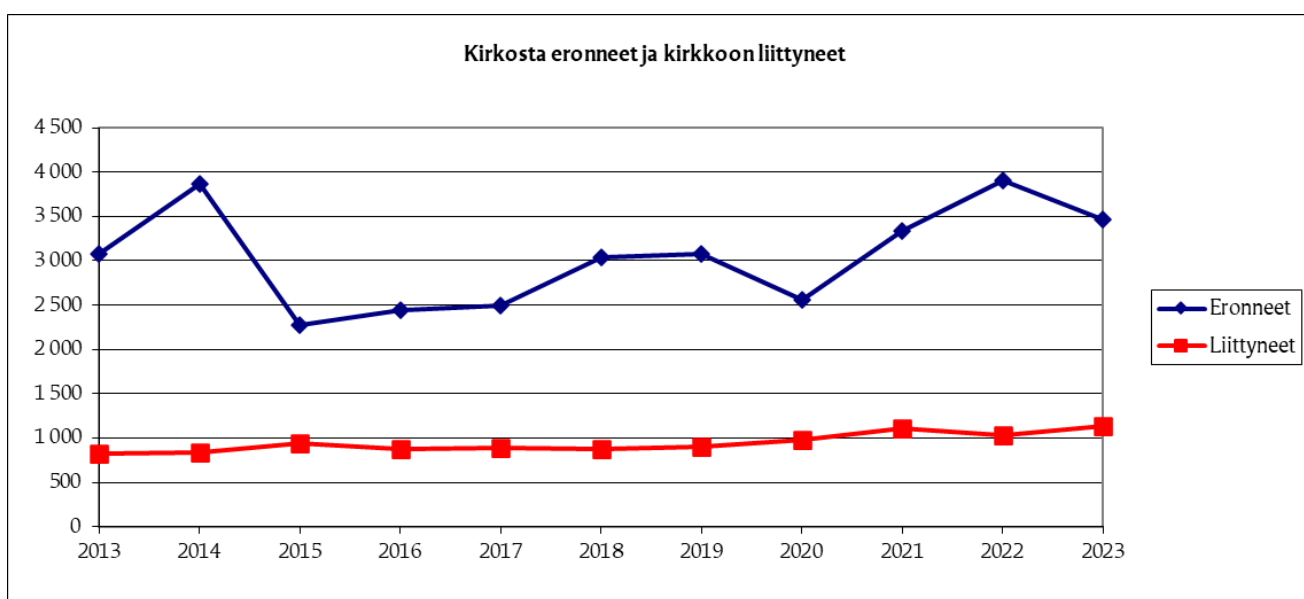
* Lähde Tilastokeskus/
ennakkotieto

Avioliitot tilastoidaan vaimon seurakunnan mukaan. Mikäli vaimo ei ole Suomen ev.lut. kirkon jäsen, tilastointi tapahtuu miehen seurakunnassa.

Kirkosta eronneet ja kirkkoon liittyneet v. 2013–2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eronneet	3 077	3 871	2 279	2 445	2 499	3 036	3 082	2 560	3 340	3 899	3 459
Liittyneet	828	839	948	881	884	882	909	974	1 115	1 038	1 139

1.3. Hallinto

Hallintoelimet

Hallinnollinen työskentely palvelee strategisten linjausten mukaista toimintaa. Keskeinen ulottuvuus on vuorovaikutuksellinen työskentely luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kesken. Päätösten valmistelu ja päätökset rakentuvat tamperelaisten kuulemiseen ja ajantasaisen tiedon hankkimiseen toimintaympäristöstä.

Sähköiset toimintatavat ovat sujuvoittaneet keskustelua, päätöksentekoa ja muuta yhteydenpitoa erityisesti pandemia-aikana. Läsnäolokokouksilla on omat vahvuutensa ja niitä jatketaan, mutta sähköiset kokouskäytännöt ovat tulleet myös jäädäkseen ja ne joustavoittavat hallinnollista työskentelyä.

Yhteinen kirkkovaltuusto

Kokoonpano ja kokoukset

Vuonna 2022 marraskuussa valittu yhteinen kirkkovaltuusto aloitti ensimmäisen toimivuotensa. Kirkkovaltuuston puheenjohtajana toimi DI Matti Ilveskoski, varapuheenjohtajana varatuomari Laura Haurinen Karhola ja pöytäkirjanpitäjänä hallinnon assistentti Päivi Antila (16.3., 1.6., 21.9., 16.11.) ja vs. hallinnon assistentti Leena Waismaa (12.1.).

Vuonna 2023 yhteinen kirkkovaltuusto kokoontui 5 kertaa ja käsitteli 68 asiaa.

Toimikauden ensimmäinen kokous (12.1.) pidettiin Näsin seurakuntasalin lattiaremontin vuoksi poikkeuksellisesti Aleksanterin kirkossa. Muut neljä kokousta pidettiin Näsin seurakuntasalissa. Kaikki kokoukset pidettiin lähikokouksena ja suoratoistettiin seurakuntayhtymän YouTube-kanavalle.

Kesäkuun kokouksen yhteydessä pidettiin valtuutetuille kiinteistöaiheinen seminaari. Edelleen syyskuun kokouksen yhteydessä oli yhdenvertaisuutta käsittelevä koulutus.

Yhteiseen kirkkovaltuustoon kuuluivat seuraavat 51 jäsentä:

Eteläinen seurakunta

Asko Alajoki, Timo Koivula, Saana Kuusipalo, Taina Lampu, Tytti Lindroos, Hannu Merikoski, Kalle Mäki, Jarno Parviola, Antti Pitkämäki, Petri Solja, Tarja Työläjärvi, Ville Vuolanto

Harjun seurakunta

Seija Alatalo, Lauri Erma, Anneli Hukari, Katja Karintaus, Marjo Kuortti, Hanna Merikanto, Jouko Mäki-Lohiluoma, Elisa Penders, Leena Rauhala, Risto Salmela, Maija Sutinen

Messukylän seurakunta

Riina-Eveliina Eskelinen, Salme Halme, Matti Ilveskoski, Taru Kaario, Anne Kangasniemi, Matti Kulkas, Sirpa Kuusela, Outi Mikkola, Riitta Niemistö, Sirpa Pursiainen, Sari Tanus, Arja Tienhaara, Arttu Vuori

Ruotsalainen seurakunta

Suzanne Sjöholm, Catarina Ståhle-Nieminen

Tuomiokirkkoseurakunta

Tiina Eskelinen, Anniina Halonen, Laura Haurinen Karhola, Ahti Jokinen, Matleena Kallinen, Anne Karhola 16.11. alkaen, Katariina Kojo 15.11. saakka, Jussi Kuortti, Paula-Maria Lehtipuu, Varpu Lipponen, Mari Minkkinen, Ilkka Sasi, Riitta Sompa-Hokkanen, Timo Vuorela

Vuonna 2023 kokouksiin osallistuivat läsnäolo- ja puheoikeudella seuraavat nuorten vaikuttajien edustajat: Martta Päivärinta (Eteläinen srk), Anni Aaltonen (Harjun srk), Elo Saari (Messukylän srk) ja Venla Taubert (Tuomiokirkkosrk).

Yhteisen kirkkovaltuuston päätöksiä:

Tuloveroprosentti

Yhteinen kirkkovaltuusto vahvistaa seurakuntayhtymän tuloveroprosentin. Vuonna 2023 tuloveroprosentti oli 1,25 %.

Henkilöstöratkaisut

Vuoden 2023 toiminta- ja taloussuunnitelman talousarvion yleisperusteluissa todettiin niukkenevan talouden haastavan siihen, että henkilöstösuunnittelussa pitää kriittisesti tarkastella, mitä kaikkia vapautuvia tehtäviä jatkossa täytetään ja kuinka laajaa palvelua ja millaisia ryhmäkokoja tarjotaan. Yhteistyön ja joustavuuden toiminnassa yli ammattiala- ja yksikkörajojen pitää olla jatkossakin luonteva osa työntekoa. Entistä enemmän kannattaa harkita useamman eri yksikön yhteisiä virkoja / työsuhteita. Erilaiset yhdistelmätehtävät saattavat olla hyvinkin tarkoituksenmukaisia ja tuoda säästöjä.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti lakkauttaa Tuomiokirkkoseurakunnasta diakonin viran 1.1.2024 lukien.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti lakkauttaa Tuomiokirkkoseurakunnasta suntion viran 1.1.2024 lukien.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti lakkauttaa Tuomiokirkkoseurakunnasta neljä vahtimestarin virkaa 1.1.2024 lukien.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti muuttaa kiinteistöassistentin virkanimikkeen muotoon: asiantuntija – kiinteistöomaisuuden hoito ja hallinto 1.1.2024 lukien.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti muuttaa hallintopäällikön virkanimikkeen muotoon hallintopalveluiden johtaja 1.1.2024 lukien.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti muuttaa hautaustoimen päällikön virkanimikkeen muotoon hautaustoimen johtaja 1.1.2024 lukien.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti muuttaa henkilöstöpäällikön virkanimikkeen muotoon henkilöstöjohtaja 1.1.2024 lukien.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti muuttaa ICT-kehityspäällikön virkanimikkeen muotoon tietohallintojohtaja 1.1.2024 lukien.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti muuttaa kehittämistyön johtavan asiantuntijan virkanimikkeen muotoon kehittämisspalveluiden johtaja 1.1.2024 lukien.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti muuttaa perheneuvontatyön johtajan virkanimikkeen muotoon perheneuvonnan johtaja 1.1.2024 lukien.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti muuttaa yhteisen kasvatuksen johtavan papin virkanimikkeen muotoon yhteisen kasvatuksen johtaja 1.1.2024 lukien.

Kiinteistöasiat ja investoinnit

Tammikuun kokouksessaan yhteinen kirkkovaltuusto päätti hyväksyä Messukylän kirkon muutostyöt kuorin ikkunoiden alkuperäiselle paikalle palauttamisen, saarnastuolin siirron ja korottamisen, lattian pintakäsittelyn sekä alttarialueen laajentamisen osalta tehdyn toteutuksen mukaisesti.

Edelleen tammikuun kokouksessa yhteinen kirkkovaltuusto päätti pyytää Museovirastoa vahvistamaan keskustorin Vanhan kirkon osittaisen penkkien poistamisen ja vetäytymistilan sijoittamisen kaksivuotisen kokeilun pysyväksi muutokseksi esittelyssä ilmenevin perustein. Kesäkuun kokouksessa tehtiin päätös, jonka mukaan keskustorin Vanhan kirkon osittaisen penkkien poistamisen ja vetäytymistilan sijoittamisen kaksivuotinen kokeilu muutetaan pysyväksi järjestelyksi.

Kesäkuun kokouksessa yhteinen kirkkovaltuusto päätti hyväksyä Aito-keskuksen naapurikiinteistöä 3:75 erotettavan laiturin ja lisämaan kaupan hintaan 50.000 euroa kauppakirjan mukaisesti. Edelleen yhteinen kirkkovaltuusto päätti hyväksyä kiinteistön 837–585–17–2 oston Messukylän seurakuntatalon naapurista aiemman päätösesittelyn mukaisesti hintaan 140.000 euroa. Edelleen yhteinen kirkkovaltuusto päätti vuokraoikeuden ostoa koskevan kaavaehtoisen esisopimuksen jatkamisesta (Teerentie 9) 31.12.2026 saakka.

Kesäkuun kokouksessa yhteinen kirkkovaltuusto päätti hyväksyä Kaukajärven seurakuntatalon tontille rakennettavan Kirkkoasunnot Oy:n ARA:n lyhyen korkotuen vuokra-asuntokohteen investoinnin esittelyn mukaisesti. Edelleen yhteinen kirkkovaltuusto päätti muuttaa 8.4.2021 § 17 tekemäänsä päätöstä koskien Kirkkoasunnot Oy:lle annetun lainan takauksen ja tarjouspyyntöjen määrää. Päätettiin myöntää Kirkkoasunnot Oy:lle perustettavaa asunto-osakeyhtiötä varten enintään 5.000.000 euron korkotukilainalle seurakuntayhtymän takaus ja pyytää lainatarjoukset Danske Bank A/S Suomen sivuliikkeeltä, Nordea/Hämeen yritys pankilta, OP Yritys pankki Oyj:ltä ja Kuntarahoitukselta.

Muita päätöksiä

Yhteiselle kirkkovaltuustolle vuosittain kuuluvina tehtävinä käsiteltiin ja hyväksyttiin seurakuntayhtymän ja hautainhoitorahaston vuoden 2022 toimintakertomus ja tilinpäätös sekä vuosien 2024–2026 toiminta- ja taloussuunnitelma ja talousarvio 2024.

Kahdessa kokouksessa päätettiin myös kertomusvuoden seurakuntayhtymän talousarvioon tehtävistä muutoksista ja yhdessä kokouksessa hautainhoitorahaston talousarvioon tehtävästä muutoksesta.

Vuoden ensimmäisessä kokouksessaan yhteinen kirkkovaltuusto valitsi puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vuosiksi 2023–2024. Edelleen ensimmäisessä kokouksessaan yhteinen kirkkovaltuusto valitsi yhteisen kirkkoneuvoston varapuheenjohtajan, jäsenet ja varajäsenet vuosiksi 2023–2024.

Ensimmäisessä kokouksessaan yhteinen kirkkovaltuusto valitsi vaalilautakunnan vuosiksi 2023–2026 suhteellisten vaalien toimittamista varten. Edelleen päätettiin kirkkoherrojen osallistumisesta yhteisen kirkkovaltuuston kokouksiin.

Edelleen ensimmäisessä kokouksessaan yhteinen kirkkovaltuusto päätti johtokuntien valitsemisesta valtuustokaudelle 2023–2026. Valittiin viisi johtokuntaa (IT-yhteistyöalueen johtokunta, kiinteistö- ja hautaustoimen johtokunta, perheneuvontatyön johtokunta,

sairaalasielunhoidon johtokunta ja viestinnän johtokunta), hyväksyttiin niille johtosäännöt ja valittiin johtosäännön mukaisesti puheenjohtaja, jäsenet ja varajäsenet.

Vuoden toisessa, maaliskuun kokouksessa yhteinen kirkkovaltuusto päätti valita Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän tilintarkastusyhteisöksi valtuustokaudelle 2023–2026 kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella KPMG Oy Ab:n.

Kesäkuun kokouksessa yhteinen kirkkovaltuusto päätti lakkauttaa seurakuntayhtymän taseessa olleen peruskorjausrahaston, koska kirkkohallituksen ohjeiden mukaan yleiskatteinen rahastointimenettely, kuten peruskorjausrahasto, ei ole mahdollinen.

Syyskuun kokouksessa yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi hautamaksut vuodelle 2024.

Kirkkolainsäädännön uudistus astui voimaan 1.7.2023. Puolen vuoden siirtymäajan aikana oli seurakuntayhtymän säännöstöä uudistettava ja päivitettävä uusien säädösten mukaisiksi. Vuoden viimeisessä, marraskuun kokouksessa yhteinen kirkkovaltuusto päätti hyväksyä seurakuntayhtymän päivitetyn perussäännön tulevaksi voimaan 1.1.2024 alkaen. Edelleen yhteinen kirkkovaltuusto päätti hyväksyä seurakuntayhtymän hallintosäännön tulevaksi voimaan 1.1.2024 alkaen. Edelleen yhteinen kirkkovaltuusto päätti hyväksyä seurakuntayhtymän päivitetyn taloussäännön, hautaustoimen ohjesäännön sekä hautainhoitorahaston säännöt tulevaksi voimaan 1.1.2024 alkaen.

Valtuustoaloitteet

Yhteinen kirkkovaltuusto käsitteli vuoden aikana seuraavat aloitteet:

Valtuustoaloite kokousten striimaamisesta (12.1.2023)

Riitta Niemistö ja 38 allekirjoittajaa esittävät valtuustoaloitteessaan, että yhteisen kirkkovaltuuston kokousten striimausta jatketaan. Aloitteen mukaan striimi tuo kirkolliseen päätöksentekoon kaivattua avoimuutta. Se mahdollistaa kokouksen seuraamisen missä vain, kun kokoukseen paikalle tulemiseen on monella korkea kynnyks. Se lisää päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja saavutettavuutta.

Jatkossa viestintää kokouksen striimaamisesta on syytä tehostaa esimerkiksi eri sidosryhmien suuntaan, ja tietoa on syytä välittää edelleen esim. seurakunnan eri viestintäkanavissa. Aloitteessa ehdotetaan, että striimausten kustannuksia voidaan vähentää toteuttamalla se kustannustehokkaasti omin työntekijävoimin.

Vastauksessa aloitteeseen todettiin seuraavaa:

Merkittävä enemmistö valtuutetuista kannattaa allekirjoituksellaan aloitetta yhteisen kirkkovaltuuston kokousten striimaamisen jatkamiseksi. Aloitteessa nostetaan esiin striimauksen tärkeitä myönteisiä ulottuvuuksia. Kun striimauksia jatketaan, kokousten seuraamismahdollisuudesta on tarpeen viestiä kiinnostuneille tahoille hyvin. Noin vuoden kuluttua on hyvä arvioida striimausten seuraajien määrää ja palautetta suhteessa käytettyihin resursseihin (työvoimakustannus ym.).

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti, että yhteisen kirkkovaltuuston kokousten striimaamista jatketaan toistaiseksi. Noin vuoden kuluttua arvioidaan striimausten seuraajien ja palautteen määrää suhteessa käytettyihin resursseihin.

Valtuustoaloite tasa-arvon vahvistamiseksi päällikkö- ja johtotehtävissä (17.11.2022)

Irene Roivainen, Riitta Niemistö ja 13 valtuutettua ovat allekirjoittaneet aloitteen tasa-arvon vahvistamiseksi päällikkö- ja johtotehtävissä.

Allekirjoittajien huomio on jo useana vuonna henkilökertomusten tarkastelussa kiinnittynyt sukupuolten tasa-arvoon. Aloitteessa todetaan, että kymmenessä vuodessa naiset ovat ohittaneet lukumääräisesti miehet seurakuntapapistosta niin, että vuonna 2021 tehtävissä oli naisia 36 ja miehiä 30. Edelleen aloitteessa todetaan, että kuitenkin johtavissa tehtävissä naisia oli vain 5 ja miehiä 14. Aloite katsoo, että tasa-arvo tulee ottaa strategiseksi tavoitteeksi, muuten tilanne ei korjaannu.

Aloite toteaa, että rekrytoinnissa johtotehtäviin tavoite pitäisi olla, että tasavahvojen hakijoiden joukosta tulisi valita tasapuolisesti eri sukupuolia. Aloite esittää, että Tampereen seurakuntayhtymä ryhtyy toimenpiteisiin naisten osuuden kasvattamiseksi johto- ja päällikkötehtävissä. Rekrytointien ohella olisi selvitettävä ja kehitettävä koulutus- ja urapolkuja etenkin naisvaltaisilla työaloilla.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti antaa valtuustoaloitteeseen seuraavan vastauksen:

Yhteinen kirkkovaltuusto pitää aloitteen intentiota tasa-arvon vahvistamiseksi seurakuntayhtymän ja seurakuntien johtamistehtävissä hyvänä. Se kuitenkin toteaa, että johtotehtäviin tulee valita hakijoiden joukosta virkaan pätevimmät ja soveltuvimmat. Tasavahvojen hakijoiden kesken tulee valinnan päätyä aliedustettuun sukupuoleen. Yhteinen kirkkovaltuusto toteaa tasa-arvoasioiden edistämisen olevan tärkeä ulottuvuus seurakuntayhtymän ja seurakuntien kaikessa toiminnassa. Tasapuolisesti esihenkilö- ja johtamiskoulutuksiin pääsyn ja osallistumisen tulee osaltaan tukea tätä tavoitetta.

Valtuustoaloite kesätöiden tarjoamisesta 14–17-vuotiaille (16.3.2023)

Riitta Niemistö ja 32 muuta allekirjoittajaa ovat tehneet valtuustoaloitteen kesätöiden tarjoamisesta 14–17-vuotiaille. Aloitteessa todetaan, että monet isot toimijat, kuten esim. Tampereen kaupunki ja Pirkanmaan osuuskauppa tarjoavat ”Tutustu ja tienaa” -työpaikkoja. Samoin todetaan, että Tampereen seurakuntayhtymän kesätyöt ovat pääasiassa vain täysi-ikäisille. Aloitteessa esitetään, että kesällä 2024 ”Tutustu ja tienaa” -työpaikkoja olisi tarjolla myös Tampereen seurakunnilla. Allekirjoittajien mukaan tehtävät tulisi löytää muualta kuin leirikesästä tai rippileireiltä, koska vapaaehtoisia nuoria ei pidä korvata palkatuilla nuorilla.

Vastauksessa aloitteeseen todettiin seuraavaa:

Aloite kesätöiden tarjoamisesta 14–17-vuotiaille on kannatettava. On ajateltavissa, että seurakunnissa ja seurakuntayhtymässä on mahdollisuuksia tarjota kesätyömallin mukaisia lyhytaikaisia palkallisia työmahdollisuuksia alle kahdeksantoistavuotiaalle. Seurakuntien on hyvä työllistää nuoria myös yhteiskunnallisen merkityksen vuoksi. Eri tahojen on tärkeää yhteistuumin tukea nuorten työhön tutustumista ja pieniä ansaintamahdollisuuksia. Työelämään tutustuminen tukee myönteisesti nuorten jaksamista sekä liittymistä seurakunnan ja yhteiskunnan toimintoihin.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti, että

1. aloite kesätöiden tarjoamisesta nuorille on kannatettava

2. seurakunnat ja yksiköt ottavat nuorten kesätyömallin mukaiset työjaksot mahdollisuuksiensa mukaan toimintasuunnitteluunsa ja talousarvioonsa sekä valitsevat nuoret keväällä 2024 täytettäviin kesätyöpaikkoihin

3. asiakokonaisuutta koordinoi ja siitä henkilöstölle viestii henkilöstöpalvelut

4. mikäli Tutustu työelämään ja tienaa -kesätyömalli osoittautuu seurakuntayhtymän johtoryhmän tekemän arvioinnin perusteella toimivaksi konseptiksi, jatketaan käytäntöä myös kesän 2024 jälkeen johtoryhmän yhdessä linjaamien periaatteiden mukaisena.

Valtuustoaloite lisärahoituksesta Uuden Verson toiminnalle (16.3.2023)

Timo Vuorela ja 14 valtuutettua ovat allekirjoittaneet aloitteen, jossa he esittävät yhteiselle kirkkoneuvostolle valmisteltavaksi esityksen Uuden Verson toiminnan lisärahoituksesta nykyiselle toimintakaudelle 2023–2025. He ehdottavat lisäksi Uuden Verson toiminnan tukemista osallistamalla ainakin väliaikaisesti perhetyöntekijän palkkaukseen ja toimintabudjetin lisäämistä asteittain siten että toimintakauden 2023–2025 päätteeksi se olisi vuosien 2014–2015 tasolla.

Allekirjoittajat perustelevat esitystään toteamalla, että seurakuntayhtymän toimintasuunnitelman erityinen kohderyhmä on 18–40-vuotiaat tamperelaiset. Uuden Verson toiminta vastaa juuri tämän ikäryhmän odotuksiin ja haasteisiin.

Aloitteessa todetaan, että toimintabudjetti on vaihdellut huomattavasti vuoden 2014–2015 noin 90 000 euron tasosta kuluvan vuoden 45 000 euron tasoon. Uuden Verson työntekijöistä kolme saavat palkkansa seurakuntayhtymän talousarviovaroista, yksi työntekijä (perhetyöntekijä) on vapaaehtoiskannatuksella palkattu ja yksi työntekijä 70 % vapaaehtoiskannatuksella ja 30 % Harjun seurakunnan varoin sekä Harjun seurakunnan että Uuden Verson yhteisenä työntekijänä.

Vastauksessa aloitteeseen todettiin seuraavaa:

Uusi Verso tekee arvokasta työtä kohderyhmänsä parissa aloitteessa kuvatulla tavalla. Kuten aloitteessa todetaan, jokainen seurakunta työskentelee saman kohderyhmän parissa. Lisäksi mm. seurakuntayhtymän oppilaitostyö, partiotoiminta, Vanhan kirkon toiminta, seurakuntien ja yhteistyökumppaneitten kuorot ja muu musiikkitoiminta kokoavat ja palvelevat 20–40-vuotiaita. Myös perheneuvonta ja diakonia palvelevat tätä hyvin heterogeenista ryhmää. Monien muiden yksiköiden työ kohderyhmän parissa ei vähennä Uuden Verson toiminnan merkittävyyttä. Arvokasta on toimintaan osallistuvien nuorten aikuisten vapaaehtoistyö ja osallistuminen työn taloudelliseen tukemiseen.

Voidaan todeta, että talousarvion toimintakate on noussut huomattavasti vuoden 2020 määrästä. Vuodelle 2024 on aloitteen tekijöiden toivomuksen mukaisesti toimintakate nostettu 10 % tämän vuotisesta.

Yhteinen kirkkovaltuusto toteaa vastauksena Uuden Verson toimintamäärärahaa koskevaan valtuustoaloitteeseen: vuoden 2024 talousarviossa seurakuntayhtymän talousarviomääräraha Uuden Verson toiminnalle nousee aloitteentekijöiden esityksen suuntaisesti siten, että toimintakate on noin 10 % tämän vuotista korkeampi. Vuonna 2024 arvioidaan seurakuntayhtymässä 18–40-vuotiaiden parissa tehtävä työ ja resursointi uuden strategian mukaisesti.

Valtuustoaloite suorasta aloiteoikeudesta nuorten vaikuttajaryhmälle (16.3.2023)

Arttu Vuori ja neljä muuta allekirjoittajaa esittävät, että nuorten vaikuttajaryhmälle myönnetään suora aloiteoikeus yhteiselle kirkkoneuvostolle ja paikallisille seurakuntaneuvostoille. He esittävät edelleen, että nuorten aloitteet olisi käsiteltävä samassa järjestyksessä luottamushenkilöiden jättämien aloitteiden kanssa. Aloiteoikeus tulisi kirjata seurakuntayhtymän ja paikallisseurakuntien ohjeisiin ja sääntöihin.

Vastauksessa aloitteeseen todettiin seuraavaa:

Aloite on sisällöllisesti hyvä ja kannatettava. Tosin suora aloiteoikeus yhteiselle kirkkoneuvostolle ja seurakuntaneuvostoille on jo olemassa. Nuorten vaikuttajaryhmän toimintasäännön (YKN 11.2.2021) mukaan ryhmä voi nyt tehdä kirkkojärjestyksen (KJ 7:9) mukaisia aloitteita. Nuorten vaikuttajaryhmien aloiteoikeutta voidaan korostaa siten, että uuden kirkkolain 3 luvun 7 §:n mukaiseen hallintosääntöön sisällytetään maininnat nuorten aloiteoikeuksista yhteisen kirkkovaltuuston, yhteisen kirkkoneuvoston ja seurakuntaneuvostojen kokouksissa. Aloiteoikeus esitetään kirjattavaksi myös em. toimielinten ohjeisiin ja sääntöihin.

Kehittämällä nuorten vaikuttajaryhmien osallistumismahdollisuuksia tuetaan myös seurakuntalaisten roolin monipuolistumista yleisemmällä tasolla. Yhtenä kirkkolain uudistuksen tavoitteena on ollut seurakuntalaisten kannustaminen osallistumaan seurakuntien toimintaan toiminnan suunnittelun ja toteutuksen kautta.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti, että

1. nuorten vaikuttajaryhmän aloiteoikeus kirjataan uuden kirkkolainsäädännön mukaiseen seurakuntayhtymän hallintosääntöön
2. nuorten vaikuttajaryhmän aloiteoikeus kirjataan myös niiden toimielinten, kuten asiantuntijaryhmien, ohjeisiin ja sääntöihin, jotka jäävät hallintosäännön ulkopuolelle.

Valtuustoaloite partiolaisten kämppäavustuksista (1.6.2023)

Riitta Niemistö ja 24 allekirjoittajaa ehdottavat aloitteessaan, että seurakuntayhtymän kiinteistöpalveluiden budjetista varataan määräraha lippukuntien omien leirialueitten ylläpitoon ja kehittämiseen. Aloitteessa todetaan, että seurakuntayhtymä on vuosien saatossa luopunut monista partiolaisten käyttämistä leiripaikoista. Osalla lippukunnista on oma partiokämppä tai leirialue, osalla ei. Aloitteen mukaan tärkeää olisi kannustaa lippukuntia vuokraamaan leiripaikkoja myös sellaisille lippukunnille, joilla omia leiripaikkoja ei ole. Seurakuntayhtymän ohjatut avustukset voisivat kannustaa tähän. Aloitteessa ehdotetaan esimerkinomaisesti 1000 euron avustusta leiripaikan ylläpitoon ja kehittämiseen sellaiselle lippukunnalle, joka antaa leiripaikkansa myös toisten lippukuntien käyttöön. Aloitteessa esitetään joukko edellytyksiä, jotka lippukunnan tulisi täyttää avustuksen saadakseen. Aloite korostaa sitä, että avustus leirialueitten ylläpitoon tulisi saada kiinteistötoimesta eikä seurakuntien nuorisotyön määrärahoista.

Yhteinen kirkkovaltuusto totesi aloitteentekijöiden esityksen kiinteistöpalvelujen avustuksista leiripaikkojen ylläpitoon ja kehittämiseen tulevan huomioitua uudessa kiinteistöstrategiassa. Uudella strategiakaudella – ja jo vuonna 2024 – kokeillaan järjestelyä, jossa kiinteistöpalveluiden budjetista voidaan osoittaa lippukunnille varoja leiripaikkojen kunnossapidon tarvekehankintoihin. Tuen saamisen ehtona on, että lippukunta jakaa leiripaikkansa käyttöä muiden lippukuntien kanssa.

Valtuustoaloite Ravintola Kierron vakinaistamisesta (1.6.2023)

Anne Kangasniemi ja 20 allekirjoittajaa esittävät aloitteessaan, että Ravintola Kierto vakinaistetaan osaksi diakonian ja yhteiskuntavastuun toimintaa vuoden 2024 alusta lähtien yhteistyössä Eteläisen seurakunnan kanssa. Aloite toteaa myös, että ravintolan toiminta olisi monistettavissa muihin seurakuntiin. Allekirjoittajat perustelevat esitystä toteamalla, että Kierto tavoittaa huomattavissa määrin ihmisiä, jotka eivät ole aiemmin olleet mukana kirkon toiminnassa. Se on auttanut hankalassa työllistymistilanteessa olevia palaamaan opiskelemaan tai työelämään.

Vastauksessa aloitteeseen todettiin seuraavaa:

Ravintola Kierto on ollut osa Kiertotaloudesta kasvua -hanketta. Se on Tampereen kaupungin työllisyys- ja kasvupalvelujen koordinoima kumppanuushanke, jossa luodaan uutta työtä ja osaamista kiertotalouden ympärille. Tampereen seurakuntayhtymä (DYV) on yksi keskeinen toimija hankkeessa.

Hankkeen kohderyhmänä ovat tamperelaiset heikossa työmarkkinaasemassa olevat (alle 30-vuotiaat) nuoret työttömät työnhakijat, yritykset, kolmannen sektorin toimijat sekä kaupungin eri yksiköt ja päättäjät.

Seurakunnan osuus hankkeessa on ollut kehittää hävikkiruuan jatkokäsittelyyn ja -jalostamiseen liittyvää kiertotalouden osaamista erilaisissa oppimisympäristöissä toimien. Lisäksi tavoitteena on kehittää hävikkiruokaravintolakonseptia yhteistyössä verkoston kanssa. Ravintolatoiminta on osaltaan tukenut vähävaraisia ja syrjäytettyjä, tarjonnut ruoka-apua ja rakentanut yhteisöllisyyttä. Kuten aloitteessa todetaan, myös seurakunnan tilat, henkilökunta ja tilaisuudet ovat voineet tulla osallistujille tutuiksi. Ravintola Kierto eroaa perinteisestä seurakuntien yhteisruokailusta mm. merkittävällä hävikin käytöllään, työllistämistoiminnallaan ja maksuliikenteen ja raportoinnin ammattimaisuudella. Kuitenkin sen toiminnassa on säilynyt kirkon toiminnan ideologia ja yhteisöllisyyden kehittämisen ajatus.

KIERTO – Kiertotaloudesta kasvua -hanke päättyi 31.8.2023. Nekalan seurakuntatalolla toiminut ravintola Kierto on ollut asiakkaille auki kolmena päivänä viikossa (ma-ke). Alkuperäiseksi tavoitteeksi asiakasmäärissä asetettiin 40 asiakasta /päivä, mutta hankkeen lopussa saavutettu asiakasmäärä oli 80 /päivä. Ravintola Kierron ruoan valmistukseen käyttämistä raaka-aineista 70–80 % on muodostunut Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän Ruokapankin yhteistyökumppaneiltaan keräämästä hävikistä, mikä on ollut oleellista ravintolaa kehitettäessä.

Hankkeen päättymisen jälkeen Eteläinen srk ja diakonian ja yhteiskuntavastuun yksikkö sopivat ravintolan työntekijöiden ja kustannusten jaosta keskenään loppuvuoden 2023 osalta. Vuoden 2024 alusta ravintola Kierrosta tulee Eteläisen srk:n toimintaa. Suunnitelma on, että toiminta siirtyy Nekalasta Hervannan kirkolle sen remontin valmistuttua. Tarkoitus on, että Ravintola Kierto voisi vakiintua osaksi Eteläisen seurakunnan toimintaa. Tällä hetkellä päätökset on tehty vuoden 2024 osalta. Arviointi suoritetaan vuosittain. Vakiinnuttaminen edellyttää arvioinnin myönteisiä tuloksia sekä riittävän suotuisaa talouskehitystä Ravintola Kierron, Eteläisen seurakunnan ja koko seurakuntayhtymän osalta.

Yhteinen kirkkovaltuusto

1. merkitsi yllä olevan vastauksen tiedoksi
2. totesi Ravintola Kierron olevan osa Eteläisen seurakunnan toimintaa vuonna 2024 ja että toiminta pyritään mahdollisuuksien mukaan vakiinnuttamaan edelleen
3. merkitsi liitteenä olevan Ravintola Kierron vaikuttavuusselvityksen tiedoksi.

Valtuustoaloite Rajalan talvikäytöstä (21.9.2023)

Riitta Niemistö ja 21 allekirjoittajaa ehdottavat aloitteessaan Rajalan leirikeskuksen talvikäytön mahdollistamista. Aloitteessa todetaan, että Rajala on partiolaisille tärkeä leirikeskus. Se on metsäkämpä ja siellä pystyy järjestämään sellaisena toimintaa, mikä ei muissa seurakuntien leirikeskuksessa oikein onnistu. Lippukuntien omista kämpistä se erottuu edukseen siten, että sieltä löytyy runsaasti sisämajoitustilaa ja kunnollinen suurtalouskeittiö. Lisäksi aloitteessa esitetään, että jatkossa tamperelaisten lippukuntien Rajalan talvikäyttö sovittaisiin koordinoidusti aina edellisen vuoden lokakuussa eli ennen lippukuntien syyskokouksia.

Vastauksessa aloitteeseen todettiin seuraavaa:

Rajalan leirikeskus on viime vuodet ollut talviajan suljettuna. Vuosittain kohteen käyttö on päätynyt noin loka-marraskuussa ja talven jäljiltä otettu jälleen käyttöön tyypillisesti toukokuun loppuun mennessä. Talviajan sulkua on perustunut vähäiseen varausasteeseen, talvikäytön resursoinnin hankaluuteen sekä talvikäytöstä aiheutuviin ylimääräisiin kustannuksiin ja aurauksen työläyteen.

Kustannuksia aiheuttavat erityisesti etäällä olevan kohteen käyttöön sitoutuva henkilöstö- ja matkakustannukset, aurauksen sekä lisälämmittämisen energiantarve. Mikäli kohteessa haluttaisiin järjestää leirejä, joihin liittyisi lisäksi ruokahuolto, kiinteistöpalveluilta leirien mahdollistamiseen sitoutuvan ajan määrä korostuisi entisestään. Nykyisen henkilökunnan resursseilla ruokahuoltoon liittyvää palvelua ei voida järjestää.

Yhteinen kirkkovaltuusto toteaa aloitteentekijöiden esityksen perustelluksi ja kannatettavaksi. Rajalan talvikäytöstä aiheutuu kuitenkin merkittävästi lisäkustannuksia, jotka on pystyttävä kattamaan syntyvillä maksutuotoilla. Tästä syystä yksittäisen leirin on oltava pituudeltaan aina vähintään kaksi vuorokautta. Rajalan talvikäyttöä voidaan kokeilla talvikaudella 23/24 edellyttäen, että lippukunnat myös käytännössä sitoutuvat suuruusluokaltaan aloitteen mukaiseen käyttöasteeseen. Tulevista talvikaudesta voidaan päättää kokeiluun perustuen. Käytön edellytyksenä jatkossakin on, että käyttöaste on riittävä.

*****

Kertomusvuoden päättyessä oli valmisteltavana kirkkovaltuutettu Tuula Yli-Krekolan aloite keinoista vuoden 2021 Yhteisvastuukeräyksen toteuttamiseen seurakunnissa sekä aloite otsikolla "Vapaaehtoistyön kehittäminen Tampereen seurakunnissa", kirkkovaltuutettu Jouko Mäki-Lohiluoman valtuustoaloite otsikolla "Valtuustoaloite Tampereen seurakuntayhtymälle julkilausuman laatimiseksi rahoittamastamme kehitysyhteistyöstä ja sen saavutuksista", kirkkovaltuutettu Sirpa Kuuselan valtuustoaloite Ilkon leirikeskusalueen kiinteistökehittämisen vaihtoehtojen etsimiseksi, kirkkovaltuutettu Asko Alajoen valtuustoaloitteet otsikoilla "Jumalanpalvelus on kristityn perusoikeus" ja "Lasten kotihoitoa pitää tukea" sekä "Joogaa ei pidä levittää kirkkoihin", kirkkovaltuutettu Antti Pitkämäen valtuustoaloite vähemmistöryhmien tasapuoliseksi huomioimiseksi, kirkkovaltuutettu Riitta Niemistön valtuustoaloite hautausmaiden roskien lajittelusta, kirkkovaltuutettu Hanna Merikannon valtuustoaloite lihatuotteiden käytön puoltamisesta Tampereen seurakuntien toiminnassa.

Yhteinen kirkkoneuvosto

Varsinaiset jäsenet

Juha Itkonen, puheenjohtaja
 Kalle Mäki, varapuheenjohtaja
 Tiina Eskelinen
 Salme Halme
 Matleena Kallinen
 Katja Karintaus
 Timo Koivula
 Tytti Lindroos
 Leena Rauhala
 Ville Vuolanto
 Arttu Vuori

Henkilökohtaiset varajäsenet

Antti Pitkämäki
 Laura Pöyhönen
 Tuula Harkonmaa
 Riitta Niemistö
 Riina-Eveliina Eskelinen
 Onni Erkkilä
 Suzanne Sjöholm
 Risto Salmela
 Tuomas Kauppinen
 Matti Kulkas

Vuonna 2023 kokouksiin osallistuivat läsnäolo- ja puheoikeudella seuraavat nuorten vaikuttajien edustajat: Martta Päivärinta (Eteläinen srk), Anni Aaltonen (Harjun srk), Elo Saari (Messukylän srk) ja Venla Taubert (Tuomiokirkkosrk).

Yhtymäjohtaja ja viestintäjohtaja johtivat ja koordinoivat yhdessä yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan kanssa asioiden esittelyä yhteisessä kirkkoneuvostossa. Yhtymäjohtaja ja viestintäjohtaja toimivat myös esittelijöinä. Yhteisten tehtävien muut johtavat viranhaltijat toimivat kukin oman vastualueensa asioiden esittelijöinä yhteisessä kirkkoneuvostossa. Sihteerinä toimi hallinnon assistentti.

Yhteinen kirkkoneuvosto kokoontui 13 kertaa ja käsitteli 174 asiaa.

Yhteisen kirkkoneuvoston kokoukset 2.3., 27.4., 6.6. ja 17.8. järjestettiin sähköisenä etäkokouksena. Yhdeksän kokousta (26.1., 16.2., 30.3., 16.5., 7.9., 5.10., 2.11., 23.11. ja 14.12.) pidettiin Rooma-kokoustilassa. Läsnäolo- ja puheoikeutetuille järjestettiin mahdollisuus osallistua kokoukseen sähköisesti lukuun ottamatta 26.1. ja 5.10. kokouksia, jotka olivat kaikkien osalta lähikokouksia.

Kertomusvuonna yhteinen kirkkoneuvosto teki päätöksiä mm. seuraavista asioista:

Henkilöstöasioita

Yhteinen kirkkoneuvosto

- päätti perheneuvontatyön johtajan valinnasta
- päätti julistaa avoimeksi Tampereen aluekeskusrekisterin toimistosihteerin viran ja valitsi virkaan viranhaltijan
- päätti julistaa avoimeksi Tampereen aluekeskusrekisterin toimistosihteerin viran
- päätti Kirkon Keskusteluavun toiminnanohjaajan 80 % työsuhteen perustamisesta diakonian ja yhteiskuntavastuun yksikköön ja valitsi tehtävään työntekijän
- päätti kaupunkiteologin työsuhteen jatkamisesta ajalle 1.1.2024–31.12.2024
- päätti kehittämispalvelujen tapahtumakoordinaattorin tehtävän jatkamisesta ajalle 1.1.2024–31.12.2024
- päätti Uuden Verson ma. perhetyön koordinaattorin työsuhteen jatkamisesta ajalle 1.1.–31.12.2024
- päätti hylätä Aito-keskuksen kiinteistöhoitajan valinnasta tehdyn oikaisuvaatimuksen
- päätti perustaa Tampereen seurakuntayhtymään sisäisen ilmoituskanavan epäiltyä rikkomusta koskevan tiedon ilmoittamista ja ilmoituksen perusteella toteutettavia toimenpiteitä varten
- päätti hyväksyä päivitetyn tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman vuosille 2023–2024
- päätti ansiomerkkien myöntämisestä henkilökunnalle.

Kiinteistö- ja hautaustoimen asioita

Yhteinen kirkkoneuvosto

- päätti valita edustajan seurakuntayhtymän ja hautainhoitorahaston omistamien kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden yhtiökokouksiin vuosiksi 2023–2024
- päätti valita edustajan seurakuntayhtymän ja hautainhoitorahaston osittain omistamien osakeyhtiöiden yhtiökokouksiin vuosiksi 2023–2024
- päätti valita ehdokkaat seurakuntayhtymän ja hautainhoitorahaston omistamien kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden hallitukseen vuosiksi 2023–2024
- päätti valita ehdokkaat seurakuntayhtymän ja hautainhoitorahaston osittain omistamien osakeyhtiöiden hallitukseen vuosiksi 2023–2024
- päätti valtuuksista nimetä edustus muiden yhtiöiden yhtiökokouksiin vuosina 2023–2024
- päätti valita seurakuntayhtymän yhtiökokousedustajan ja ehdokkaat hallituksen jäseniksi As Oy Tampereen Keskisenkatu 20:een
- päätti hyväksyä Hervannan kirkon peruskorjauksen suunnitelmakokonaisuuden
- päätti hyväksyä Aleksanterin kirkon peruskorjauksen hankesuunnitelman jatkosuunnittelun pohjaksi
- päätti hyväksyä Kalevankankaan kappelin hankesuunnitelmakokonaisuuden jatkosuunnittelun pohjaksi
- päätti hyväksyä Vatialan siunauskappelin hankesuunnitelmakokonaisuuden jatkosuunnittelun pohjaksi
- päätti hyväksyä Kirkkoasunnot Oy:n yhtiöjärjestyksen muutoksen
- päätti asunto-osakkeiden ostamisesta yhtiöstä Asunto Oy Kangasalan Topin Mäki
- päätti Ilkon kurssikeskuksen alueen kaavaehtoisen esisopimuksen jatkamisesta
- päätti hylätä Ilkon kurssikeskuksen alueen kaavaehtoisen esisopimuksen jatkamisesta tehdyn oikaisuvaatimuksen
- päätti Pättinniemen leirikeskukseen kahden kokoontumistilan ja yhden majoitusrakennuksen rakennusurakoitsijan valinnasta
- päätti asunto-osakkeen myymisestä
- päätti hautauspalvelumaksuista ja hautojen hoitomaksuista vuodelle 2024
- päätti leiri- ja kurssikeskushinnastoista vuodelle 2024
- päätti kirkkojen konserttikäyttövuokrista vuodelle 2024
- päätti seurakuntatilojen ja kirkkojen vuokrista vuodelle 2024.

Avustuksia

Yhteinen kirkkoneuvosto

- käsitteli lähetyksen ja kansainvälisen diakonian vuoden 2023 talousarviomäärärahan jakamista. Seurakuntaneuvostot saivat kohdennettavaksi lähetysjärjestöille ja Kirkon Ulkomaanavulle 31.12.2022 jäsenmäärän perusteella jaetun osuuden 987 000 euron kokonaismäärärahasta. 98 700 euroa jätettiin yhteisen kirkkoneuvoston erillispäätöksin jaettavaksi kuluvan vuoden aikana ilmeneviin nopeata reagointia edellyttäviin avustus- tai muihin erityiskohteisiin. Seurakuntaneuvostot jakoivat seitsemälle lähetysjärjestölle avustusta talousarviomäärärahoista yhteensä 649 877,73 euroa ja Kirkon Ulkomaanavulle 238 412,27 euroa.

- myönsi 15 000 euroa hätäapua Kirkon Ulkomaanavulle vuoden 2023 talousarvioon varatusta lähetystyön ja kansainvälisen diakonian määrärahasta käytettäväksi Syyrian maanjäristyksen uhrien auttamiseen
- myönsi 10 000 euroa hätäapua Suomen Lähetysseuralle vuoden 2023 talousarvioon varatusta lähetystyön ja kansainvälisen diakonian määrärahasta käytettäväksi Syyrian maanjäristyksen uhrien auttamiseen
- myönsi hätäavustuksen Suomen Lähetysseuralle vuoden 2023 talousarvioon varatusta lähetystyön ja kansainvälisen diakonian määrärahasta käytettäväksi siten, että 30 000 € osoitetaan Israel-Palestiina-kriisin hätäapuun (Augusta Victoria -sairaala ja humanitaarinen apu Gazassa ja Länsirannalla) sekä 10 000 € Jaranwalan alueen kotinsa menettäneiden kristittyjen perheiden tukemiseksi Pakistanissa
- myönsi 33 700 € hätäavustusta Kirkon Ulkomaanavulle vuoden 2023 talousarvioon varatusta lähetystyön ja kansainvälisen diakonian määrärahasta käytettäväksi Itä-Afrikan ruokakriisin aiheuttaman hädän helpottamiseen.

Muita asioita

Yhteinen kirkkoneuvosto

- päätti kokousajoistaan sekä muutti kokouksen alkamisajaksi klo 17
- päätti valita edustajansa kiinteistö- ja hautaustoimen johtokuntaan, viestinnän johtokuntaan sekä IT-yhteistyöalueen johtokuntaan vuosiksi 2023–2024
- päätti asettaa vuosiksi 2023–2024 seurakuntayhtymän johtoryhmän ja päätti sen kokoonpanosta
- päätti nimetä suunnitteluryhmän jäsenet vuosiksi 2023–2024
- päätti nimetä toimikaudelle 2023–2024 seuraavat asiantuntijaryhmät: diakonian ja yhteiskuntavastuun asiantuntijaryhmän, kasvatuksen asiantuntijaryhmän sekä talouden ja sijoitusomaisuuden asiantuntijaryhmän
- päätti hyväksyä diakonian ja yhteiskuntavastuun asiantuntijaryhmän toimintasäännön ja valitsi asiantuntijaryhmän jäsenet
- päätti hyväksyä yhteisen kasvatuksen asiantuntijaryhmän toimintasäännön ja valitsi asiantuntijaryhmän jäsenet
- päätti hyväksyä talouden ja sijoitusomaisuuden asiantuntijaryhmän tehtävät ja nimesi sen jäsenet
- päätti asettaa toimikaudelle 2023–2024 musiikkitoimikunnan, tasa-arvotoimikunnan, valmiustoimikunnan ja ympäristötoimikunnan
- päätti hyväksyä em. toimikuntien tehtävät ja valitsi toimikuntiin jäsenet
- päätti yhteistyötoimikunnan kirkkoherraedustajan vaihdoksesta
- päätti, että Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä jatkaa Kirkon mediasäätien tukemista kolmivuotiskaudella 2023–2025 ja valitsi edustajan sen hallintoneuvostoon samalle ajanjaksolle
- päätti Tampereen seurakuntayhtymän strategian päivitysprosessin toteuttamisesta ja aikataulusta
- päätti hyväksyä päivitetyn Tampereen seurakuntayhtymän tietosuojapolitiikan
- päätti hyväksyä Tampereen seurakuntayhtymän ympäristöohjelman vuosiksi 2023–2025
- päätti nimetä toimikaudekseen yhteisten tehtävien lapsiasiahenkilöt ja pyytää seurakuntaneuvostoja nimeämään kunkin seurakunnan lapsiasiahenkilöt (luottamushenkilö ja viranhaltija) seurakuntaneuvoston toimikaudeksi
- päätti hyväksyä nuorten vaikuttajaryhmän luottamushenkilökummin ja pyytää seurakuntaneuvostoja nimeämään keskuudestaan luottamushenkilökummit
- päätti saavutettavuuskoordinaattorin valinnasta kaudelle 2023–2024
- päätti vahvistaa vuoden 2023 leirikäsän maksut
- päätti rippikoulumaksuista vuodelle 2024

- päätti musiikkikasvatuksen hinnaston tulevaksi voimaan 1.8.2023
- päätti hyväksyä perheneuvonnan käyntikorvaukset vuodelle 2024
- päätti, että Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä osallistuu ESR+ -hankehakuun (Kotipesästä voimavaroja työelämään -hanke)
- päätti, että Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä liittyy Hansel Oy:n kilpailuttamaan Elintarvikkeet ja non-food-tuotteet 2023–2027-puutejärjestelyyn
- päätti, että Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä liittyy Hansel Oy:n Puhtaanapidon tarvikkeet 2024–2026 (2028) kilpailutukseen
- päätti seurakuntien alueilla olevien nimettyjen kohteiden ulkoalueiden hoidon toteuttajat kilpailutuksen perusteella sopimuskaudelle 1.5.2023–30.4.2026
- päätti täydentävien leirikeskuspalveluiden hankinnasta sopimuskaudelle 2025–2026 (optiot 2027, 2028)
- päätti hyväksyä Tampereen seurakuntien valmiussuunnitelman vuosille 2023–2024
- päätti sidonnaisuusilmoitusten pyytämisestä
- päätti toimielinten kokousten sähköisen osallistumisen turvaamisesta
- päätti vuosien 2024–2026 toiminta- ja taloussuunnittelun evästeistä sekä vuoden 2024 talousarvion kehyksestä
- päätti osallistuvan budjetoinnin toimintatavan jatkamisesta Tampereen seurakuntayhtymässä vuonna 2024
- päätti vuoden 2023 tilinpäätöksen korkojen kirjaamisesta
- päätti ansiomerkkien myöntämisestä luottamushenkilöille
- päätti kirjanpidosta poistettavista saatavista vuodelta 2023
- päätti seurakuntayhtymän ja hautainhoitorahaston vuoden 2023 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen valmistelusta
- päätti seurakuntayhtymän ja hautainhoitorahaston tositteiden hyväksyjistä vuonna 2024
- päätti hyväksyä päivitetyn sijoitussuunnitelman vuodelle 2024
- päätti hyväksyä päivitetyn ohjeen testamentin tai lahjoituksen vastaanottamisesta 1.1.2024 alkaen.

Aloitteet

Yhteinen kirkkoneuvosto käsitteli Petri Soljan tekemän sateenkaariliputusta koskevan seurakuntalaisaloitteen, jossa esitettiin kaikkiin Tampereen seurakuntayhtymän kiinteistöihin sateenkaariliputusta vuonna 2023 homo- ja transfobian vastaisena päivänä 17.5.2023 sekä ihmisoikeuksien päivänä 10.12.2023. Perusteluissaan aloitteen tekijä toteaa olevan aika näyttää, että jokainen ihminen hyväksytään kirkossa juuri sellaisena kuin on ja että kaikki ovat tervetulleita kirkkoon taustasta riippumatta.

Yhteinen kirkkoneuvosto merkitsi aloitteen tiedoksi ja pitää tärkeänä, että sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt tuntevat itsensä tervetulleiksi Tampereen seurakuntien toimintaan ja että heidät hyväksytään täysivaltaisesti kirkossa ja yhteiskunnassa. Yhteinen kirkkoneuvosto totesi, että aloite sateenkaariliputuksesta seurakuntayhtymän kiinteistöissä ei ole sellaisenaan toteutettavissa, sen sijaan liputtaminen Suomen lipulla on mahdollista. Yhteinen kirkkoneuvosto suosittelee tätä seurakunnille toteutettavaksi. Yhteinen kirkkoneuvosto päätti antaa aloitteen ja YKN:n esittelyn ja päätöksen tiedoksi Tampereen seurakuntayhtymän seurakunnille niiden omia mahdollisia tukitoimenpiteitään varten.

1.4. Henkilöstö

Henkilöstökokonaisuus

Vuoden lopussa 31.12.2023 palveluksessa oli 529 päätoimista (yli 19 h/vko) henkilöä, joista vakituisessa palvelussuhteessa oli 452 ja määräaikaisessa palvelussuhteessa 77 työntekijää. Näistä kokoaikaisessa virka- tai työsuhteessa oli 484 henkilöä ja osa-aikaisessa päätoimisessa virka- tai työsuhteessa oli 45 henkilöä. Nämä luvut sisältävät sekä erilaisilla vapailla olevat henkilöt että heidän sijaisensa. Sivutoimisessa, määräaikaisessa palvelussuhteessa oli musiikinopettajia 32 ja muita sivutoimisia työntekijöitä 22. Lisäksi kesätyöntekijöitä ja hautausmaan kausityöntekijöitä oli yhteensä n. 200 työntekijää huhti-lokakuun välisenä aikana.

Palvelussuhteessa oli 31.12.2013 ja 31.12.2023	Kokoaikaiset		Osa-aikaiset		Yhteensä	
	2013	2023	2013	2023	2013	2023
Virkasuhteiset	346	318	30	11	376	329
Työsopimussuhteiset	172	167	37	33	209	200
Yhteensä	518	485	67	44	585	529

Vuonna 2023 vakinaisesta virasta tai työsuhteesta erosi 17 henkilöä. Näistä eläkkeelle siirtyi 13 henkilöä. Osittaisilla työaikajärjestelyillä oli yhteensä 11 viranhaltijaa tai työsuhteista työntekijää. Vakituisessa tehtävässä vuonna 2023 aloitti yhteensä 23 työntekijää. Pidempiaikaisia vapaita käytettiin vuonna 2023 muun muassa seuraavasti: vuorotteluvapaata 1, opintovapaata 16 ja hoitovapaata 17 henkilöä.

Henkilöstön sukupuolijakauma ja keski-ikä

Seurakuntayhtymän henkilöstö (vakinaiset ja määräaikaiset, päätoimiset kokoaikaiset ja osa-aikaiset työntekijät) oli naisvaltaista ja keski-ikäistä. Naisia henkilöstöstä oli 71 % ja miehiä 29 %. Naispuolisten työntekijöiden keski-ikä oli 50 vuotta ja miespuolisten keski-ikä 47 vuotta. Vuonna 2023 henkilöstöstä oli 29-vuotiaita tai sitä nuorempia 30 henkilöä eli n. 6 %.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu päätoimisen henkilöstön jakautuminen eri tehtäväryhmiin sekä kyseisen tehtäväryhmän osuus henkilöstön yhteismäärästä vuosina 2013 ja 2023. Luvuissa ovat mukana sekä vakituiset että määräaikaiset työntekijät.

Tehtäväryhmä	2013		2023	
	lkm	%	lkm	%
Kirkkoherrat ja yhteisten tehtävien johtajat *	25	4,3	19	3,6
Seurakuntapapisto	65	11,1	63	11,9
Sairaalasielunhoitajat	8	1,4	7	1,3
Perheneuvojat	8	1,4	12	2,5
Kirkkomuusikot	25	4,3	25	4,7
Diakoniatyöntekijät	65	11,1	75	14,0
Nuorisotyöntekijät	47	8,0	40	7,6
Varhaiskasvatuksen työntekijät	76	13,0	53	10,0
Toimistotyöntekijät ja asiantuntijatehtävät	95	16,2	96	18,1
Hautausmaatyöntekijät	30	5,1	28	5,3
Kiinteistö- ja leirikeskustyöntekijät	77	13,2	95	18,0
Muut työntekijät **	64	10,9	16	3,0
Yhteensä	585	100	529	100

* Vuonna 2013 seurakuntajako Tampereella oli toinen, kirkkoherroja oli yhteensä 11.

** Ryhmään muut työntekijät kuuluvat mm. lähetyssihteerit, koordinaattorit, projektityöntekijät ja musiikinopettajat. Vuoden 2013 luvussa on ollut mukana em. tehtävien lisäksi kirkonpalvelijaryhmään kuuluvaa henkilöstöä. Tähän ryhmään sisältyi diakoniatyöntekijöitä, keittiötyöntekijöitä sekä kiinteistö- ja leirikeskustyöntekijöitä, jotka nykyisin ovat ryhmissä diakoniatyöntekijät ja kiinteistö- ja leirikeskustyöntekijät. Vuoden 2013 muut työntekijät luvussa ovat lisäksi mukana myös Epilän toimintakeskuksen henkilöstö, jotka siirtyivät vuoden 2015 alusta lukien Martinussäätiön palvelukseen.

1.5. Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

1.5.1. Seurakunnat

Eteläinen seurakunta

Seurakuntaneuvoston jäsenet: Asko Alajoki, Pauliina Huhtasalo, Timo Koivula, Saana Kuusipalo, Kari Kuusisto, Taina Lampu, Hanna Lempinen, Tytti Lindroos, Ilpo Lähteinen, Hannu Merikoski, Jarno Parviola, Antti Pitkämäki, Petri Solja, Tarja Työläjärvi, Ville Vuolanto ja Anni Ylinen. Nuorten edustajat Martta Päivärinta ja Leea Lahti. Varapuheenjohtaja Taina Lampu, esittelijä johtava kappalainen Kaija Karvala 31.5. asti ja 1.7.- vs. johtava kappalainen Christian Seppänen, sihteeri seurakunta-assistentti Outi Toivonen, puheenjohtaja vt. kirkkoherra Ari Rantavaara (1.1.–31.5.) ja vt. kirkkoherra Kaija Karvala (1.6. ->)

Visio: Palvelemme yhdessä kokonaisvaltaisesti kristillisen sanoman ulottumiseksi kaikille alueellamme asuville.

Yleistä: Seurakunnan jäsenmäärä pysyi käytännössä samana edelliseen vuoteen verrattuna. Vuosi 2023 oli seurakunnallisen toiminnan kannalta paluuta uuteen normaaliin, jossa kiinteänä osana on nopeakin muutosvalmius. Toiminnassa korostui laadukas perustyö, jonka seurakuntalaiset ilahduttavasti löysivät. Sanan julistaminen on seurakunnassa edelleen keskiössä. Lisäksi syntyi uusia avauksia niin piireihin kuin jumalanpalveluselämään. Näissä kaikissa merkittävä panos on vapaaehtoisilla seurakuntalaisilla. Kirkkoherran vaalissa, joka ratkaistiin tuomiokapitulissa, tuli valituksi Kaija Karvala. Hervannan kirkon remontin alkamisajankohtaa siirrettiin kesään 2024. Remontin siirtyminen kahteen otteeseen vaikutti laajalti toimintaan. Seurakunnassa alkoi syksyllä piispantarkastus, joka jatkuu vuoteen 2024. Talous pysyi edellisten vuosien tapaan tasapainossa, tosin ennakoitua suurempien palkankorostusten takia haimme talousarviomuutosta. Alustava tilinpäätös näyttää hiukan alijäämäiseltä, mutta se johtuu koko seurakuntayhtymää koskevasta jaksotettujen palkkojen kirjaustavan muutoksesta, jota ei pystytä ennakoimaan.

Tavoitteet:

- Kutsutaan ihmisiä aktiivisesti mukaan kirkon toimintaan, tapahtumiin ja yhteisiin ruokailuihin

Musiikkityö pyrkii kohtaamaan seurakunnassamme kaikki ikäluokat. Musiikkitilaisuuksissa kävi 8650 henkeä. Edellisvuoteen 2022 verrattuna yleisömäärä kohosi 58 %. Sekä ravintola Kierto että Hervannan kantapöytä tavoittivat eri ikäisiä ja eri yhteiskunta-asemassa olevia henkilöitä n. 500 henkilöä viikossa. Ruokailuiden edullista hintaa ja seurakunnan tarjoamaa yhteisöruokailua arvostettiin laajalti.

Viestinnällä pyrimme antamaan voimaa arkeen, lohduttamaan kriiseissä ja avaamaan kirkkovuoden pyhien ja kristillisten perhejuhlien merkitystä nykypäivän ihmisille. Tämä on toteutunut verkkosivujen ja sosiaalisen median kanavien aktiivisella päivittämisellä jumalanpalvelusten, hartauksien, raamattuluentojen ja työalojen kuulumisten muodossa sekä tapahtumien ja hallinnon päätösten tiedottamisella läpi vuoden. Sosiaalisen median kanavien seuraajamäärät ja tavoitettujen henkilöiden määrät ovat kasvaneet edelliseen vuoteen nähden.

- Hyvä ja lämmin kokemus kohdatuksi tulemisesta

Diakoninen vanhusten kotikäyntityö jatkui edelleen tärkeänä työmuotona. Kotikäyntityöllä on nykyajassakin kysyntää ja juuri diakonian kautta on mahdollista tarjota laadukkaita, inhimillisiä, kiireettömiä kohtaamisia.

Nuorisotyössä tarjosimme ratkaisukeskeistä terapiaa ja muuta keskusteluapua 110 kertaa. Tyypillinen asiakkaamme oli toisen asteen naispuolinen opiskelija. Partion toimintarakenne tukee kohtaamista. Seurakuntamme partiolaisissa oli kertomusvuonna 60 ryhmää.

- Seurakuntayhteisöjen rakentaminen ja lähikirkkojen omaleimaisuuden tunnetuksi tekeminen sekä yhteistyöverkoston vahvistaminen

Yhteistyö erilaisten toimijoiden kanssa tiivistyi selvästi kuluneena vuonna Pirkanmaan hyvinvointialueelle siirtymisen myötä. Seurakunnan diakoniatyö otetaan mielellään osaksi moniammatillisia tiimejä ja työryhmiä. Tästä yhtenä esimerkkinä mm. syksyllä käynnistynyt Nekalan seurakuntatalon yhteisöneuvonta, jonka moniammatillinen yhteistyöverkosto tarjoaa asiakkaille apua, tukea ja palveluohjausta.

Varhaiskasvatuksessa perhekeskustyö kaupungin ja järjestöjen kanssa on hyvällä tavalla arkipäiväistänyt. Varhaiskasvatuksen työntekijöitä oli mukana alueellisissa perhekeskuskokouksissa sekä ammattilaisina yhteistyönä toteutettavissa perheille suunnatuissa palveluissa mm. vuoden aikana alkaneessa ryhmäneuvolatoiminannassa.

Vuoreksessa on syntynyt jumalanpalvelusyhteisö, joka on vakiinnuttanut asemansa ja koonnut alueen seurakuntalaisia yhteen. Lisäksi Vuoreksen alueella on aloittanut oma nuorten aikuisten yhteisö.

- Monikulttuurinen seurakunta – eri kulttuuritaustaiset osaksi seurakuntayhteisöä

Nuorisotyön monikulttuurisin toiminto on Hervannan Parkki, jonka säännöllisistä osallistujista valtaosa on maahanmuuttajia tai maahanmuuttajataustaisia.

Ekumeeninen yhteistyö jatkui Friday Together toiminnassa yhdessä Hervannan Katukappelin kanssa. Tarjosimme katoliselle Pyhän ristin seurakunnalle tilat viettää messua Hervannan kirkossa kerran kuussa. Aivan loppuvuodesta alkoi sudanilaisten arabiankielinen messuyhteisö Härmälän kirkolla, jota johtaa anglikaanipappi. Lähetystyön kautta olemme osa maailmanlaajuisia kirkkoa.

Harjun seurakunta

Tero Matilainen (pj), Alatalo Seija, Erma Lauri, Hukari Anneli, Järkäs Niilo, Karintaus Katja, Koivurova Laura, Kuortti Marjo, Lehtinen Jarmo, Merikanto Hanna, Mäki-Lohiluoma Jouko, Penders Elisa, Rauhala Leena, Salmela Risto, Skyttä Juha-Pekka, Sutinen Maija, Valento Johanna, Oksanen Marja (sihteeri).

Tavoitteemme toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2023 ja toteutumisen arviointi

TTS 2023: Avoimet kirkot

Kirkot ovat rukouksen ja kohtaamisen paikkoja. Kirkon avoimuus merkitsee konkreettista mahdollisuutta rukoukseen, hiljentymiseen ja yhteyden kokemiseen. Tavoitteena on, että jokainen kirkkoon tulija kokee itsensä tervetulleeksi, kohdatuksi ja hyväksytyksi.

- Lähikirkkojen yhteisöllisen työn tukeminen ja vahvistaminen
- Kirkkojen aukioloaikojen laajentaminen mahdollisuuksien mukaan
- Kohtaavan työn lisääminen

Arviointi

Kirkoilla tapahtuvan yhteisöllisen työn rungoksi vakiintuivat yhteisöruokailut, joiden avoin ja helposti lähestyttävä toimintamalli on otettu hyvin vastaan. Myös yhteisöruokailuaikojen ulkopuolella kaikille kirkkoille on muodostunut mahdollisuus kahviotyypiseen kohtaamiseen ja ajanviettoon.

Kohtaava työote vahvistui toimintojen suunnittelun keskeisenä näkökulmana. Eri työntekijäryhmien lämmin ja palveleva toiminta seurakuntalaisten lähikohtaajina toteutui asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kirkkojen aukioloaikojen laajentamisessa joudumme vielä selvittämään käytännön kysymyksiä erityisesti työvoimaresurssien ja turvallisuuden näkökulmista.

TTS 2023: Omistajuus seurakuntalaisilla

Tavoite kutsuu vapaaehtoistyön vahvistamiseen ja uudenlaisen toimijuusmallin rakentamiseen. Toimintatapoja eivät määrittele työmuotojen ja työntekijöiden tarpeet vaan seurakuntalaisten toiveet ja tarpeet. Ihmiset toimivat seurakunnassa heille merkityksellisellä tavalla. Toiminta suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä alueen ihmisten kanssa.

- Vapaaehtoistyön tuen vahvistaminen
- Seurakuntalaisten määrätietoinen ja suunnitelmallinen kutsuminen vapaaehtoistehtäviin

Arviointi

Vuonna 2023 työnsä aloitti uusi vapaaehtoistyön pappi, joka yhdessä tehtävään nimetyn vapaaehtoistyön tiimin kanssa oli keskeinen toimija vapaaehtoistyön vahvistamisessa. Uusia vapaaehtoisia kutsuttiin määrätietoisesti erityisesti messuavustajien verkostoa vahvistamalla ja heidän koulutustaan lisäämällä. Vapaaehtoistyötä tukevan tietojärjestelmän käyttöönotto seurakuntayhtymässä viivästyi mutta vanhaa järjestelmää pystyttiin käyttämään.

Soivaa hoivaa-toiminta jatkui kanttoritiimin toimesta ja uusia hoivamusikanteja valmennettiin tammi- ja syyskuussa. Toimintamallia esiteltiin seminaareissa ja työpajoissa. Hoivakodeilla on musisoitu runsaasti ja toiveita on enemmän kuin tekijöitä.

TTS 2023: Viestimme ja kuuntelemme

Viestintä ei ole vain seurakunnan kokoavan toiminnan tapahtumista tiedottamista, vaan yhteydenpitoa seurakuntalaisiin ja vuorovaikutusta heidän kanssaan. Laadukas viestintä edellyttää kuuntelemista ja kuulolle asettumisen taitoja. Lisäksi viestinnällinen näkökulma rohkaisee välittämään seurakunnan hengellistä ydinviestiä erilaisten kohdennettujen kanavien kautta.

- Paikallisen viestintäsuunnitelman päivittäminen
- Some- viestinnän kehittäminen
- Striimaustoiminnan vahvistaminen ja vakiinnuttaminen

Arviointi

Vuoden 2023 alusta alkaen työskennellyt viestinnän vastuutiimi toi työntekijöille uudenlaisen mahdollisuuden perehtyä, kouluttautua ja keskittyä viestinnän haasteisiin. Luonnos seurakunnan viestintäsuunnitelmaksi valmistui ja työskentelyä sen parissa jatketaan edelleen. Erityisesti sosiaalisen median viestinnässä tapahtumaviestinnän koordinaatiota jätteivätettiin ja rinnalle otettiin jäsenyyden vahvistamisen näkökulma. Yhteistyössä seurakuntayhtymän viestintäpalveluiden kanssa käynnistettiin koko henkilöstöä koskeva viestinnän koulutus- ja kehittämishanke. Pispalan kirkon messujen striimauksia pystyttiin jatkamaan koko vuoden ajan säännöllisesti kerran viikossa, kirkkovuoden juhla-aikoina useamminkin. Messujen radiointi on jatkunut Radio Pookin kautta joka sunnuntai.

TTS 2023: Ympäristövastuu

Suomen evankelisluterilaisella kirkolla on ilmasto-ohjelma, jossa kirkko sitoutuu ilmastonmuutoksen vastaiseen työhön. Ilmastonmuutos ja luontokato ovat nykyihmisen ahdistavaa elämäntodellisuutta, mutta samalla niiden juurisyihin puuttuminen tarjoaa käytännöllisiä mahdollisuuksia elää todeksi kristityn kutsumusta. Yhteys luomakunnassaan läsnä olevaan Jumalaan tarjoaa mahdollisuuksia ihmisen uskon ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistumiseen.

- Ympäristökasvatuksen vahvistaminen
- Luontohengellisyyden vahvistaminen
- Toiminnan ympäristökuormituksen vähentäminen ja hiilijalanjäljen pienentäminen

Arviointi

Ympäristötyöhön kehittämisen kärkenä aloitti vastuutiimi, joka tehtäväksi tuli koulutuksen hankkiminen erityisesti luontohengellisyyden alueelta ja työyhteisön tukeminen kirkon ympäristödiplomien mukaisessa toiminnassa. Ympäristövastuutiimin jäsenet osallistuivat myös seurakuntayhtymän ympäristötoimikunnan työskentelyyn.

Harjun yhteisöruokailussa on siirrytty kokonaan lihattomiin raaka-aineisiin ja pienen totuttelun jälkeen uusi ruokailukokemus on seurakuntalaisten puolelta otettu myönteisesti vastaan. Ruokailujen kävijämäärät ovat säilyneet ennallaan ruokavaliomuutoksen jälkeenkin.

Yhtenäinen ympäristökasvatussuunnitelma ei vielä valmistunut, mutta ympäristökasvatusta alettiin juurruttamaan osaksi arkityötä. Ympäristötyön läpäisevyys kaikessa toiminnassa jää seuraavien toimintavuosien tavoitteeksi.

Jätteiden lajittelupisteet saatiin valmiiksi kahdella kirkolla. Sama toteutuu Tesomalla vuoden 2024 aikana.

Messukylän seurakunta

Seurakuntaneuvosto: Itkonen Juha, pj., Eskelinen Riina-Eveliina, Halme Salme, Kaario Taru, Kangasniemi Anne, Kulkas Matti, Kuusela Sirpa, Mikkola Outi, Mäki Mika, Niemistö Riitta, Ojakangas Aki, Pursiainen Sirpa, Silfverhuth Leena, Tanus Sari, Tienhaara Arja, Turunen Satu, Vuori Arttu, Riihikoski Päivi, siht.

Vuonna 2023 Messukylän seurakunta täytti hyvin yleiset tavoitteet, jotka asetettiin. Toiminta on suurelta osin laadukasta ja tavoitettavaa. Jäsenmäärän aleneminen aiheuttaa taloudellista huolta ja koska resurssien vähentäminen on ainoa keino vastata tähän huoleen, se herättää kysymyksiä seurakunnan kyvystä hoitaa perustehtäviään riittävän hyvällä tavalla, koska samaan aikaan kävijämäärät ovat niin nuoris- kuin seniorityössä kasvaneet samoin kuin toimitusten – erityisesti hautausten - määrä.

TAVOITE (keino)	ARVIONTI
PAINOPISTE: TUKI	
Tuemme erityistä tukea tarvitsevia perheitä	<i>Tavoite toteutui.</i> PikkuHelppi, LapsiArkki ja Pastilli-projekti toteutuivat ja palaute oli hyvää.
Lapsi ja nuori saa apua ja tukea (Ryhmätoiminta, keskusteluapu, yhteistyö koulujen ja oppilashuollon kanssa.)	<i>Tavoite toteutui.</i> Autoimme lapsia ja nuoria erilaisissa elämäntilanteissa, kuten normaaleissa kasvun vaikeuksissa, lähi-suhteissa, kouluasioissa, mielenterveysongelmissa ja rikosasioissa. Osallistuimme Risu-toimintaan ja Walk In -päivystykseen, ohjasimme ART-ryhmää ja tarjosimme runsaasti neuvontaa ja sielunhoitokeskusteluja. Kävimme yksilöllisiä keskusteluja nuorten kanssa kasvotusten tai eri puhelinsovellusten välityksellä, kuten Snapchatissa, Whatsappissa ja Instagram Directissä. Teimme yhteistyötä koulujen ja oppilashuollon kanssa, keskustellen esimerkiksi kiusaamisesta alakouluissa ja hyödyntäen Friends-koulutuksen taitoja. Lisäksi keskustelimme opettajien kanssa ja päivystimme säännöllisesti yläkouluilla nuorisotyön ohjaajina.
Ihmisten voimavarojen tukeminen uusilla avauksilla (Allin Apu –hanke, diakoninen henkisen huollon päivä, uusien vapaaehtoisten rekrytoiminen seniorityön ja Mummon Kammarin kanssa.)	<i>Tavoite toteutui suurelta osin.</i> ALL INN-seniorityön projekti jatkui, ja senioreita tuettiin arjessa kotiaskareiden, saattoavun, kauppa-avun ja seurustelun merkeissä. Vapaaehtoiset ja työntekijät ovat tehneet noin 800 kohtaamista vuoden aikana, joista puolet on tapahtunut puhelimitse. Tapaamiset ovat kestäneet 1–3 tuntia, ja aktiivisia vapaaehtoisia on ollut yli 20 henkilöä.
PAINOPISTE: KRISTITTYNÄ KASVU	
Laadukas ja monipuolinen polku eskarista nuoriin aikuisiin	<i>Tavoite toteutui.</i> Messukylän seurakunnan nuorisotoiminnan väkimmäät ovat valtakunnallisestikin huikaita. Lapsia ja nuoria on saateltu seuraavan ikäkauden toimintaan mukaan onnistuneesti.
Monipuolinen jumalanpalveluselämä (Eri-ikäisille ja kohderyhmille suunnatut messut (vauva-, perhe-, nuorten-, seniori-, ilta-, konfirmaatiomessut, Kohtaamispaikka, Majataloillat.)	<i>Tavoite toteutui osittain.</i> Monipuolinen jumalanpalveluselämä jatkui seurakunnassamme. Jumalanpalvelukset Messukylän seurakunnassa kokosivat paljon eri ikäisiä seurakuntalaisia viikoittain yhteen. Niitä järjestettiin eri puolilla, Teiskosta Levonmäkeen asti. Vuonna 2023 tilastojen mukaan jumalanpalveluksiin (messu, sanajumalanpalvelus, viikkomessu) osallistujien määrä kertomusvuonna oli 22 000 (26 000), joten määrä laski hieman. Vapaaehtoisten osallistumista on kehitetty niin Messukylässä, Aitolahdessa kuin Linnainmaalla.
Turvallinen, mutkaton ja rakentava kristillisyyden kasvatuksen tilanteissa (Hartaudelliset elementit mukana)	<i>Tavoite toteutui.</i> Linnainmaan keskiviikkomessuihin osallistui keskimäärin 64 henkeä. Instagramissa pidetyt messukyselyt keräsivät runsaasti ideoita ja aiheita messuihin. Joulun ja pääsiäisen tapahtumat, kuten pääsiäisleiri ja pääsiäisyön messu, ovat vakiinnuttaneet paikkansa nuorten keskuudessa. Kaikilla leireillä

luontevasti messuissa, leireillä, kerhoissa ja somessa.)	järjestettiin jumalanpalveluksia ja hartauksia, ja leirimessut lisäsivät ehtoollikasvatusta rippikoululeireillä. Alakouluikäisille leireillä järjestettiin leirikirkkoja ja kristillisuus välittyi toiminnallisten työskentelyjen kautta. Instagramissa julkaistut postaukset ja stoorit kristillisestä etiikasta ja elämän suurista kysymyksistä saivat paljon reaktioita ja kommentteja, ja joulukalenteri oli erityisen suosittu.
PAINOPISTE: 18 – 40 V.	
Tavoitamme entistä paremmin seurakuntamme 18-23-vuotiaat nuoret aikuiset (Uusille 19–22-v. srk-laisille "tuparilahja", matalan kynnyksen viikkotoimintaa. Yhdessä suunnittelu. Yhteyden säilyttäminen täysi-ikäisiin..)	<i>Tavoite toteutui.</i> Seurakunta toimitti "tuparilahjan" 19–22-vuotiaille alueelle muuttaville nuorille henkilökohtaisesti tai postitse elosyyskuussa. Matalan kynnyksen viikkotoimintaa järjestettiin säännöllisesti syys-toukokuussa: joka toinen viikko kokoontuminen seurakuntakeskuksella ja kuukausittainen saunailta leirikeskuksessa. Nuorten aikuisten toiminta säilytti yhteyden seurakunnan nuorisotyöhön täysi-ikäistymisen jälkeen, ja uusia jäseniä liittyi mukaan tuparilahjojen, nettisivujen tai muiden yhteisön jäsenten kautta. Monet täysi-ikäiset osallistuivat sählyvuorolle, vaikka eivät enää aktiivisesti käyneet nuortenilloissa tai leireillä.
Nuorten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen (Nuoret mukana toiminnan suunnittelussa, Menuva, vastuunkantoon kannustaminen)	<i>Tavoite toteutui.</i> Nuoret osallistuivat aktiivisesti toiminnan suunnitteluun, erityisesti alakouluikäisten leireillä, joissa järjestettiin omaa ohjelmaa isommille leiriläisille. Muutamat leireillä pitkään olleet nuoret kasvoivat leirin apuisiksi. Keskiviikon messujen suunnittelu tapahtui yhdessä nuorten kanssa, ja messujen teemoista äänestettiin Instagramissa. Nuorten toiveita kuunneltiin ja heitä kannustettiin ottamaan vastuuta, kuitenkin kuormittamatta heitä liikaa. Palautetta kerättiin ja toimintaa suunnattiin sen mukaan, erityisesti leiritoiminnassa. Vaaleilla valittu nuorten vaikuttajaryhmä toimi linkkinä nuorten ja seurakunnan välillä, ja heille myönnettiin "vuoden nuorten vaikuttajaryhmä 2022" -palkinto aktiivisesta toiminnasta. Menuva-ryhmä tarjosi kaikille nuorille mahdollisuuksia vaikuttaa All Inn -toimintaan päivissä ja illoissa.
Nuorten aikuisten sitouttaminen lähetykseen, kansainväliseen diakoniaan ja ilmastonvarjeluun	<i>Tavoite ei toteutunut.</i> Resurssivajeesta ja yhteistyökumppanien uudelleen organisoitumisesta johtuen suunniteltu Toivoa ilmassa -projekti ei lähtenyt liikkeelle toivotulla tavalla.
PAINOPISTE: IHMISTEN LUO	
Erinomainen kohtaaminen ja palvelu kirkollisissa toimituksissa	<i>Tavoite toteutui.</i> Omaisten, kasteperheiden ja vihkiparien hyvään kohtaamiseen panostettiin monin eri tavoin, joka näkyi myös positiivisen asiakaspalautteen määrässä.
Koronan karkottamien ihmisten tavoittaminen ja uusien löytäminen	<i>Tavoite toteutui osittain.</i> Toimintaan osallistuneiden määrät kasvoivat nuorisotyössä, seniorityössä ja kauneimmassa joululauluissa. Sen sijaan jumalanpalveluselämässä oli näkyvissä laskua.
Kirkon juhlit – juhluvuoden toteuttaminen Messukylässä	<i>Tavoite toteutui osittain.</i> Kirkkokuoren 100-vuotisjuhlakonsertti ja Maaret Kallion ja Valtteri Torikan toivo-aiheinen konsertti olivat molemmat onnistuneita tapahtumia. Toivon tykki -soppatykki auttoi alkuvuodesta 2023 vähävaraisia KaukuKulmalla. Toivoa ilmassa -projekti jäi toteutumatta.
PAINOPISTE: UUDET TOIMITILAT	
Aunoksen, Kaukun Kulman ja Messukylän kirkon vastuuväki tuntee kävijät ja toimintaa räätälöidään heidän kanssaan	<i>Tavoite toteutui osittain.</i> Työntekijämuutokset vaikeuttivat suunnittelua.
Otamme käyttöön uudet viestintäsuunnitelmat	<i>Tavoite toteutui osittain.</i> Työntekijävaihdokset vaikeuttivat projektin toteutumista. Alkuvuodesta tehtiin seurakunnan viestinnän askelmerkit sisäisen, tapahtuma- ja someviestinnän tueksi. Yhtymän kanssa tehty yhteistyö oli kohtalaisen vähäistä.

<p>Tuemme ja rohkaisemme ihmisiä kestävään elämäntapaan (tuki) (Ylläpidämme vaatteiden ja kodin tekstiilien kierrätysvarastoa ja hyödynnämme hävikkiruokaa toiminnassamme.)</p>	<p><i>Tavoite toteutui osittain.</i> Messukylän seurakuntatalon Vaatevaraston toiminta on mahdollistunut aktiivisen vapaaehtoisen voimin. Vaatevarasto on diakonian asiakkaille tarkoitettu vaatteiden ja kodin tekstiilien kierrätysvarasto. Vaatteet kierto - kierrätyspäivä järjestettiin kesäkuussa diakonian asiakkaille Messukylän seurakuntatalolla, päivään osallistui 55 henkilöä. Myös joka syksy järjestettävässä Diakoniapäivässä on jaossa kierrätysvaatteita ja – kodintavaroita, päivään osallistui n. 80 henkilöä. Hävikkiruokaa ei saatu entiseen tapaan.</p>
--	--

Tammerfors svenska församling / Tampereen ruotsalainen seurakunta

Gemensamma kyrkofullmäktige: Suzanne Sjöholm, Catarina Ståhle-Nieminen

Församlingsrådet: Markus Djupsund, Ulla Hagfors-Reponen, Ronny Holmqvist, Gunnevi Kiiskinen, Tanja von Knorring, Sabina Lindholm-Järvinen, Suzanne Sjöholm, Catarina Ståhle-Nieminen

Toiminnan ja talouden toteutuminen yleisesti:

Seurakunta on päättäneen toimintakauden aikana tavannut ihmisiä odotetuissa ja odottamattomissa hetkissä, tapahtumissa ja tiloissa. Se on toteuttanut tehtäväänsä seurakuntana kirkossamme sanojen ja tekojen kautta. Seurakunta on elänyt ja kulkenut ihmisten kanssa, ja tarjonnut heille, apua, tukea ja turvaa.

Toiminnan toteutumisen arviointi:

Yksi tärkeimmistä tavoitteista oli edelleenkin yhteistyö alueen ruotsinkielisten toimijoiden kanssa. Tämän kautta seurakunta tulee näkyväksi paikoissa, joissa ihmiset kohtaavat. Aktiivinen yhteistyö ”ruotsalaisen korttelin” muiden toimijoiden kanssa jatkui kuten aiemmin: koulu Svenska samskolan i Tammerfors, päiväkotiki Svenska barndaghemmet i Tammerfors, sateenkaariryhmä ”Ung regnbåge i Tammerfors (Transfeminina rf)” ja lippukunta Tammerfors spejare.

Vuoden 2023 aikana järjestettiin leiritoimintaa eri-ikäisille ihmisille. Leirit keräsivät kohtuullisen määrän osallistujia. Rippikoululeiri pidettiin Ahvenanmaalla, perheleiri AitO:ssa (30 osallistujaa), lastenleirit 5.-7.6 ja 14.-16.6 samaisessa leirikeskuksessa keräsi yhteensä 46 henkilöä. Apuohjaajien merkitys oli tärkeä kaikilla leireillä.

Vanhempi/isovanhempi-lapsi ryhmä Familjelyktan, Tisdagsklubben alakoulun oppilaille, Onsdagskaffe eläkeläisille, Tyskaklubben ja A-män miesten saunailtat keräsi säännöllisesti keskustelemaan ja olemaan yhdessä.

Musiikkisektori keräsi kuulijoita ja osallistujia – etenkin konsertit ja musiikkitapahtumat olivat suosittuja. Heinäkuun iltamusiikki ja ehtoollinen Viinikan kirkossa kokosi keskivertoa enemmän ihmisiä yhteen muihin jumalanpalveluksiin verrattuna. Kauneimmat joululaulut -tapahtumaan osallistui 230 joulumusiikin ystävää.

Ruotsalaisen seurakunnan tv-jumalanpalvelus Viinikan kirkossa ensimmäisenä adventtina 3.12, joka myös radioitiin, tavoitti tuhansia ihmisiä Ylen eri medioiden kautta (Vega, Yle Fem, Areena).

Yhteisvastuukeräys toteutettiin aikaisempien vuosien mallin mukaisesti. Seurakunnassamme keräys tuotti 1920 euroa (2,24 euroa per jäsen).

Diakonian asiakastyö oli monipuolista. Taloudellista tukea myönnettiin apua tarvitseville sekä diakonian talousarviovaroista sekä säätiöstä yhteistyössä Tampereen ruotsalaisen seurakunnan diakoniasäätiön kanssa.

Kirkollisten toimitusten kautta kohdattiin ihmisiä sekä ilossa että surussa.

Tammerfors Aktuellt, Kyrkpressen, Silta-lehti, Familjelyktanin Facebook-sivut, seurakunnan verkko- ja Facebook-sivut sekä kuukausilehtinen kertoivat seurakunnan toiminnasta.

Yhteistyö seuraavien toimijoiden kanssa jatkui: De Gamlas Hem, Pensionärsföreningen, Kvinnoklubben, Kulturstiftelsen och Nordens hus.

*****

Förverkligandet av verksamheten och ekonomin i allmänhet:

Församlingen har under det föregående verksamhetsåret träffat sina medlemmar och andra människor i väntade och oväntade sammanhang, utrymmen och tillfällen. Den har förverkligat sin uppgift som en församling i kyrkan, genom ord och gärningar. Församlingen har levt och vandrat med människorna, och erbjudit dem hjälp, stöd och trygghet.

Utvärdering av verksamhetens målsättningar:

En av de centrala målsättningarna för året var att fortsättningsvis samarbeta med de svenska aktörerna i nejden och därigenom vara synlig i de platser där människorna möts. Det aktiva samarbetet med de andra aktörerna i svenska kvarteret fortsatte som tidigare: med Svenska samskolan i Tammerfors, Svenska barndaghemmet i Tammerfors, gruppen "Ung regnbåge i Tammerfors (Transfeminina rf)" och scoutkåren Tammerfors Spejare.

Under året 2023 ordnades en del lägerverksamhet för människor i olika åldrar. Lägren samlade en hyfsad mängd deltagare: konfirmandlägret på Åland, familjelägret i AitO (30 deltagare). Två barnläger ordnades i AitO lägercentrum 5.-7.6 och 14.-16.6 med sammanlagt 46 deltagare. På alla läger var hjälpledarnas insats mycket viktig.

Föräldrar/morföräldrar-gruppen Familjelyktan, Tisdagsklubben för lågstadiebarn, Onsdagskaffe för seniorer och daglediga, Tyskaklubben och A-män bastukvällar samlade regelbundet människor för att diskutera och vara tillsammans.

Musiken samlade åhörare och deltagare – särskilt konserter och musikevenemang var välbesökta. Julimånads kvällsmusik med nattvard i Viinikka kyrka var populär jämfört med de andra gudstjänsterna. De vackraste julsångerna samlade 230 sjungande deltagare.

Svenska församlingens tv-gudstjänst på första advent 3.12 i Viinikka kyrka, som också radierades, nådde tusentals människor via Yle:s olika kanaler (Vega, Yle Fem och Arenan).

Insamlingen Gemensamt Ansvar förverkligades enligt mönster från tidigare år. Den inbringade 1920 euro (2,24 per församlingsmedlem)

Diakonins klientarbete var mångsidigt. Ekonomiskt stöd för många hjälpbehövande beviljades dels ur budgetmedel, dels ur fondmedel, det sistnämnda i samarbete med Tammerfors svenska församlings diakonistiftelse.

På de kyrkliga förrättningarna möttes människorna i nöd och lust.

Tammerfors Aktuellt, Kyrkpressen, Silta-tidningen, Familjelyktans Facebook-sidor, församlingens nät- och Facebook-sidor och månadsbladet berättade om församlingens verksamhet.

Samarbetet med bl.a. följande aktörer fortsatte: De Gamlas Hem, Pensionärsföreningen, Kvinnoklubben, Kulturstiftelsen och Nordens hus.

Tuomiokirkkoseurakunta

Seurakuntaneuvosto (varsinaiset jäsenet vuoden lopussa): Olli-Pekka Silfverhuth pj., Tea Stenberg sihteeri, Salla Häkkinen esittelijä, Tiina Eskelinen, Vesa Eskola, Anniina Halonen, Laura Haurinen Karhola, Eero Heikkilä, Ahti Jokinen, Matleena Kallinen, Anne Karhola, Jussi Kuortti, Paula-Maria Lehtipuu, Mari Minkkinen, Sirkka Simonen, Kirsi-Kaisa Sinisalo, Riitta Sompä-Hokkanen, Petteri Systä ja Anna Säaskilahti. Nuorten edustajat: Venla Taubert ja Topias Tuomi.

Toiminnallisten tavoitteiden arviointi:

Tuomiokirkkoseurakunnan toiminta oli kertomusvuonna aktiivista ja monipuolista. Jumalanpalvelusten osallistujamäärät nousivat koronapandemian jälkeen. Messuja eli ehtoollisjumalanpalveluksia oli vuoden aikana 265, ja niihin osallistui paikan päällä yhteensä 29 997 kävijää. Jumalanpalvelusten keskimääräinen kävijämäärä toimintavuonna oli 113. Luvuissa eivät näy rukous- ja hartaushetket, jotka ovat myös osa seurakunnan jumalanpalveluselämää.

Tuomiokirkkoseurakunnassa käynnissä ollut Jumalanpalvelusten kehittämishanke herätti paljon keskustelua seurakunnassa. Mahdolliset muutokset kellonaikoihin sekä jumalanpalvelusten profilointi jakoivat mielipiteitä. Kehittämishanketta päätettiin jatkaa vielä vuoden 2024 loppuun saakka. Tuomasyhteisö toimi edelleen aktiivisesti ja Vanhan kirkon ympärille rakentui uusi messuyhteisö.

Konsertti- ja musiikkitoiminta oli aktiivista sekä monipuolista läpi vuoden. Kauneimpien joululaulujen suosio oli huomattavan suuri. Kuorotoiminta kehittyi vuoden aikana. Isoihin kirkkomusiikkiteoksiin keskittyvä katedraalikuoro otti hyvin paikkansa kuorojen joukossa.

Kasvatuksen tiimin yhteinen tekeminen vahvistui ja Polku-toimintamallin mukainen kasvatustyön kokonaisajattelu sekä toiminta vahvistuivat. Toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä sekä työn toteuttamisessa huomioitiin lasten ja nuorten näkökulmia sekä vahvistettiin heidän osallisuuttansa. Perheiden monimuotoisuus huomioitiin toiminnassa. Lasten katedraalin messut toteutettiin lapsilähtöisesti ja näin tuettiin perheiden ehtoolliskasvatusta. Kalevan kirkko oli lasten ja nuorten kokoontumispaikka, jonne kokoontui viikoittain huomattava määrä lapsia ja nuoria.

Kävijämäärät kasvoivat perhekerhoissa, kouluikäisten kerhoissa ja nuortenilloissa. Nuorten aikuisten osallistuminen Vanhan kirkon messuihin vahvistui. Aikuistuville nuorille tarjottiin paikka, missä olla osa yhteisöä ja pohtia elämän kysymyksiä turvallisessa ympäristössä. Nuorten vaikuttajien toiminta oli aktiivista ja merkityksellistä. Vaikuttajat tekivät tiivistä yhteistyötä yhtymätasolla. Luottamustehtäviin valitut nuoret järjestivät toiminnassa mukana oleville nuorille KiVa-työskentelyjä, joissa keskityttiin Tuomiokirkkoseurakunnan paikallistoiminnan kehittämiseen. Kasvatuksen haasteena on toimintatilojen riittäminen kasvaneelle väkimäärälle. Kalevan kirkon tilojen suuren käyttöasteen vuoksi turvallisuuteen kiinnitettiin huomiota. Verkostokumppaneiden laaja määrä toi mukanaan haasteen, ettei kaikkiin yhteistyötarjouksiin pystytty vastaamaan.

Diakoniatyöntekijöiden kontaktit jatkoivat edelleen kasvuaan vuodesta 2022 alkaen. Ihmisten pahoinvointi näkyi mielenterveysongelmien lisääntymisenä. Taloustilanteen heikentymisen lisäksi ahdistuneisuutta loi osaltaan vallitseva maailmantilanne ja siihen liittyvät uhkakuvat. Toivon näköalojen tarve sekä henkisen ja hengellisen tuen merkitys lisääntyivät. Taloutensa ylläpitämiseksi tai selviytyäkseen veloista he tarvitsivat ohjausta ja neuvontaa erilaisten avustushakemusten laatimisessa. Luovien menetelmien sururyhmä oli onnistunut kokeilu, jossa toteutettiin luontohengellisyyttä. Voimavararyhmät työelämäänsä kuntoutujille toteutettiin jo neljättä vuotta, palvelun seurakunnilta tilasi Pirkanmaan hyvinvointialue. Seurakuntayhtymän ja Tampereen sosiaalityön kaksivuotinen Liki-hanke, ruokajonoihin jalkautuminen, oli etsivää

”matalan kynnyksen” työtä. Hanke lisäsi sosiaalitoimen tietoisuutta diakoniatyön mahdollisuuksista auttaa talousvaikeuksissa olevia myös henkisen hyvinvoinnin tukemisessa.

Marhaban-keskuksen kansainväliset naiset toteuttivat yhteistyössä Zonta-naisten, Pirkanmaan hyvinvointialueen, YMCA:n ja Tampereen kaupungin kanssa erilaisia kokonaisuuksia perheiden hyvinvoinnin lisäämiseksi. Marhaban osallistui harrastustenhakupäivään ja aloitti Tampereen kaupungin kanssa yhteisöneuvonnan, joka tukee kotoutumista ja mahdollistaa uudenlaista vapaaehtoistyötä. Yrityslahjoitus Marhabanille mahdollisti kolmen nuoren työntekijän palkkauksen noin kuukaudeksi, minkä avulla Marhaban-keskus oli auki lähes koko kesän, mikä vähensi kävijöiden yksinäisyyden kokemusta. Muukalaispelkoa ja rasismia oli havaittavissa aiempaa enemmän.

Vuoden aikana järjestettiin myös näyttäviä tilaisuuksia yhdessä muiden toimijoiden yhteistyökumppanien kanssa. Näistä mainittakoon erityisesti Flora-valotaideteos Kalevan kirkolla sekä pyhäinpäivän muistopaikka Vanhalla kirkolla.

Tuomiorovasti Olli Hallikainen jäi eläkkeelle 1.10.2023 palveltuaan Tuomiokirkkoseurakuntaa vuodesta 2005 lähtien. Pirkkalan kirkkoherra Olli-Pekka Silfverhuth valittiin tuomiorovastiksi ja hän aloitti tehtävässään 1.10.2023. Uusi tuomiorovasti asetettiin virkaan 1. adventtisunnuntain juhlamessussa.

Talousarvion toteutuma oli 101,9 % (100,0 % v. 22; 97,8 % v. 21).

1.5.2. Yhteiset tehtävät

Kehittämispalvelut

Kehittämispalvelujen onnistumista ei voida arvioida tai mitata pelkästään yksikön itsensä kannalta, vaan seurakuntien vuorovaikutuskokonaisuuden osana. Kaikki seurakuntien strategian mukaan kehittynyt toiminta ei välttämättä suoranaisesti liity kehittämispalvelujen työhön, mutta myös taustavaikuttaminen kehittämispalvelujen työssä seurakuntakokonaisuuden sisällä on merkittävä teema strategisen ja päivittäisjohtamisen tukena ja apuna.

Tavoitteemme vuodelle 2023 olivat:

- 1) Luottamuksen rakentaminen.
- 2) Toiminnan uudelleenajattelu ja -suuntaaminen.
- 3) Strategisen johtamisen tukeminen.

Nämä kolme päätavoitetta kannattaa arvioida yhtenä kokonaisuutena, koska ne kietoutuvat toisiinsa ja ovat osaltaan saman teeman kolme eri puolta: miten löydämme ja toteutamme yhdessä seurakuntien kanssa sellaista vuorovaikutusta, joka mahdollistaa tamperelaisen olemisen kristittynä itselleen merkityksellisellä tavalla.

Kehittämispalvelut tuki johtoa ja strategista suunnittelua erityisesti tiedolla johtamisen teemoissa. Tietoa ja dataa tamperelaisesta monimuotoisesta todellisuudesta tuotiin moniin työskentelyihin toiminta- ja taloussuunnittelussa ja arvioinnissa. Kehittämispalvelut osallistuivat tiiviisti seurakuntien strategian päivittämistyöhön fasilitoimalla työskentelyjä prosessin pohjustamiseksi ja sen aikana.

Näkyvin suoraan tamperelaisille kohdennettu kokonaisuus oli Flora-valotaideprojektin toteuttaminen yhteistyössä Tuomiokirkkoseurakunnan, Kirkkopalvelujen, Tampereen kaupungin ja Sun Effects –taiteilijakollektiivin kanssa. Pyhäinpäiväviikonlopun aikana ja ympärillä tuhannet tamperelaiset jonottivat Kalevan kirkkoon. Tämä oli myös Kirkon juhliin tähtäävän Toivon vuoden merkittävimpiä yksittäisiä tapahtumia. Toivon vuoden tavoitteet toteutuivat erinomaisella tavalla Floran yhteydessä, osallistujien lisäksi vuorovaikutusta oli teoksen ja toivon teemoista mediassa, sosiaalisessa mediassa ja lukemattomissa keskusteluissa.

Uudenlaisen ajattelun konkretisoituminen tekemiseksi näkyy hyvällä tavalla työelämässä.fi -prosessissa. Kehittämispalvelut oli yhtenä toimijana tässä yhdessä yhtymän työnhajajien kanssa. Valmentavan työotteen keskustelut näyttivät keskittyvän huomattavasti koronavuosia edeltävään aikaan verrattuna työ- ja uraohjaukseen seurakuntien henkilöstön kanssa.

Kehittämispalvelujen henkilöresurssien suhteen oltiin hyvin tiukoilla koko vuoden ajan. Kehittämispalvelujen asiantuntija siirtyi viestintäpalveluihin, kehittämistyön johtava asiantuntija teki osa-aikaisesti (40 %) Kirkkohallituksen Millenniaalien kirkko – hanketta. Molemmat olivat silti kokonaisuuden kannalta toimivia ratkaisuja ja synergian etsintä kirkollisessa kehittämisessä on ollut kehittämispalvelujen työotteessa mukana yksikön alusta saakka.

Sairaalasielunhoito ja kehitysvammaistyö

Johtokunta: Vesa Eskola pj, Hannele Kyttälä-Koskinen varapj. (Ylöjärvi), Taina Lampu, Päivi Mäki-Jokela, Jukka Uotila, Anna-Liisa Malmi (Nokia), Kati Näsi/Niina Keränen (Pirkkala), Mikko Vesämäki (Lempäälä), Marko Wickholm (Kangasala), Elina Mattila asiantuntija (Pirha), Tanja Karvonen asiantuntija (Pirha), Mika Kallunki sihteeri, Anna-Maija Helle työntekijöiden edustaja

Toiminnan toteutumisesta yleensä

Sairaalasielunhoito ja kehitysvammaistyö ovat kirkon työtä sairaaloissa, hoivakodeissa, kehitysvammahuollon yksiköissä, asumisyksiköissä ja seurakunnissa. Työ toteutuu pääosin eri yksiköissä olevien asukkaiden, potilaiden, heidän läheistensä ja henkilökunnan keskuudessa. Sairaalasielunhoidon ja kehitysvammaistyön kautta seurakunnalliseen toimintaan tai työtoveruuteen osallistui noin 11 000 ihmistä, missä on kasvua vuodesta 2022 10 %. Toimintaympäristön muutokset, Pirkanmaan hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen, terveydenhuollon työntekijäpula, osasto- ja sairaalamuutokset heijastuivat vuoden aikana myös sairaalapappien työhön henkilökunnan lisääntyneenä keskustelutarpeena. Kohtasimme vuoden aikana 7333 potilasta, asukasta, heidän läheistään ja henkilökunnan jäsentä. Iltaisin ja viikonloppuisin vastasimme 215 päivystyspyyntöön. Keskustelut toteutuivat pääosin lähitapaamisina.

Kokonaishavaintona voimme todeta, että toiminta on palautunut korona-ajan pienen notkahduksen jälkeen sitä edeltävälle tasolle, osin jopa kasvanut määrällisesti. Samalla korona-aikana käyttöön otetut hyvät menetelmät kuten videoidut hartaudet vanhuksille ja kehitysvammaisille ovat vähentyneet.

Toiminnallisten tavoitteiden arviointi:

Tavoite 1: Potilaiden, heidän läheistensä ja henkilökunnan laadukas kohtaaminen
-Henkilökohtaisten keskustelujen/ kohtaamisten määrä kasvoi noin 5 % edellisvuoteen verrattuna. Koronatilanteessa tapahtuneet muutokset selittävät pääosin tilannetta. Osastohartaudet ja kokoava toiminta ovat vähentyneet viime vuosina ja painopiste työssä on siirtynyt entistä enemmän henkilökohtaisten kohtaamisten suuntaan. Edellä mainitut muutokset selittyvät suurelta osin toimintaympäristössä tapahtuneilla muutoksilla, potilaiden lyhentyneillä hoitoajoilla ja geriatrinen sairaalaosastojen vähenemisellä. Toisaalta on havaittavissa, että kokoavan toiminnan aallonpohja on saavutettu ja toiminnassa on nähtävissä jo pientä kasvua (10 % kasvu edellisvuoteen verrattuna.)
Päivystystilastot kertovat, että päivystyskäyntien määrä kasvoi noin 10 % edellisvuoteen verrattuna.

Kehitysvammaistyön pastorin merkittävimmät työalueet ovat olleet rippikoulutyö ja kirkkopyhätoiminta Pirkanmaan eri seurakunnissa sekä vierailut kehitysvammaisten asumisyksiköissä. Vuoden aikana järjestettiin viisi pienryhmärippikoulua. Rippikouluja on järjestetty vuositasolla viisi tai kuusi, ja rippikoululaisia on ollut vuosittain hiukan yli 30. Koronatilanteen helpotuttua kirkkopyhiä ja asumisyksikkövierailuja on voitu järjestää korona-aikaa edeltävään malliin. Korona-aikana toteutettuja videoituja hartauksia ei ole järjestetty kevään 2023 jälkeen. Kehitysvammaistyön pastori on kehittänyt yhteistyötä Pirkanmaan eri seurakuntien, hyvinvointialueen ja eri vammaisjärjestöjen kanssa.

Tavoite 2: Yhteistyö seurakuntien ja hiippakunnan kanssa
Vuoden 2023 erityisenä kehittämiskohteena oli sielunhoidollisen toiminnan kehittäminen ikäihmisten hoivakodeissa. Tätä varten sairaalasielunhoidon yksikkö palkkasi toimintaa kehittämään osa-aikaiseen (10 %) hoivakotipastorin. Vuoden aikana kehitettiin toimintamalli, ns. oma hoivakotipastori, yhdessä paikallisseurakuntien kanssa. Hoivakotipastorin työparina toimi yksi

sairaalapastori. He koordinoivat ja kehittivät vanhusten hoivayksiköissä tapahtuvaa hengellistä toimintaa yhteistyössä paikallisseurakuntien yhdyshenkilöiden kanssa.

Yhteistyökumppaneitamme ovat olleet paikallisseurakuntien lisäksi, diakonia ja yhteiskuntavastuu, musiikkikasvatus, yhteinen kasvatus, hiippakunta ja kirkkohallitus.

Järjestimme yhdessä Tampereen seurakuntien kehityspalvelujen ja kirkkohallituksen kanssa Toivon vuoteen liittyvän Death cafe-tilaisuuden Glivelabin tiloissa 2.11.2023. Aamulehti striimasi tilaisuuden ja näytti sen verkkosivuillaan. Tilaisuudesta saatu palaute on ollut myönteistä. Olimme mukana seurakuntayhtymän sisäisessä koulutuksessa eri rooleissa. Lisäksi toimimme työnohjaajina, työyhteisökonsultteina ja sovittelijoina seurakunnissa ja terveydenhuollossa. Osa sairaalapapeista on toiminut aktiivisesti sosiaalisessa mediassa edistäen sairaalasielunhoidon näkyvyyttä.

Tavoite 3: Yhteistyö varsinaisessa toimintaympäristössä

Yhteistyö neuvottelujen ja koulutusten muodossa on ollut vilkasta. Terveydenhuollon ja sosiaalitoimen työntekijöiden lisäksi sairaalapapit ovat tehneet yhteistyötä myös eri potilasjärjestöjen edustajien kanssa. Kaksi sairaalapappia on toiminut luottamustoimenaan hyvinvointialueen tutkimuseettisen toimikunnan jäsenenä, toinen varsinaisena ja toinen varajäsenenä.

Tays syövänhoidon vastuualueen psykososiaalisessa tiimissä on toiminut yksi sairaalapappi. Työpaikkapappeina sairaalapapit ovat olleet osa sairaaloiden työyhteisöä, samoin kehitysvammaistyön pastori omien yhteistyökumppaneidensa keskellä. Työssä korostui kasvavassa määrin kriisityön tarve.

Talouden toteutumisen arviointi

Talous toteutui tarkasteltavan ajanjakson aikana talousarviossa tehdyn suunnitelman mukaisesti, lukuun ottamatta lomapalkkavelan muutoksesta aiheutuneita kustannuksia.

Perheneuvonta

Perheneuvontatyön johtokuntaan kuuluivat Tampereen ev.lut. srky:n edustajina Anne Karhola (pj), Seija Alatalo, Maria Heikkilä, Jussi Kuortti, Mika Mäki ja Petri Pekki. Varajäseninä olivat Pia K. Lehtinen, Hippi Heinijoki, Varpu Lipponen, Eero Valento, Leena Lind ja Riku Karppinen. Henkilökunnan edustajana oli Carita Lindholm ja sihteerinä Timo Tavast.

Kirkon perheneuvonnan perustehtävänä on vahvistaa kokonaisvaltaista hyvinvointia kohtaamalla ihmisiä sielunhoidollisen ja terapeutin keskustelun avulla parisuhteen ja perheen eri vaiheissa sekä kriisitilanteissa. Osana kirkon sielunhoitoa neuvottelukeskukseen työ välittää kokemuksen siitä, että kirkko antaa apua, tukea ja turvaa.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoite: Jatketaan työn kehittämistä niin, että apu tavoittaisi paremmin pienten lasten vanhemmat ja 18–30-vuotiaat.

Toteutuminen: Pienten lasten vanhempia ja nuoria aikuisia on pyritty priorisoimaan vastaanotossa niin, että he pääsevät nopeutetusti perheneuvontaan. Tämä on osittain toteutunut, mutta yhä tilanne on se, että kohderyhmä joutuu ajoittain jonottamaan yhtä pitkään kuin muutkin asiakkaat. Tilanteen parantamiseksi on käynnistetty kehittämishanke, joka jatkuu vuoden 2024 loppuun asti ja tähtää siihen, että merkittävälle osalle pienten lasten vanhempia ja nuoria aikuisia voidaan tarjota nopeasti käynnistyvää lyhytterapeutista yksilö-, pari- tai perheterapiaa. Hanketta varten on palkattu elokuusta 2023 lukien projektityöntekijä lisämäärärahoihin, jotka on seurakuntayhtymän strategian mukaisesti suunnattu 18–40-vuotiaiden lähisuuhdekriisien tukitoimiin.

Tavoite: Asiakasprosesseja ja asiakkaiden vastaanottojärjestelyjä sujuvoitetaan.

Toteutuminen: Vastaanottosihteerin virka on muutettu palveluohjaajan viraksi ja täytetty 1.3.2023 lukien. Mm. tällä merkittävällä muutoksella on tähdätty palveluohjauksen ja vastaanotto-prosessin kehittämiseen ja viime kädessä koko perheneuvonnan palvelutarjonnan monipuolistamiseen: ydintyötä perheneuvonnassa ei ole ainoastaan se, mitä tehdään sisään otettujen asiakkaiden kanssa neuvottelukeskukseen asiakastyössä, vaan keskeinen palvelumuoto on jo vastaanotossa puhelimitse ja viestitse tapahtuva avun tarpeiden kartoittaminen (fokuksessa koko ihminen / koko perhesysteemi), välitön kriisiauttaminen ja asiakkaan tilannetta parhaiten palvelevan auttamistahon etsintä Pirkanmaan perhe- ja parisuhdepalvelujen verkostosta. Palveluohjauksen, Internet-sivujen edelleen kehittämisen ja merkittävästi laajentuneen Perhekeskus- ym. verkostotyöskentelyn ansiosta ollaan tilanteessa, jossa Tampereen perheneuvonta on laajan pirkanmaalaisen palveluverkoston keskeinen sisääntuloväylä ja solmukohta.

Tavoite: Avioliittolain mukainen erosovittelutoiminta vakiinnutetaan osaksi palvelukokonaisuutta Tampereen kaupungin kanssa tehdyn sopimuksen puitteissa.

Toteutuminen: Lapsiperheellisten parien erotilanteisiin liittyvä perheasioiden sovittelu on vakiinnutettu pysyväksi osalta perheneuvonnan palvelutarjontaa. Aiemmin Tampereen kaupungin kanssa tehty sopimus on Pirkanmaan hyvinvointialueen perustamisen myötä uusittu siten, että nykyisin hyvinvointialueen perheoikeudellisten palvelujen yksikkö ostaa perheasiain neuvottelukeskuselta sovittelupalveluja ja nämä palvelut ovat kaikkien pirkanmaalaisen saatavilla. Perheneuvonnan henkilöstöllä on hyvät ammatilliset valmiudet vaativien erokriisien sovitteluun. Pari- ja perheterapeutin asiakastyön lisäksi sovitteluprosessien kautta tulee havainnolliseksi se, millaisia ovat perheneuvonnan palvelujen lapsivaikutukset: repivien erosovitteluprosessien ja lapsiin heijastuvien huoltajuusriitojen sijaan lasten hyvinvointi ja turvalliset kiintymyssuhteet molempiin vanhempiin voidaan erotilanteidenkin keskellä onnistua turvaamaan.

Saavutettavuustavoite: Jatkaa saavutettavuuden kehittämistä erilaisia asiakasryhmiä ajatellen ja tasa-arvoistaa palvelujen saatavuutta.

Toteutuminen: Perheneuvonnan palveluissa, tiloissa ja viestintäkanavissa saavutettavuus on monien erityisryhmien näkökulmasta turvattu varsin hyvin. Saavutettavuuden kehittämistä on

kuitenkin jatkettava. Erityistä huomiota on syytä kiinnittää kahteen isoon kohderyhmään: 1) Nuorille aikuisille (18–25 v.) on tärkeä viestiä nykyistä paremmin, että kirkon perheneuvonta on myös heitä varten (opiskelijaikäiset, sinkut, orastavia parisuhteita rakentavat, suhdemuotojen moninaisuuden keskellä elävät jne). 2) Lapsivaikutuksiltaan haavoittuvimmassa asemassa olevien pikkulapsiperheiden, erityislasten ja -nuorten vanhempien sekä esim. maahanmuuttajien parisuhdekriseissä riittävän nopea palvelujen saavutettavuus kaipaa kehittämistä.

Ympäristötavoite: Jatkaa pandemian aikana kesken jäänyttä toimintaa: tavoitteena käyttää luonto- ja ympäristökokemuksia asiakkaiden hyväksi ja työtiimin hyvinvoinnin vahvistamiseksi.

Toteutuminen: Mm. henkilöstön tyky-päivissä luontokokemusten hyödyntäminen on toteutunut.

Erityishuomioita perheasiain neuvottelukeskukseen työstä

Lähisuhteisiin liittyvän tuen tarve, Pirkanmaan sosiaali- ja terveystalouden haasteet (mm. mielenterveys- ja päihdepalvelujen resurssipula ja parisuhdepalvelujen supistaminen) sekä toisaalta seurakuntien kriisiauttamiseen kohdistuva ihmisten luottamus on näkynyt perheneuvonnassa asiakasmäärien ja tapaamisten kokonaismäärän huomattavana kasvuna. Asiakkaita perheasiain neuvottelukeskuksessa kävi vuoden 2023 aikana 927 ja asiakastapaamista oli 4574 (vrt. 2022, jolloin asiakkaita 717 ja tapaamisia 3628). Perheneuvonnan asiakkaista 60 % tulee Tampereelta ja 40 % Pirkanmaan sopimuseurakuntien alueelta. Yleisimpiä tulosityitä olivat vuorovaikutusongelmat, psykososiaaliset vaikeudet ja erokysymykset.

Perheneuvonnan henkilöstössä tapahtui merkittäviä muutoksia toimintavuoden aikana. Resursseja on kohdennettu uusien työntekijöiden perehdyttämiseen, mentorointiin ja erikoistumiskoulutusten aloittamiseen. Samalla on huomionarvoista, kuinka paljon tiimiläiset – vanhat ja uudet työntekijät yhteisvoimin – ovat ennättäneet saada aikaan sekä asiakastyössään että vuoden aikana käynnistetyissä kehittämishankkeissa. Perheneuvonnan tärkeimpiä voimavaroja ovat ammattitaitoiset ja työhönsä sitoutuneet työntekijät sekä laaja pirkanmaalainen seurakuntien ja yhteistyökumppanien verkosto.

Talouden toteutuminen

Pirkanmaan sopimuseurakunnista perheneuvonnan palveluja käyttivät eniten Ylöjärvi, Lempäälä, Pirkkala, Nokia ja Kangasala. Kaiken kaikkiaan yhteistyösuhde ja asiakastyön taloudellisen vastuun jakaminen käyntimäärien mukaisessa suhteessa Tampereen seurakuntayhtymän ja sopimuseurakuntien kesken on olennaisen tärkeää, kun otetaan huomioon perheasiain neuvottelukeskukseen kokonaistavoite: tarjota yhdenvertaisesti kirkon tuki pari- ja perhesuhteiden kriisitilanteissa kaikille pirkanmaalaisille.

Toimintakate jäi alijäämäiseksi, mutta tämä taustalla on merkittävältä osin tilinpäätöstekninen muutos (lomapalkkavelan kirjaaminen vuodesta 2023 alkaen yksiköiden tilinpäätökseen) sekä eläköitymisiin, henkilöstövaihdoksiin ja sijaisjärjestelyihin liittyneet kustannukset, jotka eivät ole olleet budjettia laadittaessa täysin ennakoitavissa.

Kasvatuksen sovitut toiminnot eli yhteinen kasvat

Asiantuntijaryhmä: Eero Ropo (pj), Riitta Sompa-Hokkanen (varapj), Anniina Halonen, Tuomas Kauppinen, Heli Lehtelä, Sebastian Lohja, Hannu Soro (menehtyi joulukuussa 2023), Tarja Työläjärvi, Sanna Winberg. Ryhmä kokoontui 8 kertaa.

Missio. Yhteinen kasvat tekee ja tukee seurakuntien kasvatustyötä, jotta tamperelaiset lapset, nuoret, nuoret aikuiset, opiskelijat sekä heidän perheensä voivat elää kristittyinä itselleen merkityksellisellä tavalla.

Muutoksia henkilöstössä: Yhteisen kasvatuksen johtava pappi Mikko Wirtanen valittiin kesällä rippikoulutyön asiantuntijaksi Kirkkohallitukseen. Häntä on sijaistanut johtava oppilaitospastori Risto Korhonen. Musiikkikasvatuksen johtava työntekijä Maiju Helin oli pitkään virkavapaalla. Häntä on sijaistanut Tuulikki Peltola. Varhaiskasvatuksen asiantuntijan Anne Ryyppö-Pramin määräaikaisuus päättyi helmikuun lopussa. Varhaiskasvatuksen asiantuntijan tilalle luotiin uusi määräaikainen työsuhte, kasvatuksen koordinaattori. Tehtävää hoitaa Iro Kautonen.

Toiminnallisten tavoitteiden 2023–2025 toteutuminen vuonna 2023

Kuvailemme tamperelaisen Polun ja kehitämme sitä (tamperelaisnäkökulma). Kasvatuksen toiminnot ja palvelut on kuvattu palvelutietovarantoon. Kehitystyötä on kuvattu tavoitteiden 2–5 kohdalla.

Kohtasimme ja tavoitimme tamperelaisia polun varrella.

Vuoden 2023 tärkeimmät nostot:

Lasten katedraali: Perheet ovat löytäneet kerran kuussa vietettävän Lasten katedraalin messun. Myös erilaiset musiikkipainotteiset tapahtumat vetävät perheitä kirkkoomme.

Suosituksi kohtaamispaikaksi osoittautui läpi kesän toiminut perheiden kesäpiha.

Skandinaavinen yhteistyö voimistui jo olemassa olevien tai aloittelevien Lasten katedraalien välillä. Yhteistyössä mukana ovat Norja, Tanska, Ruotsi ja Suomi.

Katedraalin tilastoja v. 2023: kävijöitä yhteensä 18828. Katedraali auki 185 päivää vuodesta.

Musiikkikasvatuksessa jatkettiin yhteistyötä eri seurakuntien kanssa. Kirkkomusikantteja ja -muskarilaisia esiintyi eri seurakuntien muskanttimessuissa, messuissa, perhekirkoissa, vauvakirkoissa, taaperokirkoissa, muskarin kevät- ja joulujuhlissa, soittajaisissa, matineoissa ja konserteissa jne. Musiikkikasvat osallistui mm. Linnainmaan kesään kesämuskarein, syyskaudella olimme mukana 6-vuotiaiden syntäreillä Tesomalla. Vuoreksessa pidettiin bändikerhoa kevät- ja syyskaudella. Musiikkikasvat osallistui myös muiden tahojen järjestämiin tapahtumiin; syyskaudella Vauva on POP – tapahtumaan ja LOP-tapahtumaan.

Viiden päivän mittainen musiikkipäiväleiri pidettiin kesäkuussa seurakuntien talolla. Mukana oli 44 lasta ja 9 opettajaa, lastenohjaaja sekä kesätyöntekijä. Leiri onnistui erinomaisesti. Bändipäivät toteutettiin menestyksekkäästi helmikuussa ja lokakuussa. Musiikkikasvat jatkoi tiivistä yhteistyötä Pirkanmaan musiikkiopiston kanssa sekä soitonopetuksen että muskareiden osalta.

Kirkkomuskariryhmiä oli keväällä yhteensä 42 ja syksyllä 40. Toimipisteitä oli ympäri kaupunkia yhteensä 14 kpl. Ryhmissä oli keväällä 326 ja syksyllä 290 lasta (aikuisineen 640 + 565). Kaksi ryhmistä oli venäjänkielisiä kirkkomuskareita.

Kirkkomusikantti-toiminnassa oli mukana kevätkaudella yhteensä 429 ja syyskaudella 364 oppilasta. Suosituimmat soittimet olivat piano 283 (240), kitara 73 (57) ja viulu 14 (12) oppilasta. Opetuspaikkoja oli 23 (21) ympäri kaupunkia, mutta tilastollisesti muskaritoiminta on aktiivisinta edelleen Messukylän seurakunnan alueella. Kirkkomusikanttien ja kirkkomuskareiden yhteistyötä

on tiivistetty kuluneen vuoden aikana yhteisellä toiminnalla ja esiintymisillä. Lisäksi uutena kokeiluna oli masumuskari, jolle koitetaan saada myös jatkoa.

Leirikesässä ei tapahtunut suuria muutoksia edellisiin vuosiin nähden. Kouluikäisten leirikesässä järjestettiin 38 leiriä, joissa osallistujia oli 1.021.

Kymppileiri toteutettiin kesä-heinäkuun taitteessa Pättinniemen ja Aitolahden vanhan pappilan alueella telttaleirinä. Leirille osallistui 222 lasta, 36 isosta, 6 vapaaehtoista ja 23 työntekijää. Leiristä saatu palaute oli pääasiassa kiittävää.

Kymppisynttärät järjestettiin yhteistyössä Särkänniemen kanssa syyskuun alussa. Osallistujia synttäreillä oli 1.272, joista 10-vuotiaita oli 490. Muut osallistujat olivat 10-vuotiaiden vanhempia, sisaruksia ja muita läheisiä. Kymppisynttäreillä kokeiltiin ensimmäisen kerran sitä, että 10 nuorta oli mukana vapaaehtoisina laitekavereina synttärیتapahtuman ajan kaikille huvipuistossa oleville lapsille. Kokeilu oli menestys ja siitä saatiin kiitosta. Tapahtumaa oli toteuttamassa 10 työntekijää ja 3 vapaaehtoista aikuista.

Rippikoulujen suosio tamperelaisten nuorten keskuudessa on pysynyt vahvana. Rippikoulun kävi v. 2023 aikana 1.496 tamperelaista nuorta, joka on n. 68 % ikäluokasta. Rippikoululaisten antama yleisarvosana rippikouluista oli kiitettävä eli ”vahva 9”.

Seurakunnan kirjaston sähköinen omatoimilainauspiste saatiin seurakuntien työntekijöiden käyttöön keväällä. Kirjaston asiakasrekisterissä on vuoden lopussa 586 henkilöä. Lainaustapahtumia oli vuoden aikana yhteensä 3.012. Kirjaston kokoelmassa on yhteensä 13811 luetteloitua nidettä.

Nuorten vaikuttajien toimintaa kehitettiin nuorten aloitteiden pohjalta yhdessä heidän kanssaan. Nuoret vaikuttajien läsnäolo ja vaikutusmahdollisuudet on otettu osaksi Tampereen ev.lut. seurakuntien päätöksentekoprosesseja.

Nuorisomusiikin **Ristirock on the Road** kävi jokaisessa seurakunnassa. MG-studiolla oli reilut 150 käyttöpäivää.

Nuorten aikuisten Uusi Verso – yhteisön toiminta jatkoi kasvuaan korona-ajan notkahduksen jälkeen. Vapaaehtoiset kantoivat laajasti vastuuta yhteisistä messuista, pienryhmistä sekä erilaisista tapahtumista ja kursseista. Vapaaehtoistyötä tehtiin yhteisön parissa yli 13.000 tuntia. Sekä Varikkomessuihin että Telakkamessuihin osallistui hyvin väkeä: Pispalassa (Varikko) keskimäärin yli 160 hlöä/messu ja Hervannassa (Telakka) reilut 80 hlöä/messu. Messujen pyhäkoulut olivat myös suosittuja. Varikon pyhäkouluryhmissä oli keskimäärin 35 lasta ja Telakan pyhäkoulussa keskimäärin 8 lasta. Uusia pienryhmiä ja -yhteisöjä syntyi ja niihin sitoutui vuoden mittaan yli 300 henkilöä. Perinteeksi muodostunut Tulen ja valon joulu -tapahtuma veti Kalevan kirkon täyteen kaksi kertaa kooten paikalle noin 2 500 henkilöä.

Liikuntakasvatustyö järjesti neljä liikuntariparia Varalan urheiluopistossa. Motoristit koulukiusaamista vastaan -tilaisuuksia järjestettiin kymmenillä kouluilla. Perinteiset motoristikirkot toteutettiin Tammelan torilla ja Vanhassa kirkossa. Nuoret olivat mukana Vanhan kirkon jääkiekon MM-kisakatsomon vastuunkantajina.

Oppilaitosyhteistyö: Oppilaitosten arkea sävyttivät nuorten ja nuorten aikuisten ilmentämät huolet omasta ja yhteisestä tulevaisuudesta. Tämä on näkynyt vastaanottotyön ja keskusteluavun tarpeen kasvuna. Myös hengelliset kysymykset ovat nousseet esiin. Paluuta uushenkisyydestä kristinuskon antaman vakauden pariin on ollut havaittavissa.

Suomalaisten opiskelijoiden samoin kuin kansainvälisten vaihto- ja tutkinto-opiskelijoiden toimeentulo- ja sosiaaliset ongelmat työllistivät erityisesti oppilaitosdiakonia. Huolestuttava ilmiö

liittyy siihen, että opiskelijat eivät ota enää useinkaan opintolainaa. Tämä johtaa kokonaisvaltaiseen ahdinkoon. Mutta näissä tilanteissa diakonian avustuskriteerit eivät aina välttämättä täyty.

Oppilaitosten henkilöstön, myös oppilaskuntien, jaksamista ja hyvinvointia tuettiin työhohjauksen ja -sparrauksen keinoin sekä järjestämällä henkilökuntaretriittejä tai hyvinvointiretkiä. Hengellistä etsintää tuettiin mm. luentojen, seminaarien, keskustelutilaisuuksien muodossa.

Oppilaitospastori sekä -diakoni osallistuivat Tredun 10-vuotisjuhlien suunnitteluun ja juhlintaan. Tredussa valmisteltiin loppuvuodesta organisaatiomuutosta, joka toteutetaan keväällä 2024. Yksinäisyystyö käynnistyi School to Belongin kautta, henkilökunnalle järjestettiin koulutusta siihen. Tredussa oppilaitospastorin ja -diakonin kevättä ja syksyä sävyttivät opiskelijoiden kuolemantapaukset, jotka olivat poikkeuksellisen raskaita kriisejä.

Tampereen yliopiston uusi rehtori ja rehtoraatti valittiin seuraavalle 5-vuotiskaudelle. Yhteydenpito yliopiston johtoon on jatkunut tiiviinä. Samoin yhteistyö yo-kuntien (TREY ja TAMKO) kanssa on monipuolista ja tiivistä. Mainittakoon, että yliopistopastori Risto Korhonen kutsuttiin TREY:n kunniajäseneksi yo-kunnan vuosijuhlissa lokakuussa.

Vahvistamme omaa työhyvinvointia ja lisäämme osaamista (henkilöstönäkökulma).

Musiikkikasvatuksen tiimi jatkoi oman toiminnan ja työnjaon kehittämisprojektia. Koulutyön papin proseminaaritö nosti esille onnistuneen yhteistyön elementtejä lukioyhteistyössä.

Oppilaitostyöntekijöiden tiimi osallistui Järvenpäässä kesäkuussa 2023 järjestettyyn Euroopan yliopisto- ja oppilaitostyöntekijöiden CEUC-konferenssiin. Henkilöstökoulutus on suunniteltu työtiimeittäin.

Otamme käyttöön etä- ja digityön mahdollisuudet sekä huomioimme lisääntyneen avun ja tuen tarpeen (oppimisenäkökulma). Seurakuntien kirjasto hyödynsi uutta tietojärjestelmää, samoin julkista verkkokirjastopalvelua sekä liittyi erikoiskirjastojen ja tietopalveluiden EriK-verkoston. Musiikkikasvatuksessa siirryttiin Eepos-järjestelmän käyttöön kevään 2023 aikana.

Kasvatuksen toimiston ilmoittautumisjärjestelmä samoin kuin rippikoulun ilmoittautumisprosessia on kehitetty palvelumuotoilun keinoin sähköisellä alustalla toimivaksi. Rippikoulun eRipari-kokeilu on vakiintunut rippikoulutarjontaan. Osallistuimme valtakunnalliseen AuroraAI-tekoälyhankkeeseen kehittämällä Mun ripari -sovellusta.

Hallinto ja henkilöstörakenne on tehokas, tarkoituksen- ja ajanmukainen sekä vastaa strategisiin kehittämisen kärkeen (hallintönäkökulma). Seurakuntien siirtymistä yhden kasvatuksen ja kasvatuksen johtajan malliin tuettiin ja edistettiin. Harjun, Tuomiokirkkoseurakunnan ja Messukylän seurakunnissa toimintamalli on juurtunut, ja v. 2024 aikana myös Eteläinen seurakunta valitsee kasvatuksen johtajan. Asiantuntijaryhmä jatkoi seurakuntakierroksia, joissa se tutustui omakohtaisesti toimintaan ja tiloihin. Vuorovaikutus työntekijöiden kanssa lisääntyi. Työntekijät kokivat voimaantumista ja oman työn arvostusta. Seurakuntakierroksia ja -yhteistyötä vahvistetaan tulevilla kausilla. Rippikoulun talousvastuunjakotaulukko päivitettiin. Työpöytä- ja -työryhmärakennetta kehitetään vuonna 2024 yhteistä kasvatusta koskevien johtamisen muutosten myötä.

Ympäristönäkökulma läpäisee toiminnan ja suunnittelun. Kasvatuksen työryhmä päivitti osaltaan yhtymän ympäristöohjelman. Ympäristökasvatussuunnitelman päivitys on alkanut keväällä 2023 ja se jatkuu kaudella 2024. Myös vakiintunut etätyö, sähköinen asiointi ja painotuotteiden optimointi edistivät yhteisten ympäristötavoitteiden saavuttamista. Luontoelämyksiä ja ympäristönäkökulmaa on pidetty säännöllisesti esillä leiritoiminnan suunnittelussa.

Diakonia ja yhteiskuntavastuu

Asiantuntijaryhmä: Elisa Penders (pj), Elli Armila, Eero Heikkilä, Ilkka Järvelä, Helka Korpela, Varpu Lipponen, Marjo Majlund, Tomi Ryyänen ja Ari Rannisto (2.12.2023 saakka).

Toiminta-ajatus: Diakonian ja yhteiskuntavastuun yksikkö (DYV) toimii tamperelaisten kanssa ja rinnalla, jotta tamperelaiset kokisivat voivansa elää kristittyinä itselleen merkityksellä tavalla ja saisivat seurakunnilta tarvitsemaansa apua, tukea ja turvaa. DYV toimii yhdessä paikallisseurakuntien kanssa verkostoituen yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa.

Aineellinen apu

Asiakkaat: Vähävaraiset tamperelaiset.

Tavoite: Oikea-aikainen, riittävä ja laadukas ruoka-apu sekä toimiva logistiikka

Arviointi: Kerätyn hävikin määrä: 646 152 kg, Ylijäämä lounasruoan määrä ko. hävikistä: 65 000 kg

Biojätteen määrä saapuneesta hävikistä: 33 424 kg (5,2 %), Jaetun ruoka-avun määrä: 177 528 erisuuruista avustusta, Ruokailut ja välipalatarjoilut: 58 472 kpl, Keräys- ja lahjoitustuotot: 117 012 euroa. Työkokeilijat tekivät vuoden aikana 930 työvuorua (26,29 %), kuntouttava työtoimintatyövuorua 770 (21,76 %), vapaaehtoiset 1536 työvuorua (43,41 %), yhdyskuntapalvelu 70 (1,98 %) työvuorua, opiskelijat 232 (6,56 %) työvuorua, Yhteensä 3535 työvuorua, kesto 4–6 tuntia. Vuoden aikana on tehty suunnitelmallisesti ja laajamittaisesti kehitystyötä tamperelaisen ruoka-avun resurssi- ja apu tarvitsevien ihmisten ruokaturvan varmistamiseksi myös tuleville vuosille. Ruoka-apua tarvitsevien määrä on neljättä vuotta kasvussa (+ 12,6 % vrt.2022) Elinkustannusten nousun myötä hakijoiden joukkoon on tullut lisää nuoria ja työssäkäyviä lapsiperheitä. Ruokapankki palkittiin 1.12.2023 Aamulehden myöntämällä Valo-palkinnolla yleisöäänestyksellä. Palkinto jaetaan tahoille, jotka ovat omalla työllään lisänneet alueen hyvinvointia ja menestystä.

Ulkopuolisuuden ehkäisy

Asiakkaat: Erityistä tukea tarvitsevat lapset, nuoret ja perheet, vankeusrangaistusta kärsivät, pitkäaikaistyöttömät, työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret, mielenterveyden ongelmista kärsivät nuoret, aggressiivisesti käyttäytyvät nuoret, näiden asiakkaiden kanssa toimivat ammattilaiset

Tavoite: Ulkopuolisuuden ehkäisy ja asiakkaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen. Ammattimaisen avun, tuen ja turvan antaminen asiakkaiden tarpeisiin kirkon lähtökohdista käsin.

Arviointi: Walk in -terapia toimi Vanhalla Kirkolla ja Hervannan L8 -tilassa. Vanhalla kirkolla pidettiin vuoden 2023 aikana 36 päivystystä, joissa kävi yhteensä 127 asiakasta. Yhteisökeskus L8:ssa pidettiin 34 päivystystä, joissa kävi yhteensä 44 asiakasta. Keväällä 2023 kerättiin asiakaspalautetta ja toimintaa arvioitiin seuraavasti: istunnon hyödyllisyys (1-10): ka. 8,2, kuulluksi tuleminen (1-10): ka. 9,0, istunnon jälkeistä tunnetilaa kuvasivat parhaiten sanat: keventynyt, mielteliäs ja kohdattu. Sijaishuollon sijoitettujen lasten ja heidän biologisten vanhempiensa kanssa järjestettiin leiri 1.kertaa Pirhan kanssa. Kuntouttavan työtoiminnan teemaryhmiä eli Voimavararyhmiä toteutettiin 10 eri puolilla kaupunkia tiiviissä yhteistyössä paikallisseurakuntien kanssa, n.100 asiakasta. Uutena tässä toiminnassa toteutettiin asiakkaiden kehittämä TET-työpäivät seurakuntien eri toiminnoissa. Pienryhmäriippikouluja pidettiin vuoden 2023 aikana 4, joista päiväriippikouluja oli 2.

Vapaaehtoisuuden edistäminen

Asiakkaat: Seurakuntien vapaaehtoistoiminnassa mukana olevat ja siitä kiinnostuneet sekä vapaaehtoistoimintojen kautta apua, tukea ja turvaa saavat ihmiset

Tavoite: Vapaaehtoistoiminnan näkyvyyden ja toisista välittämisen kulttuurin edistäminen

Arviointi: Mummon Kammarissa, vapaaehtoisessa vanhustyössä oli 688 vapaaehtoista (718 vuonna-22). Uusia vapaaehtoisia tuli 103. Vanhusasiakkaita, yli 65v, oli 1 153 (1 169 v. -22), uusia 359. Avunvälitykseen tuli avunpyyntöjä 945. Kohtaamispaikassa oli vuoden aikana 9294

käyntikertaa (6565 vuonna-22). Mummon Puodin ja joulumyyjäisten tuotto oli 21 994 €. Tuotto käytetään nuorten palkkaamiseen vanhusten asiointi- ja ulkoiluavuksi. Keväällä ja kesällä palkkasimme 10 nuorta. Syyskuussa aloitimme viikoittaiset Tutustu Mummon Kambariin -perehdytykset, jossa perehdyttäjinä toimivat vapaaehtoiset. Näitä matalan kynnyksen perehdytyksiä oli 14 kertaa ja tätä kautta tuli 21 uutta vapaaehtoista. Perehdyttäjinä toimi 8 vapaaehtoista. Mummon Kambarin sisällöt kuvattiin Digi- ja väestötietoviraston Palvelutietovarantoon. Vapaaehtoisessa raha-asianeuvonnassa toimi 12 vapaaehtoista. Neuvontatapaamisia oli vuoden aikana 35. Peräkonttikirppiksellä oli 30 vapaaehtoista. Kirppiksen tuotto ohjattiin nuorten mielenterveyden ja harrastusten tukemiseen diakonian kautta. Valtakunnalliseen Kirkon keskusteluapuun kuuluu Tampereella palveleva puhelin, palveleva netti ja palveleva chati. Vapaaehtoisia, tehtäviin koulutettuja päivystäjiä oli 45.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Asiakkaat: Tamperelaiset ihmiset ja yhteisöt

Tavoite: Edistetään tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä tuetaan polarisaation liennyttämistä ja torjuntaan ilmastonmuutosta.

Arviointi: Tavoitteita toteutettiin yli 100 yhteistyöverkoston kanssa. Yhteistyökumppanit arvioivat yhteistyön mielekkääksi. Välitimme toiminnassamme heikossa asemassa olevien vammaisten, paperittomien, turvapaikanhakijoiden, suojelun tarpeessa olevien, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen, yksinasuvien ja Suomen romanien ääntä edistäen yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa, polarisaation liennyttämistä ja yhteisöllisyyttä. Yhteistyötä Pirhan kanssa rakennettiin mm. yhteisöneuvonnassa Marhabanissa ja psykososiaalisen tuen kehittämisessä Sosiaali- ja kriisipäivystyksen kanssa. Vanhassa kirkossa aloitetuissa päivystyksissä kohdattiin 3350 ihmistä ja ICCK English Servicen messujen kävijämäärä nousi 2352:een. Pääasiassa vapaaehtoisten luotsaamassa yksinasuvien toiminnassa kohdattiin lähes 2000 ihmistä. Yhteisen vammaistyön kokoontumisissa oli 1602 osallistujaa. Työpaikkoja tuettiin työnohjauksen ja organisaatiokonsultaation avulla. Ympäristöalan opiskelija organisoi 19 resurssiviisauskartoitusta yhtymän seurakunnissa ja yksiköissä. Vauvojen metsäkylytoimintaa kehitettiin yhteistyössä seurakuntien varhaiskasvatuksen kanssa. Kalevankankaan ja Lamminpään hautausmaiden 600 henkilöä kohdannut toiminta käynnisti kuoleman kohtaamiseen liittyviä hankkeita, kuten Kuolemasta elämää -ryhmäkonseptin.

DYV:n hallinto

Asiakkaat: Yhtymän luottamushenkilöt ja työntekijät

Tavoite: Diakonian strategisen merkityksen vahvistaminen koko seurakuntayhtymässä.

Arviointi: YKN:n nimeämä asiantuntijaryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Ravintola Kierron toiminta vakinaistettiin syksyn siirtymäkauden kautta osaksi Eteläisen srk:n toimintaa. Vuoden aikana ravintola valmisti v. 2023 yli 10 000 annosta. Tehdyn asiakastytytyväisyyskyselyn perusteella (asteikolla 1 - 5) ruoan laaduksi arvioitiin 4,4, palvelun laadun 4,7, ravintolan olemassaolon tärkeyden itselle 4,4 ja toiminnan edistävän hyvinvointia 4,3. Ravintolassa lounaalla kävi keskimäärin 77 asiakasta, asiakkaiden taustalla oli usein vähävaraisuutta ja yksinäisyyttä. Päättäneen Liki-hankkeen tuloksena luotiin moniammatillinen ja asiakaslähtöinen toimintamalli ruoka-avun piirissä oleville asiakkaille. Liki-hankkeen aloittama syvempi verkostoyhteistyö etenee Pirkanmaan hyvinvointialueella, Kelassa ja diakoniatyössä. Jalkautuvan työn on tarkoitus jatkaa ruokajonoissa etsivän työn ja diakoniatyön toimesta Tampereella.

Kirkon lähetysjärjestöt ja Kirkon Ulkomaanapu

Seurakuntayhtymän talousarviovaroista osoitetulla summalla tehtiin lähetystyötä ja kansainvälistä diakoniaa kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun toimintaa tukemalla. Tämän tuen suuruus oli 987 000 €, mikä oli 3 % arvioiduista verotuloista.

Yhteisen kirkkovaltuuston päätöksen mukaisesti seurakuntaneuvostot päättivät yhteensä 90 % osuudesta (888 300 €) ja yhteinen kirkkoneuvosto erillispäätöksin 10 % osuudesta (98 700 €) lähetysten ja kansainvälisen diakonian talousarviomäärärahoista. Seurakuntaneuvostojen päätöksiin perustuvat osuudet jakautuivat kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun kesken seuraavasti:

Suomen Lähetysseura	46,3 %	411222,73 €
SLEY	3,3 %	28902,69 €
Kylväjä	6,3 %	55661,05 €
Sansa	5,7 %	50814,58 €
SEKL	5,1 %	45461,55 €
Suomen Pipliaseura	5,7 %	50670,18 €
Kirkon Ulkomaanapu	26,8 %	238412,27 €

Yhteinen kirkkoneuvosto teki sen erillispäätöksin jaettavana olleesta määrärahasta seuraavat päätökset:

- myönsi 15 000 euroa hätäapua Kirkon Ulkomaanavulle vuoden 2023 talousarvioon varatusta lähetystyön ja kansainvälisen diakonian määrärahasta käytettäväksi Syyrian maanjäristyksen uhrien auttamiseen
- myönsi 10 000 euroa hätäapua Suomen Lähetysseuralle vuoden 2023 talousarvioon varatusta lähetystyön ja kansainvälisen diakonian määrärahasta käytettäväksi Syyrian maanjäristyksen uhrien auttamiseen
- myönsi hätäavustuksen Suomen Lähetysseuralle vuoden 2023 talousarvioon varatusta lähetystyön ja kansainvälisen diakonian määrärahasta käytettäväksi siten, että 30 000 € osoitetaan Israel-Palestiina-kriisin hätäapuun (Augusta Victoria -sairaala ja humanitaarinen apu Gazassa ja Länsirannalla) sekä 10 000 € Jaranwalan alueen kotinsa menettäneiden kristittyjen perheiden tukemiseksi Pakistanissa
- myönsi 33 700 € hätäavustusta Kirkon Ulkomaanavulle vuoden 2023 talousarvioon varatusta lähetystyön ja kansainvälisen diakonian määrärahasta käytettäväksi Itä-Afrikan ruokakriisin aiheuttaman hädän helpottamiseen.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti kokouksessaan 16.11.2023 lisätä lähetysten ja kv. diakonian määrärahaa 93.000 € ja valtuutti yhtymäjohtajan jakamaan määrärahan. Yhtymäjohtaja jakoi määrärahan Suomen Lähetysseuralle (50.000 €), Kirkon Ulkomaanavulle (25.000 €), Suomen Pipliaseuralle 9.000 € ja Medialähetys Sanansaattajille (9.000 €).

Tampereen aluekeskusrekisteri

Tampereen aluekeskusrekisteri vastaa KL 8 luvun mukaisesta kirkonkirjojen pitämisestä ja seurakuntien jäsentietorekisteristä siihen kuuluvien seurakuntien osalta. Heinäkuussa 2023 voimaan tulleen kirkkolain mukaan kirkon rekisterinpitäjinä ovat koko Suomessa keskusrekisterit eivätkä seurakunnat kuten aikaisemmin. Aluekeskusrekisteri toimittaa eri tarkoituksiin pyydettyjä virallisia asiakirjoja seurakuntien nykyisten ja entisten jäsenten tiedoista. Aluekeskusrekisterissä rekisteröidään kirkolliset toimitukset, mm. kasteet, rippikoulut ja avioliittoon vihkimiset.

Seurakuntien lukumäärä väheni yhdellä vuoden 2023 alussa, kun Kalvolan seurakunta liittyi Hämeenlinna-Vanajan seurakuntaan. Aluekeskusrekisterissä oli mukana 36 seurakuntaa. Aluekeskusrekisteriin kuuluvissa seurakunnissa oli 31.12.2022 tilastojen mukaan noin 461 000 jäsentä. Aluekeskusrekisteriin kuuluvista seurakuntalaisista tamperelaisia oli 31 %. Tampereen aluekeskusrekisteri on jäsenmäärältään Suomen suurin aluekeskusrekisteri.

Aluekeskusrekisterin toiminta- ja yhteistyömalli on toiminut hyvin. Mukana olevien seurakuntien työntekijät ovat olleet tyytyväisiä ja kokeneet saaneensa aluekeskusrekisteristä ystävällistä ja asiantuntevaa palvelua. Myös seurakuntalaiset ovat omaksuneet uuden käytännön sukuselvitysten ja virkatodistusten tilaamisen osalta. Sukuselvitysten osalta tavoite oli saada ne toimitettua viimeistään 3 viikon kuluessa tilauksesta. Tavoite ylittyi siten, että koko vuoden ajan jonotusaika oli korkeintaan 2 viikon mittainen.

Vuonna 2023 valmisteltiin Tampereen aluekeskusrekisterin ruotsinkielistä verkkosivua. Tavoitteena on ottaa se käyttöön tammikuussa 2024.

Aluekeskusrekisterin yhteistyöryhmä piti vuoden kuluessa kaksi kokousta. Kertomusvuonna alkoi työskentely, joka tähtää yhteistyösopimuksen uudistamiseen vuonna 2024. Lisäksi aluekeskusrekisteriin kuuluvien seurakuntien toimistosihteerit kutsuttiin koolle kerran toimintavuoden aikana. Toimistosihteerien tapaaminen järjestettiin yhteistyössä Tampereen hiippakunnan kanssa. Lokakuussa järjestettiin Tampereen aluekeskusrekisterin isännöimänä keskusrekisterinjohtajien kokous, johon osallistuivat myös kirkkohallituksen seurakuntarekisteriyksikön työntekijät sekä kutsutut vierailijat Digi- ja väestötietovirastosta.

Avioliiton esteet tutkittiin 565 parilta, joista 95 % sähköisen palvelun kautta. Vuoden aikana rekisteröitiin 1 002 kirkollista vihkimistä ja 2 885 kastetta. Osa lapsista rekisteröitiin väestötietojärjestelmän tietoihin jo ennen kastetta, jolloin tapahtumat näkyvät alle 1-vuotiaidenkin osalta kirkkoon liittymisinä.

Lapsen tietojen ilmoittaminen -lomakkeen (L-lomakkeen) tulostus- ja toimitusprosessia muutettiin vuoden alusta alkaen. Aikaisemmin L-lomakkeet tulostettiin Digi- ja väestötietovirastossa, joka lähetti ne aluekeskusrekistereihin ja seurakuntiin toimitettavaksi edelleen lapsen äidille. Nyt aluekeskusrekisterit tulostavat lomakkeet itse jäsentietojärjestelmästä ja toimittavat ne seurakuntaan kuuluvalla äidille. Tampereen aluekeskusrekisteri oli mukana pilotoimassa tätä toiminnallisuutta.

Heinäkuussa 2023 voimaan tullut kirkkolaki määräsi papeille ilmoitusvelvollisuuden jokaisesta kirkon jäsenen hautaan siunaamisesta, jotka määrättiin lähettämään aluekeskusrekisteriin. Tämä hieman lisäsi aluekeskusrekisterin työmäärää tavalla, joka koettiin aluekeskusrekisterissä epätarkoituksenmukaiseksi.

Vuoden aikana aluekeskusrekisteristä käytiin kouluttamassa uusia pappeja kirkollisiin toimituksiin ja lomakkeiden täyttämiseen liittyvissä asioissa. Koulutukset saivat hyvää palautetta, ja niiden tarpeellisuus tunnistettiin. Jatkossa vastaavanlaista koulutusta on tarkoitus tarjota myös virassa jo toimiville papeille.

Aluekeskusrekisterissä laadittiin kertomusvuonna 25 746 virkatodistusta (29 582 vuonna 2022). Näistä todistuksista 24 333 oli sukuselvityksiä (27 437 vuonna 2022). 1 413 todistusta (2 145 vuonna 2022) oli muita virkatodistuksia, esimerkiksi elossaolotodistuksia ja virkatodistuksia perhesuhdetiedoilla. Vuonna 2023 laadittiin 491 virkatodistusta (385 vuonna 2022) sukututkimuksia varten.

Marraskuussa 2023 Tampereen aluekeskusrekisteri aloitti yhdessä kirkkohallituksen Seurakuntarekisterit-yksikön kanssa iPost-pilotoinnin. Postin iPost-palvelun kautta lähetetään virkatodistustilaukset suoraan Kirjuri-jäsentietojärjestelmästä. Tämä toiminto nopeuttaa sekä tilausten lähettämistä että lyhentää postitse lähetettävien tilausten toimitusaikaa. Pilotoinnin jälkeen toiminto on tarkoitus ottaa käyttöön valtakunnallisesti.

Vuoden 2023 lopussa aluekeskusrekisterissä oli 30 vakinaista virkaa: aluekeskusrekisterin johtaja, kaksi rekisteriesimiestä ja 27 toimistosihteeriä. Lisäksi aluekeskusrekisterissä on kaksi määräaikaista toimistosihteerin virkaa, jotka on perustettu sukuselvitysjonon lyhentämiseksi ajalle 1.3.2022–28.2.2024.

Tampereen aluekeskusrekisterin yhteistyöryhmään ovat kuuluneet vuonna 2023

Tampereen seurakuntayhtymä: pj. kirkkoherra Juha Itkonen, varajäsen kirkkoherra Tero Matilainen sekä aluekeskusrekisterin johtaja Kari Salonen, varajäsen rekisteriesimies Leena Parkkinen

Akaan seurakunta: vs. kirkkoherra Leena Sorsa, varajäsen talouspäällikkö Joonas Juntunen

Forssan seurakunta: kirkkoherra Esa Löytömäki, varajäsen toimistonhoitaja Miia Saneri

Hattulan seurakunta: kirkkoherra Virpi Järvinen, varajäsen talouspäällikkö Tia Kymäläinen

Hausjärven seurakunta: kirkkoherra Jussi Kauranne, varajäsen kirkkoherranviraston toimistosihteeri

Humppilan seurakunta: taloussihteeri Jenni Kaseva, varajäsen kirkkoherra Ilkka Wiio.

Hämeenkyrön seurakunta: kirkkoherra Jorma Pitkänen, varajäsen toimistonhoitaja Mervi Niittunen

Hämeenlinna-Vanajan seurakunta: johtava kappalainen Hanna-Leena Kevätsalo-Vuorio, varajäsen kirkkoherra Kimmo Reinikainen

Ikaalisten seurakunta: kirkkoherra Juha Aila, varajäsen talouspäällikkö Timo Vettenranta

Janakkalan seurakunta: kirkkoherra Pekka Riikonen, varajäsen toimistosihteeri Tarja Romström

Jokioisten seurakunta: vt. kirkkoherra Heidi Pitkänen, 12.10.2023 alkaen vt. kirkkoherra Teemu Salminen, varajäsen Sirpa von Hertzen

Jämsän seurakunta: kirkkoherra Harri Niemelä, varajäsen toimistosihteeri Eija Salonen

Kangasalan seurakunta: vt. kirkkoherra Markku Viitala, 1.8.2023 alkaen kirkkoherra Seppo Jarva, varajäsen toimistosihteeri Satu Joki

Kihniön seurakunta: talouspäällikkö Mirja Kivioja, varajäsen vt. kirkkoherra Jukka Taskinen, 14.8.2023 alkaen kirkkoherra Samu Turunen

Lempäälän seurakunta: kirkkoherra Matti Vehviläinen, varajäsen toimistosihteeri Päivi Salo elokuuhun 2023 saakka

Lopen seurakunta: kirkkoherra Tuomas Hynynen, varajäsen toimistosihteeri Anita Ruokolainen
3.11.2023 saakka

Mänttä-Vilppulan seurakunta: kirkkoherra Saila Munukka, 2.10.2023 alkaen vs. kirkkoherra Matti-Pekka Piirainen, varajäsen seurakuntas sihteeri Niina Leppä

Nokian seurakunta: vt. kirkkoherra Mikko Sulander, 1.5.2023 alkaen kirkkoherra Ville Järvinen, varajäsen toimistosihteeri Reija Saarinen

Parkanon seurakunta: kirkkoherra Liisa Myyryläinen, varajäsen toimistonhoitaja Teija Isoaho

Pirkkalan seurakunta: kirkkoherra Olli-Pekka Silfverhuth, 1.10.2023 alkaen vs. kirkkoherra Jukka Jormanainen, varajäsen toimistonhoitaja Heli Käkelä

Punkalaitumen seurakunta: vt. kirkkoherra Auni Kaipia, varajäsen talouspäällikkö Outi Uusi-Kouvo

Pälkäneen seurakunta: kirkkoherra Jari Kemppainen, varajäsen toimistosihteeri Sanna Rautio

Riihimäen seurakunta: kirkkoherra Sirpa Viherä, varajäsen hallintosihteeri Mira Mäkilä

Ruoveden seurakunta: vt. kirkkoherra Sauli Keskinen, 1.6.2023 alkaen vs. kirkkoherra Jukka Taskinen, varajäsen toimistosihteeri Marjut Korkeamäki

Sastamalan seurakunta: kirkkoherra Vesa Aurén, varajäsen seurakuntapastori Anu Jokinen-Lundén

Sääksmäen seurakunta: kirkkoherra Timo Waris

Tammelan seurakunta: kirkkoherra Juha Koivulahti, varajäsen toimistosihteeri Tiina Sillanpää

Urjalan seurakunta: vs. kirkkoherra Auni Kaipia, varajäsen toimistosihteeri Minna Kuljuntausta

Vesilahden seurakunta: kirkkoherra Harri Henttinen, varajäsen seurakuntapastorin virassa toimiva viranhaltija

Virtain seurakunta: vs. kirkkoherra Jukka Taskinen, varajäsen toimistosihteeri Paula Wenell

Ylöjärven seurakunta: hallintosihteeri Virpi Peurakoski, varajäsen kirkkoherra Ulla Ruusukallio

Ypäjän seurakunta: vt. kirkkoherra Kalle Leppälä, 1.6.2023 alkaen vt. kirkkoherra Arto Antturi, varajäsen toimistosihteeri Jenna Meriruoho

Yhteistyöryhmän sihteeriksi kutsuttiin rekisteriesimies Leena Parkkinen. Aluekeskusrekisterin henkilökunnan edustajana toimi toimistosihteeri Veera Palmu ja pysyvänä asiantuntijana rekisteriesimies Elina Tarkkala.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut vastaa mm. seurakuntayhtymän palkanlaskennasta, virka- ja työehtosopimuksen soveltamisesta, paikallisesta sopimisesta, yhteistoimintalain sekä työ- ja virkaehtosopimuksen tarkoittamasta yhteistoiminnasta sekä palvelussuhteiden koko kaareen (rekrytointien valmistelusta eläkkeelle jäämiseen asti) liittyvistä lakisääteisistä – ja muista velvoitteista. Henkilöstöpalvelut tukee ja opastaa esihenkilöitä ja koko henkilöstöä palvelussuhteiden aikana ilmenevissä erilaisissa kysymyksissä sekä palvelussuhdejuridisissa asioissa. Huolehdimme palvelussuhteisiin liittyvien lakisääteisten työterveyspalveluiden järjestämisestä sekä henkilöstöetuuksista. Kehitämme ja koordinoimme henkilöstösuunnittelua, henkilöstönkehittämistä ja esihenkilövalmennusta.

Hyvänä työnantajana toimimalla takaamme työntekijöillemme terveelliset, turvalliset ja motivoivat työskentelyolosuhteet. Toimiminen arvostettuna ja luotettavana työnantajana mahdollistaa sen, että työntekijät pysyvät palveluksessamme ja seurakunnat ovat houkutteleva työnantaja myös uusille työntekijöille. Hyvästä työnantajamielikuvasta ja sen merkityksestä käytiin useita keskusteluja vuoden aikana.

Työterveyshuollon kanssa teimme tiivistä yhteistyötä henkilöstön hyvinvoinnin, jaksamisen ja työkyvyn asioissa. Esihenkilöille järjestettiin esihenkilövalmennuksia ja uusille työntekijöille pidettiin tulokaspäivä. Valmennukset vahvistivat osaltaan yhteisten toimintatapojen ja hyvien käytäntöjen oppimista sekä yhteistyötä seurakuntaorganisaation sisällä. Kesäkuun alusta lähtien otettiin uutena henkilöstön palkitsemisen muotona käyttöön kertapalkkiot.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoite 1: Kokonaiskuvan saaminen kyselyn avulla siitä, miten henkilöstö kokee tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja työhyvinvoinnin toteutuvan seurakuntayhtymässä, jotta voidaan tarvittavin toimenpitein puuttua mahdollisiin epäkohtiin sekä lisätä työhyvinvointia ja tasa-arvoa.

Keino 1: Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselystä saatavien tulosten analysointi, niistä viestiminen henkilöstölle sekä tuloksista tehtävien johtopäätösten mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen työhyvinvoinnin ja tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja tukemiseksi.

Toteutuminen 1: Tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja työhyvinvointikyselyn tuloksia käsiteltiin johtoryhmissä, esihenkilövalmennuksessa sekä tiimeissä. Tuloksista pidettiin koko henkilöstölle infotilaisuus. Tuloksia hyödynnettiin mm. tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisessa.

Tavoite 2: Uusien HR-järjestelmien (KirkkoRekry, matkalaskujärjestelmä, Kipa2-ohjelmistot) sujuva käyttö koko organisaatiossa.

Keino 2: Uusiin järjestelmiin perehtyminen, muutoksista viestiminen ja tarvittava käyttäjäkoulutus henkilöstölle.

Toteutuminen 2: Henkilöstöpalvelut viestivät järjestelmämuutoksista ja perehdyttivät esihenkilöitä ja työntekijöitä KirkkoRekry-järjestelmän sekä uuden M2-matkalaskujärjestelmän käyttöön.

Tavoite 3: Työtaturmien ennaltaehkäisy.

Keino 3: Erilaisten työssä sattuneiden ”läheltä piti” -tilanteiden kattava tiedoksi saanti. Tässä apuna ovat mm. erilliset ”läheltä piti” -tilanteista täytetyt lomakkeet, jotka käsitellään myös yhteistyötoimikunnassa. Ylläpidetään tietoisuutta siitä, että näistä tilanteista raportointi on tärkeää.

Toteutuminen 3: Jokaisessa yhteistyötoimikunnan kokouksessa käsiteltiin saapuneita ”läheltä piti”-tilanteiden ilmoituksia. Työntekijöitä kannustettiin tekemään ilmoituksia. Ilmoitusten perusteella mm. linjattiin, että on tarpeellista järjestää turvallisuuskoulutusta henkilöstölle.

Talous- ja hallintopalvelut

Yhtymäjohtaja vastaa yhteisten tehtävien strategisesta kokonaisjohtamisesta seurakuntaelämän edistämiseksi. Tämä toteutuu tiiviissä yhteistyössä seurakuntien kanssa.

Hallintopalveluiden vastuulla ovat hankintojen, juridiikan ja yleishallinnon asiantuntijapalvelut, yhteisen kirkkoneuvoston ja yhteisen kirkkovaltuuston kokousten tekninen valmistelu sekä päätösten tiedoksiäntö. Hallintopalvelut vastaa keskusarkistoon siirretystä arkistosta.

Talospalveluiden vastuualueet ovat seurakuntayhtymän taloushallinto ja -suunnittelu, tilinpäätös, maksuliikenne, kirjanpito ja talousasioiden asiantuntijapalvelut sekä sijoitussuunnittelusta ja vakuutuksista vastaaminen.

Hallintopalveluissa on tuettu viranhaltijoiden ja luottamuselinten päätöksentekoa perehdyttämällä viranhaltijoita ja päätösvalmistelijoita sekä käytännön seikoissa kuten asianhallintajärjestelmän käyttämisessä että päätöksentekoa koskevien säännösten soveltamisessa. Uusi vaalikausi edellytti hallintopalveluilta toimenpiteitä kuten sen varmistamista, että luottamushenkilöillä on käytettävissään sähköisten kokousten edellyttämät laitteet ja käyttöoikeudet. Luotettavan ja sujuvan päätöksentekoprosessin myötä päätöksiin kohdistuu vähemmän oikaisuvaatimuksia tai kirkollisvalituksia, ja päätöksentekoprosessi kokonaisuutena on lyhyempi.

Päätösvalmistelun laadun ja ennakoarvioinnin kehittäminen on ollut hallintopalveluissa jatkuva tavoite. Osana tätä valmistelijoita ja päätösvalmistelijoita on perehdytetty muun muassa muutoksenhakuohjeistuksen valinnassa, hankintalain kynnysarvojen laskemisessa ja vastuullisuusnäkökohtien huomioimisessa hankinnoissa. Hallintopalveluissa on samalla pyritty lisäämään omaa tietoisuutta ympäristö- ja vastuullisuusvaatimuksista osallistumalla koulutuksiin ja verkostoitumalla. Saavutettavuusvaatimusten täyttämistä on edistetty hallintopalveluissa laatimalla vaatimusten mukaisia mallipohjia.

Seurakuntayhtymän hankintojen suunnitelmallisuuden ja laadun parantamiseksi hallintopalveluissa on otettu käyttöön hankintakalenteri, joka on jatkuvasti päivittyvä. Kalenteri otettiin käyttöön vuonna 2022, ja sen hyödyntäminen on kehittynyt koko ajan. Suunnitelmallisuuden kasvattaminen kuitenkin edellyttää yhä tiiviimpää yhteistyötä hankintoja tekevien yksiköiden kanssa. Suunnitelmallisuus hankintoja tehtäessä johtaa paremmin valmisteltuihin kilpailutuksiin, laadukkaampiin hankintoihin ja kustannussäästöihin. Samalla on mahdollista entisestään pienentää hankintoihin kohdistuvien oikaisuvaatimusten ja valitusten todennäköisyyttä.

Keskusarkistoon siirrettävien, seurakuntien ja yksiköiden säilytettäväksi luovuttamien asiakirjojen arkistointi joko keskusarkistoon tai sähköiseen arkistoon kuuluu hallintopalveluiden jatkuviin tavoitteisiin. Arkistopalveluiden jatkuva tavoite on myös arvoesinerekisterin päivittäminen ja arkistolle tiedoksi tulleiden, kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden esineiden inventointi.

Vuonna 2023 vuosikate riitti poistoihin ja lainojen lyhennyksiin. Tilikauden tulos oli positiivinen. Merkittävin vaikutus tilikauden tulokseen oli kirkollisverotuloilla. Myös vuoden 2022 tilinpäätöksessä tehtyjä sijoitusten arvonalennuksia voitiin palauttaa vähän yli puolesta määrästä. Positiiviset tilikauden tulokset toimivat puskureina muun muassa investointitarpeisiin ja korjausvelkaan.

Rahavarat olivat riittävällä tasolla koko tilivuoden ja maksuvalmiuden kannalta yliliikeneviä varoja sijoitettiin. Rahavarojen taso oli 239 päivää. Tavoite on yli 150 päivää. Luottolimiittia ei tarvinnut käyttää. Rahavarat pyritään pitämään suunnittelukauden aikana riittävällä tasolla, mikä on säädeltävä jaettava toimintakatteen ja nettoinvestointien tason avulla. Vakavaraisuus pysyi hyvänä. Vakavaraisuuden tunnusluku, omavaraisuusaste oli 84,9 %. Tavoite oli yli 80 %. Suhteellinen velkaantuneisuus oli 18,5 %, tavoite on alle 25 %. Nettoinvestointien taso ylitti hieman poistojen tason.

Talouden ja sijoitusomaisuuden asiantuntijaryhmässä linjattiin muun muassa vaihtoehtoisten omaisuuslajien sijoittamista. Sijoitussuunnitelman kestävyystavoitteiden kehittymistä seurattiin. Yhteinen kirkkoneuvosto hyväksyi sijoitussuunnitelman vuodelle 2024. Sopimus Suomen Sijoitustutkimuksen kanssa irtisanottiin.

Lakisääteinen tilintarkastus toteutui. Tilintarkastajille toimitettiin vuoden aikana tarkastusta varten tarvittavaa materiaalia. Taloussääntö päivitettiin uuden kirkkolain myötä ja yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi sen. Muutamien kirkkojen vakuutusten omavastuuta tarkistettiin. Vakuutuspalvelujen kilpailuttaminen ei toteutunut.

Seurakuntayhtymä oli mukana yhtenä pilottiseurakuntana ostolaskujen käsittelyssä tekoälyn avulla. Kirkon palvelukeskuksen projektissa mukana on kuusi seurakuntataloutta ja Kirkkohallitus / Kirkon palvelukeskus. Varsinainen tuotantokäyttö alkoi vuoden 2024 helmikuussa.

Riskienhallintaan liittyviä asioita päivitettiin Granite-ohjelmaan. Taloudessa sisäistä valvontaa toteutettiin mm. säännöllisellä seurakuntakohtaisella ja yhteisten tehtävien yksikkökohtaisella toteutumaraportoinnilla lähettämällä toimielinten jäsenille talousraportteja kuukausittain ja kolme kertaa vuodessa raporttien toimielinkäsittelyllä yhteisessä kirkkoneuvostossa ja yhteisessä kirkkovaltuustossa. Lisäksi riskienhallintaa toteutettiin sijoitussuunnitelman päivittämisellä, osakirjanpitojen täsmäyttämällä ja kassantarkastuksilla. Yhtymässä on laadittu ohje vieraanvaraisuudesta ja konserniohjauksesta. Vakuutusturvaa tarkistettiin ja päivitettiin kohteiden tietoja. Päätettiin laskujen hyväksyjistä ja tositteiden käsittelymenettelystä.

Talous- ja hallintopalveluissa jatkettiin toimintakertomuksen, tilinpäätöksen ja muiden asiakirjojen saavutettavuuden edistämistä.

*****

Seurakuntayhtymän **talouden ja sijoitusomaisuuden asiantuntijaryhmän** kokoonpano vuonna 2023: Auli Peltola (puheenjohtaja), Riina-Eveliina Eskelinen, Niilo Järkäs, Aki Ojakangas, Juha Ruotsalainen, Birgitta Bragge (talusjohtaja), Heikki Päätaalo (kiinteistöjohtaja), Tapani Rantala (yhtymäjohtaja), Ari Rantavaara (kirkkoherrojen edustaja), Kalle Mäki (suunnitteluryhmän pj), Venla Taubert (nuorten vaikuttajien edustaja) ja Marja Mäntylä (hankinta-asiantuntija, kokouksen sihteeri).

Viestintä

Johtokunta: Essi Lehtinen (pj), Venla Vuolanto, Asko Alajoki, Tero Arvonen, Juha Ruotsalainen, Ulla-Kaarina Mäkelä ja Raisa-Tiina Lahtinen. Varajäsenet ovat Marjo Majlund ja Antti Moisander.

Yleistä viestinnän kehittymisestä

Vuosi 2023 oli viestinnällisesti monipuolinen ja osittain myös haastava. Kansainvälinen tilanne (Ukrainan ja Gazan sodat) ja ihmisten sosiaalis-taloudelliset huolet leimasivat vuotta.

Syksyllä 2023 alkanut Toivon vuosi näkyi myös viestinnässä sekä sisältöinä että markkinointina. Marraskuussa 2023 toteutettu Flora -valotaideteos sai erittäin suuren näkyvyyden sekä perinteisessä että sosiaalisessa mediassa. Esimerkkinä haastavasta viestintätilanteesta voidaan nostaa Ilkon leirikeskusten alueen kehittäminen, jossa seurakunnan tavoitteet ja luontoarvojen puolustaminen nousivat julkiseen keskusteluun.

Viestinnällisten valmiuksien vahvistamiseen on viimeisten vuosien aikana panostettu merkittävästi, mikä jatkuu myös vuonna 2024, kun syksyllä 2023 aloitettu Harjun seurakunnan viestintäprosessi seuraa vuonna 2023 päättyneen Tuomiokirkkoseurakunnan kehittämisprosessia.

Osa viestinnän tavoitteista siirtyi seuraavaan vuoteen, kun asioiden edistyminen oli viestinnästä johtumattomista syistä ennakoitua hitaampaa. Esimerkkinä tästä on verkkopalveluiden julkaisujärjestelmän vaihtaminen. Keskustelu Lukkarin käyttöön otosta jatkuvat helmikuulla 2024.

Viestintäympäristön muutoksista tekoälyn (mm. kielimallit ja visuaalisuuden tuottaminen) nousivat voimakkaasti esille vuonna 2023. Erilaiset kokeilut ja tutustuminen uusiin mahdollisuuksiin tullee näkymään seuraavina vuosina myös viestinnän merkittävänä muutoksena. Uudet tekoälypohjaiset työvälineet auttavat myös viestinnän analysoimisessa ja toimintaympäristön luotaamisessa.

Keväällä 2023 toteutettu kolmas suurten seurakuntien empatia- ja tunnettuustutkimus vahvisti tuntumaa myös viestinnän onnistumisesta. Paikallisen median rooli tamperelaisten tiedonlähteenä ja kohtaamisen mahdollistajana on keskiarvoa korkeampi, mikä kertoo hyvin toteutuneesta mediatyöstä. Seurakuntalehden rooli on vakiintunut ja verkkopalveluiden merkitys kolmantena keskeisenä viestinnällisenä yhteytenä on pysynyt vahvana. Erityisesti nuorempien ikäluokkien osalta sosiaalisen median merkitys korostuu ja seurakunnan somepalvelut ovat heilläkin käytössä.

Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Viestinnän sisällöissä liitettiin yhteisesti asetettuihin avainsisältöihin, joita olivat vuonna 2023

- Hyvä sanoma
- Apu, tuki turva
- Kannattelevat perinteet
- Kokonaisvaltainen hyvinvointi
- Yhteisöllisyys

Avainsisällöt tulivat näkyviksi tiedotteissa, jutuissa ja sosiaalisen median sisällöissä.

Viestinnän strategisen luonteen vahvistaminen ja viestintäymmärryksen kasvattaminen
Arviointikaudella mittavin panostus tämän teeman alla toteutettiin Tuomiokirkkoseurakunnan kanssa. Keväällä 2023 toteutettiin kolmas osa viestinnän kehittämishankkeessa, jossa kevään osalta pääpaino oli sosiaalisen median kehittämisessä. Pilotin seurauksena viestintäyhteistyö Tuomiokirkkoseurakunnan ja viestintäpalveluiden välillä tiivistyi merkittävästi ja kehittämistä jatkettiin myös pilottijakson jälkeen.

Arviointikaudella aloitettiin myös säännöllinen tapaaminen seurakuntasuhteiden ja viestintäpalveluiden välillä. Idea syntyi tarpeesta lisätä tiedonkulkua yhtymän ja seurakuntien välillä, mutta yhteistyön myötä avautui myös uusia ideoita mm. koulutuksen ja yhteisen suunnittelun lisäämiseksi. Tätä työtä jatketaan edelleen.

Viestinnän prosessien kehittämistä ja viestintätaitojen tukemista tehtiin arviointikaudella laajasti myös yksikkö- ja tiimitasolla. Loppuvuodesta aloitettiin viestintähanke Harjun seurakunnan ja perheneuvonnan kanssa.

Uusien luottamushenkilöiden seminaarissa helmikuussa 2023 käytiin viestintää, viestintäsuunnitelmia ja viestinnän strategisia tavoitteita laajasti läpi.

Merkityksellisen vuorovaikutuksen toteuttaminen ja sen tekemisen tukeminen seurakunnissa
Kirkon juhlien viestintää tehtiin yhteistyössä juhlaorganisaation kanssa koko vuosi siten, että tahti tiivistyi elokuusta alkaen. Toivon vuoden osalta merkittävin tapahtuma oli Kalevan kirkon audiovisuaalinen valotaideteos Flora, joka tavoitti liki 16 000 ihmistä. Floran saama media- ja somenäkyvyys oli poikkeuksellisen runsasta ja positiivista. Tapahtuman markkinoinnissa tehtiin onnistunutta verkostoyhteistyötä järjestäjätahojen kanssa. Myös digitaalisen mainonnan kautta saatu näkyvyys (> 85 500) rohkaisi laajentamaan sen käyttöä myös tulevaisuudessa.

Viestinnän ja vuorovaikutuksen kohdentamisen kehittäminen

Ansaitun median kohdalla, myös sosiaalisessa mediassa eniten kiinnostivat Tampereen seurakuntien tilojen avaaminen samaa sukupuolta olevien vihkimiseen. Uutiset saivat aikaan myös paljon reaktioita. Valtaosa reaktioista oli positiivisia tykkäyksiä, peukutuksia ja sydämiä, joskin kommentteja jouduttiin myös poistamaan ja keskustelua moderoimaan.

Silta-lehti tavoittaa erittäin hyvin perinteistä mediaa käyttävän kohderyhmän. Lehden tunnettuus on korkeimmillaan iäkkäimmissä ryhmissä, jonka lisäksi se tavoittaa laajasti myös muita ikäryhmiä. Lehden monipuolinen ja laadukas sisältö ja visuaalisuus tekee seurakuntalaisten kohtaamisista lehden välityksellä merkityksellisiä ja auttaa mielenkiintoisten haastateltavien saamisessa.

Verkkopalveluiden kehittäminen ja uusien palveluiden avaaminen (mm. PariTunnetta) vahvistavat verkkopalveluiden roolia yhtenä kolmesta merkittävimmästä tiedon lähteestä. Tämä tuottaa tulossa olevaan sivuston uudistamiseen sekä motivaatiota että painetta.

Visuaalisessa viestinnässä painopiste oli edelleen painetussa viestinnässä (lehtimainokset, ilmoitukset ja muut painotuotteet), koska toimintaan osallistuvien kohderyhmien tavoittaminen on edelleen tehokkainta perinteisillä keinoilla.

Yhteistyöverkostojen vahvistaminen

Merkittävin ponnistus seurakuntarajat ylittävä verkostoituminen oli syksyllä 2023 naapuriseurakuntien kanssa aloitettu lehtiyhteistyö, joka huipentuu yhteiseen Kirkon juhlat -teemaiseen Silta-lehteen toukokuussa 2024. Lehtiyhteistyön lisäksi suunniteltiin myös jouluviestinnän yhteistyö, joka siirtyi aikapaineen vuoksi seuraavalle vuodelle. Paikallinen yhteistyö Tampereella on jatkunut mm. Filmifestivaalien ja Ekokumppanien kanssa.

Saavutettavuuden varmistaminen ja kehittäminen

Eri palveluiden (mm. verkkosivut ja Silta-lehti) saavutettavuutta on parannettu kertomusvuoden aikana. Lisäksi saavutettavuustietoja on lisätty ja saatu myös vinkkejä niiden kehittämisestä.

Hiilineutraali kirkko 2030 -tavoitteen edistäminen

Viestintä on rakentanut ympäristötoimikunnalle viestintäsuunnitelman, joka toteutuu seuraavien vuosien aikana. Ympäristöteema on ollut esillä sekä Silta-lehdessä että verkkosivuilla.

Riskienhallinta

Viestintä toteutti syksyllä 2023 esihenkilöiden kriisiviestintäkoulutuksen. Lisäksi luotaaminen ja ennakoinnin kehittäminen on aloitettu, mikä tukee sekä valmiusryhmän toimintaa että valmiussuunnitelman päivittämistä vuonna 2024.

Lapsivaikutukset

Viestinnän toteuttamisessa on pyritty huomioimaan myös lasten ja nuorten tarpeet. Tämä on tarkoittanut mm. huomion kiinnittämistä teksteissä käytettyyn kieleen.

Tietohallinto / Tampereen IT-yhteistyöalue

Tampereen IT yhteistyöalue

Organisaatio

IT-yhteistyöalueen johtokunta johtaa, kehittää ja valvoo Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän hallintosäännön, yhteisten tehtävien johtavien viranhaltijoiden johtosäännön ja IT-yhteistyöalueen sopimuksen osoittamassa laajuudessa alueellista IT-yhteistyötä, jota yhteistyöalueella hoitaa Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän tietohallintopalvelut.

IT-alueen johtokunnan puheenjohtajana toimi Jokioisten seurakunnan talouspäällikkö Tiitta Ärnfors ja varsinaisina jäseninä olivat Hämeenlinnan seurakuntayhtymän henkilöstöpäällikkö Suvi Lainesalo-Riippi, Tampereen seurakuntayhtymän viestintäjohtaja Sami Kallioinen, Riihimäen seurakunnan talousjohtaja Joonas Tolvanen, Sääksmäen seurakunnan talousjohtaja Anneli Hell, Nokian seurakunnan talousjohtaja Taina Tuohimaa, Mänttä-Vilppulan seurakunnan talouspäällikkö Samuli Suokas, Sastamalan seurakunnan talousjohtaja Sanna Kemppi ja Hyvinkään seurakunnan talousjohtaja Miia Murole. Henkilökohtaisina varajäseninä olivat Forssan seurakunnan talouspäällikkö Raila Joki, Hattulan seurakunnan talouspäällikkö Tia Kymäläinen, Tampereen seurakuntayhtymän kehittämistyön johtava asiantuntija Jussi Laine, Lopen seurakunnan kirkkoherra Tuomas Hynynen, Vesilahden seurakunnan kirkkoherra Harri Henttinen, Pirkkalan seurakunnan talouspäällikkö Pekka Elomaa, Ruoveden seurakunnan talouspäällikkö Lilli Vuorensivu, Sääksmäen seurakunnan kirkkoherra Timo Waris ja Ylöjärven seurakunnan henkilöstöpäällikkö Tarja Suni. Muina jäseninä olivat Tampereen seurakuntayhtymän luottamushenkilöt Sauli Kosonen, Katja Karintaus ja Maija Sutinen sekä yhteisen kirkkoneuvoston pj. kirkkoherra Juha Itkonen, kirkkoherra Janne Heikkilä ja yhtymäjohtaja Tapani Rantala.

Esittelijänä johtokunnan kokouksissa toimi Tampereen seurakuntayhtymän tietohallintojohtaja Keijo Pulkkinen ja sihteerinä tietohallintosuunnittelija Juhani Törmänen.

IT-alueen johtokunta kokoontui viisi kertaa vuonna 2023.

Toiminnan ja talouden toteutumasta yleensä

Toiminta oli taloudellisesti hyvin lähellä budjetoitua. Henkilöstökulujen osuus kokonaiskuluista oli 20 %.

Tukipyyntöjärjestelmämme mukaan vuoden 2023 aikana ratkaistiin kaikkiaan 8402 tukipyyntöä, joiden lisäksi toteutettiin useita pidempikestoisia erillisprojekteja, joista merkittävimmät mainitaan seuraavissa kappaleissa.

Vuodenvaihteessa 2022-23 johtokunnalle suunnatun tyytyväisyyskyselyn keskiarvo oli 4.3 asteikolla 1-5.

Erityiset tapahtumat kalenterivuoden aikana

Teams ja yleisemminkin Office 365 ovat osa normaalia arkea. Office-ohjelmat päivitettiin kaikissa tietokoneissa uusimpaan vuoden 2019 versioon.

Langatonta verkkoa laajennettiin edelleen ja SD-WAN-tekniikkaan pohjautuvan kustannustehokkaamman ja nopeamman alueverkon rakentamista jatkettiin.

IT-alueen seurakuntiin sijoitetuista palvelimista pääosa on siirretty aluekeskuksen konesaliin.

Virtuaalipalvelinalusta levyjärjestelmineen uusittiin kokonaan ja päivitettiin uusimpaan ohjelmistoversioon. Kaikki virtuaalipalvelimet on siirretty uuteen ympäristöön.

Kilpailutettiin verkkolaitteiden hankinta. Toimittajaksi valittiin Elisa Oyj ja laitteiksi Cisco Meraki - verkkolaitteet.

Konesalin verkkoratkaisut laitteineen uusittiin ja samalla verkon rakennetta selkiinnytettiin ja hallintaa helpotettiin. Konsulttina toimi Enfo Oy:n verkkoasiantuntija.

Vanhemmat Windows 2008 Server palvelimet päivitettiin Windows Server 2022 versioon, koska niiden tuki valmistajan puolelta on päättymässä.

Ilmoittajansuojalain mukainen ilmoitusjärjestelmä otettiin käyttöön IT-alueella. Se on kaikkien alueen seurakuntien käytettävissä.

Osallistuttiin kirkkohallituksen uuden IDM-järjestelmän kehittämiseen.

Tietojärjestelmät

Lähes kaikki keskeiset tietojärjestelmät ovat nykyisin Kirkkohallituksen hallinnoimia. Näitä ovat mm. Kirjuri jäsenrekisterijärjestelmä ja käyttäjätunnuksien ja käyttöoikeuksien hallinnan IHA-järjestelmä sekä Kirkon Palvelukeskuksen ylläpitämät talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmät.

Seurakunnat ovat itsenäisesti hankkineet toiminnanohjausjärjestelmänsä (Katrina tai Prime).

Tietoturva ja tietosuojat

Tietoturvaorganisaatio määrittää kirkon tietoturvapoliitikassa.

Tietoturvapoliitikka päivitettiin vastaamaan Kirkkohallituksen joulukuussa 2022 uudistamaa tietoturvapoliitikkaa. Tietoturvapoliitikka, henkilöstön tietoturvaohje ja tietoturvan huoneentaulu on julkaistu IT-alueen tukiportaalissa.

Kirkon tietoturvapoliitikan ja tietoturvamääräysten mukaisen toiminnan varmistaa KPMG:n tietoturva-tarkastaja 2.1.2023 tekemällään tarkastuksella.

IT-alueen tietoturvaryhmä (it-alueen johtokunta) käsitteli vuoden 2023 aikana viisi tietoturvaopikkeamaa, joista yksi lähetettiin kirkkohallituksen käsiteltäväksi.

Oltiin mukana koko kirkon yhteisen tietoturvaratkaisun hankintaa koskevassa päätöksenteossa. Järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2024 aikana.

Koko kirkon yhteinen tietoturvakeskus (SOC) päätettiin toteuttaa yhteisen tietoturvaratkaisun käyttöönoton yhteydessä kirkkohallituksen ja it-alueiden yhteistyönä.

Tietoturva- ja tietosuojakoulutusten toteuttamiseksi hankittiin Navisec koulutusjärjestelmä. Koulutuksen suoritti vuoden 2023 aikana noin 75 % IT-alueen seurakuntien henkilöstöstä.

Tietosuojavastaavana on kaikissa IT-alueen seurakunnissa toiminut Mika Akkanen.

Riskienhallinta

Tampereen seurakuntayhtymä käyttää Granite-riskienhallintajärjestelmää.

Toiminnallisten tavoitteiden arviointi

Nostetaan laitemalliston yleistä laatutasoa ja laitemallien määrää, jotta uudenlaisten työtehtävien hoitamiseen kuten esim. videoiden muokkaukseen, olisi tarjolla sopivampia laitteita. Laitemerkkien määrä pidetään kuitenkin nykyisessä kahdessa laitemerkissä.

- Tavoite toteutui: Kilpailutuksen myötä kannettavat tietokoneet vaihtuivat tehokkaampiin HP kannettaviin. Samalla toimittaja vaihtui Dustin Finland Oy:ksi.

Uusitaan Office-työkalut vuoden 2019 versioihin ja Office 365 Online -palveluun.

- Tavoite toteutui. Kaikilla on uusin Microsoft Office käytössään.

Henkilöstö

Ei muutoksia henkilöstössä. 2 harjoittelijaa oli oppimassa vuoden aikana.

Tietohallintopalvelut

Vuonna 2023 tietohallintopäällikkönä toimi Keijo Pulkkinen. Taloudellinen tulos oli positiivinen budjetoituun nähden.

Katrina-järjestelmäperheen sähköisen asiointin toiminnallisuutta laajennettiin vihkimiseen ja hautauksiin. Oltiin mukana vapaaehtoistoiminnan koordinoitua koskevassa määrittelyhankkeessa.

Kirjastotoimen lainausjärjestelmä uusittiin ajanmukaiseksi pilvipalveluksi.

Musiikkikasvatukseen käyttöön hankittiin Eepos-järjestelmä toiminnan hallinnoimiseen ja oppilaslas-kutukseen. Aikaisemmin nämä asiat tehtiin manuaalisesti ja se vei paljon opettajien työaika ja oli virhealtista.

Toiminnallisten tavoitteiden arviointi

Kehitetään sähköisen asiointin kanavia ja toimintoja.

- Toteutui mm. Katrinassa vihkimisen ja hautauksen osalta

Tuetaan Katrina-järjestelmän lisäosien käyttöönottoa niin että saadaan kaikki hyöty järjestelmästä irti.

- Toteutui: Sähköinen asiointi ja vapaaehtoistoiminnan koordinoiminen määrittely

Tuetaan yhtymän ja seurakuntien esteettömyysohjelmaa ja saavutettavuustavoitteita.

- Ei toteutunut: Ei tapahtumia asiaan liittyen.

Henkilöstö

Ei muutoksia henkilöstössä. Henkilöstön kokonaismäärä on ollut 12 henkilöä, josta on ollut varattuna 2 henkilöä pelkästään Tampereen seurakuntayhtymän tarpeisiin.

Tietotilinpäätös vuodelta 2023

Tietosuojavastaavan katsaus vuodelta 2023 / Tietosuojavastaava Mika Akkanen

Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän ja Tampereen seurakuntien tietosuojapolitiikka päivitettiin vuoden 2023 alussa. Seurakunnan Kirkkoneuvostossa hyväksymä Tietosuojapolitiikka on seurakunnan ylin tietosuojadokumentti. Tampereen seurakuntayhtymän voimassa oleva tietosuojapolitiikka päivitettiin selkeämmäksi mm. määritettyjen vastuiden osalta.

Tietosuojalainsäädäntö sisältää toteennäyttävän osoitusvelvollisuuden. Osoitusvelvollisuuden toteutumisessa tulee muistaa Tampereen seurakuntayhtymässä ja seurakuntien yksiköissä henkilötietojen tiedostaminen ja niistä syntyvien henkilötietorekistereiden olemassaolo, tietojen suojaaminen, tietojen minimoiminen vain tarvittaviin tietoihin ja tiedostaen niiden oikeusperusteet, tietojen oikeellisuuden varmistaminen eli eheys sekä tietojen käyttötarpeen loputtua tietojen poistotoimenpiteet.

Tampereen IT-alueella otettiin käyttöön Navisec -tietoturva- ja -tietosuojakoulutusportaali vuoden 2023 aikana. Kyseessä on uusi vuosittainen koulutussuoritusvaatimus. Päätöksen em. tietoturva- ja tietosuojakoulutuksen tarpeellisuudesta on tehnyt IT-alueen johtokunta ja koulutuksen tarpeellisuuden ovat todenneet myös IT-alueen tietoturvatarkastajat. Koulutuksella parannetaan jokaisen työntekijän tietoturva- ja tietosuojatietoutta ja työyhteisön tietoturvaa ja tietosuojaa. Tampereen seurakuntayhtymän ja seurakuntien osalta tietosuojakoulutuksessa tehtiin yhteensä 413 suoritusta, 2 suoritusta oli hylättyjä. Tietojärjestelmän toimittaja uudistaa koulutus- ja kurssimateriaalin vuosittain.

Uudistetun kirkkolain voimaantulo 1.7.2023 lähtien on tuonut ainoastaan pieniä muutostarpeita henkilötiedon käsittelyyn ja sen tulkintaan erilaisissa käyttötilanteissa. Diakoniatyössä henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste on muuttunut oikeutetusta edusta lakiin pohjautuvaksi.

Aluekeskusrekisteri on raportoinut vuoden 2023 aikana muutaman tietoturvaloukkauksen. Kyseiset tapahtumat ovat olleet tilanteita, joissa henkilötietoja on joko lähetetty käyttötarkoitusta laajemmin vainajan rintaperillisistä tai henkilötietoja on lähetetty väärälle vastaanottajalle. Tapaukset ovat tulleet ilmi joko Aluekeskusrekisterin oman havainnon, väärän vastaanottajan julkituodun havainnon tai tiedot tilanteen henkilön yhteydenoton perusteella. Aluekeskusrekisterissä on toimintatapaohjeet edellisen kaltaisten tilanteiden varalta. Kaikissa edellä mainituissa tapauksissa riski henkilötietojen väärinkäytölle on katsottu vähäiseksi. Aluekeskusrekisterissä on otettu käyttöön varmennettu sähköposti, joka tuo rekisteröidyille lisäturvaa em. kaltaisissa tilanteissa. Tietoturvaloukkausten lukumäärän voidaan katsoa olevan pieni henkilötietojen käsittelyn kokonaismäärään verrattuna.

Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän ja seurakuntien tulee kiinnittää huomiota vapaaehtoistoiminnassa ja asiakasrajapinnassa tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn ja toimintatapoihin. Tietosuojalainsäädännön mukainen henkilötietoihin tai henkilötietojen käyttöön perustuva toimintatapa ja toiminnassa mahdolliset syntyvät henkilötiedot ja niiden sijaintipaikat tulee tiedostaa toiminnoissa, joissa henkilötietoja käyttävät sosiaalisen median välinein esimerkiksi vapaaehtoistojat ja asiakasrajapinnassa toimiva nuorisotyö. Seurakuntayhtymän ja seurakuntien työalojen vastuuhenkilöiden tulee koordinoita ja tarvittaessa kontrolloida käytössä olevia asiakas- ja vapaaehtoisten yhteysryhmiä ja yhteysryhmien välillä vaihdettavia tietosisältöjä, ja minimoida tietosuojan alaisten henkilötietojen kertyminen. Henkilötiedoilla tulee olla tosiasiallinen käyttötarve ja ne tulee pitää minimoituna, käyttötarpeessa tulee olla tietosuojallinen oikeusperuste, henkilötiedot tulee pitää suojattuina ja hallinnassa käyttötarpeen ajan ja käyttötarpeen loputtua henkilötiedot tulee poistaa.

Seurakuntien ja seurakuntayksiköiden sisäisten ohjeiden merkitys tulee tiedostaa - niitä tulee luoda, tarkastella ja päivittää säännöllisin väliajoin ja tarpeen vaatiessa ja toimintamuutosten yhteydessä. Sisäisillä ohjeilla luodaan organisaatioon jatkuvuutta ja juurrutetaan myös henkilötietojen käsittelyyn liittyvää varmuutta osana muuta tehtävähoitoa ja seurakuntatyötä.

Hautauspalvelut ja metsätalous

Hautauspalvelut

Kiinteistö- ja hautaustoimen johtokunta

Kiinteistö- ja hautaustoimen johtokunta huolehtii yhteisen kirkkoneuvoston alaisena johtosäännön osoittamassa laajuudessa Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän kiinteistöpalveluihin, hautaus- ja puistopalveluihin sekä maa- ja metsäalueisiin liittyvistä tehtävistä.

Kiinteistö- ja hautaustoimen johtokunta vuonna 2023: puheenjohtaja Johanna Valento, jäsenenä Lauri Erma (vpj.), Leena Silfverhuth, Jarmo K. Lehtinen, Petri Solja, Jarmo Rautiainen sekä Sirpa Kuusela. Varajäsenenä ovat olleet Riitta Niemistö sekä Juha-Pekka Skyttä. Yhteisen kirkkoneuvoston edustajana on toiminut Kalle Mäki ja kirkkoherrojen edustajana Kaija Karvala. Työntekijöiden edustajina kokouksissa ovat olleet Pepe Helander (hautaustoimi) ja Petri Salminen (kiinteistöpalvelut).

Kiinteistötoimen valmistelijana ja esittelijänä on toiminut kiinteistöjohtaja Heikki Päätaalo. Vastaavasti hautaustoimen valmistelijana ja esittelijänä on toiminut hautaustoimen johtaja Jyrki Lehtonen. Kokouksiin ovat virkansa puolesta voineet osallistua myös yhtymän johtaja ja yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja.

Yleistä

Hautaustoimilain mukaan seurakuntien tai seurakuntayhtymien tulee ylläpitää yleisiä hautausmaita. Hautausmaa voi olla useamman seurakunnan tai seurakuntayhtymän yhteinen. Hautaustoimi on yhteiskunnan seurakunnille velvoittama tehtävä ja mm. tällä perusteella seurakunnat saavat valtion avustusta.

Hautausten määrä on lisääntynyt vuosittain ja kehitys jatkui myös vuonna 2023. Hautausten määrrien kasvu jatkuu tulevina vuosina suurien ikäluokkien ikääntymisen ja kaupungin kasvun seurauksena. Hautauspalveluiden resurssit on pidettävä hyvällä tasolla, jotta tehtävät tulevat hoidettua hyvin.

Vatjalan kappeli suljettiin joulukuussa 2023 sisäilmaongelman vuoksi. Kappeli tullaan peruskorjaamaan vuosina 2025–2026. Vuosi 2024 on korjaustöiden suunnitteluvuosi. Vuositasolla kappelissa on ollut siunaustilaisuuksia noin 450 kpl. Tuo määrä tilaisuuksia siirretään muihin kappeleihin ja kirkkoihin tehtäväksi alkaen 12/2023.

Krematoriossa tehtiin mittavia huoltotöitä, jonka aikana tuhkauksia ei voitu tehdä täydellä teholla. Toisen uuni muurattiin uudelleen ja sen suodatinlaitteisto huollettiin täydellisesti. Tuhkaustulot jäivät odotettua pienemmiksi sekä menot nousivat huoltojen vuoksi. Vuoden 2023 aikana tehtiin talousarviomuutos tämän vuoksi.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Hautausmaiden käytön monipuolistaminen on toteutunut erilaisten tapahtumien ja seurakunnan työntekijöiden kohtaamisien kautta. Lamminpään hautausmaalla aloitettiin Toivon puutarhahanke. Hautauspalveluiden tärkeä tavoite vuodelle oli krematoriotoiminnan selkeyttäminen. Vuoden 2023 aikana on yhteistyössä naapuriseurakuntien kanssa asiaa viety eteenpäin ja vuoden 2024 aikana uuden krematorion rakentamisesta voitaneen tehdä päätöksiä.

Hautausmaiden huoltotilojen suunnittelua toteutettiin eri hautausmaille siten että Teiskon hautausmaan huoltorakennuksen rakentaminen voitaneen aloittaa jo vuonna 2024.

Saadun palautteen perusteella hautaustoimitukset sujuvat hyvin. Vuoden aikana perustettiin työryhmä pohtimaan hautaan siunaamisen prosessia.

Investointikohteet

Krematoriorakennuksen sisälattiat valettiin uudelleen ja lattian alle asennettiin lämmönkeräysputket. Kalevankankaan tukimuurin korjausta jatkettiin. Lamminpään hautausmaalle hankittiin uusi kiinteistötraktori. Kalevankankaan ja Vatialan kappeleiden peruskunnostusten suunnittelut etenevät.

Ympäristö

Luonnon monimuotoisuutta vaalitaan hautausmailla siten, että hautausmaille jätetään lahoja pystypuita siten, ettei niistä ole vaaraa hautausmaalla kävijöille. Maapuita sijoitellaan sopiviin paikkoihin. Lahopuuaitoja ja hyönteishotelleja rakennetaan. Osa leikatuista nurmikentistä muutetaan niityiksi tai metsänpohjakasvillisuudeksi. Lamminpään hautausmaalla toteutetaan Toivon puutarha hanketta, johon liittyen esimerkiksi naapurikoulun oppilaat valmistavat linnunpönttöjä ja laittavat niitä hautausmaalle.

Pienkoneita hankitaan sähkökäyttöisinä aina kun se on mahdollista.

Hautaukset

	2019	2020	2021	2022	2023
Toimitukset Tampereella	2053	2095	2231	2391	2418
Tampereen hautausmaille haudatut	1806	1784	1942	2075	2081
• omien srk. jäsenet	1187	1143	1260	1294	1277
• muiden. ev. lut. srk. jäsenet	197	199	177	260	229
• uskonnollisten yht. jäseniä	44	40	42	56	44
• kirkkoon kuulumattomat	378	402	447	465	523
• kirkkoon kuulumattomien siunaus	197	231	233	214	259
• kirkkoon kuulumattomien siunaus kaikista siunaustoimituksista %	13,6 %	11,0 %	12,4 %	13,0 %	10,7 %
• muistolehtoihin haudatut	452	443	477	512	571
Tuhkaus % haudatuista	83,3 %	84,0 %	84,4 %	84,9 %	86,6 %
Kaikki Tampereella tuhkatut	2562	2792	3007	3030	2817

Talous

Tunnuslukujen toteutuma / hautaus

	2019 toteutuma	2020 toteutuma	2021 toteutuma	2022 toteutuma	2023 toteutuma
Toimintakulut € / hautaus	-1400	-1426	-1482	-1509	-1639
Toimintatuotot € / hautaus	801	930	886	956	890
Verovaroin (valtionosuus) katettava osuus € / hautaus	-599	-496	-596	-553	-749

*hautausluvuista poistettu (aulapalvelut, asiakaspalvelu ja metsät)

Metsätalous

Yleistä

Seurakuntayhtymän metsiä hoidetaan metsäsuunnitelman 2017–2026 mukaisesti. Suunnitelmaan sisältyvät seuraavat tilat:

Kylä		tila	
585	Messukylä	0013:0123	Aakkula
501	Hirviniemi	0003-0089	Björknäs
587	Pappila	0001-0017	Pappila
501	Hirviniemi	0007:0000	Pappila
587	Pappila	0003-0060	Pudasjärvi
701	Asuntila	0001:0023	Pappila
702	Jutila	0002-0003	Yrjölän kansakoulu
428	Ylöjärvi	0007-0034	Julkujärvi
414	Metsäkylä	0001-0011	Julkujärvi
428	Ylöjärvi	0007-0095	Julkujärvi 2
428	Ylöjärvi	0007-0092	Julkujärvi 1

Pinta-ala jakautuu seuraaviin pääryhmiin:

Metsämaa	225,8 ha
Kitumaa	0,1 ha
Muu maa	3,1 ha
Yhteensä	229,0 ha

Lisäksi seurakuntayhtymä omistaa osan Nokian Pyhäluodon saaresta, joka on rauhoitettu luonnonsuojelualue 18.9 ha. Aakkulan harjulla Messukylässä on metsäpalsta, jota hoidetaan kaupungin puistometsänä.

Luontoliiton metsäryhmä ja Suomen ev.lut. kirkko käynnistivät yhteistyön metsien monimuotoisuuden kartoittamiseksi ja metsien suojelun edistämiseksi. Tampereen seurakunnat tilasi luontoliitolta kartoituksen omistamiinsa metsiin ja kenttätyö tehtiin kesän 2023 aikana. Raportit valmistuvat vuoden 2024 aikana.

Kertomusvuoden aikana seurakuntayhtymä on tehnyt puutavaran myyntiä Teiskossa lohkoilta 1–3. Hakkuut toteutettiin syksyllä 2023, lintujen pesimäkauden ulkopuolella. Hakkuutöiden arviointi tehdään seurakuntien metsissä METSO-kartoitus huomioiden.

Vuonna 2023 tehtiin myös metsähoidollisia raivauksia usealla lohkoilla. Puun myyntituottojen osuus on pieni talousarviossa eikä sillä ole merkitystä yhtymän kokonaistalouteen.

Metsätalouden tulos kertomusvuonna:

- Toimintatuotot	27.653 €
- Toimintakulut	- 11.901 €
- Toimintajäämä	15.752 €

Kiinteistöpalvelut

Toiminta-ajatus

”Seurakuntayhtymällä ja sen yksiköillä on käytössään tarkoituksenmukaiset sekä kustannuksiltaan kohtuulliset tilat, jotka muodostavat toiminnallisesti käyttökelpoisen verkoston taloudellisen kantokyvyn puitteissa. Muu osa kiinteistöomaisuudesta on sijoitusvarallisuutta, jolta edellytetään jatkuvaa ja asetettujen tavoitteiden mukaista tuottoa. Varallisuutta hallinnoidaan, kehitetään, hankitaan ja myydään taloudellisen tilanteen mukaan.” (Kiinteistöstrategia YKV, 14.11.2019)

Keskeisimmät painopisteet vuosille 2023–2025

Kiinteistöpalveluiden toiminta pohjaa vahvasti marraskuussa 2019 hyväksytyyn kiinteistöstrategiaan sekä siellä asetettujen tavoitteiden ja suunnitelmien toteuttamiseen.

- Toiminnan käytössä olevien kiinteistöjen määrän sopeuttaminen taloudellisen kantokyvyn raameihin sekä tilojen toiminnallinen kehittäminen pohjautuen yhdessä yksiköiden kanssa tehtyisiin kiinteistösuunnitelmiin.
- Kirkkotilojen käytön monipuolistaminen.
- Jäljelle jäävien tilojen kehittäminen vastaamaan nykyisiä ja tulevia toiminnan tarpeita.
- Korjausvelan haltuunotto
- Kiinteistöjen energiatehokkuuteen panostaminen ja energia-asioiden nostaminen keskeiseksi tekijäksi kaikessa kiinteistönpidossa, peruskorjaamisessa ja rakentamisessa.
- Vastuullisuuden ja ympäristön huomioiminen seurakuntayhtymän kiinteistöpalveluiden toiminnassa.
- Seurakuntayhtymän oma aktiivinen kiinteistökehitys, kiinteistövarallisuuden arvon sekä siitä saatavan tuoton kasvattaminen.
- Seurakunnan tilojen yhteiskäytön määrätietoinen lisääminen sekä sisäisesti että sopivien ulkoisen tahojen kanssa.
- Tilojen käyttöaste-seurannan kehittäminen.
- Kiinteistöstrategian päivittäminen 2023.

Tavoite	Arviointi
Yksiköiden käytössä olevien kiinteistöjen määrän sopeuttaminen	
Strategian sisältämien suunnitelmien toimeenpano. Toiminnallisten tilojen määrä vähenee tavoitteellisesti 10 vuoden aikana noin 1/3 vuoden 2016 tasosta. Kehityksen seuranta asetettujen tunnuslukujen mukaan.	Toiminnan käytössä tiloja oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 54.303 m2 mikä on noin 4.500m2 enemmän kuin vuoden 2019 strategian tavoitteessa. Tilojen vähennys v.2016 verrattuna ollut -12%. Uuden strategian myötä tavoitteet on päivitetty.
Kirkkotilan käytön monipuolistaminen	
Kirkkotilan käytön monipuolistamisen huomioiminen kaikissa kirkkotiloihin liittyvissä hankkeissa. Kirkkotilojen käyttöasteen kasvaminen.	Määrätietoinen työ useissa eri kohteissa jatkui. Hervannan kirkon peruskorjauksen suunnittelussa on huomioitu kohteen monipuolisen käytön mahdollistaminen. Vanhan kirkon osalta siirryttiin kokeilusta pysyvään järjestelyyn. Käyttöasteen mittaamiselle on luotu edellytykset Katrina-tilavarauksalenteriin.
Vastuullisuus, ympäristö ja energiatehokkuus	
Päästövähennysten aikaansaaminen asetetun tiekartan mukaisesti Ympäristöohjelman noudattaminen ja ympäristödiplomin kehitysehdotusten toteuttaminen Kiinteistöstrategian sisältämien toimenpiteiden toteuttaminen	Vuoden 2023 rakennusten energiankäyttöön liittyvät päästöt toteutuivat 3,6% vuotta 2022 alemmalla tasolla. Kaukolämmön päästökerroin on vielä päivittymättä. Päästökertoimen päivytyksen jälkeen ollaan oletettavasti tiekartan tavoitteessa. Ympäristöohjelmaa on noudatettu. 2019 kiinteistöstrategian ympäristö- ja energiatehokkuustoimenpiteet on toteutettu pl.

<p>Säilytettävien kohteiden energiatehokkuushankkeiden toteuttaminen sekä öljylämmityksestä luopuminen</p> <p>Energiatehokkuushankkeiden toteuttaminen laadittujen energiakatselmusten ja yleissuunnitelman pohjalta.</p> <p>Energiankulutuksen trendinomaisen aleneminen</p> <p>Vastuullisuusohjeen toteuttaminen ja käyttöönotto</p>	<p>öljylämmityksestä luopuminen. Jäljellä olevissa öljylämmityksissä siirryttiin käyttämään biopolttoöljyä.</p> <p>Energiatehokkuushankkeita on toteutettu investointimäärärahan puitteissa.</p> <p>Mitattu kokonaisenergiankulutus väheni 8,1% ja kehitys on tavoitteen mukaan trendinomaisesti laskussa.</p> <p>Sähköautojen latauspistekilpailutus.</p> <p>Vastuullisuusohjelman laatiminen siirtyi vuodelle 2024.</p>
<p>Korjausvelka</p>	
<p>Kiinteistökohtaisten luopumissuunnitelmien toteuttaminen</p> <p>Säilytettävien kohteiden korjausten suunnitelmallisuus</p> <p>Korjausvelan trendinomaisen aleneminen, velan laskennallinen seuranta</p>	<p>Kiinteistöistä luopuminen etenee strategian mukaan kaavoituksen aikataululliset haasteet huomioiden.</p> <p>Vuonna 2022 käynnistettyä säilytettävien kohteiden kuntoarvio- ja PTS -ohjelmaa noudatettiin suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Korjausvelan määrää seurataan investointisuunnitelmaan liitettävällä laskelmalla. Hervannan kirkon peruskorjauksen ja Tuomiokirkon alakerran korjausten siirtyminen vaikuttivat korjausvelan määrään. Laskennallinen korjausvelka kasvoi suoraan arviolta noin 1 me, rakennuskustannusten nousu huomioiden merkittävästi enemmän.</p>
<p>Omaisuuksienhoito ja kiinteistökehitys</p>	
<p>Sijoituskiinteistöomaisuudelle asetettujen tavoitteiden mukainen tuotto. Asunnot 4%, liiketilat 5%, tontit 4%.</p> <p>Vuosittaisten investointitulosten määrän vakiinnuttaminen lähivuosina noin 2,5 meur tasolle.</p>	<p>Kiinteistöomaisuuden tuottoluvut: yhtymän asunnot 4,51 % (HHR 4,68%), yhtymän liiketilat 4,6 % (HHR 8,18%). Tontit 4,37%. Tonttien ja asuntojen tuotto on tavoitteen mukainen. Liiketilöiden tuotto jää hiukan tavoitteesta johtuen erityisesti tilojen vajaakäyttöasteesta.</p> <p>Vuosittainen investointitulosten määrä ei ole tasainen vaan vaihtelee. Hankkeiden eteneminen on toivottua hitaampaa. Keskimääräinen määrällinen tavoite lähivuosina on kuitenkin mahdollista saavuttaa.</p> <p>Vuonna 2023 investointitulosten määrä oli talousarvion mukaisesti 913.000 eur.</p>
<p>Kiinteistöhoito ja tilapalvelut</p>	
<p>Käytössä olevia kohteita hoidetaan suunnitelmallisesti ja vikoihin/puutteisiin reagoidaan viipymättä</p> <p>Kunnossapito-ohjelmien (PTS) ajantasaisuus</p> <p>Huolto-ohjelmien (RES) ajantasaisuus, noudattaminen ja palvelupyyntöjen vasteaika.</p>	<p>Kiinteistöjen sähköiset huoltokirjat ovat pääosin ajantasalla. Huoltotoimenpiteiden tekemisen ajantasaisuudessa, tehtyjen huoltotoimenpiteiden kirjauksissa sekä palvelupyyntöjen hoitamiseen liittyvissä käytännöissä on edelleen kehittämistä. Tähän liittyviä vastuista on täsmennetty.</p> <p>Vasteaikojen mittaamisen kehittäminen siirtyi vuoteen 2024.</p>
<p>Leiri- ja kurssikeskukset</p>	
<p>Toiminnan ja tarjonnan kehittäminen, myyntitulosten kasvattaminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - myyntitulot, käyttöaste, ulkoisen myynnin kasvattaminen 	<p>Leiri- ja kurssikeskusten myynti on koronan jälkeisinä vuosina edelleen voimakkaasti kasvanut.</p> <p>Kasvua oli sekä sisäisessä että ulkoisessa myynnissä. Kokonaistulot kasvoivat 342.010 eur (19,7%).</p> <p>Ulkoisen myynti kasvoi 194.904 eur (58%).</p> <p>Käyttöasteen mittaamiseen liittyviä valmisteluja edistettiin mm. läsnäoloantureita lisäämällä. Käyttöastemittauksen laajempi käyttöönotto siirtyi edelleen vuodelle 2024.</p>
<p>Henkilöstö</p>	
<p>Erityisesti tuleviin eläköitymisiin liittyen tehdään pitkäjänteistä suunnittelua tulevaisuudessa tarvittavien resurssien ja tehtäväkuvien muuttamiseen osalta. Suunnitelmia toteutetaan eläköitymisten yhteydessä. Lisäksi määräaikaista tehtäviä vähennetään määrätietoisesti.</p> <p>Määräaikaaisuudet huomioiden vuoden 2023 kokonaisresurssi on 38 hlöä mikä laskee vuoden 2028 mennessä tasolle 32 henkilöä.</p>	<p>Vuoden 2023 aikana eläkkeelle on siirtynyt siivooja, monipalvelutyöntekijä, erityisammattihenkilö, rakennuttajainsinööri sekä työnjohtaja. Lisäksi resurssista jäi pois postinkuljettaja. (Yht 6 hlöä).</p> <p>Uusia vakituisia: 2 rakennuttajainsinööriä, isännöitsijä, kiinteistöhoitaja sekä monipalvelutyöntekijä. (Yht. 5 hlöä)</p> <p>Vuoden 2023 lopussa yhteensä 30 vakituista ja 6 määräaikaista työntekijää. Yhteensä 36 henkilöä.</p>

Merkittävimpiä rakennus- ja korjaushankkeita

Hervannan kirkon peruskorjauksen valmistelu.

Teiskon pappilan peruskorjauksen valmistuminen.

Aito-keskuksen sisäpuoliset peruskorjaukset, järvilämpöpumpun uusiminen, aurinkovoimalan laajennus.

Pispalan kirkon pihan peruskorjaus.

Vatialan kappelin peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksyminen sekä pää- ja arkkitehtisuunnittelijan valinta.

Vatialan krematorion lattian korjaus ja lattian alle tulleen lämmöntalteenoton rakentaminen.

Kalevankankaan kappelin peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksyminen.

Aleksanterin kirkon peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksyminen.

Pättinniemen leirikeskusten kokoontumisrakennusten ja majoitusrakennuksen rakentamisen aloitus.

Messukylän vanhan kirkon automaattisen sammutusjärjestelmän urakoitsijavalinta.

Härmälän kirkon kirkkosalin sisäilmakorjaus.

Kiinteistökehitys

Ilkon kurssikeskuksen alueen kaavaehtoisen esisopimuksen jatkaminen.

Yliopistonkatu 56 -kaavakehityshankkeen aiesopimuksen hyväksyminen.

Kirkkoasunnot / Kaukajärven Keskisenkadun hankkeen käynnistyminen.

Vuokraoikeuden ostoa koskevan kaavaehtoisen esisopimuksen jatkaminen –Teerentie 9.

Yhden asunto-osakkeen myyminen.

Sammonkatu 50-asemakaavamuutoksen lainvoimaisuus.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudellisesti vuosi 2023 toteutui talousarviomuutosten jälkeen lähes suunnitelman mukaisesti. Toimintakate toteutui tasolla 105,5 % (1.484.403 e) eli 77.507 e alijäämäisenä. Tulot toteutuivat tehdyn talousarviomuutoksen jälkeen 6,2 % yli arvion (9.852.325 e). Kulukertymä suhteessa budjetoituun ylitti talousarvion 6,1 %. (11.336.728 e)

Merkittäviä poikkeamia selittävät erityisesti leirikeskusten odotettua isommat tulot (sis. majoitustuotot) sekä tästä johtuvat subventiomenokirjaukset (sis. majoituskulut).

Palkkakustannukset ylittivät talousarvion noin 49.466 eur.

Investoinnit

Investointimenot toteutuivat tasolla 4.686.084 eur, ollen 81,7 % suunnitellusta. Investointitulot toteutuivat suuruusluokaltaan talousarvion mukaisesti tasolla 913.000 euroa.

Suunnittelussa ja toteutuksessa olevat kohteet

Vaikutuksiltaan merkittävimmät valmistelussa olevat hankkeet ovat koskeneet Hervannan kirkon peruskorjausta (kilpailutusvaihe) sekä Aleksanterin kirkon, Vatialan kappelin sekä Kalevankankaan kappelin peruskorjaukset (Hankesuunnitteluvaihe).

Henkilöstö

Vuoden aikana organisaatiossa tapahtui henkilöstömuutoksia erityisesti eläkkeelle jääntien kautta. Kiinteistöpalveluiden henkilöstövahvuus (vakituiset ja määräaikaiset) oli vuoden lopussa yhteensä 36 henkilöä (vuonna 2022 38 henkilöä).

Koulutus

Ammattitaitoa ylläpitävää ja kehittävää koulutusta toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Taloudellisen toteutumisen arviointi

	TP 2022 milj. €	TA 2023+muutos milj. €	TP 2023 milj. €	Erotus	Tot. %
Toimintatuotot	9.396	9.274	9.852	+579	106,2
Toimintakulut	- 10.494	- 10.681	- 11.337	-656	106,1
Toimintakate	-1.097	- 1.407	- 1.484	-78	105,5

Kiinteistöt

Seurakunnalliset toimitilat

Kirkot	16
Seurakuntatalot	15
Seurakuntakodit	12
Kerhohuoneet	6
Leirikeskukset	8
Kappelit	7
Krematoriot	1
Hautausmaarakennukset	13

Toimisto- ja liikekiinteistöt

Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 28

Kyttälän kiinteistöt

Yliopistonkatu 56

Levonmäen seurakuntakoti (Kiint. Oy Tampereen Rosmariini)

Hallilan seurakuntakoti (Kiint. Oy Hallilan Männikkö, HHR)

Talentti (Kiinteistö Oy Lentävä)

Seurakuntakoti Katariina (Kukkapellon päiväkotit, HHR)

Otavalankadun osakehuoneistot, 3 liiketilaa (As Oy Rautatienkatu 24)

Klingendahlin kiinteistössä 3 liikehuoneistoa (Kiint. Oy Klingendahl)

Tesoman liikekeskus, 1 liiketila (Kiint. Oy Tesomankeskus)

Atalan liikekeskus, 1 liiketila (Kiint. Oy Atalan liikekeskus)

Härmälänrannan Verstaas (Kiint.Oy Härmälänrannan Verstaas)

Asuntoja

Nekalan vanhustentalo	28 as.
Ta-huoneistot	41
HHR-asunnot	52
Testamenttihuoneistot	20
Kirkoilla	6
Srk-taloilla	10
Kalevankangas	1
Lamminpää	1

Asuntoja srk:n yhtiöissä

Takahuhdin pappila	20
Lampirivi	20

1.5.3. Toimikunnat

Musiikkitoimikunta

Seurakuntien yhteiseen musiikkitoimikuntaan kuuluivat Timo Saarinen (pj), Sami Asp, Juha-Matti Heimonen, Teemu Kauppinen, Heli Lehtelä, Suvi Leinonen, Heikki Liimola, Elina Orjatsalo sekä seurakuntien työntekijät muusikko Peter Joukainen, kasvatuksen johtava kanttori Maiju Helin (sijainen Hanna Kataja) sekä kaikkien suomenkielisten seurakuntien johtavat kanttorit: Osmo Honkanen, Hanna Kataja (sijainen Katja Rantavaara), Tarja Laitinen ja Martti Syrjäniemi. Toimikunnan sihteerinä toimi musiikkityön asiantuntija Petra Perttula. Musiikkitoimikunta piti kolme hybridikokousta. Kokouksissa käsiteltiin musiikkiyhteistyöasioita ja tuotantotukihakemuksia sekä seurakuntien talous- ja toimintasuunnitelmia erityisesti musiikkityön näkökulmasta.

Kertomusvuonna musiikkitoimikunta esitti tuotantotuen myöntämistä kuudelle tamperelaista kirkkomusiikkielämää rikastuttavalle hankkeelle, ja yhtymäjohtaja myönsi tuotantotuet esityksen mukaan.

Musiikillisia yhteistyökumppaneita oli vuoden lopussa yhteensä 35 (kolme oppilaitosta ja 32 musiikkiryhmää). Seurakuntien tiloissa harjoittelevat musiikkiryhmät avustavat yhteistyön puitteissa jumalanpalveluksissa ja muissa seurakuntien tilaisuuksissa kuusi kertaa vuodessa. Musiikkiryhmien on mahdollista tehdä myös pelkkää konserttiyhteistyötä.

Tasa-arvotoimikunta

Toiminta-ajatus

Tasa-arvotoimikunnan tehtävänä on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen seurakuntayhtymässä sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen ja seuranta.

Toimikunnan kokoonpano

Tampereen seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto nimesi 26.1.2023 kokouksessaan tasa-arvotoimikuntaan kaudelle 2023–2024 seuraavat henkilöt:

Merja Kerttula, hanketoiminnan asiantuntija, puheenjohtaja

Pepe Helander, erityisammattimies, pääluottamusmies JHL

Riitta Jaakonaho, nuorisotyönohjaaja

Seppo Janhonen, ylivahtimestari

Eija Mukari, henkilöstöpäällikkö

Tea Stenberg, seurakunta-assistentti

Antti Vanhala, hankekoordinaattori

Salla Häkkinen, johtava kappalainen, kirkkoherrojen nimeämä edustaja

Antto Hautamäki, luottamushenkilöedustaja

Toimikunnan sihteerinä toimi henkilöstösihteerinä Minna Muurinen.

Toiminta v. 2023

Toimikunta kokoontui viisi kertaa ja kutsui nuorten vaikuttajaryhmän edustajan Elo Saaren toimikuntaan mukaan. Seurakuntien henkilöstölle marraskuussa v. 2022 tehdyn tasa-arvo-, yhdenvertaisuus – ja työhyvinvointikyselyn tuloksia esiteltiin laajasti. Ensin yhtymän johtoryhmälle 31.1.2023, sitten koko henkilöstölle 3.2.2023 ja asiaa työstettiin vielä kahdessa esihenkilövalmennuksessa helmikuussa 2023. Toimikunta laati yhtymän tasa-arvo- ja

yhdenvertaisuussuunnitelman ja se hyväksyttiin yhteisessä kirkkoneuvostossa 6.6.2023. Suunnitelmassa otettiin huomioon tasa-arvovaltuutetun v. 2021 antamat kommentit edelliseen suunnitelmaan. Toimikunta muistutti henkilöstöä tasa-arvoasioista bannerilla, joka näkyy seurakuntien intrassa eli Arkissa.

Tavoite suunnittelukaudella 2024:

Toimikunta valmistelee tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja työhyvinvointikyselyn syksyllä 2024 toteutettavaksi. Kysely toteutetaan siten, että tulokset käsiteltäisiin ja uusi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma laadittaisiin aiempaa aikaisemmin eli v. 2024 aikana.

Valmiustoimikunta

Valmiustoimikunta kokoontui vuoden 2023 aikana kolme kertaa. Jäsenet olivat:

Tapani Rantala	puheenjohtaja, yhtymäjohtaja
Hertta Keisala	valmiuspäällikkö, hallintopalveluiden johtaja
Seppo Janhonen	varavalmiuspäällikkö, ylivahtimestari
Ismo Kunnas	varavalmiuspäällikkö, kappalainen
Petri Salminen	sihteeri, varavalmiuspäällikkö, tilapalvelupäällikkö
Jyrki Lehtonen	työsuojelupäällikkö, hautaustoimen johtaja
Sami Kallioinen	viestintäjohtaja
Soila Muurikainen	palvelupäällikkö
Elja-Pekka Erkkilä	lääkäri, luottamushenkilöedustaja
Hannu Merikoski	yrittäjä, HTM, luottamushenkilöedustaja
Tero Virta	liikennesuunnittelija, luottamushenkilöedustaja

Toimintavuoden aikana annettiin henkilö- ja kiinteistöturvallisuuskoulutus kaikille Tampereen seurakuntien suntio-vahtimestareille ja valmisteltiin turvallisuuskoulutusta seurakuntien diakoneille ja kohdekohtaisesti eri kiinteistöjen henkilöstöille.

Toimintavuoden aikana perehdyttiin v. 2022 lopussa pidetyn Tampereen kaupungin ja seurakuntayhtymän valmiuspäivystäjien yhteisestä evakuointiharjoituksesta saatuihin kokemuksiin ja päivitettiin valmiusryhmien päivystäjien evakuointiohjeistus.

Toimintavuoden aikana vietiin Sisä-Suomen poliisilaitoksen virka-apupyyntösopimuksen mukaisesti kuolinviestejä yhdessä poliisipartioiden kanssa yhteensä 13 kappaletta, joista kaksi suuntautui Tampereen kaupungin ulkopuolelle. Toimintavuoden lopussa lisääntyvät sekä poliisiin että Pirha:n pyytämät psykososiaalisen tuen (esim. kotikuolematapahtumien jälkihoito) virka-apukäynnit, joita oli viisi kappaletta. Toimintavuoden aikana yhtymän valmiuspäivystäjät olivat mukana yhteensä 18 virka-apatapahtumassa.

Toimintavuoden aikana ei seurakunnilta pyydetty virka-apua evakuoinneissa. Pirha:n pyynnöstä annettiin useamman kerran toteutunutta psykososiaalista ryhmä- ja yksilötukea yhden kerrostalotulipalon asukkaille seurakunnan tiloissa.

Vuonna 2023 koottiin yhdessä Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulin kanssa Pirkanmaan yhteinen henkisen huollon ryhmä, jossa on Tampereen ohella osallistujia viidestä muusta seurakunnasta. Samalla tiivistettiin seurakuntien yhteistyötä Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja kriisipäivystyksen kanssa.

Yhtymän valmiusjohtoryhmä kokoontui aktiivisesti ja pystyi vastaamaan vuoden aikana tulleisiin valmiustoiminnan haasteisiin ja työntekijöiden kysymyksiin sekä antoi tukea työntekijöiden työssäjaksamiseen ja henkisen tuen haasteisiin.

Ympäristötoimikunta

Toimikunnan jäsenet olivat:

Reeta Ahonen, pj. ympäristöinsinööri, luottamushenkilö
 Sari Peltonen, sihteeri, yhteiskunnallisen työn diakoni
 Salla Häkkinen, johtava kappalainen, Tuomiokirkkoseurakunta
 Leea Lahti, nuorten vaikuttajaryhmän edustaja
 Virve Jylhäsalu, verkkoviestinnän suunnittelija, viestintäpalvelut
 Juha Katajamäki, seurakuntapuutarhuri, hautauspalvelut
 Timo Lehto, suntio, Tuomiokirkkoseurakunta
 Miia Oldén, lastenohjaaja, Tuomiokirkkoseurakunta
 Juha Tiainen, talotekniikkainsinööri, kiinteistöpalvelut
 Saraleena Aarnitaival, FT
 Lauri Holopainen, ins. evp
 Marjo Niemenmaa, hallintotieteiden maisteri
 Jouko Mäki-Lohiluoma, muusikko
 Silva Vuopponen, projektipäällikkö, Ekokumppanit Oy
 Katri Laihosalo, ympäristösuunnittelija, Tampereen kaupunki

Ympäristötoimikunta koordinoi Kirkon ympäristödiplomin hakemisen, ylläpitää ja seuraa sen edellytyksenä olevan ympäristöohjelman ohjelmakausittain sekä tukee ympäristövastaavien työtä. Toimikunta voi tehdä ympäristöepäkohtiin liittyviä aloitteita. Toimikunta kannustaa ympäristötekoihin mm. vuosittain jaettavalla Ympäristön ystävä –tunnustuspalkinnolla.

Tavoitteet suunnitelmakaudelle 2023–2025

1. Ympäristöohjelman 2023–2025 jalkauttaminen osaksi seurakuntien ja yksiköiden toimintaa

Keinot: Ympäristövastaavat yhdessä johdon kanssa ympäristötoimikunnan tuella pitävät ympäristöasioita esillä seurakunnissa ja yksiköissä.

Määrän, laadun ja merkityksellisyyden arviointi: Seurattiin ympäristöindikaattoreita ja ympäristöohjelman toteutumista ympäristödiplomin ohjeistuksen mukaisesti. Kirkon ympäristödiplomiin liittyvistä koulutuspäivistä tiedotettiin henkilöstölle Teamsissa ja Arkissa. Uusi ympäristöohjelma hyväksyttiin YKN:n kokouksessa 26.1.2023 ja se esiteltiin johtoryhmälle. Ympäristövastaavat yhdessä johdon kanssa pitivät ympäristöasioita esillä seurakunnissa ja yksiköissä. Ympäristöohjelman seuranta koottiin vuoden aikana yhteiseen dokumenttiin ja ympäristöindikaattoreita seurattiin.

2. Kehitetään ympäristöasioiden viestintää kaikilla tasoilla

Keinot: Tehdään ympäristötoiminnan viestintäsuunnitelma

Määrän laadun ja merkityksellisyyden arviointi: Ympäristöohjelman pohjalle rakennettu ympäristöviestintäsuunnitelma luonnosteltiin ja sen toimia alettiin toteuttaa. Luonnos esiteltiin sekä johtoryhmässä että ympäristötoimikunnassa. SILTA-lehdessä julkaistiin 19 ympäristöaiheista juttua.

3. Aktiivinen kumppanuus paikallisten ympäristötoimijoiden kanssa

Keinot: Liitytään eri tahojen ilmasto- ja ympäristötoimintaan ja kehitetään omiakin tapahtumia.

Määrän laadun ja merkityksellisyyden arviointi: Yhteistyökumppaneita ja verkostokumppaneita ympäristöasioissa oli useita kymmeniä ja niiden kanssa järjestettiin kymmeniä ympäristöaiheisia tapahtumia. Aiempien ja uusien kumppanuuksien kautta yhteistyö syventyi. Kumppanit antoivat palautetta, että seurakuntien kanssa tehty yhteistyö oli erittäin mielekästä.

Tampereen seurakunnat tekivät aktiivista yhteistyötä Tampereen seudun ilmastokumppanien kanssa. Osallistuttiin Hiilikäden- ja hiilijalanjälki -webinaariin. Oltiin mukana Pirkanmaan ELY-keskuksen järjestämässä Pirkanmaan Ilmastoakatemia tapaamisissa. Tampereen kaupungin Hiilineutraaleja tekoja –hanke oli toteuttamassa ympäristövastaavien koulutusta 15.3.2023 ja tarjoamassa Ekokumppaninen kanssa polkupyörähuoltoa Kirkkopyöräilyssä 13.5.2023. Pyöräilytapahtumassa kumppanina oli myös pyöräilyseura Kaupin Kanuunat, joka vastasi pyöräilyn ohjauksesta. KIERTO-hankkeen järjestämä Kiertö Fest Tampere-talon Sorsapuisto-salissa toteutui 25.4.2023 keräten satoja osallistujia oppilaitoksista ja järjestöistä. Kymmenet eri kiertotalouden toimijat esittelivät tilaisuudessa mm. koulutuksia ja kiertotalouden ratkaisuja. Luhtaanrannan leirikeskuksesta toteutui 2.5.2023 ekoteologiaan ja luontohengellisyyteen keskittynyt Jäkäläteologia-päivä. Ympäristöjärjestöjen vaalipaneeli toteutui Vanhalla kirkolla 18.3.2023. Pirkanmaan ympäristökasvatuksen yhteistyöverkoston 17.4.2023 järjestämässä Pirkanmaalaiset luonnontuntijoiksi –webinaarissa esiteltiin seurakuntien luontopyhiinvaellus-toimintaa ja osallistuttiin aktiivisesti ympäristökasvatusverkoston toimintaan. Osallistuttiin Ekokumppanien järjestämälle ympäristötörille 5.6.2023 ja siellä esiteltiin mm. vauvojen metsäkylytoimintaa. Tampereen seurakunnat palkittiin Reilun kaupan Tampereen kunniamaininnalla ympäristötörillä. Osallistuttiin aktiivisesti Tampereen Reilun kaupan verkostoon. Pyynikin kirkkopuistossa toteutui Toivon Silmukat neulegraffitinäyttely touko-kesäkuussa osana Toivon vuoden tapahtumia. 60 kausityöntekijää toimi pelkästään Kalevankankaan hautausmaalla kesällä 2023. Toivon puutarha -toimintaa valmisteltiin. Kirkon ympäristödiplomin neuvottelupäivillä oli mukana ympäristötoimikunnan edustaja. Yhdysvaltalainen ympäristökirjailija Trebbe Johansson vieraili Tampereen seurakuntien vieraana 20.11.2023. Noin 25 eri taholta tullutta kumppania osallistui kävelyyn Pyynikin luontopolulla ja keskusteluun Aleksanterin kirkon kryptassa. Ilkon kaavoitussuunnitelmista keskusteltiin alueen asukkaiden ja luontotoimijoiden kanssa sekä ympäristötoimikunnan elokuun kokouksen yhteydessä että 27.11.2023 järjestetyssä keskustelutilaisuudessa Takahuodin pappilassa. Osallistuttiin Pelastetaan Pitkäjärvi-liikkeen järjestämään luonto- ja kulttuuritapahtumaan 24.9.2023 luontopyhiinvaelluksen, musisoinnin ja lettutarjoilun muodossa. Valittiin henkilöstöstä kaksi ympäristön ystävää, Tuomiokirkkoseurakunnan kanttori Esa Toivola ja aluekeskusrekisterin toimistos sihteeri Salla Siltakoski, jotka palkittiin yhtymän joulukahvitilaisuudessa. Tampereen seurakunnilta kaksi työntekijää on mukana Tampereen hiippakunnan ympäristötyöryhmässä. Tampereen seurakuntien edustaja oli valmistelemassa Pirkanmaan liiton rahoittamaa Helsingin ja Tampereen yliopistojen ja alueellisten kumppanien yhteistyöverkosta Pirkanmaan ilmastotoimintakeskusta Hyytiälän metsäasemalle. Suomen ympäristöopisto SYKLIn opiskelija Henna Faarinen oli yhtymässä työjaksolla kesäkuusta joulukuuhun ja toteutti laajan resurssiviisauskartoituksen pitäen 19 työpajaa seurakuntien eri työyhteisöille.

1.5.4. Talousarvion toteutumisvertailut

Käyttötalouden toteutumisvertailu

Tulosyksikkö		TP edellinen vuosi.2022	TA kuluva 2023	TA muutokset 2023	TA yhteensä 2023	Toteuma 2023	Yli-ali	T-%
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	-20 431 507,19	-18 227 048,00	110 662,00	-18 116 386,00	-19 856 901,24	1 740 515,24	109,6
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	-2 583 853,30	-2 881 475,00	-5 000,00	-2 886 475,00	-2 716 097,78	-170 377,22	94,1
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	-600 978,81	-1 143 468,00		-1 143 468,00	-732 971,07	-410 496,93	64,1
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	-3 188 916,10	-3 100 612,00	115 662,00	-2 984 950,00	-3 327 269,07	342 319,07	111,5
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	-3 829 275,19	-4 014 890,00		-4 014 890,00	-3 858 366,59	-156 523,41	96,1
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	-49 697,39	-30 000,00		-30 000,00	-27 653,11	-2 346,89	92,2
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	-889 360,28	-504 240,00		-504 240,00	-749 343,54	245 103,54	148,6
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	-754 327,22	-456 891,00		-456 891,00	-755 916,68	299 025,68	165,4
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	-1 280 742,55	-229 700,00		-229 700,00	-789 934,21	560 234,21	343,9
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	-7 254 556,35	-5 865 772,00		-5 865 772,00	-6 899 349,19	1 033 577,19	117,6
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	49 118 565,80	48 249 207,62	1 380 489,00	49 629 696,62	51 092 791,72	-1 463 095,10	102,9
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	25 368 731,95	25 828 420,61	545 489,00	26 373 909,61	26 605 595,38	-231 685,77	100,9
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	20 661 093,66	20 755 712,03	440 737,00	21 196 449,03	21 547 815,02	-351 365,99	101,7
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	5 047 022,73	5 124 190,58	104 752,00	5 228 942,58	5 318 285,30	-89 342,72	101,7
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	-339 384,44	-51 482,00		-51 482,00	-260 504,94	209 022,94	506,0
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	6 941 153,48	6 987 660,00	708 500,00	7 696 160,00	7 783 887,84	-87 727,84	101,1
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	3 315 503,35	1 888 197,00		1 888 197,00	2 932 454,19	-1 044 257,19	155,3
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	2 575 370,88	2 901 714,00	23 500,00	2 925 214,00	2 936 992,72	-11 778,72	100,4
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	3 939 053,00	3 977 575,00		3 977 575,00	3 966 895,00	10 680,00	99,7
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	3 940 762,49	4 104 309,00	10 000,00	4 114 309,00	3 688 054,70	426 254,30	89,6
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	3 940 762,49	4 104 309,00	10 000,00	4 114 309,00	3 688 054,70	426 254,30	89,6
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	1 646 125,11	1 614 920,00	93 000,00	1 707 920,00	2 110 288,78	-402 368,78	123,6
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	1 391 865,54	946 412,01		946 412,01	1 068 623,11	-122 211,10	112,9
2030TRESRK	Tampereen seurakunta	28 687 058,61	30 022 159,62	1 491 151,00	31 513 310,62	31 235 890,48	277 420,14	99,1

2030TRE11	Seurakunnat	Toimintatuotot	-1 471 387,98	-1 016 178,00	-20 000,00	-1 036 178,00	-1 347 565,38	311 387,38	130,1
2030TRE11	Seurakunnat	Korvaukset	-115 940,26	-90 620,00		-90 620,00	-119 078,32	28 458,32	131,4
2030TRE11	Seurakunnat	Myyntituotot	-32 211,61	-27 800,00		-27 800,00	-43 615,95	15 815,95	156,9
2030TRE11	Seurakunnat	Maksutuotot	-213 736,87	-235 950,00	-20 000,00	-255 950,00	-264 928,58	8 978,58	103,5
2030TRE11	Seurakunnat	Vuokratuotot	-252 199,03	-253 793,00		-253 793,00	-270 464,78	16 671,78	106,6
2030TRE11	Seurakunnat	Kolennat, keiraykset ja lahjoitukset	-411 217,51	-317 240,00		-317 240,00	-375 953,05	58 713,05	118,5
2030TRE11	Seurakunnat	Tuet ja avustukset	-115 066,58	-59 000,00		-59 000,00	-74 733,55	15 733,55	126,7
2030TRE11	Seurakunnat	Muut toimintatuotot	-208 971,72	-500,00		-500,00	-188 056,31	187 556,31	37 611,3
2030TRE11	Seurakunnat	Sisäiset tuotot	-122 044,40	-31 275,00		-31 275,00	-10 734,84	-20 540,16	34,3
2030TRE11	Seurakunnat	Toimintakulut	17 772 480,55	17 704 577,00	360 756,00	18 065 333,00	18 401 379,09	-336 046,09	101,9
2030TRE11	Seurakunnat	Henkilöstökulut	12 847 137,88	13 082 054,00	271 756,00	13 353 810,00	13 492 586,40	-138 756,40	101,0
2030TRE11	Seurakunnat	Palkat ja palkkiot	10 482 814,17	10 548 767,00	222 029,00	10 770 796,00	10 912 658,44	-141 862,44	101,3
2030TRE11	Seurakunnat	Henkilösivukulut	2 557 050,87	2 584 769,00	49 727,00	2 634 496,00	2 699 424,32	-64 928,32	102,5
2030TRE11	Seurakunnat	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-192 727,16	-51 482,00		-51 482,00	-119 516,36	68 034,36	232,2
2030TRE11	Seurakunnat	Palvelujen ostot	722 574,97	930 420,00	86 000,00	1 016 420,00	875 129,65	141 290,35	86,1
2030TRE11	Seurakunnat	Palvelun ostot - sisäiset	502 052,79	224 250,00		224 250,00	373 737,22	-149 487,22	166,7
2030TRE11	Seurakunnat	Vuokratulut	76 675,52	65 658,00		65 658,00	88 789,80	-23 131,80	135,2
2030TRE11	Seurakunnat	Sisäiset vuokratulut	2 393 448,00	2 411 691,00		2 411 691,00	2 422 459,00	-10 768,00	100,4
2030TRE11	Seurakunnat	Aineet ja tarvikkeet	561 237,65	552 699,00	3 000,00	555 699,00	595 523,40	-39 824,40	107,2
2030TRE11	Seurakunnat	Ostot tilikauden aikana	561 237,65	552 699,00	3 000,00	555 699,00	595 523,40	-39 824,40	107,2
2030TRE11	Seurakunnat	Ammetit avustukset	289 621,62	305 920,00		305 920,00	263 168,55	42 751,45	86,0
2030TRE11	Seurakunnat	Muut toimintakulut	379 732,12	131 885,00		131 885,00	290 005,07	-158 120,07	219,9
2030TRE11	Seurakunnat	TOMINTAKA TE	16 301 092,57	16 688 399,00	340 756,00	17 029 155,00	17 053 813,71	-24 658,71	100,1

2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Toimintatuotot	-220 990,01	-181 940,00	-181 940,00	-181 940,00	-210 672,93	28 732,93	115,8
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Korvaukset	-37 907,00	-30 000,00	-30 000,00	-30 000,00	-36 512,30	6 512,30	121,7
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Myyntituotot	-7 518,45	-3 500,00	-3 500,00	-3 500,00	-16 200,70	12 700,70	462,9
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Maksutuotot	-69 596,47	-70 950,00	-70 950,00	-70 950,00	-79 954,56	9 004,56	112,7
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Vuokratuotot	-32 744,57	-30 600,00	-30 600,00	-30 600,00	-32 502,56	1 902,56	106,2
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Kolennit, keräykset ja lahjoitukset	-18 300,26	-33 290,00	-33 290,00	-33 290,00	-20 087,45	-13 202,55	60,3
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Tuet ja avustukset	-46 374,76	-13 000,00	-13 000,00	-13 000,00	-24 600,36	11 600,36	189,2
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Muut toimintatuotot	-374,50				-240,00	240,00	0,0
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Sisäiset tuotot	-8 174,00	-600,00	-600,00	-600,00	-575,00	-25,00	95,8
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Toimintakulut	4 098 640,67	4 132 157,00	33 000,00	4 165 157,00	4 205 700,14	-40 543,14	101,0
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Henkilöstökulut	2 987 917,11	3 092 631,00	33 000,00	3 125 631,00	3 156 362,73	-30 731,73	101,0
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Palkat ja palkkiot	2 468 835,96	2 499 715,00	27 000,00	2 526 715,00	2 568 091,10	-41 376,10	101,6
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Henkilösivukulut	601 202,71	617 916,00	6 000,00	623 916,00	635 533,25	-11 617,25	101,9
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-82 121,56	-25 000,00		-25 000,00	-47 261,62	22 261,62	189,0
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Palvelujen ostot	148 553,71	164 525,00		164 525,00	157 242,09	7 282,91	95,6
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Palvelun ostot - sisäiset	93 512,03	37 150,00		37 150,00	44 680,50	-7 530,50	120,3
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Vuokratulut	4 132,69	15 140,00		15 140,00	7 391,99	7 748,01	48,8
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Sisäiset vuokratulut	639 300,00	648 836,00		648 836,00	648 840,00	-4,00	100,0
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Aineet ja tarvikkeet	129 305,94	112 445,00		112 445,00	112 777,96	-332,96	100,3
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Ostot tilikauden aikana	129 305,94	112 445,00		112 445,00	112 777,96	-332,96	100,3
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Annetut avustukset	69 162,22	59 200,00		59 200,00	73 025,86	-13 825,86	123,4
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	Muut toimintakulut	26 756,97	2 230,00		2 230,00	5 379,01	-3 149,01	241,2
2030TRE201	Eteläinen seurakunta	TOMINTAKATE	3 877 650,66	3 950 217,00	33 000,00	3 983 217,00	3 995 027,21	-11 810,21	100,3

2030TRE202	Harjun seurakunta	Toimintatuotot	-380 137,84	-275 650,00		-275 650,00	-321 501,83	45 851,83	116,6
2030TRE202	Harjun seurakunta	Korvaukset	-19 440,00	-12 000,00		-12 000,00	-19 847,00	7 847,00	165,4
2030TRE202	Harjun seurakunta	Myyntituotot	-5 862,24	-5 300,00		-5 300,00	-3 615,06	-1 684,94	68,2
2030TRE202	Harjun seurakunta	Maksutuotot	-38 933,35	-82 350,00		-82 350,00	-54 374,90	-27 975,10	66,0
2030TRE202	Harjun seurakunta	Vuokratuotot	-26 802,43	-25 000,00		-25 000,00	-31 853,67	6 853,67	127,4
2030TRE202	Harjun seurakunta	Kolonnit, keräykset ja lahjoitukset	-254 092,96	-141 000,00		-141 000,00	-198 335,66	57 335,66	140,7
2030TRE202	Harjun seurakunta	Tuet ja avustukset	-8 313,06	-10 000,00		-10 000,00	-2 024,00	-7 976,00	20,2
2030TRE202	Harjun seurakunta	Muut toimintatuotot	-326,40				-3 437,90	3 437,90	0,0
2030TRE202	Harjun seurakunta	Sisäiset tuotot	-26 367,40				-8 013,64	8 013,64	0,0
2030TRE202	Harjun seurakunta	Toimintakulut	3 617 862,44	3 632 172,00	93 840,00	3 726 012,00	3 687 016,82	38 995,18	99,0
2030TRE202	Harjun seurakunta	Henkilöstökulut	2 696 726,12	2 701 060,00	93 840,00	2 794 900,00	2 841 569,66	-46 669,66	101,7
2030TRE202	Harjun seurakunta	Palkat ja palkkiot	2 184 441,42	2 169 527,00	75 000,00	2 244 527,00	2 298 773,72	-54 246,72	102,4
2030TRE202	Harjun seurakunta	Henkilösivukulut	528 851,39	531 533,00	18 840,00	550 373,00	567 332,05	-16 959,05	103,1
2030TRE202	Harjun seurakunta	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-16 566,69				-24 536,11	24 536,11	0,0
2030TRE202	Harjun seurakunta	Palvelujen ostot	177 318,31	327 000,00		327 000,00	224 693,80	102 306,20	68,7
2030TRE202	Harjun seurakunta	Palvelun ostot - sisäiset	94 198,16	34 850,00		34 850,00	48 590,94	-13 740,94	139,4
2030TRE202	Harjun seurakunta	Vuokratulut	2 825,19	1 000,00		1 000,00	9 387,87	-8 387,87	938,8
2030TRE202	Harjun seurakunta	Sisäiset vuokratulut	426 840,00	337 312,00		337 312,00	337 308,00	4,00	100,0
2030TRE202	Harjun seurakunta	Aineet ja tarvikkeet	123 758,51	167 850,00		167 850,00	163 223,15	4 626,85	97,2
2030TRE202	Harjun seurakunta	Ostot tilikauden aikana	123 758,51	167 850,00		167 850,00	163 223,15	4 626,85	97,2
2030TRE202	Harjun seurakunta	Annetut avustukset	59 868,35	60 800,00		60 800,00	45 397,56	15 402,44	74,7
2030TRE202	Harjun seurakunta	Muut toimintakulut	36 327,80	2 300,00		2 300,00	16 845,84	-14 545,84	732,4
2030TRE202	Harjun seurakunta	TOMINTAKA TE	3 237 724,60	3 356 522,00	93 840,00	3 450 362,00	3 365 514,99	84 847,01	97,5

2030TRE203	Messukylän seurakunt	Toimintatuotot	-411 083,23	-204 450,00	-20 000,00	-224 450,00	-422 227,43	197 777,43	188,1
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Korvaukset	-17 496,07	-10 200,00		-10 200,00	-20 546,54	10 346,54	201,4
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Myyntituotot	-7 992,26	-10 200,00		-10 200,00	-9 328,76	-871,24	91,5
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Maksutuotot	-81 993,28	-62 500,00	-20 000,00	-82 500,00	-100 943,26	18 443,26	122,4
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Vuokratuotot	-29 564,85	-20 000,00		-20 000,00	-38 703,37	18 703,37	193,5
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Kolennit, keräykset ja lahjoitukset	-30 536,81	-83 200,00		-83 200,00	-44 119,68	-39 080,32	53,0
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Tuet ja avustukset	-13 201,41	-10 000,00		-10 000,00	-26 831,51	16 831,51	268,3
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Muut toimintatuotot	-208 008,55				-181 381,31	181 381,31	0,0
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Sisäiset tuotot	-22 290,00	-8 350,00		-8 350,00	-373,00	-7 977,00	4,5
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Toimintakulut	4 688 732,78	4 660 912,00	93 100,00	4 754 012,00	4 949 891,27	-195 879,27	104,1
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Henkilöstökulut	3 235 519,27	3 404 497,00	34 100,00	3 438 597,00	3 426 406,56	12 190,44	99,6
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Palkat ja palkkiot	2 635 194,68	2 736 132,00	28 500,00	2 764 632,00	2 759 786,87	4 845,13	99,8
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Henkilösivukulut	643 104,91	678 365,00	5 600,00	683 965,00	684 641,07	-676,07	100,1
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-42 780,32	-10 000,00		-10 000,00	-18 021,38	8 021,38	180,2
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Palvelujen ostot	197 090,13	197 646,00	56 000,00	253 646,00	217 914,44	35 731,56	85,9
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Palvelun ostot - sisäiset	185 950,21	93 850,00		93 850,00	194 781,44	-100 931,44	207,5
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Vuokratulut	11 601,37	5 250,00		5 250,00	12 662,36	-7 412,36	241,2
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Sisäiset vuokratulut	604 248,00	674 268,00		674 268,00	680 520,00	-6 252,00	100,9
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Aineet ja tarvikkeet	161 753,65	139 996,00	3 000,00	142 996,00	144 462,60	-1 466,60	101,0
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Ostot tilikauden aikana	161 753,65	139 996,00	3 000,00	142 996,00	144 462,60	-1 466,60	101,0
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Annetut avustukset	86 048,49	61 000,00		61 000,00	78 675,90	-17 675,90	129,0
2030TRE203	Messukylän seurakunt	Muut toimintakulut	206 521,66	84 405,00		84 405,00	194 467,97	-110 062,97	230,4
2030TRE203	Messukylän seurakunt	TOMINTAKA TE	4 277 649,55	4 456 462,00	73 100,00	4 529 562,00	4 527 663,84	1 898,16	100,0

2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Toimintatuotot	-448 131,78	-339 438,00		-339 438,00	-383 216,75	43 778,75	112,9
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Korvaukset	-41 097,19	-38 420,00		-38 420,00	-42 172,48	3 752,48	109,8
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Myyntituotot	-10 798,36	-8 800,00		-8 800,00	-14 471,43	5 671,43	164,4
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Maksutuotot	-22 672,91	-19 350,00		-19 350,00	-29 219,12	9 869,12	151,0
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Vuokratuotot	-155 055,49	-170 393,00		-170 393,00	-159 150,38	-11 242,62	93,4
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Kolennit, keitaykset ja lahjoitukset	-107 477,08	-59 150,00		-59 150,00	-112 155,36	53 005,36	189,6
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Tuet ja avustukset	-47 177,35	-21 000,00		-21 000,00	-21 277,68	277,68	101,3
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Muut toimintatuotot	-258,40				-2 997,10	2 997,10	0,0
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Sisäiset tuotot	-63 595,00	-22 325,00		-22 325,00	-1 773,20	-20 551,80	7,9
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Toimintakulut	4 960 831,00	4 900 648,00	128 316,00	5 028 964,00	5 161 607,64	-132 643,64	102,6
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Henkilöstökulut	3 610 098,40	3 595 152,00	98 316,00	3 693 468,00	3 756 122,09	-62 654,09	101,7
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Palkat ja palkkot	2 936 250,08	2 911 473,00	81 539,00	2 993 012,00	3 034 999,88	-41 987,88	101,4
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Henkilösivukulut	720 733,35	700 161,00	16 777,00	716 938,00	750 051,71	-33 113,71	104,6
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-46 885,03	-16 482,00		-16 482,00	-28 929,50	12 447,50	175,5
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Palvelujen ostot	178 235,57	220 199,00	30 000,00	250 199,00	254 224,97	-4 025,97	101,6
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Palvelun ostot - sisäiset	120 064,02	57 000,00		57 000,00	82 911,55	-25 911,55	145,5
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Vuokratulut	52 579,74	39 468,00		39 468,00	54 926,22	-15 458,22	139,2
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Sisäiset vuokratulut	699 384,00	722 271,00		722 271,00	726 523,00	-4 252,00	100,6
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Aineet ja tarvikkeet	126 170,01	110 108,00		110 108,00	154 042,79	-43 934,79	139,9
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Ostot tilikauden aikana	126 170,01	110 108,00		110 108,00	154 042,79	-43 934,79	139,9
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Ammetit avustukset	69 035,76	116 300,00		116 300,00	63 655,34	52 644,66	54,7
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	Muut toimintakulut	105 263,50	40 150,00		40 150,00	69 201,68	-29 051,68	172,4
2030TRE204	Tampereen tuomiokirk	TOMINTAKA TE	4 512 699,22	4 561 210,00	128 316,00	4 689 526,00	4 778 390,89	-88 864,89	101,9

2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Toimintatuotot	-11 045,12	-14 700,00		-14 700,00	-9 946,44	-4 753,56	67,7
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Myyntituotot	-40,30						
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Maksutuotot	-540,86	-800,00		-800,00	-436,74	-363,26	54,6
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Vuokratuotot	-8 031,69	-7 800,00		-7 800,00	-8 254,80	454,80	105,8
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Koienot, keräykset ja leikkisuuvarat	-810,40	-600,00		-600,00	-1 254,90	654,90	209,2
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Tuet ja avustukset		-5 000,00		-5 000,00		-5 000,00	
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Muut toimintatuotot	-3,87	-500,00		-500,00		-500,00	
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Sisäiset tuotot	-1 618,00						
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Toimintakulut	406 413,66	378 688,00	12 500,00	12 500,00	397 163,22	-5 975,22	101,5
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Henkilöstökulut	316 876,98	288 714,00	12 500,00	12 500,00	312 105,36	-10 891,36	103,6
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Palkat ja palkkiot	258 092,03	231 920,00	9 990,00	9 990,00	251 006,87	-9 096,87	103,8
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Henkilösivukulut	63 158,51	56 794,00	2 510,00	2 510,00	61 866,24	-2 562,24	104,3
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-4 373,56				-767,75	767,75	0,0
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Palvelujen ostot	21 377,25	21 050,00		21 050,00	21 054,35	-4,35	100,0
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Palvelun ostot - sisäiset	8 328,37	1 400,00		1 400,00	2 772,79	-1 372,79	198,1
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Vuokratkulut	5 536,53	4 800,00		4 800,00	4 421,36	378,64	92,1
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Sisäiset vuokratkulut	23 676,00	29 004,00		29 004,00	29 268,00	-264,00	100,9
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Aineet ja tarvikkeet	20 249,54	22 300,00		22 300,00	21 016,90	1 283,10	94,2
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Ostot tilikauden aikana	20 249,54	22 300,00		22 300,00	21 016,90	1 283,10	94,2
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Annetut avustukset	5 506,80	8 620,00		8 620,00	2 413,89	6 206,11	28,0
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	Muut toimintakulut	4 862,19	2 800,00		2 800,00	4 110,57	-1 310,57	146,8
2030TRE205	Tampereen ruotsalain	TOIMINTAKATE	395 368,54	363 988,00	12 500,00	376 488,00	387 216,78	-10 728,78	102,8

2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Toimintatuotot	-18 960 119,21	-17 210 870,00	130 662,00	-17 080 208,00	-18 509 335,86	1 429 127,86	108,4
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Korvaukset	-2 467 713,04	-2 790 855,00	-5 000,00	-2 795 855,00	-2 597 019,46	-198 835,54	92,9
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Myyntituotot	-568 767,20	-1 115 668,00		-1 115 668,00	-689 355,12	-426 312,88	61,8
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Maksutuotot	-2 975 179,23	-2 864 662,00	135 662,00	-2 729 000,00	-3 062 340,49	333 340,49	112,2
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Vuokratuotot	-3 577 076,16	-3 761 097,00		-3 761 097,00	-3 587 901,81	-173 195,19	95,4
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Meisätalouden tuotot	-49 697,39	-30 000,00		-30 000,00	-27 653,11	-2 346,89	92,2
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Kolenoit, keräykset ja lehti- ja viivakot	-478 142,77	-187 000,00		-187 000,00	-373 390,49	186 390,49	199,7
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Tuet ja avustukset	-639 260,64	-397 891,00		-397 891,00	-681 183,13	283 292,13	171,2
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Muut toimintatuotot	-1 071 770,83	-229 200,00		-229 200,00	-601 877,90	372 677,90	262,6
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Sisäiset tuotot	-7 132 511,95	-5 834 497,00		-5 834 497,00	-6 888 614,35	1 054 117,35	118,1
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Toimintakulut	31 346 085,25	30 544 630,62	1 019 733,00	31 564 363,62	32 691 412,63	-1 127 049,01	103,6
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Henkilöstökulut	12 521 594,07	12 746 366,61	273 733,00	13 020 099,61	13 113 028,98	-82 929,37	100,7
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Palkat ja palkkiot	10 178 279,49	10 206 945,03	218 708,00	10 425 653,03	10 635 156,58	-209 503,55	102,0
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Henkilösivukulut	2 489 971,86	2 539 421,58	55 025,00	2 594 446,58	2 618 860,98	-24 414,40	100,9
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-146 657,28				-140 988,58	140 988,58	0,0
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Palvelujen ostot	6 218 578,51	6 057 240,00	622 500,00	6 679 740,00	6 908 758,19	-229 018,19	103,4
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Palvelun ostot - sisäiset	2 813 450,56	1 663 947,00		1 663 947,00	2 558 716,97	-894 769,97	153,8
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Vuokratulut	2 498 695,36	2 836 056,00	23 500,00	2 859 556,00	2 848 202,92	11 353,08	99,6
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Sisäiset vuokratulut	1 545 605,00	1 565 884,00		1 565 884,00	1 544 436,00	21 448,00	98,6
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Aineet ja tarvikkeet	3 379 524,84	3 551 610,00	7 000,00	3 558 610,00	3 092 531,30	466 078,70	86,9
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Ostot tilikauden aikana	3 379 524,84	3 551 610,00	7 000,00	3 558 610,00	3 092 531,30	466 078,70	86,9
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Annetut avustukset	1 356 503,49	1 309 000,00	93 000,00	1 402 000,00	1 847 120,23	-445 120,23	131,7
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	Muut toimintakulut	1 012 133,42	814 527,01		814 527,01	778 618,04	35 908,97	95,6
2030TREF15	Yhteiset tehtävät	TOMINTAKATE	12 385 966,04	13 333 760,62	1 150 395,00	14 484 155,62	14 182 076,77	302 078,85	97,9

2030TRE600	Kehityspalvelut	Toimintatuotot	-18 626,64	-18 500,00	-18 500,00	-18 713,38	213,38	101,2
2030TRE600	Kehityspalvelut	Maksutuotot	-126,64			-159,68	159,68	0,0
2030TRE600	Kehityspalvelut	Muut toimintatuotot				-53,70	53,70	0,0
2030TRE600	Kehityspalvelut	Sisäiset tuotot	-18 500,00	-18 500,00	-18 500,00	-18 500,00	0,00	100,0
2030TRE600	Kehityspalvelut	Toimintakulut	481 992,64	522 407,00	522 407,00	466 659,79	55 747,21	89,3
2030TRE600	Kehityspalvelut	Henkilöstökulut	302 562,20	355 731,00	355 731,00	317 662,22	38 068,78	89,3
2030TRE600	Kehityspalvelut	Palkat ja palkkiot	241 646,06	285 058,00	285 058,00	254 187,87	30 870,13	89,2
2030TRE600	Kehityspalvelut	Henkilösivukulut	60 916,14	70 673,00	70 673,00	63 998,15	6 674,85	90,6
2030TRE600	Kehityspalvelut	Henkilöstökulujen oikaisuerät				-523,80	523,80	0,0
2030TRE600	Kehityspalvelut	Palvelujen ostot	131 857,15	129 900,00	129 900,00	115 347,65	14 552,35	88,8
2030TRE600	Kehityspalvelut	Palvelun ostot - sisäiset	5 201,66	0,00	0,00	679,72	-679,72	0,0
2030TRE600	Kehityspalvelut	Vuokrakulut	1 661,67			2 998,00	-2 998,00	0,0
2030TRE600	Kehityspalvelut	Sisäiset vuokrakulut	9 096,00	9 276,00	9 276,00	9 372,00	-96,00	101,0
2030TRE600	Kehityspalvelut	Aineet ja tarvikkeet	14 251,44	10 500,00	10 500,00	6 455,82	4 044,18	61,5
2030TRE600	Kehityspalvelut	Ostot tilikauden aikana	14 251,44	10 500,00	10 500,00	6 455,82	4 044,18	61,5
2030TRE600	Kehityspalvelut	Annetut avustukset	15 500,00	17 000,00	17 000,00	11 900,00	5 100,00	70,0
2030TRE600	Kehityspalvelut	Muut toimintakulut	1 862,52			2 244,38	-2 244,38	0,0
2030TRE600	Kehityspalvelut	TOIMINTAKATE	463 366,00	503 907,00	503 907,00	447 946,41	55 960,59	88,9

2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Toimintatuotot	-1 291 669,17	-712 741,00	-712 741,00	-1 268 786,09	556 045,09	178,0
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Korvaukset	-62 342,98	-52 000,00	-52 000,00	-53 020,47	1 020,47	102,0
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Myyntituotot	-38 148,84	-105 000,00	-105 000,00	-50 327,29	-54 672,71	47,9
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Maksutuotot	-12 718,49	-7 300,00	-7 300,00	-16 840,53	9 540,53	230,7
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Vuokratuotot	-62 002,63	-60 400,00	-60 400,00	-61 438,57	1 038,57	101,7
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Kolennoit, keräykset ja leikkaukset, osat	-431 295,02	-187 000,00	-187 000,00	-331 744,10	144 744,10	177,4
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Tuet ja avustukset	-473 250,25	-277 541,00	-277 541,00	-523 556,52	246 015,52	188,6
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Muut toimintatuotot	-6 120,77	-1 800,00	-1 800,00	-225 054,39	223 254,39	12 503,0
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Sisäiset tuotot	-205 790,19	-21 700,00	-21 700,00	-6 804,22	-14 895,78	31,4
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Toimintakulut	3 331 426,19	2 722 807,00	32 024,00	3 310 217,79	-555 386,79	120,2
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Henkilöstökulut	1 976 437,69	1 923 983,00	25 024,00	1 941 278,82	7 728,18	99,6
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Palkat ja palkkiot	1 618 013,35	1 541 661,00	20 000,00	1 583 150,37	-21 489,37	101,4
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Henkilösivukulut	397 002,92	382 322,00	5 024,00	394 598,10	-7 252,10	101,9
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-38 578,58			-36 469,65	36 469,65	0,0
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Palvelujen ostot	139 977,16	130 716,00		135 382,65	-4 666,65	103,6
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Palvelun ostot - sisäiset	173 600,21	1 500,00		10 648,72	-9 148,72	709,9
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Vuokratulut	88 286,55	64 712,00		97 094,72	-32 382,72	150,0
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Sisäiset vuokratulut	261 360,00	265 341,00		267 816,00	-2 475,00	100,9
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Aineet ja tarvikkeet	99 720,19	63 420,00	7 000,00	101 923,05	-31 503,05	144,7
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Ostot tilikauden aikana	99 720,19	63 420,00	7 000,00	101 923,05	-31 503,05	144,7
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Annetut avustukset	350 588,40	270 500,00		687 627,49	-417 127,49	254,2
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	Muut toimintakulut	242 455,99	2 635,00		68 446,34	-65 811,34	2 597,6
2030TRE605	Diakonia ja yhteisku	TOMINTAKATE	2 039 757,02	2 010 066,00	32 024,00	2 041 431,70	658,30	100,0

2030TRE610	Hautauspalvelut	Toimintatuotot	-2 029 357,99	-1 985 187,00	135 662,00	-1 849 525,00	-1 880 657,24	31 132,24	101,7
2030TRE610	Hautauspalvelut	Korvaukset	-483,87				0,00	0,00	0,0
2030TRE610	Hautauspalvelut	Maksutuotot	-1 791 316,22	-1 772 312,00	135 662,00	-1 636 650,00	-1 648 999,91	12 349,91	100,8
2030TRE610	Hautauspalvelut	Vuokratuotot	-166 985,20	-162 875,00		-162 875,00	-159 354,29	-3 520,71	97,8
2030TRE610	Hautauspalvelut	Meisätalouden tuotot	-49 697,39	-30 000,00		-30 000,00	-27 653,11	-2 346,89	92,2
2030TRE610	Hautauspalvelut	Tuet ja avustukset					-1 335,00	1 335,00	0,0
2030TRE610	Hautauspalvelut	Muut toimintatuotot	-20 635,31	-20 000,00		-20 000,00	-42 604,93	22 604,93	213,0
2030TRE610	Hautauspalvelut	Sisäiset tuotot	-240,00				-710,00	710,00	0,0
2030TRE610	Hautauspalvelut	Toimintakulut	3 367 980,19	3 304 638,61	290 000,00	3 594 638,61	3 631 439,69	-36 801,08	101,0
2030TRE610	Hautauspalvelut	Henkilöstökulut	1 736 626,83	1 905 456,00		1 905 456,00	1 924 234,19	-18 778,19	101,0
2030TRE610	Hautauspalvelut	Palkat ja palkkiot	1 409 657,52	1 525 834,00		1 525 834,00	1 554 882,52	-29 048,52	101,9
2030TRE610	Hautauspalvelut	Henkilösivukulut	343 712,64	379 622,00		379 622,00	380 670,04	-1 048,04	100,3
2030TRE610	Hautauspalvelut	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-16 743,33				-11 318,37	11 318,37	0,0
2030TRE610	Hautauspalvelut	Palvelujen ostot	734 844,62	477 930,00	290 000,00	767 930,00	895 457,08	-127 527,08	116,6
2030TRE610	Hautauspalvelut	Palvelun ostot - sisäiset	40 485,03	52 066,00		52 066,00	47 021,70	5 044,30	90,3
2030TRE610	Hautauspalvelut	Vuokratulut	11 338,26	11 000,00		11 000,00	18 828,02	-7 828,02	171,2
2030TRE610	Hautauspalvelut	Sisäiset vuokratulut	45 192,00	45 000,00		45 000,00	23 160,00	21 840,00	51,5
2030TRE610	Hautauspalvelut	Aineet ja tarvikkeet	726 737,48	765 650,00		765 650,00	666 144,39	99 505,61	87,0
2030TRE610	Hautauspalvelut	Ostot tilikauden aikana	726 737,48	765 650,00		765 650,00	666 144,39	99 505,61	87,0
2030TRE610	Hautauspalvelut	Annetut avustukset	2 900,00	6 500,00		6 500,00	5 360,00	1 140,00	82,5
2030TRE610	Hautauspalvelut	Muut toimintakulut	69 855,97	41 036,61		41 036,61	51 234,31	-10 197,70	124,9
2030TRE610	Hautauspalvelut	TOIMINTAKATE	1 338 622,20	1 319 451,61	425 662,00	1 745 113,61	1 750 782,45	-5 668,84	100,3

2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Toimintatuotot	-128 586,46	-146 400,00		-146 400,00	-220 220,32	73 820,32	150,4
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Maksutuotot	-23 593,00	-22 000,00		-22 000,00	-103 560,05	81 560,05	470,7
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Tuet ja avustukset	-100 652,03	-120 000,00		-120 000,00	-110 702,99	-9 297,01	92,3
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Muut toimintatuotot	-4 341,43	-4 400,00		-4 400,00	-5 957,28	1 557,28	135,4
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Toimintakulut	973 732,09	780 193,00	68 643,00	848 836,00	916 345,93	-67 509,93	108,0
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Henkiöstökulut	494 292,75	309 323,00	18 643,00	327 966,00	336 565,18	-8 599,18	102,6
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Palkat ja palkkiot	395 550,90	247 700,00	14 900,00	262 600,00	269 917,90	-7 317,90	102,8
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Henkiöstöivukulut	98 939,85	61 623,00	3 743,00	65 366,00	66 647,28	-1 281,28	102,0
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Henkiöstökulujen oikaisuerät	-198,00						
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Palvelujen ostot	453 903,56	451 000,00	50 000,00	501 000,00	567 874,89	-66 874,89	113,3
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Palvelun ostot - sisäiset	13 191,34	1 950,00		1 950,00	687,60	1 262,40	35,3
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Vuokratulut		3 000,00		3 000,00		3 000,00	
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Sisäiset vuokratulut	8 772,00	8 950,00		8 950,00	9 036,00	-86,00	101,0
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Aineet ja tarvikkeet	3 572,44	5 170,00		5 170,00	2 182,26	2 987,74	42,2
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Ostot tilikauden aikana	3 572,44	5 170,00		5 170,00	2 182,26	2 987,74	42,2
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	A annetut avustukset		500,00		500,00		500,00	
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	Muut toimintakulut		300,00		300,00		300,00	
2030TREB15	Henkiöstöpalvelut	TOIMINTAKA TE	845 145,63	633 793,00	68 643,00	702 436,00	696 125,61	6 310,39	99,1

2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Toimintatuotot	-789 906,89	-671 550,00		-671 550,00	-773 194,13	101 644,13	115,1
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Korvaukset	-1 625,00	-900,00		-900,00	-531,80	-368,20	59,1
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Myyntituotot	-244 289,93	-258 300,00		-258 300,00	-233 970,73	-24 329,27	90,6
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Maksutuotot	-409 398,06	-411 800,00		-411 800,00	-449 283,58	37 483,58	109,1
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Vuokratuotot	-255,00	-550,00		-550,00	-415,00	-135,00	75,5
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Kolennit, keraamiset ja leikkimateriaalit	-46 847,75				-41 646,39	41 646,39	0,0
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Tuet ja avustukset	-46 523,59				-38 680,48	38 680,48	0,0
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Muut toimintatuotot					-377,40	377,40	0,0
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Sisäiset tuotot	-40 967,56				-8 288,75	8 288,75	0,0
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Toimintakulut	2 840 951,09	2 588 048,00	191 700,00	2 779 748,00	2 975 632,97	-195 884,97	107,0
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Henkilöstökulut	1 615 126,56	1 580 353,00	68 200,00	1 648 553,00	1 708 419,68	-59 866,68	103,6
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Palkat ja palkkiot	1 303 754,29	1 265 496,00	54 508,00	1 320 004,00	1 378 669,06	-58 665,06	104,4
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Henkilösivukulut	323 386,12	314 857,00	13 692,00	328 549,00	345 493,91	-16 944,91	105,2
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-12 013,85				-15 743,29	15 743,29	0,0
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Palvelujen ostot	503 787,38	421 450,00	100 000,00	521 450,00	575 735,47	-54 285,47	110,4
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Palvelun ostot - sisäiset	396 394,56	329 000,00		329 000,00	398 170,84	-69 170,84	121,0
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Vuokratkulut	30 547,13	10 100,00	23 500,00	33 600,00	30 682,29	2 917,71	91,3
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Sisäiset vuokratkulut	139 716,00	145 710,00		145 710,00	147 072,00	-1 362,00	100,9
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Aineet ja tarvikkeet	111 334,40	75 600,00		75 600,00	77 496,99	-1 896,99	102,5
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Ostot tilikauden aikana	111 334,40	75 600,00		75 600,00	77 496,99	-1 896,99	102,5
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Annetut avustukset	11 583,09	12 200,00		12 200,00	14 017,74	-1 817,74	114,9
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	Muut toimintakulut	32 461,97	13 635,00		13 635,00	24 037,96	-10 402,96	176,3
2030TRE620	Yhteinen kasvatus	TOIMINTAKA TE	2 051 044,20	1 916 498,00	191 700,00	2 108 198,00	2 202 438,84	-94 240,84	104,5

2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Toimintatuotot	-9 396 196,39	-9 273 673,00	-9 273 673,00	-9 852 324,96	578 651,96	106,2
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Korvaukset	-29 432,58	-34 000,00	-34 000,00	-50 823,20	16 823,20	149,5
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Myyntituotot	-190 906,79	-701 868,00	-701 868,00	-315 002,62	-386 865,38	44,9
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Maksutuotot	-34 109,45	-20 750,00	-20 750,00	-25 728,63	4 978,63	124,0
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Vuokratuotot	-3 347 833,33	-3 537 272,00	-3 537 272,00	-3 366 693,95	-170 578,05	95,2
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Tuet ja avustukset	-14 034,77	-350,00	-350,00	-6 908,14	6 558,14	1 973,8
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Muut toimintatuotot	-24 665,60			-36 682,41	36 682,41	0,0
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Sisäiset tuotot	-5 755 213,87	-4 979 433,00	-4 979 433,00	-6 050 486,01	1 071 053,01	121,5
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Toimintakulut	10 493 643,42	10 379 203,01	301 366,00	11 336 727,89	-656 158,88	106,1
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Henkilöstökulut	1 908 787,52	1 933 270,61	121 366,00	2 104 103,09	-49 466,48	102,4
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Palkat ja palkkiot	1 562 584,34	1 538 938,03	97 000,00	1 720 705,09	-84 767,06	105,2
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Henkilösivukulut	383 414,30	394 332,58	24 366,00	421 311,22	-2 612,64	100,6
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-37 211,12			-37 913,22	37 913,22	0,0
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Palvelujen ostot	1 962 210,49	2 025 727,00	180 000,00	2 214 945,59	-9 218,59	100,4
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Palvelun ostot - sisäiset	1 245 407,32	513 270,00		1 333 382,18	-820 112,18	259,8
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Vuokratulut	2 089 567,80	2 359 944,00		2 335 152,96	24 791,04	98,9
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Sisäiset vuokratulut	790 572,00	789 701,00		797 268,00	-7 567,00	101,0
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Aineet ja tarvikkeet	1 954 185,42	2 198 250,00		1 983 496,80	214 753,20	90,2
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Ostot tilikauden aikana	1 954 185,42	2 198 250,00		1 983 496,80	214 753,20	90,2
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	Muut toimintakulut	542 912,87	559 040,40		568 379,27	-9 338,87	101,7
2030TREA625	Kiinteistöpalvelut	TOIMINTAKATE	1 097 447,03	1 105 530,01	301 366,00	1 484 402,93	-77 506,92	105,5

2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Toimintatuotot	-1 256 316,46	-1 358 000,00	-1 337 033,90	-20 966,10	98,5
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Korvaukset	-541 461,00	-748 000,00	-501 061,00	-246 939,00	67,0
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Myyntituotot	-95 012,50	-50 000,00	-89 163,50	39 163,50	178,3
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Maksutuotot	-619 788,44	-560 000,00	-746 809,40	186 809,40	133,4
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Muut toimintatuotot	-54,52				
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Toimintakulut	1 500 322,67	1 692 600,00	1 564 710,37	127 889,63	92,4
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Henkilöstökulut	1 280 734,37	1 423 100,00	1 339 981,68	83 118,32	94,2
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Palkat ja palkkiot	1 047 409,95	1 139 600,00	1 080 133,00	59 467,00	94,8
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Henkilöstövakuut	259 880,38	283 500,00	272 464,64	11 035,36	96,1
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Henkilöstötilojen oikaisuerät	-26 555,96		-12 615,96	12 615,96	0,0
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Palvelujen ostot	78 298,76	108 500,00	77 695,39	30 804,61	71,6
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Palvelun ostot - sisäiset	65 897,80	73 500,00	67 411,29	6 088,71	91,7
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Vuokratulot	2 300,00		4 140,00	-4 140,00	0,0
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Sisäiset vuokratulot	52 925,00	58 800,00	55 788,00	3 012,00	94,9
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Aineet ja tarvikkeet	13 189,74	19 600,00	9 257,42	10 342,58	47,2
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Ostot tilikauden aikana	13 189,74	19 600,00	9 257,42	10 342,58	47,2
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	Muut toimintakulut	6 997,00	9 100,00	10 436,59	-1 336,59	114,7
2030TRB30	Tampereen aluekeskus	TOMINTAKA TE	244 006,21	334 600,00	227 676,47	106 923,53	68,0
2030TRB35	Perheneuontia	Toimintatuotot	-220 351,75	-212 000,00	-227 897,67	10 897,67	105,0
2030TRB35	Perheneuontia	Korvaukset	-217 551,75	-212 000,00	-227 897,67	10 897,67	105,0
2030TRB35	Perheneuontia	Tuet ja avustukset	-2 800,00				
2030TRB35	Perheneuontia	Toimintakulut	731 994,29	748 730,00	859 330,43	-70 600,43	109,0
2030TRB35	Perheneuontia	Henkilöstökulut	644 086,42	676 600,00	755 118,69	-38 518,69	105,4
2030TRB35	Perheneuontia	Palkat ja palkkiot	522 738,08	542 200,00	608 925,10	-34 925,10	106,1
2030TRB35	Perheneuontia	Henkilöstövakuut	127 393,54	134 400,00	148 957,74	-6 357,74	104,5
2030TRB35	Perheneuontia	Henkilöstötilojen oikaisuerät	-6 045,20		-2 764,15	2 764,15	0,0
2030TRB35	Perheneuontia	Palvelujen ostot	33 082,29	24 300,00	54 208,25	-29 908,25	223,1
2030TRB35	Perheneuontia	Palvelun ostot - sisäiset	10 280,82	800,00	1 820,92	-1 020,92	227,6
2030TRB35	Perheneuontia	Vuokratulot	399,00		1 245,00	-1 245,00	0,0
2030TRB35	Perheneuontia	Sisäiset vuokratulot	40 688,00	43 400,00	43 800,00	-400,00	100,9
2030TRB35	Perheneuontia	Aineet ja tarvikkeet	3 082,76	3 550,00	2 991,57	558,43	84,3
2030TRB35	Perheneuontia	Ostot tilikauden aikana	3 082,76	3 550,00	2 991,57	558,43	84,3
2030TRB35	Perheneuontia	Muut toimintakulut	385,00	80,00	146,00	-66,00	182,5
2030TRB35	Perheneuontia	TOMINTAKA TE	511 642,54	536 730,00	631 432,76	-59 702,76	110,4

2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Toimintatuotot	-156 025,34	-157 531,00	-157 531,00	-157 531,00	-159 640,00	2 109,00	101,3
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Korvaukset	-143 714,00	-157 531,00	-157 531,00	-159 588,00	2 037,00	101,3	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Maksutuotot	-12 311,34			-72,00	72,00	0,0	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Toimintakulut	617 746,33	633 025,00	3 000,00	641 774,44	-5 749,44	100,9	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Henkilöstökulut	571 755,22	592 677,00	500,00	603 408,66	-10 231,66	101,7	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Palkat ja palkkiot	466 465,72	475 056,00	500,00	494 054,62	-18 498,62	103,9	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Henkilösivukulut	110 998,11	117 621,00		119 051,95	-1 430,95	101,2	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-5 708,61			-9 697,91	9 697,91	0,0	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Palvelujen ostot	32 123,24	21 850,00	2 500,00	21 192,26	3 157,74	87,0	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Palvelun ostot - sisäiset	8 900,00	8 100,00		8 930,50	-830,50	110,3	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Vuokratkulut	920,00			3 450,00	-3 450,00	0,0	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Sisäiset vuokratkulut	2 748,00	2 348,00		2 376,00	-28,00	101,2	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Aineet ja tarvikkeet	1 269,87	2 050,00		2 387,02	-337,02	116,4	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Ostot tilikauden aikana	1 269,87	2 050,00		2 387,02	-337,02	116,4	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	Muut toimintakulut	30,00	6 000,00		30,00	5 970,00	0,5	
2030TRE640	Sairaalaasielunhoito	TOIMINTAKAITE	461 720,99	475 494,00	3 000,00	482 134,44	-3 640,44	100,8	
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Toimintatuotot	-53 449,84	-48 500,00		-48 500,00	-63 549,03	15 049,03	131,0
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Maksutuotot	-47 186,00	-45 500,00		-45 500,00	-57 712,45	12 212,45	126,8
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Muut toimintatuotot	-6 263,84	-3 000,00		-3 000,00	-5 836,58	2 836,58	194,6
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Toimintakulut	1 321 182,78	1 388 963,00		1 388 963,00	1 336 486,43	52 476,57	96,2
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Henkilöstökulut	642 382,84	662 562,00		662 562,00	667 483,55	-4 921,55	100,7
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Palkat ja palkkiot	518 881,01	530 559,00		530 559,00	540 924,82	-10 365,82	102,0
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Henkilösivukulut	124 545,22	132 003,00		132 003,00	130 446,25	1 556,75	98,8
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-1 043,39			-3 887,52	3 887,52	0,0	
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Palvelujen ostot	454 359,44	501 370,00		501 370,00	450 633,19	50 736,81	89,9
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Palvelun ostot - sisäiset	13 812,20	2 500,00		2 500,00	3 605,00	-1 105,00	144,2
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Sisäiset vuokratkulut	128 888,00	124 411,00		124 411,00	125 640,00	-1 229,00	101,0
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Aineet ja tarvikkeet	81 545,70	97 920,00		97 920,00	81 630,79	16 289,21	83,4
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Ostot tilikauden aikana	81 545,70	97 920,00		97 920,00	81 630,79	16 289,21	83,4
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Annetut avustukset	200,00				6 765,00	-6 765,00	0,0
2030TRE645	Talous- ja hallintop	Muut toimintakulut	194,60	200,00		200,00	728,90	-528,90	364,5
2030TRE645	Talous- ja hallintop	TOIMINTAKAITE	1 267 732,94	1 340 463,00		1 340 463,00	1 272 937,40	67 525,60	95,0

2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Toimintatuotot	-2 597 133,53	-2 401 288,00		-2 401 288,00	-2 454 537,02	53 249,02	102,2
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Korvaukset	-1 447 052,29	-1 586 424,00		-1 586 424,00	-1 603 717,32	17 293,32	101,1
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Myyntituotot	0,00				-300,00	300,00	0,0
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Maksutuotot	-5 344,00				-4 775,38	4 775,38	0,0
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Muut toimintatuotot	-40 897,06				-43 059,60	43 059,60	0,0
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Sisäiset tuotot	-1 103 840,18	-814 864,00		-814 864,00	-802 684,72	-12 179,28	98,5
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Toimintakulut	3 005 205,56	3 361 530,00		3 361 530,00	3 286 882,32	74 647,68	97,8
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Henkilöstökulut	622 246,56	650 769,00		650 769,00	672 422,34	-21 653,34	103,3
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Palkat ja palkkiot	501 637,47	521 116,00		521 116,00	543 096,82	-21 980,82	104,2
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Henkilösivukulut	121 541,75	129 653,00		129 653,00	133 846,95	-4 193,95	103,2
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Henkilöstökulujen oikeisuerät	-932,66				-4 521,43	4 521,43	0,0
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Palvelujen ostot	1 169 335,96	1 366 500,00		1 366 500,00	1 424 240,35	-57 740,35	104,2
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Palvelun ostot - sisäiset	600 646,55	667 761,00		667 761,00	675 013,01	-7 252,01	101,1
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Vuokratulut	270 270,39	384 000,00		384 000,00	343 151,70	40 848,30	89,4
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Sisäiset vuokratulut	40 932,00	52 000,00		52 000,00	42 168,00	9 832,00	81,1
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Aineet ja tarvikkeet	301 775,78	240 500,00		240 500,00	129 894,59	110 615,41	54,0
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Ostot tilikauden aikana	301 775,78	240 500,00		240 500,00	129 894,59	110 615,41	54,0
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	Muut toimintakulut	-1,68				2,33	-2,33	0,0
2030TRE650	Tietohallintopalvelu	TOIMINTAKATE	408 072,03	960 242,00		960 242,00	832 345,30	127 896,70	86,7
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Toimintatuotot	-29 667,67	-25 500,00		-25 500,00	-9 565,20	-15 934,80	37,5
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Korvaukset	-934,57				-400,00	400,00	0,0
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Myyntituotot	-409,14	-500,00		-500,00	-590,98	90,98	118,2
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Maksutuotot	-19 287,59	-25 000,00		-25 000,00	-8 398,88	-16 601,12	33,6
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Muut toimintatuotot	-1 076,22				-175,34	175,34	0,0
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Sisäiset tuotot	-7 960,15						
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Toimintakulut	986 735,61	999 036,00		999 036,00	980 389,20	18 646,80	98,1
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Henkilöstökulut	627 181,20	646 589,00		646 589,00	639 211,88	7 377,12	98,9
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Palkat ja palkkiot	505 561,93	518 167,00		518 167,00	518 002,89	164,11	100,0
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Henkilösivukulut	123 245,85	128 422,00		128 422,00	126 742,27	1 679,73	98,7
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Henkilöstökulujen oikeisuerät	-1 626,58				-5 533,28	5 533,28	0,0
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Palvelujen ostot	301 767,53	306 700,00		306 700,00	313 061,38	-6 361,38	102,1
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Palvelun ostot - sisäiset	11 847,03				970,00	-970,00	0,0
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Vuokratulut					575,00	-575,00	0,0
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Sisäiset vuokratulut	24 936,00	20 947,00		20 947,00	20 940,00	7,00	100,0
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Aineet ja tarvikkeet	5 479,39	9 500,00		9 500,00	5 518,86	3 981,14	58,1
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Ostot tilikauden aikana	5 479,39	9 500,00		9 500,00	5 518,86	3 981,14	58,1
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Annetut avustukset	434,00	300,00		300,00		300,00	
2030TRE655	Viestintäpalvelut	Muut toimintakulut	15 090,46	15 000,00		15 000,00	112,08	14 887,92	0,7
2030TRE655	Viestintäpalvelut	TOIMINTAKATE	957 067,94	973 536,00		973 536,00	970 824,00	2 712,00	99,7

Tuloslaskelman toteutumisvertailu

	TP edellinen vuosi 2022	TA kuluva 2023	TA muutokset 2023	TA yhteensä 2023	Toteuma 2023	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-20 431 507,19	-18 227 048,00	110 662,00	-18 116 386,00	-19 856 901,24	1 740 515,24	109,6
Korvaukset	-2 583 653,30	-2 881 475,00	-5 000,00	-2 886 475,00	-2 716 097,78	-170 377,22	94,1
Myyntituotot	-600 978,81	-1 143 468,00		-1 143 468,00	-732 971,07	-410 496,93	64,1
Maksutuotot	-3 188 916,10	-3 100 612,00	115 662,00	-2 984 950,00	-3 327 269,07	342 319,07	111,5
Vuokratuotot	-3 829 275,19	-4 014 890,00		-4 014 890,00	-3 858 366,59	-156 523,41	96,1
Metsätalouden tuotot	-49 697,39	-30 000,00		-30 000,00	-27 653,11	-2 346,89	92,2
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-889 360,28	-504 240,00		-504 240,00	-749 343,54	245 103,54	148,6
Tuet ja avustukset	-754 327,22	-456 891,00		-456 891,00	-755 916,68	299 025,68	165,4
Muut toimintatuotot	-1 280 742,55	-229 700,00		-229 700,00	-789 934,21	560 234,21	343,9
Sisäiset tuotot	-7 254 556,35	-5 865 772,00		-5 865 772,00	-6 899 349,19	1 033 577,19	117,6
Toimintakulut	49 118 565,80	48 249 207,62	1 380 489,00	49 629 696,62	51 092 791,72	-1 463 095,10	102,9
Henkilöstökulut	25 368 731,95	25 828 420,61	545 489,00	26 373 909,61	26 605 595,38	-231 685,77	100,9
Palkat ja palkkiot	20 661 093,66	20 755 712,03	440 737,00	21 196 449,03	21 547 815,02	-351 365,99	101,7
Henkilösivukulut	5 047 022,73	5 124 190,58	104 752,00	5 228 942,58	5 318 285,30	-89 342,72	101,7
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-339 384,44	-51 482,00		-51 482,00	-260 504,94	209 022,94	506,0
Palvelujen ostot	6 941 153,48	6 987 660,00	708 500,00	7 696 160,00	7 783 887,84	-87 727,84	101,1
Palvelun ostot - sisäiset	3 315 503,35	1 888 197,00		1 888 197,00	2 932 454,19	-1 044 257,19	155,3
Vuokratulut	2 575 370,88	2 901 714,00	23 500,00	2 925 214,00	2 936 992,72	-11 778,72	100,4
Sisäiset vuokratulut	3 939 053,00	3 977 575,00		3 977 575,00	3 966 895,00	10 680,00	99,7
Aineet ja tarvikkeet	3 940 762,49	4 104 309,00	10 000,00	4 114 309,00	3 688 054,70	426 254,30	89,6
Ostot tilikauden aikana	3 940 762,49	4 104 309,00	10 000,00	4 114 309,00	3 688 054,70	426 254,30	89,6
Annetut avustukset	1 646 125,11	1 614 920,00	93 000,00	1 707 920,00	2 110 288,78	-402 368,78	123,6
Muut toimintakulut	1 391 865,54	946 412,01		946 412,01	1 068 623,11	-122 211,10	112,9
TOIMINTAKATE	28 687 058,61	30 022 159,62	1 491 151,00	31 513 310,62	31 235 890,48	277 420,14	99,1
Kirkollisverotulot	-33 545 226,58	-32 900 000,00	-3 100 000,00	-36 000 000,00	-38 629 383,10	2 629 383,10	107,3
Valtionrahoitus	-4 769 664,00	-4 825 000,00		-4 825 000,00	-4 951 278,96	126 278,96	102,6
Verotuskulut	537 887,04	555 000,00		555 000,00	541 643,88	13 356,12	97,6
Kirkon rahastomaksut	3 258 618,00	3 336 000,00		3 336 000,00	3 362 352,00	-26 352,00	100,8
Rahoitustuotot- ja kulut	1 998 311,31	-500 000,00	170 000,00	-330 000,00	-1 678 894,46	1 348 894,46	508,8
Korkotuotot	-17 696,08	-450 000,00		-450 000,00	-170 301,91	-279 698,09	37,8
Muut rahoitustuotot	-778 049,49	-99 000,00		-99 000,00	-529 384,55	430 384,55	534,7
Sisäiset korkotuotot	-2 005 625,05				-2 291 838,83	2 291 838,83	0,0
Arvon alentumiset sijoituksista	2 340 741,48						
Arvon alentumisten palautukset sijoituksista					-1 348 515,57	1 348 515,57	0,0
Korkokulut	33 802,49	40 000,00		40 000,00	42 359,56	-2 359,56	105,9
Muut rahoituskulut	419 512,91	9 000,00	170 000,00	179 000,00	326 948,01	-147 948,01	182,7
Sisäiset korkokulut	2 005 625,05				2 291 838,83	-2 291 838,83	0,0
VUOSIKATE	-3 833 015,62	-4 311 840,38	-1 438 849,00	-5 750 689,38	-10 119 670,16	4 368 980,78	176,0
Poistot ja arvonalentumiset	3 535 263,21	3 655 000,00		3 655 000,00	3 624 260,33	30 739,67	99,2
Suunnitelman mukaiset poistot	3 535 263,21	3 655 000,00		3 655 000,00	3 588 155,79	66 844,21	98,2
Kertaluonteiset poistot					36 104,54	-36 104,54	0,0
Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot	0,00				0,00	0,00	0,0
Tuotot	-3 149 335,65				-4 158 228,74	4 158 228,74	0,0
Kulut	4 840 070,78				3 102 071,44	-3 102 071,44	0,0
Siirrot rahastosta/rahastoon	-1 690 735,13				1 056 157,30	-1 056 157,30	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-297 752,41	-656 840,38	-1 438 849,00	-2 095 689,38	-6 495 409,83	4 399 720,45	309,9
Poistoerojen vähennys	-496 570,63	-500 000,00		-500 000,00	-496 570,63	-3 429,37	99,3
Vapaaehtoiseten varausten lisäys					5 000 000,00		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-794 323,04	-1 156 840,38	-1 438 849,00	-2 595 689,38	-1 991 980,46	4 396 291,08	269,4

Investointiosan toteutusvertailu

	INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	Tot. vuonna 2022 ja aiemmin yht.	Investointisuunnitelma ta.2023 + muutos	Investointitoteuma v.2023	Valmiit siirret.käyt.tööm.kirjanpitoon	Siirtyy keskeisnä v:lle 2024
	Investointisuunnitelmassa sitovuustaso on hanketaso kuitenkin siten, että kunkin kirkon, seurakuntatalon, toiminta- ja leirikeskusten ja hautausmaan rakennuksen osuus on oma hanketaso ja kukin hautausmaa on oma hanketasonsa. Tietohallinnon hankkeet, urut, automaattinen sammutusjärjestelmä ja AV-tekniikka on kukin yksi hanketaso. Valtuustoon nähdän sitova taso.					
	KIINTEISTÖT					
	Kirkot					
	Aleksanterin kirkko	356 819,86	50 000	40 232,86	397 052,72	
2006256	Sisäpuolen peruskorjaus					
	Hervannan kirkko, yhdeksi hyödykkeeksi					
2003095	Kirkon korjaukset	1 127 633,94			1 127 633,94	
2008655	Kirkon korjaukset	50 020,33			50 020,33	
2009636	Ulkopuolen korjaukset		200 000	72 466,57		72 466,57
2009637	Sisäpuolen korjaukset		200 000	155 915,19		155 915,19
2010678	Hämmälän kirkko					
	Sisäilmakorjaukset		200 000	236 882,47	236 882,47	
	Kalevan kirkko					
2009635	Peruskorjaus		150 000	36 501,58	36 501,58	
	Messukylän kirkko					
2003107	Kokoonnutumistila	1 029 793,73	50 000	7 902,77	1 037 696,50	
	Messukylän vanha kirkko					
2005350	Kirkon korjaukset	80 092,22				80 092,22
2009639	Kirkon korjaukset		100 000	52 361,18		52 361,18
2008656	Huoltorakennus	16 345,68				16 345,68
2009640	Huoltorakennus		200 000	175 004,74		175 004,74
	Pispalan kirkko					
2009641	Pihan uudistaminen (+ 2008657)	15 670,81	350 000	367 345,54		383 016,35
	Tuomiokirkko					
2009642	Alakeran wc ja keittiö		30 000	15 275,22	15 275,22	
	Automaattinen sammutusjärjestelmä					
2008659	Messukylän vanha kirkko	6 136,12				6 136,12
2009643	Messukylän vanha kirkko		150 000	13 443,49		13 443,49
	Kirkot yhteensä	2 682 512,69	1 680 000	1 173 332	2 901 063	954 781,54

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN						Siirtyy keskeeneräisenä v:lle 2024
	Tot. vuonna 2022 ja aiemmin yht.	Investointi- suunnitelma ta.2023 + muutokset	Investointi- toteuma v.2023	Valmiit siirret.käyt- töom.kirjanpitoon		
Kurssi- ja leirikeskukset						
Päätiniemi						
2004018	35 241,07	400 000	84 482,85			119 723,92
2008672		150 000				
2009644		20 000				
2009645		20 000				
Luhtaannanta						
2010677		100 000	99 786,90			
Aito Toimintakeskus						
2004056	722 415,07	200 000	326 772,97	1 049 188,04		
2009563	27 448,77			27 448,77		
Kurssi- ja leirikeskukset yhteensä	785 104,91	890 000	511 042,72	1 176 423,71		119 723,92
Hautausmaiden rakennukset						
Kalevankangas						
2008661	13 830,61			13 830,61		
2009646		50 000	47 194,05	47 194,05		
Teisko						
2006405	182 740,98					182 740,98
Vatjala						
2006608	12 105,50			12 105,50		
2008662	1 116,00	450 000	354 806,35	355 922,35		
2009647		50 000	40 755,88			40 755,88
2010645		62 700	62 605,12	62 605,12		
Hautausmaiden rakennukset yhteensä	209 793,09	612 700	505 361,40	491 657,63		223 496,86
Muut rakennukset						
2007570		297 000	296 910,24	296 910,24		
2009561	167 680,04	500 000	517 444,36	685 324,40		
1000511		70 000	69 159,82	69 159,82		
Kaikki kiinteistöt						
2003099	70 345,01	105 000	104 644,37	174 989,38		
2004020	36 031,67	50 000	43 716,27	79 747,94		
2003109	302 085,89	400 000	545 959,20	848 045,09		
J. Saatu energia-avustus 24.930 € edell. vuosiin			-24 930,00			
2005364	74 200,26	60 000	60 324,44	134 524,70		
1000344	59 717,16	100 000	95 836,77	155 553,93		
2005357	56 409,67	50 000	45 897,69	102 307,36		
2008665	65 350,98	100 000	99 261,16	164 612,14		
Muut rakennukset yhteensä	832 020,68	1 732 000	1 854 224,32	2 711 175,00		

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN		Tot. vuonna 2022 ja aiemmin yht.	Investointisuunnitelma ta.2023 + muutokset	Investointitoteuma v.2023	Valmiit siirret.käytööom.kirjanpitoon	Siirtyy keskenäisenä v:lle 2024
HAUTAUSMAAT (ei rakennuksia)						
	Kalevankangas					
2003097	Muurin korjaus		199 000	198 528,59	198 528,59	
2003103	Osastojen peruskunnostus		20 000	4 950,00		4 950,00
	Lamminpää					
2009648	Pyöräkuormaaja		140 000	118 915,99	118 915,99	
2003104	Uustien osastojen rakentaminen		50 000	6 008,98	6 008,98	
	Vatiiala					
2008667	Kiinteistötraktori		65 400	59 259,04	42 899,04	16 360,00
	Hautausmaat yhteensä		474 400	387 662,60	366 352,60	21 310,00
IR TAIMISTO						
Tietohallinto						
2003096	IT-alueen laiteinvestoinnit		20 000			
1000243	Yhymän tietojärjestelmät		60 000			
1000382	Digitaalisaation edistäminen	67 124,75	50 000	49 105,28	116 230,03	
	Tietohallinto yhteensä	67 124,75	130 000	49 105,28	116 230,03	
Kalusto ja muu irtain						
2003098	Kalusteet ja soittimet		60 000	47 402,61	47 402,61	
	Kalusto yhteensä		60 000	47 402,61	47 402,61	
Kiinteistöjen/osakkeiden ostot						
2004027	Osakkeet		158 000	157 953,12	157 953,12	
			158 000	157 953,12	157 953,12	
	INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	4 576 556,12	5 737 100	4 686 083,66	7 968 257,46	1 319 312,32
Myyntit						
	Myynti yhteensä		-913 000	913 286,70		
			-913 000	913 286,70		
	INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ		-913 000	913 286,70		
	HANKKEET YHTEENSÄ NETTO	4 576 556,12	4 824 100,00	3 772 796,96	7 968 257,46	1 319 312,32

Investointiossa toteumavertailu

Tilaus	Ylläpito	TA kuluva2023	Talousarvio muutokset	Toteuma 2023	Ylijäämä	T-%
1000243	Seurakuntayhtymän tietojärjestelmät	60 000,00	60 000,00	60 000,00	60 000,00	
2003096	IT-alueen laiteinvestoinnit	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	
2003097	Kalevankankaan muurin korjaus	150 000,00	49 000,00	199 000,00	198 528,59	99,8
2003098	Kalusteet ja soittimet	60 000,00		60 000,00	47 402,61	79,0
2003099	Kiinteistöjen lukitusuudistus	70 000,00	35 000,00	105 000,00	104 644,37	99,7
2003103	Kalevankankaan osastojen peruskunnostus	20 000,00		20 000,00	4 950,00	24,8
2003104	Lammipään uusien osastojen rakentaminen	50 000,00		50 000,00	6 008,98	12,0
2003107	Messukylän kirkko, kokoonmistila	300 000,00	-250 000,00	50 000,00	7 902,77	15,8
2003109	Kiinteistöjen energiasaneeraukset	400 000,00		400 000,00	521 029,20	130,3
2004018	Pättiniemi, majitusrakennusten uusiminen	400 000,00		400 000,00	84 482,85	21,1
2004020	Kiinteistöjen kameravalvonta ja rikosilmi	50 000,00		50 000,00	43 716,27	87,4
2004027	Kiinteistöjen/osakkeiden osto	150 000,00	8 000,00	158 000,00	157 953,12	100,0
2004056	AitO-toimintakeskus	200 000,00		200 000,00	326 772,97	163,4
1000344	Kiinteistökehityshankkeet 2022	100 000,00		100 000,00	95 836,77	95,8
2005357	Av-tekniikka muut kohteet	50 000,00		50 000,00	45 897,69	91,8
2005364	Kiinteistöautomaation uudistaminen	60 000,00		60 000,00	60 324,44	100,5
2006256	Aleksanterin kkon sisäpuolen peruskorjau	200 000,00	-150 000,00	50 000,00	40 232,86	80,5
1000382	Digitalisaation edistäminen	50 000,00		50 000,00	49 105,28	98,2
2007570	Teiskon Pappilan peruskorjaus		297 000,00	297 000,00	296 910,24	100,0
2007572	Muokkaukset	1 000 000,00	-1 000 000,00	0,00	0,00	
2008662	Vatjala, krematorio painumakorjaus	50 000,00	400 000,00	450 000,00	354 806,35	78,8
2008665	Kirkkojen valaistus ja ilmoitustaulut	100 000,00		100 000,00	99 261,16	99,3
2008667	Vatjala hmaa, Kiinteistötraktori	30 000,00	35 400,00	65 400,00	59 259,04	90,6

Tilaus		TA kuluva2023	Talousarvionmuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Ylläli	T-%
2008672	Pättiniemi, puutarhurin mökin peruskorj	150 000,00		150 000,00	0,00	150 000,00	0,0
2009561	Teerentien remontti	200 000,00	300 000,00	500 000,00	517 444,36	-17 444,36	103,5
2009635	Kalevan kirkko, peruskorjaus	300 000,00	-150 000,00	150 000,00	36 501,58	113 498,42	24,3
2009636	Hervannan kirkko, ulkopuoli	500 000,00	-300 000,00	200 000,00	72 466,57	127 533,43	36,2
2009637	Hervannan kirkko, sisäpuoli	1 000 000,00	-800 000,00	200 000,00	155 915,19	44 084,81	78,0
2009638	Lielahden kirkko, LVI S-saneeraus	20 000,00	-20 000,00	0,00		0,00	
2009639	Messukylän vanha kko, korjaukset	100 000,00		100 000,00	52 361,18	47 638,82	52,4
2009640	Messukylän vanha kko, huoltorakennus	200 000,00		200 000,00	175 004,74	24 995,26	87,5
2009641	Pispalan kirkko, pihan uudistus	150 000,00	200 000,00	350 000,00	367 345,54	-17 345,54	105,0
2009642	Tuomiokirkko, alakerran w c ja keittiö	200 000,00	-170 000,00	30 000,00	15 275,22	14 724,78	50,9
2009643	Messukylän vanha kko, autom. sammutusj.	150 000,00		150 000,00	13 443,49	136 556,51	9,0
2009644	Pättiniemi, saunarakennuksen uudistamine	20 000,00		20 000,00		20 000,00	
2009645	Pättiniemi, kalustohalli	20 000,00		20 000,00		20 000,00	
2009646	Kalevankangas, kappelin peruskorjaus	50 000,00		50 000,00	47 194,05	2 805,95	94,4
2009647	Vatjala, kappelin korjaus	50 000,00		50 000,00	40 755,88	9 244,12	81,5
2009648	Lamminpää, pyöräkuormaaja	140 000,00		140 000,00	118 915,99	21 084,01	84,9
2010645	Vatjalan krematorio tuotantopolttoaine		62 700,00	62 700,00	62 605,12	94,88	99,8
1000511	Näsin salin korjaukset		70 000,00	70 000,00	69 159,82	840,18	98,8
2010677	Luhtaanranta, korjaukset		100 000,00	100 000,00	99 786,90	213,10	99,8
2010678	Härmälän kirkko, sisäilmakorjaukset		200 000,00	200 000,00	236 882,47	-36 882,47	118,4
Kokonaistulos		6 820 000,00	-1 082 900,00	5 737 100,00	4 686 083,66	1 051 016,34	81,7

Rahoitusosan toteutumisvertailu

Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä

Rahoitusosan toteumavertailu

	TP edellinen vuosi 2022	TA kuluva 2023	TA muutokset 2023	TA Yhteensä 2023	Toteuma 2023	Yli-ali	T-%
Tulorahoitus	-2 865 299,54	-4 091 840,38	-1 438 849,00	-5 530 689,38	-9 847 598,89	4 316 909,51	178
Vuosikate	-3 833 015,62	-4 311 840,38	-1 438 849,00	-5 750 689,38	-10 119 670,16	4 368 980,78	176
Tulorahoituksen korjauserät	967 716,08	220 000,00		220 000,00	272 071,27	-52 071,27	124
Investoinnit	2 531 518,36	3 320 000,00	1 504 100,00	4 824 100,00	3 749 796,96	1 074 303,04	78
Investointimenot	3 752 028,81	6 820 000,00	-1 082 900,00	5 737 100,00	4 711 013,66	1 026 086,34	82
Pysyvien vastaavien myyntitulot	-1 220 510,45	-3 500 000,00	2 587 000,00	-913 000,00	-913 286,70	286,70	100
Rahoitusosuudet investointimenoihin					-47 930,00	47 930,00	0
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-333 781,18	-771 840,38	65 251,00	-706 589,38	-6 097 801,93	5 391 212,55	863
Antolainauksen muutokset		500 000,00	-500 000,00				
Antolainauksen lisäys		500 000,00	-500 000,00				
Lainakannan muutokset	285 000,02	285 000,00		285 000,00	285 000,02	-0,02	100
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	285 000,02	285 000,00		285 000,00	285 000,02	-0,02	100
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 363 209,84				-341 165,24	341 165,24	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-349 947,75				-22 241,78	22 241,78	0
Pitkäaikaisten saamisten muutos	350,00					0,00	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	529 419,11				-177 904,95	177 904,95	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-1 543 031,20				-141 018,51	141 018,51	0
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-1 078 209,82	785 000,00	-500 000,00	285 000,00	-56 165,22	341 165,22	-20
Rahavarojen muutos	-1 411 991,00	13 159,62	-434 749,00	-421 589,38	-6 153 967,15	5 732 377,77	1 460
Rahavarojen muutos (tase)	-1 411 991,00				-6 153 967,15	6 153 967,15	0

Tunnusluvut

Tuloslaskelman tunnuslukuja				
	2023	2022	2021	2020
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista %	29,32 %	31,48 %	32,45 %	35,21 %
Henkilöstökulut verotuloista %	61,05 %	66,21 %	65,2 %	64,37 %
Vuosikate €/jäsen (143 489 jäsentä v. 2023)	70,53 €	26,62 €	81,94 €	59,85 €
Vuosikatteen osuus poistoista, %	279,22 %	108,42 %	362,81 %	230,65 %
<p>Toimintatuottojen osuus toimintakuluista kertoo, paljonko toimintakuluista on katettu toimintatuotoilla. Henkilöstökulut verotuloista kertoo kuinka suuri osa verotuloista on kulunut henkilöstömenojen kattamiseen. Vuosikatteen euromäärää seurakunnan jäsentä kohden käytetään tunnuslukuna tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Vuosikate kertoo paljonko tulo-rahoituksesta on jäänyt käytettäväksi investointeihin. Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Tasapainoisen talouden yksi edellytys on, että vuosikate kattaa pysyvien vastaavien suunnitelmapoistot.</p>				
Rahoituslaskelman tunnuslukuja				
	2023	2022	2021	2020
Investointien tulo-rahoitus, %	215,95 %	102,16 %	214,51 %	129,92 %
Rahavarojen riittävyys, pv	239 pv	210 pv	205 pv	164 pv
Lainanhoitokate	31 krt	12 krt	37 krt	27 krt
<p>Investointien tulo-rahoitus-% kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Rahavarojen riittävyys kertoo kuinka monen päivän maksut voitaisiin maksaa rahoitusarvopapereilla sekä rahoilla ja pankkisaamisilla tilinpäätöspäivänä. Lainanhoitokate kertoo tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lainanlyhennysten maksuun.</p>				
Taseen tunnuslukuja				
	2023	2022	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	84,89 %	83,94 %	92,49 %	94,74 %
Rahoitusvarallisuus, euroa/jäsen	211,98 €	168,73 €	162,52 €	116,39 €
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	18,45 %	20,58 %	18,74 %	19,18 %
Lainakanta/jäsen	7,35 €	9,31 €	11,18 €	13,10 €
<p>Omavaraisuusaste mittaa seurakunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Rahoitusvarallisuus osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka monta prosenttia käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.</p>				

1.6. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma, ulkoinen (1 000 euroa)	2023	2022
Toimintatuotot	12 958	13 177
Toimintakulut	-44 193	-41 864
Toimintakate	-31 236	-28 687
Kirkollisverotulot	38 629	33 545
Valtionrahoitus	4 951	4 770
Verotuskulut	-542	-538
Keskusrahastomaksut		
Keskusrahastomaksu	-1 714	-1 661
Eläkerahastomaksu	-1 648	-1 597
Rahoitustuotot	2 048	796
Rahoituskulut	-369	-2 794
Vuosikate	10 120	-3 833
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 588	-3 535
Kertaluonteiset poistot	-36	
Tilikauden tulos	6 495	298
Poistoeron muutos	497	497
Vapaaehtoisten varausten muutos	-5 000	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 992	794

Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	2023	2022
Varsinaisen toiminnan ja inv. rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	10 120	3 833
Tulorahoituksen korjauserät	-272	-968
Investoinnit		
Investointimenot	-4 711	-3 752
Pysyvien vastaavien myyntitulot	913	1 221
Rahoitusosuudet inv.menoihin	48	
Vars. toiminnan ja inv. nettorahavirta	6 098	334
Rahoitustoiminnan rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-285	-285
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	22	350
Pitkäaikaisten saamisten muutos		
Lyhytaikaisten saamisten muutos	178	-529
Korott. pa ja la velkojen muutos	141	1 543
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	56	1 078

Rahavarojen muutos	6 154	1 412
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	38 217	32 063
Rahavarat 1.1.	32 063	30 651

Tasetarkastelu

Tase (1 000 euroa)	2023	2022
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	1 381	1 446
Aineelliset hyödykkeet	69 627	68 546
Sijoitukset	23 557	24 175
Toimeksiantojen varat	29 469	28 449
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	1 032	1 032
Lyhytaikaiset saamiset	1 618	1 796
Rahoitusarvopaperit	31 562	25 085
Rahat ja pankkisaamiset	6 656	6 978
VASTAAVAA	164 900	157 507
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	91 998	90 006
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	29 559	25 055
Toimeksiantojen pääomat	32 879	31 837
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma	770	1 055
Lyhytaikainen vieras pääoma	9 695	9 554
VASTATTAVAA	164 900	157 507

KOKONAISTULOT JA -MENOT					
(ulkoinen)					
Kokonaistulot ja menot -laskelmassa on esitetty varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käyttö. Rahan lähteet (tulot) ja rahan käyttö (menot) on esitetty omina ryhminään ja varsinaisen toiminnan erät on jaoteltu rahoituslaskelmaa tarkemmin.					
	2023		2022		
	(1 000 euroa)	%	(1 000 euroa)	%	
Kokonaistulot					
<i>Varsinainen toiminta</i>					
Toimintatuotot	12 958	21,9 %	13 177	25,1 %	
Klirkollisverotulot ja valtion rahoitus	43 580	73,5 %	38 315	72,9 %	
Toiminta-avustus					
Korkotuotot	170	0,3 %	18	0,0 %	
Muut rahoitustuotot	529	0,9 %	778	1,5 %	
Arvonmuutokset sijoituksista	1 349	2,3 %			
Tulorahoituksen korj.erät					
Pys.vastaavien hyöd. myyntivoitot	-272	-0,5 %	-967	-1,8 %	*)
<i>Investoinnit</i>					
Pysyvien vastaavien myyntitulot	913	1,5 %	1 221	2,3 %	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	48	0,1 %			
Kokonaistulot yhteensä	59 275	100,0 %	52 542	100,0 %	
Kokonaismenot					
<i>Varsinainen toiminta</i>					
Toimintakulut	44 193	82,7 %	41 864	79,8 %	
Verotuskulut	542	1,0 %	538	1,0 %	
Keskusrahastomaksut	3 362	6,3 %	3 259	6,2 %	
Korkokulut	42	0,1 %	34	0,1 %	
Muut rahoituskulut	327	0,6 %	420	0,8 %	
Arvonmuutokset sijoituksista			2 341	4,5 %	
<i>Investoinnit</i>					
Pysyvien vastaavien investoinnit	4 711	8,8 %	3 752	7,1 %	
<i>Rahoitustoiminta</i>					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	285	0,5 %	285	0,5 %	
Lyhytaikaisten lainojen vähennys					
Antolainojen lisäys					
Kokonaismenot yhteensä	53 462	100,0 %	52 493	100,0 %	
Erotus	5 813		49		
*) pyöristetty alaspäin					
Kokonaistulojen ja -menojen laskelma on täsmättävissä rahoituslaskelmaan siten, että kokonaistulojen ja -menojen erotus on yhtä suuri kuin rahoituslaskelman <i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i> ja <i>Rahavarojen muutos</i> -erien itseisarvojen summa silloin kun mainitut erät rahoituslaskelmassa ovat erimerkkiset ja itseisarvojen erotus, kun ne ovat rahoituslaskelmassa samanmerkkiset. Rahoituslaskelmassa Muut maksuvalmiuden muutokset itseisarvo on 341 t€ ja Rahavarojen muutos itseisarvo on 6 154 t€, joiden erotus on 5 813 t€.					
Vuonna 2023 kokonaistulot olivat 59,3 milj.euroa ja kokonaismenot 53,5 milj. euroa.					
Kokonaistulot olivat 5,8 milj. euroa kokonaismenoja suuremmat.					

Yhteenveto tilikauden 2023 tuloksen muodostumisesta, toiminnan rahoituksesta ja tunnusluvuista

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuonna 2023 ulkoisia toimintatuottoja kertyi 13 milj. euroa (v. 2022: 13,2 milj. e). Erilaisia vuokratuottoja kertyi 3,9 milj. euroa. Korvauksia kertyi 2,7 milj. euroa, joista muilta seurakunnilta kertyi 2,5 milj. euroa. Toimintatuottoihin sisältyi vajaa 0,3 milj. euroa kertaluonteisia eriä. Ne muodostuivat tammikuussa myydystä As Oy Rautatienkatu 24:n huoneiston myynnistä ja vaihtokoneen arvosta. Toteutuneet ulkoiset toimintatuotot ylittivät budjetin 0,7 milj. eurolla ja 5,8 prosentilla. Rahankeräys- ja lahjoitusvaroja sekä myyntivoittoja kertyi aiempaa vuotta vähemmän. Vertailun vuoksi todetaan, että vuonna 2022 toimintatuottoihin sisältyi yhteensä noin 1 milj. euroa kertaluonteisia eriä.

Ulkoiset toimintakulut olivat 44,2 milj. euroa (2022: 41,9 milj. e). Toteutuneet ulkoiset toimintakulut ylittivät budjetin 1 prosentilla eli noin 0,4 milj. eurolla. Vuoteen 2022 verrattuna ulkoiset toimintakulut kasvoivat 5,6 prosentilla ja noin 2,3 milj. eurolla.

Henkilöstökulut olivat 26,6 milj. euroa. Ne toteutuivat 0,9 prosenttia ja 0,2 milj. euroa yli budjetoidun. Henkilöstökulut lisääntyivät 4,9 prosenttia ja 1,2 milj. euroa vuoteen 2022 verrattuna.

Lämmitys- ja sähkömenot alittivat budjetoidun, samoin ICT-laite- ja tarvikeostot. Näiden osuus oli vajaa 0,5 milj. euroa. Annetut avustukset ylittyivät 0,4 milj. eurolla.

Muihin toimintakuluihin sisältyy erityiskatteisten rahastojen (lähinnä testamentit) tuotoista vähennettyjen kulujen jälkeen jääneiden varojen siirto seuraaville vuosille. Nettokuluja siirrettiin yhteensä 0,3 milj. euroa.

Seurakuntien budjetit toteutuivat toimintakatteiden osalta 100,1 prosenttisesti. Yhteisten tehtävien kohdalla toimintakatteen toteuma oli 97,9 prosenttia. Seurakuntakohtaiset ja yhteisten tehtävien yksikkökohtaiset toteutumätiedot näkyvät yksikkökohtaisesta toteutumaraportista.

Toimintakate oli -31,2 milj. euroa. Talousarvioon verrattuna, mukaan luettuna talousarviomuutokset, toimintakate alittui vajaa 0,3 milj. euroa ja 0,9 %.

Kirkollisverotuloja kertyi 38,6 milj. euroa. Alkuperäisessä talousarviossa kirkollisverotulo-odotukseksi oli budjetoitu 32,9 milj. euroa. Talousarviomuutoksella kesäkuussa kirkollisverotulo-odotusta nostettiin 1,7 milj. eurolla ja edelleen marraskuussa 1,4 milj. eurolla, jonka jälkeen kirkollisverotulo-odotus oli 36 milj. euroa. Budjettimuutoksista huolimatta kirkollisverotuloja kertyi 2,6 milj. euroa budjetoitua (mukaan luettuna muutokset) paremmin, joka osaltaan selittää myös hyvää toteutumaa.

Kirkollisverotulot ja valtionrahoitus

Vuosi	Kirkollisveroprosentti	Kirkollisvero	Muutos, %	Valtion rahoitus	Muutos, %
2023	1,25	38 629 383	15,2	4 951 279	3,8
2022	1,25	33 545 227	2,6	4 769 664	2,5
2021	1,25	32 709 870	2,2	4 654 104	2,4
2020	1,25	32 010 585	1,3	4 544 388	2,9
2019	1,25	31 614 181	3,9	4 415 748	-0,5
2018	1,25	30 424 181	-1,9	4 436 000	1,1

Valtionrahoitus tilitetään Kirkon keskusrahastolle, joka tilittää sen edelleen seurakuntatalouksille kuukausittain tasaerinä. Jako tapahtuu kunnan väkiluvun mukaan siten, että vuoden 2023 rahat jaettiin viimeisen vahvistetun väkilukutiedon eli tilanteen 31.12.2021 perusteella. Tilastokeskuksen väestörakennetilaston mukaan Suomen väkiluku oli 5 548 241 henkilöä vuoden 2021 lopussa. Tampereen kaupungin asukasluku oli 244 223 henkilöä. Valtion rahoituksen jako-osuus oli 20,27 euroa/kunnan jäsen. Valtionrahoitukseen tehtiin indeksikorotus vuodelle 2023. Seurakuntayhtymälle valtionrahoitusta tilitettiin vajaat 5 milj. euroa.

Verottajalle maksettiin verojen tilittämisestä vähän yli 0,5 milj. euroa. Verotuskulujen toteutuma oli 97,6 %.

Kirkon keskusrahastomaksu oli 1,7 milj. euroa, sen maksuprosentti oli 6,5 % laskennallisesta verotulosta. Kirkon eläkerahastolle maksettiin kirkollisveroperusteista eläkerahastomaksua vajaa 1,6 milj. euroa, sen maksuprosentti oli 5 %. Yhteensä keskusrahastomaksut nousivat 3,2 % vuoteen 2022 verrattuna. Keskusrahastomaksut toteutuivat hieman yli budjetoidun.

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettototeutuma oli vajaa 1,7 milj. euroa. Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat 1,3 milj. euroa yli budjetoidun, mikä johtui kokonaan sijoitusten arvonalentumisten palautuksista. Korke- ja rahoitustuottoja kirjattiin 0,7 milj. euroa. Se muodostui korko- ja osinkotuotoista, arvopapereiden myyntivoitoista ja muista rahoitustuotoista. Rahoituskulujen osuus oli vajaa 0,4 milj. euroa. Merkittävin osuus oli myyntitappioilla ja lainojen korkokuluilla.

Vuosikate oli 10,1 milj. euroa (2022: 3,8 me; 2021: 11,9 me). Talousarvioon nähden vuosikate toteutui 1,8-kertaisesti. Kirjanpidollinen vuosikate riitti poistojen ja lainanlyhennyskulujen kattamiseen.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 3,6 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen toteutuma oli 98,2 %. Kertaluonteisia poistoja kirjattiin 36.104,54 euroa.

Tilikauden tulos oli 6,5 milj. euroa (v. 2022 0,3 milj. e).

Toiminnan rahoitus

Merkittävin osuus toiminnan rahoituksessa oli verotuloilla ja valtion rahoituksella, joiden osuus *ulkoisista kokonaistuloista* oli 73,5 %. Toimintatuotoista kertyi myyntivoitoilla vähennettynä 21,4 %. Rahoitustuottojen ja sijoitusten arvonalentumisten osuus oli 3,5 % ja muiden tuottojen osuus 1,6 %.

Kokonaismenoista 82,7 % käytettiin käyttötalouden toimintakuluihin, 8,8 % investointeihin ja 6,3 % kirkon keskusrahasto- ja eläkerahastomaksuihin. Verotus- ja korkokuluihin ja muihin rahoituskuluihin sekä lainojen lyhennyksiin meni 2,2 %.

Vuonna 2023 investointimenoihin käytettiin yhteensä noin 4,7 milj. euroa. Talousarviossa investointeihin oli varattu 6,8 milj. euroa. Talousarviomuutoksella investointimenoja pienennettiin 1,1 milj. euroa. Investoinnit toteutuivat 82,1 prosenttisesti.

Investointituloja oli alkuperäisessä talousarviossa budjetoitu 3,5 milj. euroa. Tulo-odotukseen tehtiin 2,6 milj. euron talousarviomuutos, jonka jälkeen investointitulo-odotus oli 0,9 milj. euroa. Investointitulot toteutuivat 100 prosenttisesti.

Vuonna 2023 lyhennettiin vajaa 0,3 milj. euroa Vatialan krematorion rahoittamiseksi vuosina 2012–2013 Tampereen Seudun Osuuspankilta ja vuonna 2016 Danske Bankilta nostettuja pitkäaikaisia lainoja. Korollista vierasta lainapääomaa seurakuntayhtymän taseessa oli 31.12.2023 jäljellä 1,1 milj. euroa.

Rahavarat lisääntyivät vuoden 2023 aikana 6,2 milj. eurolla (2022: 1,4 milj. euroa). Rahavarat vuoden 2023 lopussa olivat yhteensä noin 38,2 milj. euroa, josta rahoitusarvopapereiden osuus oli 31,6 milj. euroa ja rahojen ja pankkisaamisten osuus noin 6,7 milj. euroa. Danske Bankin maksuliikennetilin yhteydessä on 3 milj. euron luottolimiitti. Se on voimassa toistaiseksi. Pankkitili ei ollut vuodenvaihteessa luotolla.

Tunnuslukutarkastelu

Tunnuslukujen avulla voidaan mitata ja kuvata mm. toiminnan kannattavuutta, rahoitusasemaa ja alijäämän sietokykyä. Tunnuslukujen kehityssuunnasta voidaan päätellä mihin suuntaan taloudelliset toimintaedellytykset ovat kehittymässä.

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotoilla voitiin kattaa 29 % toimintakuluista. Suunta ollut vähenevä. Loppu toimintakuluista jäi katettavaksi verotuloilla. Henkilöstömenojen osuus kirkollisverotuloista ja valtion rahoituksesta oli 61 %. Vuonna 2023 osuuden kasvu katkesi verotulojen hyvän kertymän takia. Vuosikatteen avulla arvioidaan seurakuntatalouden tulorahoituksen riittävyyttä. Vuosikate seurakunnan jäsentä kohti oli 71 euroa. Vuosikatetta kertyi myös poistojen määrään nähden hyvin, yli kaksinkertainen määrä.

Tuloslaskelman tunnuslukuihin vaikuttavat kertaluonteiset erät.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investointien tulorahoitusaste oli 216 % (v. 2022 102,2 %). Tulorahoitus kattoi nettoinvestoinnit ja lainojen lyhennykset.

Maksuvalmiutta kuvataan rahavarojen riittävyydellä päivinä. Tunnusluku kuvaa sitä, kuinka monen päivän maksut voidaan kattaa tilinpäätöspäivän tilanteen mukaisilla rahavaroilla.

Seurakuntayhtymän rahavarat (pankkitalletukset ja rahoitusarvopaperit) tilinpäätöstilanteessa olisivat riittäneet 239 päivän maksuihin. Eli noin kahdeksan kuukautta olisi selvitty maksuista, kun myös kaikki rahoitusarvopaperit olisi realisoitu. Tunnusluvun laskennassa varoista on poistettu testamentteihin ja lahjoituksiin liittyvät rahavarat Kirkkohallituksen ohjeistuksen mukaisesti vuonna 2023. Myös aiempien vuosien tiedot on muutettu vastaavasti.

Tunnusluku tilinpäätöshetkellä oli kohtuullinen, ja kuvaa tilinpäätöshetken tilannetta. Tunnuslukua yleisemmin arvioitaessa on otettava huomioon, että seurakuntien kirkollisverotulot maksatetaan joka kuukauden loppupuolella, jolloin tunnuslukukin on parempi kuin juuri ennen verotilityksiä. Lainanhoitokate oli 31-kertainen, eli tulorahoitus riitti vieraan pääoman korkojen ja lainanlyhennysten maksuun hyvin.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa seurakuntayhtymän vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Seurakuntayhtymän oman pääoman suhde koko pääomaan eli omavaraisuusaste oli 84,9 % vuonna 2023.

Rahoitusvarallisuus jäsentä kohden osoittaa nopeasti rahaksi muutettavien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisinmaksuun. Rahoitusvarallisuus oli 212 euroa jäsentä kohden vuonna 2023. Luvun tulisi olla positiivinen.

Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa velkojen suhdetta toiminnan laajuuteen. Se kertoo, kuinka monta prosenttia käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus oli 18,5 %.

Lainaa jäsentä kohti oli 7,35 euroa. Suunta on ollut pienenevä.

Yhteenveto

Kirjanpidollinen vuosikate riitti poistoihin ja lainojen lyhennyksiin vuonna 2023. Kirkollisverotuloja kertyi hyvin. Rahoitusarvopapereihin vuonna 2022 tehtyä arvonalennusta voitiin palauttaa. Inflaation myötä keväällä toteutui merkittävät palkankorotukset.

Taloutta on kuitenkin arvioitava pidemmällä aikajänteellä kuin yhden tai kahden vuoden perusteella. Näköpiirissä on noin vuoden 2030 tienoilla verotulojen laskutrendi, joka on syytä tiedostaa myös nyt kohtuullisten viimevuosien tuloksien äärellä. Seurakuntayhtymä tarvitsee jonkin verran ylijäämäisiä tilikauden tuloksia merkittävien investointitarpeiden ja korjausvelan vähentämisen takia ja jotta rahavarat pysyvät kohtuullisella tasolla ja maksuvalmiutemme säilyy.

Tunnusluvuilla tarkastellen seurakuntayhtymän rahoitusasema oli tilinpäätöshetkellä kohtalainen. Rahoituksen tasoa kuvaavat tunnusluvut ovat kohentuneet edellisten vuosien aikana. Tampereen seurakuntayhtymän rahavarojen taso ei ole mitenkään erityisen korkea, kun verrataan isojen seurakuntayhtymien tilanteeseen. Investointihankkeiden rahoituksen suunnittelu ja suunnitelmien toteutuminen erityisesti investointitulojen osalta ovat merkityksellisiä. Seurakuntayhtymän omavaraisuusaste on hyvä.

1.7. Yhteisen kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman osoittamaa tulosta ennen poistoeron, varausten ja rahastojen muutoksia. Tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseeseen. Yhteinen kirkkoneuvosto ottaa esityksessään kantaa kaikkiin tilikauden tuloksen jälkeen esitettäviin eriin. Siirrot esitetään bruttomääräisinä. Tuloksen siirtoa voidaan tehdä enintään tilikauden ylijäämäisen tuloksen verran erästä *Tilikauden tulos*. Kyse ei ole rahavarojen siirtämisestä vaan ainoastaan kirjanpidon tilikauden tuloksen käsittelystä. Tämä merkitsee sitä, että hankkeiden, joiden poistot valmistuttuaan katetaan investointivarauksella, rahoitus on joka tapauksessa suunniteltava erikseen.

Kirkkohallituksen virastokollegio on hyväksynyt kaikkia seurakuntatalouksia sitovan tuloslaskelman tilien kirjausohjeen. Vapaaehtoisista varauksista seurakuntataloudessa tulee kysymykseen vain investointivaraus. Investointivarausta voidaan tehdä enintään tilikauden positiivisen tuloksen verran yhteisen kirkkovaltuuston päättämään yksilöityyn kohteeseen. Kirkkohallitus ei kuitenkaan suosittele varauksen käyttämistä.

Kirkkohallituksen ohjeiden mukaan yleiskatteinen rahastointimenettely ei ole mahdollinen. Rahastointimenettelyssä kohteita ei ole yksilöity. Seurakuntayhtymällä tällainen aikaisempien vuosien tilikauden positiivisista kirjanpidon tuloksista muodostettu rahasto oli peruskorjausrahasto. Yhteinen kirkkovaltuusto päätti 1.6.2023 § 35 lakkauttaa peruskorjausrahaston ja siirtää sen saldon, 13.339.318,66 euroa, taseen oman pääoman edellisten tilikausien yli/alijäämään.

Vuoden 2023 tilikauden tulos on 6.495.409,83 euroa.

Yhteinen kirkkoneuvosto esittää tilikauden 2023 tuloksen käsittelystä, että

- vähennetään poistoeroa 496.570,63 euroa (+) ja
- lisätään investointivarausta 5.000.000,00 eurolla (-)

Jäljelle jäävä tilikauden ylijäämä, 1.991.980,46 euroa, siirretään Tilikauden yli-/alijäämä -tilille taseeseen.

Poistoeron vähentäminen liittyy niihin hankkeisiin, joiden poistot on katettu peruskorjausrahastosta tai investointivarauksesta. Tuloslaskelman liitetiedoissa on tarkempi erittely poistoeroon ja investointivaraukseen liittyvistä kohteista.

Investointivaraus on olemassa seuraaviin peruskorjaushankkeisiin:

Hervannan kirkko 5,5 milj. euroa,
Aleksanterin kirkko 1,0 milj. euroa,
Kalevankankaan kappeli 1,5 milj. euroa ja
Vatialan kappeli 1,5 milj. euroa.

Vuoden 2023 tilinpäätöksen tuloksesta investointivaraus merkitään kohteille:

Hervannan kirkko 1,0 milj. euroa,
Aleksanterin kirkko 2,0 milj. euroa,
Messukylän kirkko 1,0 milj. euroa ja
Tesoman kirkko 1,0 milj. euroa.

2. Tilinpäätöslaskelmat

2.1. Tuloslaskelma

TAMPEREEN EV.LUT. SEURAKUNTAYHTYMÄ

TULOSLASKELMA

	1.1.2023-31.12.2023	1.1.2022-31.12.2022
Toimintatuotot	12 957 552,05	13 176 950,84
Korvaukset	2 716 097,78	2 583 653,30
Myyntituotot	732 971,07	600 978,81
Maksutuotot	3 327 269,07	3 188 916,10
Vuokratuotot	3 858 366,59	3 829 275,19
Metsätalouden tuotot	27 653,11	49 697,39
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	749 343,54	889 360,28
Tuet ja avustukset	755 916,68	754 327,22
Muut toimintatuotot	789 934,21	1 280 742,55
Toimintakulut	-44 193 442,53	-41 864 009,45
Henkilöstökulut	-26 605 595,38	-25 368 731,95
Palvelujen ostot	-7 783 887,84	-6 941 153,48
Vuokratulot	-2 936 992,72	-2 575 370,88
Aineet ja tarvikkeet	-3 688 054,70	-3 940 762,49
Annetut avustukset	-2 110 288,78	-1 646 125,11
Muut toimintakulut	-1 068 623,11	-1 391 865,54
TOIMINTAKATE	-31 235 890,48	-28 687 058,61
Kirkollisverotulot	38 629 383,10	33 545 226,58
Valtionrahoitus	4 951 278,96	4 769 664,00
Verotuskulut	-541 643,88	-537 887,04
Kirkon rahastomaksut	-3 362 352,00	-3 258 618,00
Rahoitustuotot ja -kulut	1 678 894,46	-1 998 311,31
Korkotuotot	170 301,91	17 696,08
Muut rahoitustuotot	529 384,55	778 049,49
Arvon alentumiset sijoituksista	0,00	-2 340 741,48
Arvon alentumisten palautukset sijoituksista	1 348 515,57	0,00
Korkokulut	-42 359,56	-33 802,49
Muut rahoituskulut	-326 948,01	-419 512,91
VUOSIKATE	10 119 670,16	3 833 015,62
Poistot ja arvonalentumiset	-3 624 260,33	-3 535 263,21
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 588 155,79	-3 535 263,21
Kertaluonteiset poistot	-36 104,54	0,00
Erilliskirjanpituksena hoidetut rahastot	0,00	-0,00
Tuotot	4 158 228,74	3 149 335,65
Kulut	-3 102 071,44	-4 840 070,78
Siirrot rahastosta/rahastoon	1 056 157,30	1 690 735,13
TILIKAUDEN TULOS	6 495 409,83	297 752,41
Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)	496 570,63	496 570,63
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-5 000 000,00	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 991 980,46	794 323,04

2.2. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma

	1.1. -31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Tulorahoitus	9 847 598,89	2 865 299,54
Vuosikate	10 119 670,16	3 833 015,62
Tulorahoituksen korjauserät	-272 071,27	-967 716,08
Investoinnit	-3 749 796,96	-2 531 518,36
Investointimenot	-4 711 013,66	-3 752 028,81
Pysyvien vastaavien myyntitulot	913 286,70	1 220 510,45
Rahoitusosuudet investointimenoihin	47 930,00	
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	6 097 801,93	333 781,18
Lainakannan muutokset	-285 000,02	-285 000,02
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-285 000,02	-285 000,02
Muut maksuvalmiuden muutokset	341 165,24	1 363 209,84
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	22 241,78	349 947,75
Pitkäaikaisten saamisten muutos		-350,00
Lyhytaikaisten saamisten muutos	177 904,95	-529 419,11
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	141 018,51	1 543 031,20
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	56 165,22	1 078 209,82
Rahavarojen muutos	6 153 967,15	1 411 991,00
Rahavarojen muutos (tase)	6 153 967,15	1 411 991,00

	1.1 - 31. 12.2023	1.1 - 31. 12.2022
Rahavarojen muutos	6 153 967,15	1 411 991,00
Rahavarat kauden lopussa	38 217 077,97	32 063 110,82
Rahavarat kauden alussa	32 063 110,82	30 651 119,82

2.3. Tase

TAMPEREEN EV.LUT. SEURAKUNTAYHTYMÄ**Tase, vastaavaa**

	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA	164 900 190,73	157 506 572,98
PYSYVÄT VASTAAVAT	94 564 177,01	94 166 569,11
Aineettomat hyödykkeet	1 380 927,62	1 445 547,03
Aineettomat oikeudet	8 018,50	25 887,60
Muut pitkävaikutteiset menot	1 372 909,12	1 419 659,43
Aineelliset hyödykkeet	69 626 576,00	68 545 886,38
Maa- ja vesialueet	6 102 871,56	5 967 671,56
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	14 889 355,00	15 024 212,30
Rakennukset	42 881 966,17	39 742 081,95
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 843 553,03	2 733 368,79
Koneet ja kalusto	327 830,82	367 150,47
Muut aineelliset hyödykkeet	261 687,10	261 687,10
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 319 312,32	4 449 714,21
Sijoitukset	23 556 673,39	24 175 135,70
Osakkeet ja osuudet	23 515 438,39	24 133 900,70
Saamiset	41 235,00	41 235,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	29 469 123,99	28 449 176,34
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	878 231,10	878 231,10
Muut toimeksiantojen varat	28 590 892,89	27 570 945,24
VAIHTUVAT VASTAAVAT	40 866 889,73	34 890 827,53
Saamiset	2 649 811,76	2 827 716,71
Pitkäaikaiset saamiset	1 031 826,72	1 031 826,72
Lainasaamiset	1 000 000,00	1 000 000,00
Muut saamiset	31 826,72	31 826,72
Lyhytaikaiset saamiset	1 617 985,04	1 795 889,99
Myyntisaamiset	453 395,84	372 682,68
Muut saamiset	129 202,59	252 002,85
Siirtosaamiset	1 035 386,61	1 171 204,46
Rahoitusarvopaperit	31 561 549,39	25 085 044,40
Osakkeet ja osuudet	11 158 761,75	9 345 389,89
Muut arvopaperit	20 402 787,64	15 739 654,51
Rahat ja pankkisaamiset	6 655 528,58	6 978 066,42

TAMPEREEN EV.LUT. SEURAKUNTAYHTYMÄ

Tase, vastattavaa

	31.12.2023	31.12.2022
VASTATTAVAA	-164 900 190,73	-157 506 572,98
OMA PÄÄOMA	-91 998 033,11	-90 006 052,65
Peruspääoma	-46 395 596,76	-46 395 596,76
Muut omat rahastot	0,00	-13 339 318,66
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-43 610 455,89	-29 476 814,19
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 991 980,46	-794 323,04
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	-29 558 675,49	-25 055 246,12
Poistoero	-15 058 675,49	-15 555 246,12
Vapaaehtoiset varaukset	-14 500 000,00	-9 500 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-32 878 706,90	-31 836 517,47
Lahjoitusrahastojen pääomat	-4 287 060,96	-4 265 572,23
Muut toimeksiantojen pääomat	-28 591 645,94	-27 570 945,24
VIERAS PÄÄOMA	-10 464 775,23	-10 608 756,74
Pitkäaikainen vieras pääoma	-769 999,76	-1 054 999,78
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-769 999,76	-1 054 999,78
Lyhytaikainen vieras pääoma	-9 694 775,47	-9 553 756,96
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-285 000,02	-285 000,02
Saadut ennakot	-14 111,12	-14 222,65
Ostovelat	-2 498 512,42	-2 956 004,86
Muut velat	-1 349 658,07	-1 290 713,68
Siirtovelat	-5 547 493,84	-5 007 815,75

2.4. Konsernitase

2.4. KONSERNITASE				
VASTAAVAA			2023	2022
Pysyvät vastaavat				
	Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet		8 019	25 888
	Muut pitkävaikutteiset menot		1 372 909	1 419 659
	Aineettomat hyödykkeet		1 380 928	1 445 547
	Aineelliset hyödykkeet			
	Maa- ja vesialueet		8 055 355	7 920 155
	Hautausmaat		14 889 355	15 024 212
	Rakennukset		48 544 739	46 211 365
	Kiinteät rakenteet ja laitteet		3 843 553	2 733 369
	Koneet ja kalusto		434 563	493 832
	Muut ain.hyödykkeet		320 546	320 546
	Keskeneräiset hankinnat		3 144 547	4 449 714
	Aineelliset hyödykkeet		79 232 657	77 153 192
	Sijoitukset			
	Osakkeet ja osuudet		6 147 583	6 766 046
	Muut saamiset		41 235	41 235
	Sijoitukset		6 188 818	6 807 281
	Pysyvät vastaavat		86 802 403	85 406 020
	Toimeksiantojen varat			
	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		878 231	878 231
	Muut toimeksiantojen varat		28 590 893	27 570 945
	Toimeksiantojen varat		29 469 124	28 449 176
	Vaihtuvat vastaavat			
	Saamiset			
	Pitkäaikaiset saamiset			
	Muut saamiset		31 827	31 827
	Pitkäaikaiset saamiset		31 827	31 827
	Lyhytaikaiset saamiset			
	Myyntisaamiset		453 396	372 683
	Muut saamiset		141 116	264 139
	Siirtosaamiset		1 042 743	1 168 166
	Lyhytaikaiset saamiset		1 637 255	1 804 988
	Rahoitusarvopaperit			
	Osakkeet ja osuudet		11 008 421	9 195 049
	Muut arvopaperit		20 600 927	15 944 684
	Rahoitusarvopaperit		31 609 348	25 139 733
	Rahat ja pankkisaamiset		8 088 180	8 472 734
	Vaihtuvat vastaavat		41 366 610	35 449 282
VASTAAVAA			157 638 138	149 304 479

2.4. KONSERNITASE					
VASTATTAVAA			2023	2022	
Oma pääoma					
	Peruspääoma		47 328 581	47 328 581	
	Muut rahastot		1 158 178	14 497 497	
	Edellisten tilik.yli-/alijäämä		31 287 572	17 568 943	
	Tilikauden yli-/alijäämä		1 650 030	379 145	
	Oma pääoma		81 424 361	79 774 166	
Poistoero ja vap.eht. varaukset					
	Poistoero		15 058 675	15 555 246	
	Vapaaehtoiset varaukset		14 826 400	9 804 850	
	Poistoero ja vap.eht. varaukset		29 885 075	25 360 096	
Toimeksiantojen pääomat					
	Lahjoitusrahastojen pääomat		4 287 061	4 265 572	
	Muut toimeksiantojen pääomat		28 591 646	27 570 945	
	Toimeksiantojen pääomat		32 878 707	31 836 517	
Vieras pääoma					
	Pitkäaik.vieras pääoma				
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		2 780 486	2 083 413	
	Saadut ennakot				
	Muut velat				
	Pitkäaik.vieras pääoma		2 780 486	2 083 413	
	Lyhytaikainen vieras pääoma				
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		801 979	853 437	
	Saadut ennakot		18 930	20 714	
	Ostovelat		2 920 888	3 069 077	
	Muut velat		1 373 891	1 307 454	
	Siirtovelat		5 553 822	4 999 605	
	Lyhytaikainen vieras pääoma		10 669 510	10 250 287	
	Vieras pääoma		13 449 996	12 333 700	
VASTATTAVAA			157 638 138	149 304 479	

Vuodesta 2020 lähtien Hautainhoitorahastolle on tehty oma konsernitase, joka on mukana Yhtymän konsernitaseella vain Toimeksiantojen varoissa ja Toimeksiantojen pääomissa.

Taseen vastattavien erän Toimeksiantojen pääomat 32.878.707 € vastaava summa on taseen vastaavaa -puolella jakautunut eriin Toimeksiantojen varat 29.469.124 € ja Rahavarat 3.409.583 €.

3. Tilinpäätöksen liitetiedot

3.1. Olennaiset tapahtumat seurakuntayhtymän taloudessa 2023 ja tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Olennaiset tapahtumat seurakuntayhtymän taloudessa 2023

Seurakuntayhtymässä kirjanpidollinen tulos oli positiivinen vuonna 2023. Verotuloja kertyi odotettua merkittävästi paremmin.

Yleisen palkkausjärjestelmään kuuluvan viranhaltijan ja kuukausipalkkaisen työntekijän peruspalkkaa tarkistettiin 5,0 prosentin yleiskorotuksella. Ylimmän johdon peruspalkkaa ja tuntipalkkajärjestelmään kuuluvan työntekijän tehtäväkohtaista perustuntipalkkaa tarkistettiin 4,5 prosentin yleiskorotuksella. Palkankorotukset toteutettiin 1.4.2023 lukien. Palkankorotusten kustannus vuonna 2023 oli vajaa 4 %. Talousarviossa oli varauduttu 2,3 prosentin palkankorotuksiin.

Toinen seurakuntien ja yksiköiden palkkamenoihin vaikuttava tekijä oli lomapalkkavelkojen muutoksen kirjaamiskäytänteen muutos. Lomapalkkavelan muutos kirjattiin aiemmasta käytännöstä poiketen ensimmäistä kertaa jokaiselle seurakunnalle ja yksikölle eikä enää henkilöstöpalveluille. Asiasta on yhtymän johtoryhmän linjaus 9.5.2022. Asiaa on käsitelty myös yt-toimikunnan kokouksessa 10.5.2022. Lomapalkkavelkaa on taseessa yhteensä 4,9 milj. euroa. Seurakuntayhtymässä lomapalkkavelan lisäys sivukuluineen oli yhteensä 257.888 euroa.

Peruskorjausrahasa lakkautettiin yhteisen kirkkovaltuuston 1.6.2023 § 35 tekemällä päätöksellä. Peruskorjausrahasa oli kartutettu positiivisista tilikauden tuloksista vuosina 2001–2016 yhteensä 29,6 milj. eurolla. Rahastoa oli käytetty vuosina 2006–2016 yhteensä 16,3 milj. eurolla. Jäljellä olevan peruskorjausrahasa oli 13,3 milj. euroa, joka kirjattiin tase-erien välillä oman pääoman edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Sijoitusten pääomissa vuonna 2022 tehtyjä arvonalennuksia voitiin yli puolet palauttaa vuonna 2023: arvonalennuksia palautettiin 1,3 milj. euroa 2,3 milj. eurosta. Sijoitusten tuotto oli 10,5 prosenttia vuonna 2023.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti takauksen antamisesta Kirkkoasunnot Oy:lle asunto-osakeyhtiön perustamiseksi. Yhteinen kirkkovaltuusto teki asiasta päätöksen 1.6.2023 § 43. Päätöksen mukaan seurakuntayhtymä myönsi sen kokonaan omistamalle Kirkkoasunnot Oy:lle enintään 5.000.000 euron korkotukilainalle seurakuntayhtymän takauksen.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Menojen ja tulojen kirjaamisperusteena on ollut suoriteperuste. Maksuperusteiset kirjaukset on vähäisiä liiketapahtumia koskevia kirjauksia lukuun ottamatta tilinpäätöksessä jaksotettu ja kirjattu suoriteperusteella tilikauden tuotoksi ja kuluksi. Kirkollisverotulot on kirjattu maksuperusteisesti ohjeiden mukaan.

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty

tilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa ”pysyvät vastaavat”. Kaukajärven seurakuntatalosta on tehty kertaluonteinen poisto, koska se ei ole enää seurakuntayhtymän käytössä.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenuun tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenuun tai sitä alempaan todennäköiseen markkina-arvoon keskihinnan periaatteella.

Kirkkohallituksen ohjeistamat yleishallinnon ja kiinteistöosaston kulujen jako loppukäyttäjien kesken on toteutettu tilinpäätökseen vyörytysten muodossa. Yleishallinnon kulut on jaettu tehtäväalueille nettokulujen suhteessa ja kiinteistökulut toimitilojen käytön mukaisessa suhteessa.

Toiminta- ja taloussuunnitelmat

Toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittu kolmelle vuodelle, joista ensimmäinen eli talousarviovuosi on sitova. Yhteiseen kirkkovaltuustoon nähden seurakuntien ja yhteisten tehtävien sitova erä käyttötaloudessa on toimintakate. Investointihankkeissa sitovuustaso on määritelty erikseen ja se näkyy investointiosan toteutumaportissa.

Yhteinen kirkkovaltuusto on hyväksynyt seurakuntayhtymän alkuperäiseen vuoden 2023 talousarvioon seuraavissa kokouksissaan talousarviomuutokset: 1.6.2023 § 34 ja 16.11.2023 § 56. Talousarviomuutokset heikensivät käyttötalouden toimintakatetta 1.491.151 euroa, paransivat tilikauden tulosta 1.438.849 euroa, vähensivät investointituloja 2.587.000 euroa ja investointimenoja 1.082.900 euroa.

Vakuutukset

Seurakuntayhtymän vakuutukset olivat OP Vakuutus Oy:ssä. Seurakuntayhtymän vakuutusasioita hoitavana vakuutusmeklarina toimi Söderberg & Partners Oy. Seurakuntayhtymän vakuutusturva koostui seuraavista:

1. Omaisuus
  - 1.a. Omaisuusvakuutus (kiinteistöt, irtaimistot, koneet ja laitteet)
  - 1.b. Omaisuusvakuutuksen lisäkuluvarakuutus (ennen vahinkoa harjoitettujen toimintojen siirtäminen tilapäisesti muualle)
  - 1.c. Rakennustyövakuutus (kiinteistöjen muutostöiden riskilisät)
  - 1.d. Metsävakuutus
2. Toiminta
  - 2.a. Julkisyhteisön vastuuvakuutus (henkilö- ja esinevahingot seurakuntatoiminnassa)
  - 2.b. Julkisyhteisön laaja hallinnon vastuuvakuutus (sisältää vakuutusehtojen mukaan kaikki virkamiehet, toimihenkilöt ja työntekijät (avainhenkilöt), jotka voivat asemansa puolesta joutua vahingonkorvausvastuuseen; sisältää myös ulkopuoliseen hallitukseen lähetetyt vakuutetut; kattaa automaattisesti vakuutuksenottajan omistamat (50 % tai yli) yhtiöiden vakuutetut)
  - 2.c. Oikeusturvavakuutus (seurakuntayhtymän toiminta, riita- ja rikosasiat)
3. Työtapaturma- ja ammattitautivakuutus työsuhteessa oleville (sis. työttömyys- ja ryhmähenkivakuutus), vakuutusturvaan sisältyy etätyövakuus
4. Vapaaehtoiset henkilövakuutukset

- 4.a. Vapaaehtoinen ryhmätapaturmavakuutus (tilaisuuksiin osallistuvat henkilöt ja vapaaehtoistyöntekijät)
 4.b. Vapaaehtoinen ryhmätapaturmavakuutus/lasten leirit (leireihin ja retkiin osallistuvat alle 18-vuotiaat lapset)
 4.c. Talkoovakuutus (talkootöihin osallistuvat)
 5. Ajoneuvovakuutukset (autot, moottorityökoneet, peräkäräryt, traktorit)
 6. Venevakuutukset (seurakuntayhtymän omistamat veneet)

Matkavakuutuksia otetaan tarpeen mukaan.

Pysyvät vastaavat

Aktivointiraja on 20.000 euroa, paitsi koneissa ja kalustossa 10.000 euroa.
 Vuonna 2023 investointihankkeita valmistui yhteensä 7.968.257,46 eurolla. Keskeneräisiä hankkeita vuoden lopussa oli 1.319.312,32 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 3.588.155,79 euroa. Kertaluonteisia poistoja kirjattiin 36.104,54 euroa.

Poistoajat

Yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymä poistosuunnitelma (3.12.2020 § 56) on seuraava:

	poisto aika v.	poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
<i>Aineettomat oikeudet</i>		
Tietojärjestelmät	3	tasapoisto
Muut aineettomat oikeudet	3	tasapoisto
<i>Hautausstoimen aineettomat hyödykkeet</i>		
Hautausstoimen aineettomat oikeudet	3	tasapoisto
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>		
Kehittämismenot	3	tasapoisto
Osake- ja liikehuoneistojen peruseräparannus	5-10	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3-10	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
<i>Maa- ja vesialueet</i>		
Maa- ja vesialueet	ei poistoja	
Metsät	ei poistoja	
Liittymismaksut	ei poistoja	
<i>Hautausstoimen aineelliset hyödykkeet</i>		
Hautausstoimen it-laitteet	3	tasapoisto
Hautausmaiden maa- ja vesialueet	ei poistoja	
Krematoriot	15	tasapoisto
Vainajien säilytystilat (tsto, sos.tilat)	40	tasapoisto
Hautausstoimen muut rakennukset	15	tasapoisto
Hautausstoimen maa- ja vesirakenteet	15	tasapoisto
Hautausstoimen kiinteät rakenteet	10-20	tasapoisto
Hautausstoimen koneet ja laitteet	5-10	tasapoisto
Hautausstoimen muut aineelliset hyödykkeet	3	tasapoisto
<i>Rakennukset</i>		
Kirkot	50	tasapoisto
Kellotapulit	50	tasapoisto
Siunauskappelit	40	tasapoisto
Seurakuntatalot	30	tasapoisto
Leiri- ja kurssikeskukset	20	tasapoisto
Asuinrakennukset	20	tasapoisto (sama kuin hallinto- ja laitos)
Arava-asuintalot	20	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	20	tasapoisto (sama kuin asuinrak.)
Liikerakennukset	30	tasapoisto

Huoltorakennukset	15	tasapoisto
Muut rakennukset	15	tasapoisto
Perusparannukset	5-30	tasapoisto
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>		
Maa- ja vesirakenteet	15	tasapoisto
Urut	15	tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-20	tasapoisto
<i>Koneet ja kalusto</i>		
Kuljetusvälineet	5-10	tasapoisto
Tietotekniikkalaitteisto	3	tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	3-5	tasapoisto
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>		
Luonnonvarat	käytön mukaan	
Sakraali-, arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Muut aineelliset hyödykkeet	3	tasapoisto tai käytön mukaan
<i>Ennakkomaksut ja keskeneräiset työt ja hankinnat</i>		
<i>Sijoitukset</i>		
Asunto-osakkeet	ei poistoa	
Kiinteistöosakkeet	ei poistoa	
Muut osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

3.2. Tuloslaskelman liitetiedot

3.2 Tuloslaskelman liitetiedot			
	2023		2022
Liikevaihtoa vastaava luku (ulkoiset toimintatulot, verotulot ja valtionrahoitus)	56 538 214		51 491 841
Henkilöstökulut	2023		2022
	€		€
Palkat ja palkkiot	21 577 916,57		20 689 444,66
Eläkekulut	4 481 083,88		4 292 079,29
Muut henkilösivukulut	844 759,87		761 827,44
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-260 504,94		-339 384,44
Aktivoidut henkilöstökulut	-37 660,00		-35 235,00
Yhteensä	26 605 595,38		25 368 731,95
Luontoisedut	0,00		1 118,70
Muut henkilöstökulut	2023		2022
	€		€
Liikunta- ja kulttuurisetelit	59 639,69		46 871,82
Matkakorvaukset, oma henkilöstö	349 252,77		287 540,95
Koulutuspalvelut, oma henkilöstö	198 930,65		163 875,54
Ravitsemuspalvelut, oma henkilöstö	155 684,85		70 355,06
Työterveyshuolto	405 995,21		377 358,89
Yhteensä	1 169 503,17		946 002,26
Henkilöstön määrä sekä muut henkilöstötiedot löytyvät toimintakertomusosasta.			
	2023		2022
Muihin toimintatuottoihin sisältyvien pysyvien vastaavien myyntivoitot			
Koneet ja kalusto	30 000,00		
Osakkeet	242 071,27		460 163,08
Kiinteistöt			507 553,00
	272 071,27		967 716,08
Muut rahoitustuotot			
Osinkotuotot	229 412,91		236 476,81
Arvopaperien myyntivoitot	281 323,99		517 808,24
Muut rahoitustuotot	18 647,65		23 764,44
	529 384,55		778 049,49
Muut rahoituskulut			
Takaus- ja luottovarausprovisiot	4 500,00		4 500,00
Arvopaperien hoitokulut	15 449,29		15 155,98
Arvopaperien myyntitappio	306 998,72		399 856,93
	326 948,01		419 512,91

	2023	2022
Arvonpalautukset vaihtuvien vast sijoituksissa	1 348 515,57	
Arvonalennukset vaihtuvien vast sijoituksissa		2 340 741,48
Poistoeron lisäys/vähennys		
Poistoeron väh., Tuomiokirkko	-131 046,89	-131 046,89
Poistoeron väh., Viinikan kirkko	-51 121,45	-51 121,45
Poistoeron väh., Kalevan kko	-2 050,46	-2 050,46
Poistoeron väh., Aleks. kko	-60 211,64	-60 211,64
Poistoeron väh., Finlaysonin kko	-17 727,41	-17 727,41
Poistoeron väh., Härmälän kko	-7 022,10	-7 022,10
Poistoeron väh., Rajala	-4 999,85	-4 999,85
Poistoeron väh., Ilkko	-20 292,45	-20 292,45
Poistoeron väh., Epilä	-11 160,58	-11 160,58
Poistoeron väh., Kal. kappeli	-10 937,80	-10 937,80
Poistoeron väh., Vatialan krematorio	-56 666,67	-56 666,67
Poistoeron väh., Pispalan kirkko	-73 333,33	-73 333,33
Poistoeron väh., Kämenniemen srk-tila	-50 000,00	-50 000,00
	-496 570,63	-496 570,63
Poistoeroa jäljellä		
Tuomiokirkko	5 755 142,30	5 886 189,19
Viinikan kirkko	2 193 962,53	2 245 083,97
Kalevan kirkko	91 587,30	93 637,76
Aleksanterin kirkko	2 125 452,33	2 185 663,97
Finlaysonin kirkko	793 355,69	811 083,10
Härmälän kirkko	111 768,42	118 790,52
Rajala	29 582,43	34 582,28
Ilkko	138 665,04	158 957,49
Epilä	77 194,08	88 354,66
Kalevankankaan kappeli	133 076,49	144 014,29
Vatialan krematorio	448 611,09	505 277,76
Pispalan kirkko	1 839 444,46	1 912 777,79
Kämenniemen srktila	1 320 833,33	1 370 833,34
	15 058 675,49	15 555 246,12

3.3. Taseen liitetiedot

3.3 Taseen liitetiedot					
Pysyvät vastaavat	Kirjanpitoarvo	Lisäykset	Vähennykset	Poistot	Kirjanpitoarvo
	1.1.2023	2023	2023	2023	31.12.2023
Aineettomat hyödykkeet	1 445 547	340 944	126 842	278 721	1 380 928
Maa- ja vesialueet	5 967 672	135 200			6 102 872
Hautausmaat	15 024 212	784 880		919 737	14 889 355
Rakennukset	39 742 082	5 132 851		1 992 967	42 881 966
Urut	618 369			59 707	558 662
Muut kiinteät rakennukset	2 115 000	1 504 227	47 930	286 405	3 284 891
Koneet ja kalusto	367 150	47 403		86 722	327 831
Arvo- ja taide-esineet	261 687				261 687
Keskeneräiset työt	4 449 714	4 686 084	7 816 486		1 319 312
Osakkeet ja osuudet	24 133 901	22 753	641 214		23 515 438
Saamiset, liittymät	41 235				41 235
Yhteensä	94 166 569	12 654 341	8 632 472	3 624 260	94 564 177
Poistot sisältävät sumu-poistoja 3.588.155,79 sekä kertaluonteista poistoa 36.104,54 käytöstä poistuneen rakennuksen osalta.					
Muut kiinteät rakenteet osalta vähennys käsittää saatuja investointitukia.					
- Taseen hautausmaat summaan sisältyvät myös hautausmaan rakennukset sekä koneet ja laitteet, lukuunottamatta siunauskappeleita, jotka ovat Kirkkohallituksen ohjeistuksen mukaisesti rakennusten alla.					
- Tilikauden aikana siirretty valmiisiin hyödykkeisiin yhteensä 7.968.257,46 euroa					
- Rakennusten lisäyksenä on v. 2023 valmistuneita perusparannuksia ja -korjauksia					
Rahoitusarvopaperit					
		2023		2022	
Markkinahinnat		33 282 503,65		25 545 248,99	
Tasearvot		31 561 549,39		25 085 044,40	
		1 720 954,26		460 204,59	
Siirtosaamiset					
Vuokrasaatavat		29 589,03		63 306,16	
It-laskuja		791 983,00		786 820,40	
Lounas- ja liikuntasetelit				16 738,93	
Hankkeet ja projektit		64 412,87		161 595,00	
Yhteisvastuu 2023 liittyvät		17 058,90			
Hyvityslasku vedestä				963,73	
V. 2024 laskuja maksettu		34 844,65		6 372,84	
Maksukorttisaamiset		25 040,92		22 268,72	
Leirien ilmoittautumiset		5 532,00		9 505,00	
IT-laskujen tasoitus		13 300,00		36 755,00	
Korkosaaavat		16 071,42		2 745,12	
Arvonlisävero 12.2023		20 707,57		55 324,32	
Ruoka- ja kuntoutustuloja		7 386,97			
Muut yksittäiset yhteensä		9 459,28		8 809,24	
		1 035 386,61		1 171 204,46	

Oma pääoma		2023	2022	
				Toimeksiantojen pääomat
Peruspääoma		46 395 597	46 395 597	jakaantuvat taseen vastaavaa
Peruskorjausrahasto			13 339 319	puolella toimeksiantojen
Edellisten tilikausien ylijäämä		43 610 456	29 476 814	varoihin 29.469.123,99 ja
Tilikauden yli-/alijäämä		1 991 980	794 323	rahoitusomaisuuteen
Yhteensä		91 998 033	90 006 053	3.409.582,91
		2023	2022	
Investointivaraus		14 500 000,00	9 500 000,00	
Hervannan kirkko		6 500 000,00	5 500 000,00	
Aleksanterin kirkko		3 000 000,00	1 000 000,00	
Kalevankankaan kappeli		1 500 000,00	1 500 000,00	
Vatialan kappeli		1 500 000,00	1 500 000,00	
Messukylän kirkko		1 000 000,00		
Tesoman kirkko		1 000 000,00		
Vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta				
Tsop -80041484		266 666,52	333 333,20	
Tsop -80041492		533 333,26	666 666,60	
Danske -38186		255 000,00	340 000,00	
Seuraavan vuoden lyhennykset		285 000,02	285 000,02	
Yli 5 vuoden kuluttua erääntyvät				
Luottolimiitti vastuu Danske		3 000 000,00	3 000 000,00	
Käyttö 31.12.		0,00	0,00	
Siirtovelat				
Lomapalkkavelka		4 870 684,75	4 612 797,23	
Pankkikulut		4 197,81	5 462,06	
Kiinteistöverot		267 172,15		
Korkokulut		12 420,52	10 604,68	
Yhteisvastuu		12 554,66	2 163,31	
Tasaus laskutus		243 308,00	274 303,00	
Kulu- ja matkalaskuja		26 750,29		
Saatuja avustusvaroja		95 158,01	90 934,79	
Muut yksittäiset yhteensä		15 247,65	11 550,68	
		5 547 493,84	5 007 815,75	

3.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

3.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot			
Vastuusitoumukset			
Leasingvastuut		2023	2022
		€	€
Leasingvastuut 31.12. yhteensä		665 979,92	817 969,02
Seuraavana vuonna erääntyvät yht.		311 510,65	350 172,41
Vastuu Nordea Rahoitus Oy:lle. Yrityskortit		40 399,16	37 044,14
Vastuut taloyhtiölainoista			2 683 673,00
Arvonlisäveron tarkistusvastuu			
Seuraavien kohteiden valmistumiseen liittyy 10 vuoden arvonlisäveron tarkistusmenettely.			
1. Vuonna 2018 valmistunut Pättiniemen majoitusrakennukset			
	31.12.2018	31.12.2023	31.12.2022
Investointimeno	1 329 186,15		
Vähennetty alv	18 380,49		
Vuotuinen osuus alv:sta	1 838,05	1 838,05	1 838,05
Jäljellä tarkistusvuosia		4	5
Tarkastuksen alainen määrä		7 352,19	9 190,24
Tark. perust muutos vähennykseen		593,69	483,41
2. Vuonna 2021 valmistunut Pättiniemen kota			
	31.12.2021	31.12.2023	31.12.2022
Investointimeno	82 610,01		
Vähennetty alv	5 272,98		
Vuotuinen osuus alv:sta	527,30	527,30	527,30
Jäljellä tarkistusvuosia		7	8
Tarkastuksen alainen määrä		3691,10	4218,40
Tark. perust muutos vähennykseen		52,73	21,09
3. Vuonna 2021 valmistunut Pättiniemen päärakennuksen peruskorjaus			
	31.12.2021	31.12.2023	31.12.2022
Investointimeno	341 412,62		
Vähennetty alv	21 778,89		
Vuotuinen osuus alv:sta	2 177,89	2 177,89	2 177,89
Jäljellä tarkistusvuosia		7	8
Tarkastuksen alainen määrä		15 245,23	17 423,12
Tark. perust muutos vähennykseen		217,79	87,12
4. Vuonna 2022 valmistunut Luhtaanranta, huoltorakennus			
	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Investointimeno	213 201,01		
Vähennetty alv	4 105,07		
Vuotuinen osuus alv:sta	410,51	410,51	410,51
Jäljellä tarkistusvuosia		8	9
Tarkastuksen alainen määrä		3 284,08	3 694,59
Tark. perust muutos vähennykseen		73,89	

5. Vuonna 2022 valmistunut Luhtaanranta, majoitusrakennus			
	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Investointimeno	416 048,19		
Vähennetty alv	6 080,87		
Vuotuinen osuus alv:sta	608,09	608,09	608,09
Jäljellä tarkistusvuosia		8	9
Tarkastuksen alainen määrä		4 864,72	5 472,81
Tark. perust muutos vähennykseen		109,46	
6. Vuonna 2022 valmistunut Luhtaanranta, rantasaunan peruskorjaus			
	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Investointimeno	94 750,70		
Vähennetty alv	2 833,08		
Vuotuinen osuus alv:sta	283,31	283,31	283,31
Jäljellä tarkistusvuosia		8	9
Tarkastuksen alainen määrä		2 266,48	2 549,79
Tark. perust muutos vähennykseen		51,00	
7. Vuonna 2022 valmistunut Teiskon pappilan peruskorjaus			
	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Investointimeno	377 283,66		
Vähennetty alv	87 110,63		
Vuotuinen osuus alv:sta	8 711,06	8 711,06	8 711,06
Jäljellä tarkistusvuosia		8	9
Tarkastuksen alainen määrä		69 688,48	78 399,54
Tark. perust muutos vähennykseen		0,00	
8. Vuonna 2023 valmistunut Teiskon pappilan peruskorjaus			
	31.12.2023	31.12.2023	
Investointimeno	31.12.2023	31.12.2023	
Vähennetty alv	67 393,72		
Vuotuinen osuus alv:sta	6 739,37	6 739,37	
Jäljellä tarkistusvuosia		9	
Tarkastuksen alainen määrä		60 654,35	
Tark. perust muutos vähennykseen			
9. Vuonna 2023 valmistunut AitO Toimintakeskus peruskorjaus			
	31.12.2023	31.12.2023	
Investointimeno	31.12.2023	31.12.2023	
Vähennetty alv	22 498,01		
Vuotuinen osuus alv:sta	2 249,80	2 249,80	
Jäljellä tarkistusvuosia		9	
Tarkastuksen alainen määrä		20 248,21	
Tark. perust muutos vähennykseen			
Vastuut muiden velasta			
		2023	2022
Takaukset		€	€
Kiint. Oy Treen Hämeenkatu 28 (Nordea ja OP)		757 340,80	1 169 777,15
As Oy Treen Keskisenkatu 20 (Danske)		1 500 000,00	

Taseelle kirjaamattomat saadut vakuudet			
Kohde		2023	2022
Yhtymän asunnot	Maksusitoumus	29 964,62	32 410,52
"	Pankkitakaus	1 503 800,00	1 503 800,00
"	Pankkitalletus	45 716,67	45 716,67
Rakennusaikaiset vakuudet	Yhteensä 8 kpl (v. 2023)	26 756,00	92 227,92
Laskennallinen osuus kirkon eläkevastuuvajauksesta			
Seurakunnat vastaavat yhteisvastuullisesti kirkon eläkelain mukaan määräytyvistä eläke-			
sitoumuksista, eikä niiden kattamatonta osaa voida jakaa seurakuntakohtaisesti.			
Eläkevastuuta voidaan kuitenkin arvioida suhteuttamalla eläkevastuuvajaus seurakuntayhtymän			
palkkasummaan.			
Tampereen seurakuntien (sisältää HHR:n osuuden) laskennallinen osuus saadaan seuraavasti:			
<u>3663,787 milj.€ (koko eläkevastuuvajaus) x 22,729 milj.€ (Tampereen ev.lut.srk.)= 155,28 milj.€</u>			
jaetaan 536,300 milj.€ (koko kirkon palkkasumma)			
Tuomiokapitulin 12.4.2023 tekemästä Eteläisen seurakunnan kirkkoherran valintaa koskevasta			
päätöksestä on valitettu Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Tammikuulla 2024 hallinto-oikeuden			
kirjaamosta saadun arvion mukaan päätös asiassa menee vähintäänkin kesälle 2024.			
Yhteisen kirkkoneuvoston 2.11.2023 §148 tekemästä päätöksestä koskien Ilkon kaavaehtoisen			
esisopimuksen jatkamispäätöstä on valitettu Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Hallinto-			
oikeus pyysi yhteiseltä kirkkoneuvostolta lausuntoa. Lausunnon antamiseen saatiin pyynnöstä			
jatkoaikaa 8.3.2024 saakka.			

3.5. Konsernitaseen liitetiedot ja omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Konsernitaseeseen yhdistellyt yritykset

Konsernitase liitteineen on laadittava ja sisällytettävä tilinpäätökseen, jos seurakuntayhtymällä on kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla määräämisvalta jossakin kirjanpitovelvollisessa. Konsernitaseen laadinnassa noudatetaan kirjanpitolakia (KJ 6:5).

Seurakuntayhtymällä katsotaan olevan määräysvalta (KPL 1:5) toisessa kirjanpitovelvollisessa, kun sillä on

- a) enemmän kuin puolet kohdeorganisaation kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin tai muuhun sopimukseen,
- b) oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeorganisaation hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä tai toimielimessä, jolla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin a-kohdassa tarkoitettu äänen enemmistö (ei siis pelkkä oikeus hallituksen nimitykseen ilman omistusta).

Seurakuntayhtymän taseeseen on yhdistelty seuraavien tytäryhtiöiden taseet: Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 28, Asunto Oy Tampereen Takahuudin Pappila, Asunto Oy Lampirivi, Kiinteistö Oy Tampereen Härmälänrannan Versta, Kirkkoasunnot Oy, Kiinteistö Oy Tampereen Rosmariini ja Martinus-säätiö. Kirkkoasunnot Oy omistaa kokonaan Asunto Oy Tampereen Keskisenkatu 20 -nimisen, vuonna 2021 perustetun asunto-osakeyhtiön. Kirkkoasunnot Oy hankki yhtiön omistukseensa ja rakennuttaa sen nimiin ARA-rahoitteen asunto-osakeyhtiön vuosina 2023-2024.

Hautainhoitorahaston konsernitaseessa on yhdistelty hautainhoitorahaston taseeseen Kiinteistö Oy Hallilan Männikkö. Seurakuntayhtymän ja sen tytäryhtiöiden sekä hautainhoitorahaston ja sen tytäryhtiön taseet on yhdistelty rivi riviltä ja eliminoitu konserniyhteisöjen saamiset ja velat sekä konsernin sisäinen omistus. Tytäryhtiöiden poistot on oikaistu emon suunnitelman mukaisiksi poistoiksi, minkä takia konsernitaseen loppusumma on pienempi kuin seurakuntayhtymän taseen loppusumma. Hautainhoitorahasto on yhdistelty seurakuntayhtymän konsernitaseeseen kirkkohallituksen vuoden 2020 ohjeen mukaisesti eriin ”Toimeksiantojen varat” ja ”Toimeksiantojen pääomat”.

Omistusyhteisyritys on kirjanpitovelvollisen konserniin kuulumaton kotimainen tai ulkomainen yritys, jossa kirjanpitovelvollisella on sellainen omistusosuus, joka luo kirjanpitovelvollisen ja yrityksen välille pysyvän yhteyden ja on tarkoitettu edistämään kirjanpitovelvollisen tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yrityksen toimintaa. Jollei kirjanpitovelvollinen muuta näytä, yritystä pidetään omistusyhteisyrittäjä, jos kirjanpitovelvollisella on vähintään viidesosa yrityksen osakepääomasta tai vastaavasta pääomasta. Yritys on omistusyhteisyritys, jos kirjanpitovelvollisella on vähintään viidennes ja enintään puolet omistusyhteisyrittäjän osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä.

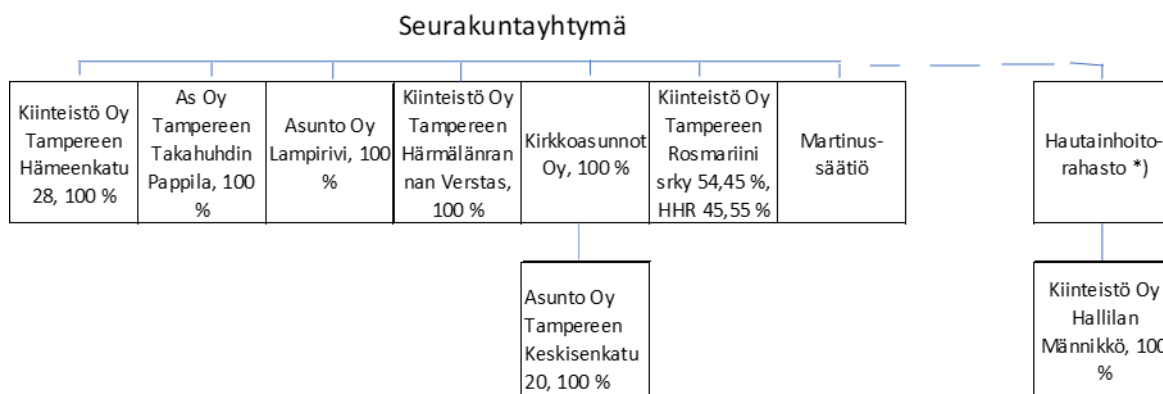
Jos kirjanpitovelvollisella on äänimäärästä viidennes tai tätä pienempi osa sekä huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa, omistusyhteisyrittäjä pidetään osakkuusyrittäjä, jollei kirjanpitovelvollinen muuta näytä. Edellä mainittua sovelletaan myös, jos kirjanpitovelvollisella yhdessä yhden tai useamman tytäryrittäjänsä taikka kirjanpitovelvollisen tytäryrittäjänsä yksin tai yhdessä muiden tytäryrittäjien kanssa on huomattava vaikutusvalta ja omistusosuus yrityksessä.

Seurakuntayhtymän osakkuusyhtiöitä ovat:

	Omistus- osuus SRKY	Tilojen käyttö	Osuus (euroa)		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden tuloksesta
Kiinteistö Oy Tampeeen Koppelo	49,30 %	pysäköinti	233 997	2 784	661
Kiinteistö Oy Tesomankeskus	36,45 %	srkyn toimitila/ulosvuokrattu varastotila	16 877	1 477	-23
Kiinteistö Oy Tampereen Multitori	25,00 %	Osin ulosvuokrattua tilaa	128 566	2 406	956
Kiinteistö Oy Sammon Center	23,16 %	Vuokrattu myymälä- ja varastotilaksi	568 526	1 763	8
Kiinteistö Oy Lentävä	21,29 %	Srk:n toimitila	20 274	237 717	3 274
Veisun Liikekeskus Oy	20,07 %	Srk:n toimitila/osin ulosvuokrattu	302 172	101 707	-1 330
Yhteensä			1 270 412	347 854	3 546

Kaikkien yhtiöiden kotipaikka on Tampere.

Konsernin rakenne

*) Hautainhoitorahasto yhdistellään seurakuntayhtymän taseessa toimeksiantojen varoihin ja pääomiin

Ollennaiset tapahtumat konserniyhteisöissä vuonna 2023

Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 28

Tilikaudella tehtiin normaaleja huolto- ja kunnossapitotöitä. Vesikattoon tehtiin huoltokorjaukset, sekä laajemman vesikattosaneerauksen suunnittelua. Laajempi korjaus päätettiin siirtää myöhemmäksi, koska pelkkä suunniteltu pintakermin vaihto ei ollut mahdollista ja näin kattoremontti olisi laajentunut huomattavasti. Tehdyillä huoltokorjauksilla katon elinkaarta saatiin pidennettyä. Tehtiin myös hissien ylläpitokorjauksia.

Asunto Oy Tampereen Takahuhdin Pappila

Vuonna 2023 suoritettiin piha-alueiden osittaista kunnostusta hallituksen katselmoinnin perusteella. Huoneisto- ja lvi-järjestelmien korjauksia tehtiin, joista enin osa oli yllättäviä vuotovahinkokorjauksia. Vahinkoihin liittyviin korjauksiin saatiin vakuutuskorvauksia. Osa korvauksista toteutuu tilikauden 2024 aikana. Päivitettiin energiatodistus. Uusittiin kaikkien asuntojen palovaroittimet.

Asunto Oy Lampirivi

Suoritettiin piha-alueiden osittainen kunnostus ja kurturuusun poisto. Selvitettiin vuotohälytyksiä ja hoidettiin vesikalusteiden puutteet. Uusittiin salaman rikkoma lämmönsäädin. Tehtiin A1-huoneiston pintaremontti. Päivitettiin energiatodistus.

Kiinteistö Oy Tampereen Härmälänrannan Versta

Tilikaudella 2023 teetettiin piippua ympäröivä aitaprojekti.

Kirkkoasunnot Oy

Vuoden 2023 aikana valmisteltiin edelleen Kirkkoasuntojen hankkeita Kaukajärvellä / Keskisenkatu 20 sekä Kalevassa / Sammonkatu 50.

Jo keväällä 2023 kävi ilmi, että Sammonkatu 50:n hankkeen kumppanina ollut Rakennusliike Visura Oy ei pysty tekemään sovittua kauppaa kohteesta yhtiön osakkaiden kanssa. Myöhemmin kesällä Visura hakeutui konkurssiin. Sammonkadun hankkeen jatko riippuu tulevasta kumppanista. Kirkkoasuntojen osalta hanketta ei loppuvuoden aikana aktiivisesti valmisteltu. Kirkkoasunnot on kuitenkin edelleen kiinnostunut mahdollisuudesta hankkeeseen.

Keskisenkadun hankkeeseen saatiin keväällä ARA:lta varauspäätös ja myöhemmin myös osapäätös. Hankkeen rahoituslaitos kilpailutettiin ja rahoittajaksi valittiin Danske Bank.

Hanke käynnistyi rakennusluvan saamisen jälkeen varsinaisesti lokakuussa. Vuoden 2023 loppuun mennessä rakentuva talo oli runkovaiheessa ja Asunto Oy Tampereen Keskisenkatu 20 oli myös nostanut ensimmäiset pankkilainaosuudet omarahoituksen tultua käytetyksi. Asunto Oy Tampereen Keskisenkadulle kilpailutettiin isännöitsijäksi Kiinteistö-Tahkola Oy.

Rakennushanke eteni aikataulussaan.

- **Asunto Oy Tampereen Keskisenkatu 20**

ARA-rahoitteen asunto-osakeyhtiön rakennusvaihe alkoi 2023 ja jatkuu vuonna 2024. Rakennuksen valmiusaste tilinpäätöshetkellä 31.12.2023 oli 42 %. Arvioitu valmistuminen on 12/2024. ARA-kohteeseen liittyy rajoitteita: Vuokralaisvalinta on säänneltyä tulorajojen suhteen ja kohteen rahoitukseen liittyy ehtoja.

Kiinteistö Oy Tampereen Rosmariini

Tilikaudella suoritettiin ilmastointikanavien nuohous. Tämän lisäksi yhtiössä ei ole ollut tilikauden aikana tai sen päättymisen jälkeen muita normaalista toiminnasta poikkeavia tapahtumia.

Martinus-säätiö

Säätiöllä ei ollut omaa operatiivista toimintaa vaan se tuki diakonisia hankkeita yhteistyössä eri toimijoiden kanssa pääosin olemassa olevalla varallisuudellaan.

Vuonna 2021 säätiön hallitus päätti tukea kolmen vuoden ajan (v. 2021–2023) Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän toteuttamaa ESR-osarahoitteista Liki-hanketta. Hankkeessa jalkauduttiin elintarvikeavun jonoihin tukien asiakkaita kohti parempaa elämää. Seurakuntayhtymä toteutti hanketta yhdessä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa 1.1.-31.8.2023, aiemmin Tampereen kaupungin sosiaalitoimi oli hankekumppani. Vuonna 2023 tuki hankkeelle oli hieman suunniteltua pienempi, koska hankkeen kokonaiskustannukset jäivät hieman budjetista ja koska ”ylimääräinen” ulkopuolinen rahoitus olisi vain lisännyt toteuttajien omarahoitusta.

Säätiö päätti rahoittaa vuosina 2023–2024 Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän toteuttamaa Kotipesästä voimavaroja työelämään -hanketta, jossa tuetaan syrjäytymisvaarassa olevia alle 30-vuotiaita nuoria aikuisia. Hankkeen aloitus siirtyi rahoittajan aikatauluista johtuen 2024 alkupuolelle ja näin säätiön rahoitus siirrettiin myös vuosille 2024–2025.

Lions Club Tampere/Amuri ry antoi Martinus-säätiölle lahjoituksen vuoden 2022 lopussa. Se käytettiin vuonna 2023 vähävaraisten asiakkaiden Toivon ateriaan ja ateriakorsteihin ravintola Kierrossa ja pitkäaikaistyöttömien avustuksiin.

TYTÄRYHTIÖT	Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 28 1800257-3	As Oy Tampereen Takahuhdin Pappila 1056808-9	Asunto Oy Lampirivi 0409368-9	Kiint. Oy Treen Rosmarini (Levottomien srk-koti) 1772945-5
Osoite	Hämeenkatu 28, 33200 Tampere	Raunkinkatu 1-5, 33560 Tampere	Hikivuorenkatu 5, 33710 Tampere	Hikivuorenkatu 63, 33710 Tampere
Koipaikka	Tampere	Tampere	Tampere	Tampere
Omistus	100 % srky	100 % srky	100 % srky	54,45 % srky, 45,44 % HHR
Käyttö	liike-/toimistotalo	asuintalo	asuintalo	srkn toimittilo/liiketila
Tj/Asiamötsijä	Kiinteistö-Tahkola Tampere Oy, Samuli Sandberg, tj.	Isännöinti Kartanon Isännöintipalvelut Oy, vastuuisännöitsijä Marianne Karjalainen	Isännöinti Kartanon Isännöintipalvelut Oy, vastuuisännöitsijä Marianne Karjalainen	Reetta Isännöinti Oy, Timo Virtanen, tj.
Tontin no ja pinta-ala	837-102-15-42, 2381 m ² , oma	837-028-5576-001, 5562-0016, 5562-0017, 6078 m ² , vuokra 23.11.2056	837-060-5859-0001, 6070 m ² , oma	837-060-6067-0001-W, 5161 m ² , vuokra 31.10.2052
Valmistumisvuosi	1956/2004	1997	1989	2003
Liikahuoneisto-ala	10076 m ² , autohalli 778 m ²			966 m ²
Liikahuoneistokm	7 kpl			5 kpl
Asumihuoneistoala		1330 m ²	896 m ²	
Asumihuoneistokm		20 kpl	20 kpl	
Tilavuus	48500 m ³	4360 m ³	3280 m ³	6080 m ³
Rakennukset	1 liikeytalo	4 rivitaloa	3 rivitaloa	1 liikeytalo
Asukkaita per 31.12	42	42	23	
Hallituksen jäsenet	Petri Salminen, pj. Pekka Uusitalo, jäsen 2.6.2023 asti Lauri Erma 2.6.2023 lukien Birgitta Bragge, jäsen	Petri Salminen, pj. Pentti Arvola, jäsen 4.5.2023 asti, Juha-Pekka Skyttä 4.5.2023 lukien Pirkko Salomaja, jäsen 4.5.2023 asti, Sanna Heinonen 4.5.2023 lukien Petri Nyman, asukased.	Petri Salminen, pj. Jarmo Rautainen, jäsen 4.5.2023 asti, Juha Ruotsalainen 4.5.2023 lukien Pirkko Salomaja, jäsen 4.5.2023 asti, Sanna Heinonen 4.5.2023 lukien Marketta Hirn, asukased.	Petri Salminen pj. Pentti Arvola, jäsen 13.4.2023 asti, Maija Sutinen 13.4.2023 lukien Sanna Heinonen, jäsen
Hallitus kokoont.	2 kertaa	3 kertaa	3 kertaa	2 kertaa
Yhtiökokous kok.	2 kertaa	1 kerran	1 kerran	1 kerran
Tilintarkastus	KPMG Oy Ab	KPMG Oy Ab	KPMG Oy Ab	KPMG Oy Ab
Tuloslaskelma				
Kiinteistön tuotot	613 080,36	102 472,36	75 614,49	87 328,26
Kiinteistön hoitok.	-619 853,00	-102 983,96	-85 090,15	-89 901,57
Poistot	-503 366,30	-26 315,47	0	0
Rah.tuotot ja -kulut	510 138,94	48 381,02	148,36	0,01
Tp-siirrot	0	-21 550,00	0	0
Tilik. voitto/tappio	0	3,95	-9 327,75	-2 573,28

<i>Tase</i>	Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 28	As Oy Tampereen Takahuhdin Pappila	Asunto Oy Lampirivi	Kiint. Oy Treen Rosmariini (Levonmäen srk-koti)
Maa- ja vesialueet	1 849 660,52		84 374,16	
Rakennukset ja rak.	12 604 548,62	610 765,79	573 078,34	1 598 617,55
Oma pääoma	16 600 378,18	261 275,04	741 734,63	1 658 438,46
Vieras pääoma	988 489,57	149 089,31	20 056,25	7 769,22
josta pa vieras po	451 486,47	59 000,00	0	0
Taseen loppusumma	17 588 867,75	736 764,35	761 790,88	1 663 653,96
Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset vastuut	100.000 e panttik Nordeassa ja 2 kpl á 200.000 e TSOPissa ja 3 kpl TSOP/Nordea. Yhtiö on sitoutunut pysyvästi huolehtimaan tontin itäpuoleisen n. 7 m leveän, jalankululle tarkoitettun alueen hoidosta ja kunnossapidosta sekä lukkauuden torjunnasta.	Laina 118.000 e. Yhtiön panttikirjat 1 396 000,00 e on kiinnitetty rakennuksiin ja ovat Tampereen Seudun Osuuspankin hallussa. Rasite pinta- ja sadevesien johtamisesta.	Tonttia vastaan tehty kiinnitys, josta Valtrokonttorin panttikirja no 15350 e 960.857,00 ja seurakuntayhtymä panttikirja 25.228,00 e. ARA-vastuut ovat voimassa vuoteen 2033 astl.	Kiinteistöön on vahvistettuja kiinnityksiä 27 216,00 euroa. Panttikirja on vakuutena vuotuisen vuokramaksun suorittamisesta Tampereen kaupungilla.
Sij.po:n tuotto-% *)	0,2 %	1,8 %	-1,2 %	-0,2 %
Vastikkeet v. 2023	hoitovastike alv 24 % 5,89 e/jm2/kk, hoitovastike alv 0 % 4,75 e/jm2/kk	30.6.2023 saakka hoitovastike 5,50 e/m2/kk, pääomavastike 3,50 e/m2/kk, 1.7.2023 lukien hoitovastike 5,80 e/m2/kk, pääomavastike 3,50 e/m2/kk	30.6.23 saakka hoitovastike 0,052 e/osake/kk; 1.7.23 lukien hoitovastike 0,058 e/osake/kk	hoitovastike alv 0 % ja alv 24 % 8,00 e/m2/kk, alv-hisähoitovastike 0,70 e/m2/kk 30.6.2023 asti ja 0,60 e/m2/kk 1.7.2023 lukien

*) Sijoitun pääoman tuotto-% = 100 x (nettotulos + rahoituskulut + verot) / sij.pääoman keskiarvo. Sijoitettu pääoma = oma pääoma + korolliset velat
Tuloslaskelmasta ja taseesta poimittu taulukkoon keskeisiä eräiä.

TYTÄRYHTIÖT	Kiinteistö Oy Tampereen Härmälänrannan verstaas, 2448270-2	Kirkkoasunnot Oy, 3236643-7	Asunto Oy Tampereen Keskisenkatu 20 3236755-2	Martinus-säätiö, 1925025-3
Osoite	Vihurinkatu 3, 33900 Tampere	c/o Tampereen ev.lut. srk-yhtymä PL 226, 33101 Tampere	Keskisenkatu 20, 33710 Tampere	c/o Tampereen ev.lut. srky, Diakonian ja yhteiskuntavastuun yksikkö, Näsilinnankatu 26, 33200 Tampere
Kotipaikka	Tampere	Tampere	Tampere	Tampere
Omistus	100 % srky	100 % srky	100 % Kirkkoasunnot Oy	
Käyttö	kokoustila		ARA-asuinkerrostalo	
Tj/Isännöitsijä	REIM Tampere Oy, Olli-Pekka Varis 30.5.2023 asti, Sami Sillman 31.5.2023 lähtien	Hallituksen pj. Sanna Heinonen	Kiinteistö-Tahkola Tampere Oy, päävastuullinen isännöitsijä Samuli Sandberg 1.11.2023 lähtien	Säätiön asiamies Merja Kerttula
Tontin no ja pinta-ala	837-301-928-8, oma			
Valmistumisvuosi	1936, san. 2012	Yhtiö perustettu 28.9.2021.		
Rakennukset	1 rakennus			
Hallituksen jäsenet	Petri Salminen, pj. Sanna Heinonen, jäsen Jarmo Rautiainen, jäsen 1.5.2023 saakka, Hannu Merikoski 2.5.2023 lukien Pirkko Salomaja, varajäsen 1.5.2023 saakka, Virpi Mänty- Sorvari 2.5.2023 lukien	Sanna Heinonen, pj. Leena Silfverhuth, jäsen, Roope Paukkila jäsen, Petri Salminen, jäsen	15.9.2023 lähtien Petri Salminen, pj. Leena Silfverhuth, jäsen Roope Paukkila, jäsen Sanna Heinonen, jäsen	Ville Aalo, pj. Katja Karintaus, jäsen Sauli Kosonen, jäsen Birgitta Bragge, jäsen
Hallitus kokoontunut			2 + 2 kertaa (rakennusliike + srky)	
Yhtiökokous kok.	2 kertaa	1 kerran	3 + 3 kertaa	
Tilintarkastus	KPMG Oy Ab	KPMG Oy Ab	KPMG Oy Ab	KPMG Oy Ab
Tuloslaskelma				
Kiinteistön tuotot/tuotot	25 971,02	0		1 250,00
Kiinteistön hoitok./kulut	-26 524,61	-19 064,64		-18 007,76
Rah.tuotot ja -kulut	0	0		3 100,20
Tp-siirrot	0			
Tilik. voitto/tappio	-553,59	-19 064,64		-13 657,56
Tase				
Maa- ja vesialueet	1,00			
Oma pääoma	1 749,16	5 221,77	750 000,00	457 122,91
Vieras pääoma	649,98	1 000 000,00	1 817 424,76	1 741,85
josta pa vieras po	0	1 000 000,00	1 500 000,00	0
Taseen loppusumma	2399,14	1 005 221,77	2 567 424,76	458 864,76
Sijoit. pääoman tuotto-%	-27,3 %	-1,9 %		

Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset vastuut	Tontilla sijaitsee suojeltu savupiippu-rakennus. Rasitesopimus polkupyörä- katoksen sijoittamisesta ja palomuurin rakentamatta jättämisestä. Vuokrattu rajattu alue Vihurin Pysäköinti Oy:lle 31.12.2061 asti.		Yhtiöllä on tekeillä yhteisjärjestelysopimus koskien kiinteistöjen 837-60-6116-11 ja 837-60-6116-12 yhteisjärjestelyjä. Kiinnitykset ja annetut vakuudet yhteensä 6,5 milj. euroa. Danke Bank pa. laina 5 me, josta nostettu 1,5 me. Lainassa ARA-rajoitteet.	
--	---	--	--	--

4. Hautainhoitorahaston tilinpäätös 2023

4.1. Toimintakertomus vuodelta 2023

Yleistä

Hautainhoitorahasto on seurakuntayhtymän hallinnassa oleva rahasto, jonka tuotolla ohjesäännön ja sopimusten mukaisesti huolehditaan seurakuntayhtymän hoitoon annettujen hautojen hoidosta.

Hautainhoidot

Hautojen perus- ja kukkahoitosopimuksia on voinut valita 1, 5 tai 10 vuoden pituisille ajanjaksoille.

Tilasto seurakunnan hoidossa olevista haudoista

vuosi	Ainaishoidot	Määräaikaiset	Vuosihoidot	Yhteensä
2021	6.062	9.644	14.343	30.049
2022	6.062	9.582	14.476	30.120
2023	6.062	10.710	14.427	31.199

Tilastot osoittavat hoitojen määrän lisääntyneen.

Vuosittain lasketaan määräaikaisista hoitosopimuksista hoitoajan suhteessa tuotto, joka tuloutetaan. Vuonna 2023 tuloutus oli 755.179 €. Vuosihoitomaksut näkyvät kokonaisuudessaan tuottojen kohdalla. Rahoitustuotot nousivat arvonalentumispalautusten vuoksi, mikä näkyy kokonaistaloudessa ylijäämänä.

Hautainhoitorahaston toiminta

Hautainhoitorahaston varat on sijoitettu kiinteistöihin, osakehuoneistoihin ja muihin erilaisiin talletuskohteisiin. Omaisuus on sijoitettu yhteisen kirkkoneuvoston päätöksen mukaisesti erilleen seurakuntayhtymän kassavaroista. Sopimus hautainhoitorahaston ja yhtymän välisestä kustannusten jakosopimuksesta päivitettiin vuonna 2021. Hautainhoitorahasto maksaa yhtymälle laskennallista vuokraa käytössään olevista tiloista ja yhtymän palveluista sekä kiinteistöosaston tuottamasta vuokrauspalvelusta. Samoin yhtymän kaluston vuokrakuluiksi kirjataan sovittu laskennallinen osuus hautainhoitorahaston kokonaiskäyttömenoista.

Henkilöstömenot

Hautainhoitorahaston tehtäviä hoitavien viranhaltijoiden ja työsuhteisten henkilökulut kirjataan joko osittain tai kokonaan hautainhoitorahaston kuluiksi (5–100 %).

Kausityöntekijöitä koskien henkilöstömenoista kohdistetaan hautainhoitorahaston kuluiksi laskennallisesti 65 %.

4.2. Talousarvio ja toteutuminen

HAUTAINHOITORAHASTO**Talousarvio ja toteutuminen
ulkoinen/sisäinen**

	TP edellinen vuosi 2022	TA kuluva 2023	TA yhteensä 2023	Toteuma 2023	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-2 446 319,45	-2 179 450,00	-2 179 450,00	-2 512 594,84	333 144,84	115,3
Maksutuotot	-1 471 301,50	-1 192 950,00	-1 192 950,00	-1 505 460,84	312 510,84	126,2
Vuokratuotot	-970 457,65	-986 500,00	-986 500,00	-1 007 134,00	20 634,00	102,1
Muut toimintatuotot	-1 227,30					
Sisäiset tuotot	-3 333,00					
Toimintakulut	2 435 304,80	2 551 043,00	2 551 043,00	2 772 273,16	-221 230,16	108,7
Henkilöstökulut	1 369 110,23	1 449 223,00	1 449 223,00	1 466 520,48	-17 297,48	101,2
Palkat ja palkkiot	1 100 069,35	1 160 512,00	1 160 512,00	1 180 712,92	-20 200,92	101,7
Henkilösivukulut	272 810,22	288 711,00	288 711,00	294 937,30	-6 226,30	102,2
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-3 769,34			-9 129,74	9 129,74	0,0
Palvelujen ostot	233 179,73	247 400,00	247 400,00	325 312,17	-77 912,17	131,5
Palvelun ostot - sisäiset	3 333,00					
Vuokratulut	583 937,77	598 000,00	598 000,00	677 808,06	-79 808,06	113,3
Aineet ja tarvikkeet	233 619,27	247 920,00	247 920,00	253 780,90	-5 860,90	102,4
Ostot tilikauden aikana	233 619,27	247 920,00	247 920,00	253 780,90	-5 860,90	102,4
Muut toimintakulut	12 124,80	8 500,00	8 500,00	48 851,55	-40 351,55	574,7
TOIMINTAKATE	-11 014,65	371 593,00	371 593,00	259 678,32	111 914,68	69,9
Rahoitustuotot- ja kulut	1 646 212,78	-630 000,00	-630 000,00	-1 371 372,62	741 372,62	217,7
Korkotuotot				-2 505,30	2 505,30	0,0
Muut rahoitustuotot	-668 663,86	-700 000,00	-700 000,00	-403 346,15	-296 653,85	57,6
Sisäiset korkotuotot	-34 352,34			-40 465,31	40 465,31	0,0
Arvon alentumiset sijoituksista	1 958 858,19					
Arvon alentumisten palautukset sijoituksista				-1 204 893,68	1 204 893,68	0,0
Muut rahoituskulut	356 018,45	70 000,00	70 000,00	239 372,51	-169 372,51	342,0
Sisäiset korkokulut	34 352,34			40 465,31	-40 465,31	0,0
VUOSIKATE	1 635 198,13	-258 407,00	-258 407,00	-1 111 694,30	853 287,30	430,2
Poistot ja arvonalentumiset	55 537,00	55 500,00	55 500,00	55 537,00	-37,00	100,1
Suunnitelman mukaiset poistot	55 537,00	55 500,00	55 500,00	55 537,00	-37,00	100,1
TILIKAUDEN TULOS	1 690 735,13	-202 907,00	-202 907,00	-1 056 157,30	853 250,30	520,5
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 690 735,13	-202 907,00	-202 907,00	-1 056 157,30	853 250,30	520,5

4.3. Tuloslaskelma

HAUTAINHOITORAHASTO**Tuloslaskelma
ulkoinen**

	1.1.2023-31.12.2023	1.1.2022-31.12.2022
Toimintatuotot	2 512 594,84	2 442 986,45
Maksutuotot	1 505 460,84	1 471 301,50
Vuokratuotot	1 007 134,00	970 457,65
Muut toimintatuotot	0,00	1 227,30
Toimintakulut	-2 772 273,16	-2 431 971,80
Henkilöstökulut	-1 466 520,48	-1 369 110,23
Palkat ja palkkiot	-1 180 712,92	-1 100 069,35
Henkilösivukulut	-294 937,30	-272 810,22
Henkilökulujen oikaisuerät	9 129,74	3 769,34
Palvelujen ostot	-325 312,17	-233 179,73
Vuokratulut	-677 808,06	-583 937,77
Aineet ja tarvikkeet	-253 780,90	-233 619,27
Muut toimintakulut	-48 851,55	-12 124,80
TOIMINTAKATE	-259 678,32	11 014,65
Rahoitustuotot ja -kulut	1 371 372,62	-1 646 212,78
Korkotuotot	2 505,30	0,00
Muut rahoitustuotot	403 346,15	668 663,86
Arvon alentumiset sijoituksista	0,00	-1 958 858,19
Arvon alentumisten palautukset sijoituksista	1 204 893,68	0,00
Muut rahoituskulut	-239 372,51	-356 018,45
VUOSIKATE	1 111 694,30	-1 635 198,13
Poistot ja arvonalentumiset	-55 537,00	-55 537,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-55 537,00	-55 537,00
TILIKAUDEN TULOS	1 056 157,30	-1 690 735,13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 056 157,30	-1 690 735,13

4.4. Rahoituslaskelma

HAUTAINHOITORAHASTO**Rahoituslaskelma**

	1.1. -31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Tulorahoitus	1 111 694,30	-1 635 198,13
Vuosikate	1 111 694,30	-1 635 198,13
Investoinnit	-163 584,56	
Investointimenot	-163 584,56	
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	948 109,74	-1 635 198,13
Muut maksuvalmiuden muutokset	-23 981,01	76 131,73
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 659,12	4 798,21
Lyhytaikaisten saamisten muutos	12 228,64	1 594,51
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-37 868,77	69 739,01
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-23 981,01	76 131,73
Rahavarojen muutos	924 128,73	-1 559 066,40
Rahavarojen muutos (tase)	924 128,73	-1 559 066,40

	1.1 - 31. 12.2023	1.1 - 31. 12.2022
Rahavarojen muutos	924 128,73	-1 559 066,40
Rahavarat kauden lopussa	23 242 642,34	22 318 513,61
Rahavarat kauden alussa	22 318 513,61	23 877 580,01

4.5. Tase

HAUTAINHOITORAHASTO

	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA	28 590 892,89	27 570 945,24
PYSYVÄT VASTAAVAT	5 338 682,19	5 230 634,63
Aineelliset hyödykkeet	366 584,28	422 121,28
Rakennukset	366 584,28	422 121,28
Sijoitukset	4 972 097,91	4 808 513,35
Osakkeet ja osuudet	4 972 097,91	4 808 513,35
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 270,53	2 270,53
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 270,53	2 270,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT	23 249 940,17	22 338 040,08
Saamiset	7 297,83	19 526,47
Lyhytaikaiset saamiset	7 297,83	19 526,47
Myyntisaamiset	1 638,13	1 007,40
Muut saamiset	4 947,16	18 519,07
Siirtosaamiset	712,54	0,00
Rahoitusarvopaperit	22 968 422,46	21 415 744,49
Osakkeet ja osuudet	9 378 788,18	8 123 504,14
Muut arvopaperit	13 589 634,28	13 292 240,35
Rahat ja pankkisaamiset	274 219,88	902 769,12
VASTATTAVAA	-28 590 892,89	-27 570 945,24
OMA PÄÄOMA	-25 527 741,64	-24 471 584,34
Peruspääoma	-3 880 514,39	-3 880 514,39
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-20 591 069,95	-22 281 805,08
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 056 157,30	1 690 735,13
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-56 496,28	-54 837,16
Lahjoitusrahastojen pääomat	-56 496,28	-54 837,16
VIERAS PÄÄOMA	-3 006 654,97	-3 044 523,74
Pitkäaikainen vieras pääoma	-2 086 815,27	-2 123 955,91
Saadut ennakot	-2 086 815,27	-2 123 955,91
Lyhytaikainen vieras pääoma	-919 839,70	-920 567,83
Saadut ennakot	-666 352,19	-657 985,74
Ostovelat	-14 340,95	-12 643,77
Muut velat	-160 129,29	-179 533,72
Siirtovelat	-79 017,27	-70 404,60

4.6. Konsernitase

				KONSERNITASE	
VASTAAVAA				2023	2022
Pysyvät vastaavat					
Aineelliset hyödykkeet					
	Maa- ja vesialueet		9 940,21	9 940,21	
	Rakennukset		477 485,59	544 994,99	
	Aineelliset hyödykkeet		487 425,80	554 935,20	
Sijoitukset					
	Osakkuusyhteisöosuudet		755 454,90	755 454,90	
	Osakkeet ja osuudet		3 777 896,71	3 614 312,15	
	Sijoitukset		4 533 351,61	4 369 767,05	
	Pysyvät vastaavat		5 020 777,41	4 924 702,25	
Toimeksiantojen varat					
	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		2 270,53	2 270,53	
	Toimeksiantojen varat		2 270,53	2 270,53	
Vaihtuvat vastaavat					
Saamiset					
Lyhytaikaiset saamiset					
	Myyntisaamiset		1 638,13	1 007,40	
	Muut saamiset		4 947,16	18 601,44	
	Siirtosaamiset		712,54	1 000,00	
	Lyhytaikaiset saamiset		7 297,83	20 608,84	
Rahoitusarvopaperit					
	Osakkeet ja osuudet		9 378 788,18	8 123 504,14	
	Muut arvopaperit		13 589 634,28	13 292 240,35	
	Rahoitusarvopaperit		22 968 422,46	21 415 744,49	
Rahat ja pankkisaamiset					
			281 271,76	905 407,86	
	Vaihtuvat vastaavat		23 256 992,05	22 341 761,19	
	VASTAAVAA		28 280 039,98	27 268 733,97	
VASTATTAVAA					
Oma pääoma					
	Peruspääoma		3 880 514,39	3 880 514,39	
	Edellisten tilik.yli-/alijäämä		20 287 815,91	21 996 023,82	
	Tilikauden yli-/alijäämä		1 046 996,21	-1 708 260,09	
	Oma pääoma		25 215 326,51	24 168 278,12	
Toimeksiantojen pääomat					
	Muut toimeksiantojen pääomat		56 496,28	54 837,16	
	Toimeksiantojen pääomat		56 496,28	54 837,16	
Vieras pääoma					
Pitkäaik.vieras pääoma					
	Saadut ennakot		2 086 815,27	2 123 955,91	
	Pitkäaik.vieras pääoma		2 086 815,27	2 123 955,91	
Lyhytaikainen vieras pääoma					
	Saadut ennakot		666 352,19	657 985,74	
	Ostovelat		15 689,77	13 720,69	
	Muut velat		160 342,69	179 551,75	
	Siirtovelat		79 017,27	70 404,60	
	Lyhytaikainen vieras pääoma		921 401,92	921 662,78	
	Vieras pääoma		3 008 217,19	3 045 618,69	
	VASTATTAVAA		28 280 039,98	27 268 733,97	

4.7. Hautainhoitorahaston liitetiedot

Hautainhoitorahaston tuloslaskelman liitetiedot			
	2023	2022	
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	1 180 712,92	1 100 069,35	
Eläkekulut	248 537,88	232 666,38	
Kela- ja vakuutuskorvaukset	-9 129,74	-3 769,34	
Muut henkilöstösivukulut	46 399,42	40 143,84	
	1 466 520,48	1 369 110,23	
Muut rahoitustuotot			
Osingot	184 853,12	212 649,00	
Sijoitusarvopap. myyntivoitot	203 092,56	439 263,69	
Muut rahoitustuotot	15 400,47	16 751,17	
	403 346,15	668 663,86	
Arvonmuutos sijoituksissa	1 204 893,68	-1 958 858,19	
Muut rahoituskulut			
Sijoitusarvopap. myyntitappiot	225 836,80	342 721,57	
Muut rahoituskulut	13 535,71	13 296,88	
	239 372,51	356 018,45	
Hautainhoitorahaston taseen liitetiedot			
Pysyvät vastaavat ja poistot	Kirjanpitoarvo	Poistot	Kirjanpitoarvo
	1.1.2023	2023	31.12.2023
Seurakuntatalot	422 121,28	55 537,00	366 584,28
Sijoitustusarvopaperit	2023	2022	
Markkinahinnat	24 418 568,27	21 912 545,47	
Tasearvot	22 968 422,46	21 415 744,49	
	1 450 145,81	496 800,98	
Oma pääoma	2023	2022	
Peruspääoma	3 880 514,39	3 880 514,39	
Edellisten tilikausien ylijäämä	20 591 069,95	22 281 805,08	
Tilikauden yli/ali -jäämä	1 056 157,30	-1 690 735,13	
Tilikauden lopussa	25 527 741,64	24 471 584,34	

4.8. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Taseelle merkkeamattomia saatuja vuokratukuita				
	31.12.2023		31.12.2022	
Maksusitoumukset	9 198,00		9 198,00	
Pankkitakaukset	11 653,00		11 653,00	
Vastuut taloyhtiölainoista			308 925,00	
Hautainhoitovastuun katelaskelma				
Hoitosopimushautojen jäljellä olevat hoitovuodet		35 563 vuotta		
Ainaishoidot 6.062 kpl (25 vuotta)		151 550 vuotta		
Keskimääräinen sopimushaudan hoito		106 €		
Hoitovastuu yhteensä		19 833 978 €		
Hautainhoitorahaston varat		28 590 893 €		
Vastuun ali-/ylikatteisuus		8 756 915 €		
Sijoitusarvopapereiden markkinahinta tilinpäätöshetkellä oli 1.450.145,81 euroa korkeampi kuin tasearvot. Pysyvien vastaavien sijoitukset on arvostettu hankintahintaan, käypä arvo on tätä korkeampi. Pysyvien vastaavien sijoituksissa on 59 osake- ja liikehuoneistoa, joiden yhteenlaskettu arvo on noin 11,4 milj.€, mm. Kiinteistö Oy Hallilan Männikkö, Kiinteistö Oy Rosmariini ja Kiinteistö Oy Tampereen Klingendahl.				

4.9. Hautainhoitorahaston konsernitaseen liitetiedot ja omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Konsernitaseeseen yhdistellyt yritykset

Konsernitase liitteineen on laadittava ja sisällytettävä tilinpäätökseen, jos seurakuntayhtymällä on kirjanpitoa laissa tarkoitetulla tavalla määräämisvalta jossakin kirjanpitovelvollisessa. Konsernitaseen laadinnassa noudatetaan kirjanpitolakia (KJ 6:5).

Hautainhoitorahastolla katsotaan olevan määräysvalta (KPL 1:5) toisessa kirjanpitovelvollisessa, kun sillä on

- a) enemmän kuin puolet kohdeorganisaation kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin tai muuhun sopimukseen,
- b) oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeorganisaation hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä tai toimielimessä, jolla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin a-kohdassa tarkoitettu äänen enemmistö (ei siis pelkkä oikeus hallituksen nimitykseen ilman omistusta).

Hautainhoitorahastolle laaditaan konsernitase. Hautainhoitorahaston taseeseen on yhdistelty Kiinteistö Oy Hallilan Männikön tase, jonka hautainhoitorahasto omistaa kokonaan. Hautainhoitorahaston tase ja tytäryhtiön tase on yhdistelty rivi riviltä ja eliminoitu konserniyhteisöjen saamiset ja velat sekä konsernin sisäinen omistus. Tytäryhtiön poistot on oikaistu emon suunnitelman mukaisiksi poistoiksi.

Yritys on omistusyhteisyrittäjä, jos kirjanpitovelvollisella on vähintään viidennes ja enintään puolet omistusyhteisyrittäjän osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. Jos kirjanpitovelvollisella on äänimäärästä viidennes tai tätä pienempi osa sekä huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa, omistusyhteisyrittäjää pidetään osakkuusyrittäjänä, jollei kirjanpitovelvollinen muuta näytä. Edellä mainittua sovelletaan myös, jos kirjanpitovelvollisella yhdessä yhden tai useamman tytäryrittäjänsä taikka kirjanpitovelvollisen tytäryrittäjällä yksin tai yhdessä muiden tytäryrittäjien kanssa on huomattava vaikutusvalta ja omistusosuus yrityksessä.

Hautainhoitorahaston omistusyhteisyrittäjä on:

	omistusosuus	Tilojen	
	HHR	käyttö	
Kiinteistö Oy Tampereen Rosmariini	45,44 %	srk:n toimitila/liiketila	
	Osuus (euroa)	vieraasta	tilikauden
	omasta	pääomasta	tuloksesta
	pääomasta	3.530	-1.169
	752.434		

Yhtiön kotipaikka on Tampere.

TYTÄRYHTIÖT	Kiint. Oy Hallilan Männikkö (Hallilan srk-koti), 1059225-7
Osoite	Männikönkatu 2, 33820 Tampere
Kotipaikka	Tampere
Omistus	100 % HHR
Käyttö	liiketalo
Tj/Isännöitsijä	Retta Isännöinti Oy, Timo Virtanen, tj.
Tontin no ja pinta-ala	837-062-6929-0001-A, 1405 m2, vuokra 31.8.2046
Valmistumisvuosi	1996
Liikehuoneisto-ala	413,5 m2
Liikehuoneistolkm	4 kpl
Tilavuus	2080 m3
Rakennukset	1 kpl
Hallituksen jäsenet	Petri Salminen pj. Jyrki Lehtonen, jäsen Pentti Arvola, jäsen
Hallitus kokoont.	2 kertaa
Yhtiökokous kok.	1 kerran
Tilintarkastus	KPMG Oy Ab
Tuloslaskelma	
Kiinteistön tuotot	32 898,60
Kiinteistön hoitok.	-30 035,10
Poistot	0
Rah.tuotot ja -kulut	0
Tp-siirrot	0
Tilik. voitto/tappio	2 863,50
Tase	
Maa- ja vesialueet	9 940,21
Rakennukset ja rak.	359 171,86
Oma pääoma	400 494,09
Vieras pääoma	1 562,22
josta pitkäaikainen vieras pääoma	0
Taseen loppusumma	402 056,31
Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset vastuut	Ei ole.
Sij.po:n tuotto-% *)	0,7 %
Vastikkeet v. 2023	1.1.2023 – 30.6.2023 hoitovastike alv 0 % ja alv 24 % 6,20 e/m2/kk, 1.7.2023 lukien hoitovastike alv 0 % ja alv 24 % 6,80 e/m2/kk alv-lisähoitovastike 0,60 e/m2/kk

*) Sijoitun pääoman tuotto-% = $100 \times (\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}) / \text{sij. pääoman keskiarvo}$.
Sijoitettu pääoma = oma pääoma + korolliset velat
Tuloslaskelmasta ja taseesta poimittu taulukkoon keskeisiä eriä.

Tilikauden aikana suoritettiin normaaleja korjauksia ja tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut normaalista toiminnasta poikkeavia tapahtumia. Syyskuun alusta alkaen kiinteistöhuollosta vastasi Kartanon Kiinteistöpalvelut Oy.

5. Luettelot ja selvitykset

5.1. Luettelo kirjanpitoKirjoista, tositteiden lajeista ja säilytystavoista

Luettelo kirjanpitoKirjoista:

Päiväkirjat sähköisesti Kipa	säilytysaika pysyvästi
Pääkirjat sähköisesti Kipa	”
Ostoreskontra sähköisesti Kipa	10 vuotta
Myyntireskontra sähköisesti Kipa	10 vuotta
Myyntireskontra vuokrat, kiinteistöpalvelut	10 vuotta
Palkkakirjanpito sähköisesti Kipa	”
Tilinpäätös tilikaudelta paperitulosteina	Pysyvästi
Liitetiedot ja niiden erittelyt	Pysyvästi

Tositelaji	Nimi	Numerosarja
RV	Laskun siirto	00
AB	Kirjanpitotosite	01
AI	Investointituet KOM	01
AM	KOM myynnit	01
AZ	Purku KOM:iin	01
K2	Kp-liittymä, verok.	01
K4	Verkkomaksut	01
P1	Palkat verokäsittely	01
PV	Palkkavaraus	01
SA	Pääkirjatilitosite	01
SE	Sisäiset erät	01
SK	Srk:n muistiotosite	01
SZ	Peruutus muistio	01
T1	Maksul. tiliote, vero	01
ZM	M2 Kirjanpitolittym	01
AF	Poistokirjaukset	03
AV	MR Diakonia-avustuks	14
DP	Perintätoim.suoritus	14
DZ	Asiakkaat - maksu	14
KZ	Toimittajat - maksu	15

DA	Asiakastosite	18
DR	Asiakkaat - lasku	18
M1	Hautainhoitojärj.	18
M2	Resurssivarausjärj.	18
ZD	Luottotappiokirjaus	18
KA	Toimittajatosite	19
KG	Toimittajat - hyvät.	19
KR	Toimittajat - lasku	19
TM	Matkalaskut ostoresk	19

Numerosarja	Ensimmäinen nro	Viimeinen nro
00	90000000	90014675
01	1000000	1005142
14	14000000	14019415
15	15000000	15013525
18	18000000	18004627
19	19000000	19015913
03	3000000	3000062

Tositteiden sähköinen säilytysaika 6 vuotta.

6. Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

6.1. Allekirjoitukset

Tampereella 21.3.2024

TAMPEREEN EV.LUT. SEURAKUNTAYHTYMÄN YHTEINEN KIRKKONEUVOSTO

Juha Itkonen

Tiina Eskelinen

Salme Halme

Matleena Kallinen

Katja Karintaus

Timo Koivula

Tytti Lindroos

Kalle Mäki

Risto Salmela

Tuomas Kauppinen

Arttu Vuori

Tapani Rantala

Birgitta Bragge

6.2. Tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Tampereella 29. 4 .2024

Esko Säilä, tilintarkastaja, JHT, HT

KPMG Oy Ab

6.3. Tilintarkastuskertomus vuodelta 2023

KPMG Oy Ab
Keskustori 1 A, 2.krs
60100 SEINÄJOKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tilintarkastuskertomus 2023

Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän yhteiselle kirkkovaltuustolle

Olemme tarkastaneet Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää seurakuntayhtymän tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen ja sen liitetiedot.

Yhteisen kirkkoneuvoston ja muiden tilivelvollisten velvollisuudet

Yhteinen kirkkoneuvosto ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa seurakuntayhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Yhteinen kirkkoneuvosto ja yhtymäjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot seurakuntayhtymän toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Yhteinen kirkkoneuvosto ja yhtymäjohtaja vastaavat myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheellisyyskäsien havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet hallinnon lainmukaisuutta ja päätöstenmukaisuutta. Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet ja voidaksemme lausua sisäisen valvonnan järjestämisestä mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon seurakuntayhtymän sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, että seurakuntayhtymän hallintoa on hoidettu laillisesti ja asianomaisten toimielinten ja viranhaltijoiden päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Tarkastuksen tulokset

Seurakuntayhtymän hallintoa on hoidettu laillisesti ja päätösten mukaisesti.

Seurakuntayhtymän sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Seurakuntayhtymän tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitase liitteineen on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Tampereella 29. huhtikuuta 2024

KPMG OY AB
Tilintarkastusyhteisö

Esko Säilä
JHT, HT